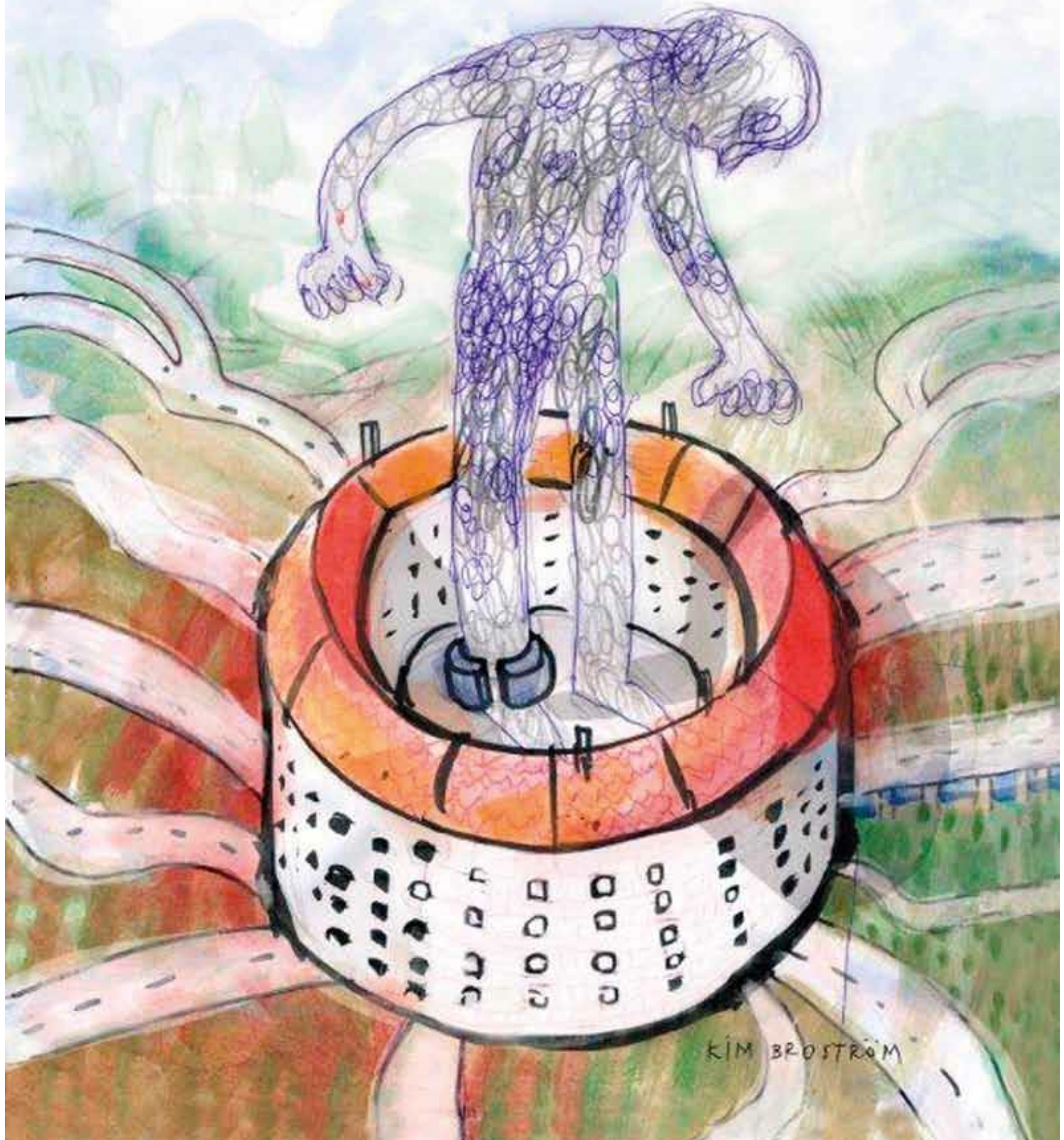

Klientundersøgelsen 2011

Susanne Clausen

Klientundersøgelsen 2011

Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2013

Indholdsfortegnelse

Forord.....	7
Opsummering.....	9
 Kapitel 1. Formål med undersøgelsen og beskrivelse af data.....	13
1.1. Læsevejledning	13
1.2. Beskrivelse af undersøgelsespopulationen.....	14
1.3. Beskrivelse af klienter uden dansk cpr-nummer.....	16
1.4. Beskrivelse af klienter med dansk cpr-nummer.....	19
1.4.1. Manglende match i befolkningsregistret	19
1.4.2. Referencetidspunkt for registeroplysningerne	19
 Kapitel 2. Tilsynspopulationen	21
2.1. Baggrund.....	21
2.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom.....	23
2.3. Arbejde og indkomst.....	25
2.4. Boligsituation	27
2.5. Familiemæssig situation.....	30
2.6. Uddannelse og kursusdeltagelse	32
2.6.1. Uddannelse.....	33
2.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser	34
2.7. Behandling for somatisk sygdom.....	36
2.7.1. Sygehusindlæggelse	36
2.7.2. Lægekonsultationer.....	38
2.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	41
2.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995.....	42
2.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år.....	47
2.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexedag.....	52
2.9. Tidligere behandling for stofmisbrug	57
2.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug	58
2.11. Kriminel belastning.....	60
2.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb	61
2.12.1. Kriminalitet og idømt straf.....	61
2.13. Opsummering.....	64

Kapitel 3. Fængselspopulationen	65
3.1. Baggrund	65
3.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom	67
3.3. Arbejde og indkomst	68
3.4. Boligsituation	71
3.5. Familiemæssig situation	74
3.6. Uddannelse og kursusdeltagelse	76
3.6.1. Uddannelse	76
3.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser	77
3.7. Behandling for somatisk sygdom	79
3.7.1. Sygehusindlæggelse	79
3.7.2. Lægekonsultationer	81
3.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	84
3.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995	85
3.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år	89
3.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag	92
3.9. Tidligere behandling for stofmisbrug	94
3.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug	96
3.11. Kriminel belastning	97
3.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb	98
3.12.1. Kriminalitet og idømt straf	98
3.12.2. Placering og afsoningsvilkår for fængselsafsonere	101
3.12.3. Frigang og udstationering for fængselsafsonere	105
3.12.4. Orden og sikkerhed for fængselsafsonere	106
3.12.5. Besøg og udgange for fængselsafsonere	108
3.12.6. Programvirksomhed for fængselsafsonere	108
3.12.7. Misbrug og misbrugsbehandling for fængselsafsonere	109
3.12.8. Aflønning i KØLS for fængselsafsonere	112
3.13. Opsummering	115
Kapitel 4. Varetægtspopulationen	117
4.1. Baggrund	117
4.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom	118
4.3. Arbejde og indkomst	119
4.4. Boligsituation	121

4.5. Familiemæssig situation.....	123
4.6. Uddannelse og kursusdeltagelse	124
4.6.1. Uddannelse.....	124
4.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser	125
4.7. Behandling for somatisk sygdom.....	126
4.7.1 Sygehusindlæggelse	126
4.7.2. Lægekonsultationer.....	128
4.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	131
4.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995.....	131
4.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år.....	134
4.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag.....	137
4.9. Tidligere behandling for stofmisbrug	139
4.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug	141
4.11. Kriminel belastning.....	142
4.12. Oplysninger vedrørende aktuelle varetægtsfængsling	143
4.12.1 Opholdstid.....	143
4.12.2. Placering.....	144
4.12.3. Orden og sikkerhed	145
4.12.5. Besøg.....	146
4.12.6. Misbrug og misbrugsbehandling.....	147
4.12.7. Aflønning i KØLS.....	149
4.13. Opsummering.....	152
 Kapitel 5. Sammenligning af de tre hovedpopulationer og hele befolkningen.....	 153
5.1. Baggrund.....	154
5.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom.....	156
5.3. Arbejde og indkomst.....	158
5.4. Boligsituation	160
5.5. Familiemæssig situation.....	163
5.6. Uddannelse og kursusdeltagelse	165
5.7. Behandling for somatisk sygdom.....	168
5.7.1. Sygehusindlæggelser.....	168
5.7.2. Lægekonsultationer	170
5.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	174
5.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995.....	176
5.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år.....	178

5.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag.....	182
5.9. Tidligere behandling for stofmisbrug	184
5.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug	185
5.11. Kriminel belastning.....	186
5.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb eller varetægtsfængsling.....	187
5.12.1. Kriminalitet og opholdstid	187
5.12.2. Orden og sikkerhed	189
5.12.3. Besøg.....	191
5.12.4. Misbrug og misbrugsbehandling.....	192
 Bilagsfortegnelse.....	 195
Bilag 1. Bortfaldsanalyse	197
Bilag 2. Oversigt over samtlige variabler	199
Bilag 3. Kategorisering og begrebsafklaring	205
Bilag 4. Tilsynsart, specificeret.....	215
Bilag 5. Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	217
Bilag 6. Afstand mellem bopæl og afsoningssted, arresthuse og pensioner	221

Forord

Tak til kollegaer fra Straffuldbyrdelseskontoret og til psykiatrisk konsulent Peter Kramp for gennemlæsning og nyttige kommentarer. En særlig tak til Hans Monrad Graunbøl for korrekturlæsning og feedback.

Opsummering

I Klientundersøgelsen 2011 belyses Kriminalforsorgens klienter, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold. Undersøgelsen kan anvendes til at give baggrundsviden om klienterne, så det bliver muligt for Kriminalforsorgen at tilpasse programvirksomhed, behandling, arbejde og uddannelse til klienternes behov.

Undersøgelsen kan bruges som et opslagsværk, når man har behov for viden om Kriminalforsorgens klienter. Undersøgelsen kan således både anvendes af ansatte i Kriminalforsorgen og andre, som beskæftiger sig med eller interesserer sig for Kriminalforsorgen. Kapitel 2 omhandler tilsynsklienterne, mens kapitel 3 omhandler de fængselsdømte og kapitel 4 omhandler de varetægtsfængslede. I kapitel 5 sammenlignes Kriminalforsorgens klienter med den danske befolkning generelt.

Klientundersøgelsen viser, at Kriminalforsorgens klienter ikke udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning, men at de adskiller sig væsentligt i forhold til diverse baggrundsfaktorer såsom køn, alder og etnisk oprindelse. Undersøgelsen viser også, at Kriminalforsorgens klientel ikke overraskende er mere socialt belastet end den danske befolkning generelt. Klientundersøgelsen 2011 bidrager med at give opdateret viden om, hvem Kriminalforsorgens klienter er, og præcis hvor meget de adskiller sig fra den danske befolkning.

Klientundersøgelsen 2011 peger på, at Kriminalforsorgens klienter er en gruppe personer, som er socialt belastet på mange områder. Mange af klienterne er forinden mødet med Kriminalforsorgen ”faldet gennem hullerne” på det sociale system, uddannelsessystemet og sundhedssystemet. Kriminalforsorgens indsats skal ses i den sammenhæng. Klientundersøgelsen 2011 giver imidlertid væsentlig information om, hvem klienterne er, og giver dermed viden om, hvor der skal sættes ind, når Kriminalforsorgen skal hjælpe klienterne videre til et liv uden kriminalitet efter deres dom.

Datagrundlag og klientpopulation

Undersøgelsen er en tværsnitsundersøgelse og undersøgelsespopulationen består af samtlige 13.270 klienter, der var registreret i Kriminalforsorgens klientsystem den 31. januar 2011. Undersøgelsen belyser klienternes situation på denne dag – eller så tæt på som muligt.

Oplysningerne i undersøgelsen er baseret på registerdata, og stammer primært fra Danmarks Statistik, men også fra øvrige eksterne registre fra Sundhedsstyrelsen og Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister. Endvidere anvendes oplysninger fra Kriminalforsorgens klientsystem.

Af de 13.270 personer, som var registreret i Kriminalforsorgens klientsystem den 31. januar 2011, var de 12.920 danskere eller fastboende udlændinge, hvilket betød at de havde et dansk cpr-nummer. 350 personer var udlændinge uden fast tilknytning til Danmark, som ikke havde et dansk cpr-nummer. For disse udlændinge uden fast tilknytning til Danmark findes ingen registeroplysninger i Danmarks Statistik eller de øvrige eksterne registre. Det betyder, at disse er udeladt af hovedparten af Klientundersøgelsen 2011, men alene omtales kort i afsnit 1.3.

Klienterne, som har et dansk cpr-nummer er opdelt i tre hovedpopulationer, hhv. 1) tilsynspopulationen, dvs. klienter, som har tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed, 2) fængselspopulationen, dvs. klienter, som afsoner en fængselsstraf, og 3) varetægtspopulationen,

dvs. klienter, som er varetægtsfængslede. Anholdte udlændinge samt frihedsberøvede i henhold til udlændingeloven indgår ikke i undersøgelsespopulationen.

Tilsynspopulationen består af i alt 8.937 personer (med dansk cpr-nummer), fængselspopulationen består af 2.819 personer (med dansk cpr-nummer), og varetægtspopulationen består af 1.164 personer (med dansk cpr-nummer).

Tilsynspopulationen er endvidere opdelt i fem grupper. 2.049 klienter har en betinget dom med vilkår om tilsyn (svarende til 23 pct. af tilsynspopulationen). 2.363 klienter har en betinget dom med vilkår om tilsyn og samfundstjeneste (26 pct.). 634 personer har en betinget dom med vilkår om tilsyn og behandling (syv pct.), heraf har hovedparten vilkår om alkoholistbehandling, mens under én pct. har vilkår om sexologisk behandling. 1.552 klienter er prøveløsladt med vilkår om tilsyn (17 pct.). Og endelig er 2.339 klienter idømt en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 med vilkår om tilsyn. I kapitel 2 beskrives tilsynspopulationen, og der foretages en sammenligning af de fem typer tilsynsklienter.

Fængselspopulationen er opdelt i to grupper. 2.610 klienter afsoner deres fængselsstraf i fængsel (93 pct. af fængselspopulationen), mens 209 klienter afsoner deres fængselsstraf med elektronisk fodlænke (syv pct.). I kapitel 3 beskrives fængselspopulationen og der foretages en sammenligning af de to typer fængselsdømte.

Varetægtspopulationen er ikke opdelt i grupper. Denne beskrives i kapitel 4.

I kapitel 5 sammenlignes de tre hovedpopulationer med hele den danske befolkning i det omfang, det er muligt at finde sammenlignelige oplysninger.

Udvalgte resultater

Undersøgelsen viser følgende:

De fem typer tilsynsklienter er meget forskellige, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold.

Ligeledes er de to typer af fængselsdømte meget forskellige, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold.

Som udgangspunkt er de tre hovedpopulationer også meget forskellige, men der er dog visse ligheder mellem varetægtspopulationen og fængselspopulationen, og også med de tilsynsklienter som er prøveløsladt. Det skal hertil bemærkes, at der jo også til dels er overlap i målgruppen blot på forskellige stadier af deres fuldbyrddelsesforløb.

Når Kriminalforsorgens klientel sammenlignes med den danske befolkning ses, at klienterne adskiller sig væsentlig fra den danske befolkning fx i forhold til køn, alder og etnisk oprindelse. Hovedparten af Kriminalforsorgens klienter er mænd, mens det er halvdelen af befolkningen. Ligeledes er Kriminalforsorgens klienter væsentligt yngre, og der er en større andel af indvandrere og efterkommere sammenlignet med befolkningen som helhed.

Der er særligt tre faktorer, hvor Kriminalforsorgens klienter adskiller sig fra den danske befolkning. Det er 1) anbringelse uden for hjemmet i barndom/ungdom, 2) uddannelsesniveau og 3) hvorvidt man har modtaget behandling i det psykiatriske behandlingssystem. Forskellene beskrives i det følgende.

Anbringelse

Klientundersøgelsen viser, at 25 pct. af tilsynsklienterne, 33 pct. af de fængselsdømte og 34 pct. af de varetægtsfængslede, har været anbragt uden for hjemmet indtil det 18. år. Til sammenligning viser undersøgelser, at det blot er seks pct. af befolkningen, som har været anbragt uden for hjemmet i barndom/ungdom.

Uddannelsesniveau

Klientundersøgelsen viser, at 64 pct. af tilsynsklienterne, 68 pct. af de fængselsdømte og 69 pct. af de varetægtsfængslede har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Det betyder, at de ikke er nået videre i uddannelsessystemet efter, de har forladt folkeskolen - eller opnået en kompetencegivende uddannelse herefter. Til sammenligning er det 30 pct. af befolkningen, som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse.

Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

Endelig viser klientundersøgelsen, at 34 pct. af tilsynsklienterne, syv pct. af de fængselsdømte og 14 pct. af de varetægtsfængslede har modtaget behandling for psykiske lidelser eller adfærdsmæssige forstyrrelser i det seneste år. Til sammenligning var det 2,3 pct. af den danske befolkning, som havde modtaget behandling i det psykiatriske behandlingssystem i 2010. Der skal her pointeres, at når så stor en andel af tilsynsklienterne, har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem, skyldes det primært, at gruppen inkluderer tilsynsklienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69, og at 97 pct. af disse har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år.

Selvom undersøgelsen påviser, at der er en overrepræsentation blandt Kriminalforsorgens klientel af personer, som har været anbragt uden for hjemmet i barndom/ungdom, som ikke har opnået en kompetencegivende uddannelse efter grundskolen, og som har modtaget behandling i det psykiatriske behandlingssystem, kan det dog næppe bruges som årsagsforklaringer til kriminalitet. I stedet skal faktorerne, ligesom de øvrige variabler i undersøgelsen, betragtes som risikofaktorer. Det betyder, at forekomsten af den enkelte faktor, fx anbringelse i barndom og ungdom, antages at fremme risikoen for kriminalitet. Der er dog ikke en direkte årsagssammenhæng i den forstand, at alle børn og unge, som bliver anbragt uden for hjemmet, vil blive kriminelle senere i livet, ligeså vel som det ikke er sådan, at man bliver kriminel blot fordi, man ikke har opnået en kompetencegivende uddannelse efter grundskolen.

Kapitel 1. Formål med undersøgelsen og beskrivelse af data

Formålet med klientundersøgelsen er at belyse Kriminalforsorgens klienter, hvad angår personlige, sociale og kriminalitetsmæssige forhold. Undersøgelsen kan anvendes til at give baggrundsviden om klienterne, så det bliver muligt at tilpasse programvirksomhed, behandling, arbejde og uddannelse til klienternes behov.

Undersøgelsen er en tværsnitsundersøgelse, hvilket betyder, at populationen består af samtlige klienter på en given dag, og at det er deres situation på denne dag, som undersøgelsen belyser. Denne dag, som i rapporten vil blive betegnet som indexdagen, er den 31. januar 2011.

Oplysningerne i undersøgelsen stammer fra registerdata. Der er indhentet registeroplysninger fra mange forskellige registre fra Danmarks Statistik, Register over stofmisbrugere i behandling (Sundhedsstyrelsen), National alkoholbehandlingsregister (Sundhedsstyrelsen) og det Psykiatriske Centrale Forskningsregister. Desuden anvendes oplysninger fra Kriminalforsorgens Klientsystem.

Det er indlysende, at oplysningerne i rapporten er ikke bedre end de registerdata, de er baseret på. Det betyder, at hvis datagrundlaget er fejlagtigt, vil oplysningerne i rapporten også være det. Det skal dog bemærkes, at de danske registre sædvanligvis roses for deres høje datavaliditet. Det gælder særligt de data, som er modtaget fra Danmarks Statistik. Det bemærkes i tekst eller bilag i de tilfælde, hvor man kan have en formodning om, at datakvaliteten er mindre god, fx pga. mistanke om dårlig datadisciplin.

Alle registerdata er blevet overført til en server på Danmarks Statistik, hvorefter det rigtige personnummer er blevet erstattet af et fiktivt personnummer. Efter denne anonymisering har det således ikke været muligt at identificere enkeltpersoner.

Det er ikke foretaget statistiske test i forbindelse med sammenligninger af de forskellige hoved- eller delpopulationer, eftersom der er tale om en totalpopulation og ikke en stikprøve.

Populationen er som tidligere nævnt trukket fra Klientsystemet den 31. januar 2011. Når der alligevel kan generaliseres til i dag på baggrund af oplysningerne, skyldes det, at Kriminalforsorgens klientel ikke forandrer sig væsentligt over så kort tid.

1.1. Læsevejledning

I rapporten præsenteres resultaterne i tabeller.

Afrundinger af tal kan medføre, at summen af en talrække i nogle tabeller afviger fra totalen. Når der i teksten refereres til udvalgte tal i tabellerne, medtages decimaler ikke, men der rundes op eller ned.

I kapitel 1 beskrives undersøgelsespopulationen, herunder hvorvidt klienterne i undersøgelsespopulationen har et dansk cpr-nummer eller ej. I kapitel 2 beskrives tilsynspopulationen, mens fængselspopulationen beskrives i kapitel 3, og varetægtspopulationen beskrives i kapitel 4. I kapitel 5 sammenlignes de tre hovedpopulationer med hele den danske befolkning i det omfang, der er tilgængelige sammenlignelige data for den danske befolkning.

1.2. Beskrivelse af undersøgelsespopulationen

Undersøgelsespopulationen består af samtlige klienter i Kriminalforsorgen den 31. januar 2011. Det er 13.270 personer. Som det fremgår af tabel 1.1, består hovedparten af undersøgelsespopulationen af danskere og fastboende udlændinge (97 pct.). Fælles for disse er, at de har et dansk cpr-nummer. 350 personer, svarende til tre pct. af populationen, er udlændinge uden fast tilknytning til Danmark, hvilket betyder at de ikke har et dansk cpr-nummer. For disse klienter uden fast tilknytning til Danmark findes der ingen oplysninger i Danmarks Statistiks eller Sundhedsstyrelsens registre.

Det skal i øvrigt bemærkes, at anholdte udlændige samt frihedsberøvede i henhold til udlændingeloven ikke indgår i undersøgelsespopulationen. Frihedsberøvede asylansøgere er heller ikke inkluderet.¹

Tabel 1.1. Tilknytning til Danmark

	Antal	Procent
Danskere og fastboende udlændinge (klienter med dansk cpr-nummer)	12.920	97,4
Udlændinge uden fast tilknytning til DK (klienter uden dansk cpr-nummer)	350	2,6
I alt	13.270	100

I det følgende beskrives den samlede undersøgelsespopulation på baggrund af oplysninger fra Kriminalforsorgens Klientssystem.

Tabel 1.2. Retlig status

	Antal	Procent
Tilsyn	8.947	67,4
Fængselsstraf	2.925	22,0
Varetægtsfængsling	1.398	10,5
I alt	13.270	100

Tabel 1.2 viser den retlige status for populationen. Hovedparten af populationen er tilsynsklienter (67 pct.), mens 22 pct. har modtaget en fængselsstraf og 11 pct. er varetægtsfængslede.

Tabel 1.3. Køn

	Antal	Procent
Mand	11.929	89,9
Kvinde	1.341	10,1
I alt	13.270	100

90 pct. af undersøgelsespopulationen er mænd, mens 10 pct. er kvinder jf. tabel 1.3.

Tabel 1.4 viser aldersfordelingen i undersøgelsespopulationen. Som det fremgår af tabellen, er der flest i aldersgrupperne 20-24 år og 25-29 år. På indexedagen var den kriminelle lavalder 14 år i

¹ En opgørelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvor anholdte udlændige samt frihedsberøvede i henhold til udlændingeloven er inkluderet, viser, at der den 29. november 2011 var i alt 545 udlændinge i Kriminalforsorgen. Frihedsberøvede asylansøgere er ligeledes ekskluderet i denne opgørelse (Opgørelse af indsatte og tilsynsklienters etniske baggrund pr. 29. november 2011, Kriminalforsorgen 2012).

Danmark. I hele populationen findes imidlertid blot én person, som var 14 år. Personen er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn og vilkår om samfundstjeneste. I hele undersøgelsespopulationen er gennemsnitsalderen 33,8 år, mens medianen er 32 år.

Tabel 1.4. Alder på indexdag

	Antal	Procent
14-17 år	158	1,2
18-19 år	1.066	8,0
20-24 år	2.696	20,3
25-29 år	1.926	14,5
30-34 år	1.714	12,9
35-39 år	1.586	12,0
40-44 år	1.378	10,4
45-49 år	1.188	9,0
50 år +	1.558	11,7
I alt	13.270	100

Tabel 1.5 viser, hvilket statsborgerskab personerne i undersøgelsespopulationen har. Tabellen viser, at 86 pct. af undersøgelsespopulationen har dansk statsborgerskab. Den største gruppe ikke-danske statsborgere er statsborgere fra øvrige europæiske lande (seks pct.).²

Tabel 1.5. Statsborgerskab

	Antal	Procent
Danmark	11.380	85,8
Øvrige nordiske lande	117	0,9
Øvrige europæiske lande	817	6,2
Afrika	341	2,6
Nordamerika	4	0,0
Syd- og Mellemamerika	35	0,3
Asien	189	1,4
Australien, New Zealand mv.	0	0,0
Mellemøsten	277	2,1
Statsløs	96	0,7
Uoplyst	14	0,1
I alt	13.270	100

Tabel 1.6 viser, hvilken form for idømt kriminalitet, som klienterne er registreret med i Klientssystemet. De 1.398 personer, som er varetægtsfængslede, indgår ikke i tabellen, da de endnu ikke har modtaget en dom. Tabellen viser, at der er en stor gruppe (25 pct.), som er dømt for vold. Ligeledes er der forholdsvis store andele af undersøgelsespopulationen, som er dømt for færdselslovsovertrædelser (16 pct.) og tyveri mv. (12 pct.).

² Oplysningerne om statsborgerskab stammer fra en kombination af oplysninger fra Klientssystemet og Danmarks Statistik, se endvidere bilag 3.

Tabel 1.6. Kriminalitet

	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	282	2,4
Vold i øvrigt (forsætligt)	2.967	25,0
Ildspåsættelse	221	1,9
Anden personfarlig kriminalitet	516	4,3
Voldtægt, voldtægtsforsøg	116	1,0
Anden sædelighedskriminalitet, samt incest	294	2,5
Grov narkokriminalitet	727	6,1
Lov om euforiserende stoffer	575	4,8
Røveri	861	7,3
Tyveri og hittegods, hæleri samt brugstyveri	1.436	12,1
Anden berigelseskriminalitet mv.	529	4,5
Hærværk	88	0,7
Færdselslovsovertrædelser	1.950	16,4
Straffelov i øvrigt	965	8,1
Særlov i øvrigt	122	1,0
Brugstyveri af motorkøretøj over 18 år	36	0,3
Brugstyveri af motorkøretøj under 18 år	48	0,4
Vilkårsovertrædelse	40	0,3
Uoplyst	99	0,8
I alt	11.872	100

1.3. Beskrivelse af klienter uden dansk cpr-nummer

I det følgende afsnit beskrives de 350 klienter uden dansk cpr-nummer. Klienterne beskrives på baggrund af de oplysninger, der findes i Klientsystemet. Af tabel 1.7 fremgår, at flertallet af klienter uden dansk cpr-nummer er varetægtsfængslede (67 pct.). 30 pct. af disse klienter uden dansk cpr-nummer er idømt en fængselsstraf, mens tre pct. er under tilsyn af Kriminalforsorgen i Frihed. Af de 10 personer, som er under tilsyn af Kriminalforsorgen, har én person fået en betinget dom med vilkår om tilsyn, mens én person er blevet prøveløsladt med vilkår om tilsyn. Tre personer har dom med vilkår om samfundstjeneste og tilsyn, og endelig er fem personer idømt en psykiatrisk særforanstaltning med vilkår om tilsyn.

Tabel 1.7. Retlig status

	Antal	Procent
Tilsyn	10	2,9
Fængselsstraf	106	30,3
Varetægtsfængsling	234	66,9
I alt	350	100

Kønsfordelingen blandt klienter uden dansk cpr-nummer fremgår af tabel 1.8. Tabellen viser, at flertallet af klienterne uden dansk cpr-nummer er mænd (91 pct.), mens ni pct. er kvinder.

Tabel 1.8. Køn

	Antal	Procent
Mand	319	91,1
Kvinde	31	8,9
I alt	350	100

Tabel 1.9. viser aldersfordelingen blandt klienter uden dansk cpr-nummer. Tabellen viser, at der er flest i aldersgruppen 25-29 år og 30-34 år. Der er dog ikke særlig mange blandt de ældre aldersgrupper, hvilket betyder, at gennemsnitsalderen samlet set er lavere for klienter uden dansk cpr-nummer sammenlignet med hele undersøgelsespopulationen. Gennemsnitsalderen blandt klienter uden dansk cpr-nummer er 32,6 år, mens medianen er 31 år.

Tabel 1.9. Alder på indexdag

	Antal	Procent
15-17 år	4	1,1
18-19 år	17	4,9
20-24 år	58	16,6
25-29 år	70	20,0
30-34 år	70	20,0
35-39 år	63	18,0
40-44 år	30	8,6
45-49 år	14	4,0
50 år +	24	6,9
I alt	350	100

Tabel 1.10 viser, hvilket statsborgerskab disse klienter uden dansk cpr-nummer har. To personer er registreret med dansk statsborgerskab, idet de er fra Færøerne. Hovedparten af klienterne uden dansk cpr-nummer har statsborgerskab fra øvrige europæiske lande (63 pct.). 11 pct. kommer fra Afrika, mens syv pct. kommer fra øvrige nordiske lande og seks pct. kommer fra Asien. Fire pct. kommer fra Mellemøsten og tre pct. kommer fra Syd- og Mellemamerika. Endelig er der én pct. statsløse og fire pct., hvor statsborgerskabet er uoplyst. Der er ingen af disse klienter med statsborgerskab fra Nordamerika eller fra Australien, New Zealand mv.

Tabel 1.10. Statsborgerskab

	Antal	Procent
Danmark/Færøerne	2	0,6
Øvrige nordiske lande	26	7,4
Øvrige europæiske lande	221	63,1
Afrika	37	10,6
Nordamerika	0	0,0
Syd- og Mellemamerika	9	2,6
Asien	22	6,3
Australien, New Zealand mv.	0	0,0
Mellemøsten	16	4,3
Statsløs	3	0,9
Uoplyst	14	4,0
I alt	350	100

Tabel 1.11 omfatter kun de 116 klienter uden dansk cpr-nummer, som har fået en dom. For de varetægtsfængslede findes ikke oplysninger om kriminalitetens art i Klientsystemet, eftersom sagen endnu ikke er afgjort med dom. Tabellen viser, at en ganske stor del af klienterne uden dansk cpr-nummer er dømt for grov narkotikakriminalitet. Det er således hele 42 pct. af samtlige klienter uden dansk cpr-nummer, som er dømt for denne type kriminalitet. Der er også en del klienter uden dansk cpr-nummer, som er dømt for røveri (18 pct.).

Tabel 1.11. Kriminalitet

	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	6	5,2
Vold i øvrigt (forsætligt)	7	6,0
Ildspåsættelse	1	0,9
Anden personfarlig kriminalitet	3	2,6
Voldtægt, voldtægtsforsøg	5	4,3
Anden sædelighedskriminalitet, samt incest	1	0,9
Grov narkokriminalitet	49	42,2
Lov om euforiserende stoffer	4	3,4
Røveri	21	18,1
Tyveri og hittegods, hæleri samt brugstyveri	7	6,0
Anden berigelseskriminalitet mv.	2	1,7
Hærværk	0	0,0
Færdselslovsovertrædelser	2	1,7
Straffelov i øvrigt	6	5,2
Særlov i øvrigt	2	1,7
Brugstyveri af motorkøretøj over 18 år	0	0,0
Brugstyveri af motorkøretøj under 18 år	0	0,0
Vilkårsovertrædelse	0	0,0
I alt	116	100

Tabel 1.12 viser, hvilken type institution de 350 klienter uden dansk cpr-nummer opholder sig i på indexdagen. Som det fremgår af tabellen, opholder 29 pct. af klienterne sig i Københavns Fængsler, mens 41 pct. af klienterne opholder sig i et arresthus i den øvrige del af landet. 25 pct. af klienterne er i lukket fængsel. Der er kun ganske få af disse klienter, som opholder sig i åbne fængsler og KiF-afdelinger. Der er ingen personer uden dansk cpr-nummer i Kriminalforsorgens pensioner.

Tabel 1.12. Institutionstype

	Antal	Procent
Åbent fængsel	7	2,0
Lukket fængsel	88	25,1
Københavns Fængsler	100	28,6
Arresthus	145	41,4
Pension	0	0,0
KiF-afdeling	10	2,9
I alt	350	100

Tabel 1.13 viser, hvilket afsoningsregime klienterne uden dansk cpr-nummer afsoner under på indexdagen. Tabellen omfatter ikke de 10 personer, som har tilsyn af Kriminalforsorgen, og som

derfor er tilknyttet en KiF-afdeling. Af tabellen fremgår, at hovedparten af klienterne uden dansk cpr-nummer afsoner i lukket regime (98 pct.).

Tabel 1.13. Afsoningsregime

	Antal	Procent
Åbent	5	1,5
Lukket	333	97,9
Halvåben	2	0,6
Pension	0	0,0
KiF-fodlænke	0	0,0
I alt	340	100

1.4. Beskrivelse af klienter med dansk cpr-nummer

Populationen, der består af klienter med dansk cpr-nummer, er i rapporten opdelt i tre typer, hhv. en tilsynspopulation, en fængselspopulation og en varetægtspopulation. Tabel 1.14 viser fordelingen med hensyn til retslig status. Tilsynspopulationen beskrives nærmere i kapitel 2, fængselspopulationen beskrives i kapitel 3 og varetægtspopulationen beskrives i kapitel 4. I kapitel 5 foretages en direkte sammenligning af de tre hovedpopulationer (som har dansk cpr-nummer).

Tabel 1.14. Retlig status

	Antal	Procent
Tilsyn	8.937	69,2
Fængselsstraf	2.819	21,8
Varetægtsfængsling	1.164	9,0
I alt	12.920	100

1.4.1. Manglende match i befolkningsregistret

Foruden de 350 klienter uden dansk cpr-nummer, hvorom der ikke findes oplysninger i Danmarks Statistik, indeholder populationen med danske cpr-nummer endvidere 189 personer, der har et dansk cpr-nummer, men hvor det ikke er muligt at finde et match i Danmarks Statistiks befolkningsregister. Der er formentligt tale om personer, som bor i udlandet eller som har adressebeskyttelse. For disse personer mangler der således oplysninger om fx etnicitet, civilstand og familietype.

Der er foretaget en bortfaldsanalyse, hvor disse 189 personer, som ikke findes i befolkningsregistret, bliver sammenlignet med de 12.731 personer, som findes i befolkningsregistret. Formålet med denne analyse er at undersøge, om grupperne adskiller sig fra hinanden. Denne sammenligning viser, at der blandt dem, der ikke findes i befolkningsregistret, er en højere andel med fængselsstraf eller varetægtsfængsling, en højere andel af mænd, en højere andel ældre dømte, en højere andel med ikke-dansk statsborgerskab, og en højere andel, der er dømt for fx grov narkotikakriminalitet. Se endvidere bilag 1.

1.4.2. Referencetidspunkt for registeroplysningerne

Som tidligere nævnt stammer registeroplysningerne fra Danmarks Statistik, Sundhedsstyrelsen, Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister og Kriminalforsorgen.

Referencetidspunktet for oplysningerne er primært 1) selve indexdagen d. 31. januar 2011, 2) årsskiftet før indexdagen, dvs. d. 1. januar 2011, 3) årsbetragtning for året før indexdagen dvs. 2010. Få variabler afviger fra dette. I bilag 2 vises en komplet oversigt over samtlige variabler i datasættet, inklusiv datakildeangivelse og variablernes referencetidspunkter.

I to af undersøgelsens variabler refereres til en meget lang observationsperiode. Det drejer sig om 'forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom' og om 'kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995'.

En del af de klienter, som har et dansk cpr-nummer, er formentlig ikke født i Danmark og har derfor ikke altid haft et dansk cpr-nummer. Det betyder, at disse først optræder i de danske registre, når de har fået et dansk cpr-nummer. I hovedparten af oplysningerne i denne klientundersøgelse, har det ingen betydning, da referencetidspunktet er indexdagen, den 1. januar 2011 eller 2010, men i de to tilfælde, hvor referencetidspunktet er en lang observationsperiode, jf. ovenfor, vil det have den betydning, at disse klienter vil blive kategoriseret sammen med dem, som ikke er registreret for at have været anbragt uden for hjemmet eller have haft kontakt til det psykiatriske behandlingssystem. Det betyder, at forekomsten af dette underdrives frem for overdrives. Der kan således være tale om en underrapportering på disse områder.

I bilag 3 redegøres for kategorisering og begrebsafklaring af visse centrale variabler. Der henvises således til dette bilag gentagne gange i rapporten.

Kapitel 2. Tilsynspopulationen

Der var i alt 8.937 personer med et dansk cpr-nummer, som var i tilsyn i Kriminalforsorgen den 31. januar 2011. Klienter uden dansk cpr-nummer er som tidligere nævnt udeladt af undersøgelsen, idet der ikke findes oplysninger om disse i Danmarks Statistik.

Tilsynsklienterne er kategoriseret i fem grupper. 23 pct. af tilsynspopulationen er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn, 26 pct. er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn og vilkår om samfundstjeneste. En mindre andel (syv pct.) har fået en betinget dom med vilkår om tilsyn og vilkår om behandling (heraf hovedparten alkoholistbehandling). 17 pct. af tilsynspopulationen har vilkår om tilsyn i forbindelse med prøveløsladelse. Endelig er 26 pct. klienter, som har tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69. Psykiatriske særforanstaltninger omfatter behandlingsdomme, domme til ambulant behandling med mulighed for indlæggelse samt domme til ambulant behandling.

Kombinationsdommene er inkluderet i tilsynspopulationen. Se endvidere bilag 3 for en opgørelse af antallet af kombinationsdomme i undersøgelsespopulationen. Af bilag 4 fremgår en yderligere detaljeret beskrivelse af tilsynspopulationen.

Tabel 2.1. Tilsynsart

	Antal	Procent
Betinget dom med vilkår om tilsyn	2.049	22,9
Betinget dom med vilkår om tilsyn og samfundstjeneste	2.363	26,4
Betinget dom med vilkår om tilsyn og behandling	634	7,1
Prøveløsladelse med vilkår om tilsyn	1.552	17,4
Psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 m. vilkår om tilsyn	2.339	26,2
I alt	8.937	100

2.1. Baggrund

Tabel 2.2 viser kønsfordelingen for de forskellige tilsynsarter. 13 pct. af den samlede tilsynspopulation er kvinder, mens 87 pct. er mænd. Den mindste andel af kvinder findes blandt de prøveløsladte (fem pct.), mens den højeste findes blandt betinget dømte (18 pct.).

Tabel 2.2. Køn fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Mænd	1.691	82,5	2.106	89,1	532	83,9	1.481	95,4	1.962	83,9	7.772	87,0
Kvinder	358	17,5	257	10,9	102	16,1	71	4,6	377	16,1	1.165	13,0
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Populationen er trukket på et tidspunkt, hvor den kriminelle lavalder var 14 år. Det betyder, at der i populationen kan indgå dømte, som er 14 år på indexdagen. I hele datamaterialet findes imidlertid blot én klient, som var 14 år på indexdagen. Denne person er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn og vilkår om samfundstjeneste. Gennemsnitsalderen blandt samtlige tilsynsklienter er 34,3 år, mens medianen er 32 år. Som det fremgår af tabel 2.3 er der dog stor variation for de forskellige

kategorier af tilsynsklienter. Betingede dømte har den laveste gennemsnitsalder (29,8 år), mens tilsynsklienter med vilkår om behandling har den højeste (45,6 år).

Tabel 2.3. Alder på indexdag fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
14-17 år	59	2,9	54	2,3	0	0,0	14	0,9	11	0,5	138	1,5
18-19 år	422	20,6	238	10,1	4	0,6	94	6,1	29	1,2	787	8,8
20-24 år	489	23,9	506	21,4	33	5,2	435	28,0	290	12,4	1.753	19,6
25-29 år	237	11,6	313	13,2	41	6,5	280	18,0	318	13,6	1.189	13,3
30-34 år	190	9,3	252	10,7	39	6,2	232	14,9	343	14,7	1.056	11,8
35-39 år	189	9,2	244	10,3	68	10,7	163	10,5	340	14,5	1.004	11,2
40-44 år	173	8,4	208	8,8	98	15,5	133	8,6	307	13,1	919	10,3
45-49 år	136	6,6	226	9,6	102	16,1	106	6,8	281	12,0	851	9,5
50 år +	154	7,5	322	13,6	249	39,3	95	6,1	420	18,0	1.240	13,9
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	29,8	-	33,7	-	45,6	-	31,1	-	38,1	-	34,3	-

Tabel 2.4 viser tilsynspopulationens etniske oprindelse. 82 pct. af tilsynspopulationen har dansk oprindelse, mens 14 pct. er indvandrere og fire pct. er efterkommere. Blandt dem, som er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn og behandling, er der en lidt højere andel personer med dansk oprindelse (93 pct.). Den største andel af indvandrere findes blandt personer, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning. Her er 20 pct. indvandrere, mens 77 pct. har dansk oprindelse.

Tabel 2.4. Etnicitet fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Dansk	1.703	83,1	1.995	84,4	589	92,9	1.213	78,2	1.801	77,0	7.301	81,7
Indvandrer	245	12,0	245	10,4	36	5,7	229	14,8	456	19,5	1.211	13,6
Efter-kommer	92	4,5	97	4,1	3	0,5	103	6,6	67	2,9	362	4,1
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Der er i alt 1.573 efterkommere og indvandrere i tilsynspopulationen. For disse findes der hos Danmarks Statistik oplysninger om deres opholdsgrundlag i Danmark. Det vil sige baggrunden for, hvorfor de er kommet til Danmark. Tabel 2.5 viser, at 48 pct. af tilsynsklienterne med indvandrer- eller efterkommerbaggrund er flygtninge eller efterkommere af flygtninge. Den laveste andel af flygtninge findes blandt betinget dømte med vilkår om behandling (26 pct.).

Tabel 2.5. Opholdsgrundlag fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Flygtning el. efterkommer af flygtning	165	49,0	130	38,0	10	25,6	173	52,1	274	52,4	752	47,8
Øvrigt ophold	172	51,0	212	62,0	29	74,4	159	47,9	249	47,6	821	52,2
I alt	337	100	342	100	39	100	332	100	523	100	1.573	100

Tabel 2.6 viser, hvilket statsborgerskab tilsynspopulationen har. Langt hovedparten af tilsynspopulationen er danske statsborgere (89 pct.). Herudover er der en lille andel statsborgere fra europæiske lande (i alt 5 pct.) og få statsborgere fra Afrika (2 pct.) og Mellemøsten (2 pct.).

Det er tilsynsklienter med vilkår om behandling, hvor man finder den højeste andel danske statsborgere (95 pct.), mens den laveste andel danske statsborgere findes blandt personer, der er idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 (84 pct.).

Tabel 2.6. Statsborgerskab fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Danmark	1.841	89,8	2.168	91,7	600	94,6	1.374	88,5	1.972	84,3	7.955	89,0
Øv. nordiske lande	14	0,7	16	0,7	4	0,6	8	0,5	15	0,6	57	0,6
Øv. europæiske lande	76	3,7	96	4,1	23	3,6	58	3,7	125	5,3	378	4,2
Afrika	49	2,4	31	1,3	1	0,2	41	2,6	76	3,2	198	2,2
Nordamerika	0	0,0	1	0,0	1	0,2	0	0,0	2	0,1	4	0,0
Syd- og Mellemamerika	6	0,3	1	0,0	0	0,0	5	0,3	6	0,3	18	0,2
Asien	21	1,0	27	1,1	3	0,5	18	1,2	38	1,6	107	1,2
Australien, New Zealand mv.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Mellemøsten	38	1,9	18	0,8	1	0,2	37	2,4	83	3,5	177	2,0
Statsløs	4	0,2	5	0,2	1	0,2	11	0,7	22	0,9	43	0,5
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

2.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom

Tabel 2.7 viser, hvorvidt de dømte på et tidspunkt i løbet af deres barndom, dvs. før de fyldte 15 år, enten har været anbragt uden for hjemmet, eller der er blevet iværksat en forebyggende foranstaltning. Se endvidere bilag 3 for en nærmere definition af anbringelse i barndom.

Som det fremgår af tabellen, har 16 pct. af tilsynspopulationen været anbragt uden for hjemmet under barndommen. For fem pct. af populationen er der været iværksat en forebyggende

foranstaltning, men der har ikke været tale om anbringelse. 80 pct. af tilsynspopulationen har således hverken oplevet anbringelser eller foranstaltninger under barndommen. Når de forskellige typer af tilsynsklienter sammenlignes, ses, at det primært er de betinget dømte, de prøveløsladte og klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69, som har været anbragt i barndommen.

Tabel 2.7. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ingen anbringelser el. foranstaltninger	1.525	74,4	2.051	86,8	583	92,0	1.148	74,0	1.804	77,1	7.111	79,6
Anbringelse	388	18,9	211	8,9	42	6,6	304	19,6	462	19,8	1.407	15,7
Forebyggende foranstaltning	136	6,6	101	4,3	9	1,4	100	6,4	73	3,1	419	4,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.8 viser antallet af anbringelser eller anbringelsesskift under barndommen. Hvis personen har haft en forebyggende foranstaltning, tælles det som 'ingen anbringelser' i denne tabel. 84 pct. af tilsynspopulationen har ikke været anbragt i løbet af barndommen. Ni pct. har været anbragt én gang, mens seks pct. har været anbragt 2-4 gange. Én procent har været anbragt fem gange eller derover, før vedkommende fyldte 15 år. En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning er særligt belastet i forhold til denne faktor, idet ni pct. af disse har været anbragt to gange eller flere i løbet af deres barndom.

Tabel 2.8. Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.661	81,1	2.151	91,1	592	93,4	1.248	80,4	1.877	80,2	7.530	84,3
1	227	11,1	120	5,1	19	3,0	177	11,4	252	10,8	795	8,9
2-4	137	6,7	78	3,3	19	3,0	107	6,9	176	7,5	517	5,8
5+	24	1,2	13	0,6	4	0,6	20	1,3	34	1,5	95	1,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	0,3	-	0,2	-	0,2	-	0,4	-	0,4	-	0,3	-

Der i alt 1.407 tilsynsklienter, som har været anbragt i løbet af deres barndom. Disse har i alt haft 2.691 anbringelser tilsammen, idet nogle har været anbragt flere gange jf. tabel 2.8. Tabel 2.9 viser, hvor de i alt 2.691 anbringelser har fundet sted. Den oftest anvendte type af anbringelse er på døgninstitution, hvor 44 pct. af anbringelserne har fundet sted. Herefter følger familiepleje med 32 pct. Der er også en del af anbringelserne, som har fundet sted på et socialpædagogisk opholdssted (12 pct.) og på en kostskole (10 pct.). Der er en del forskelle tilsynsklienterne imellem, men de samfundstjenestedømte udmærker sig ved at have flere anbringelser i familiepleje og færre på døgninstitution. De betinget dømte med vilkår om behandling har både mange anbringelser i familiepleje og på døgninstitution, men har til gengæld ganske få anbringelser på socialpædagogiske opholdssteder bag sig.

Tabel 2.9. Anbringelsessted i barndom fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Familiepleje	225	31,6	138	35,5	36	37,5	170	29,7	290	31,5	859	31,9
Døgninstitution	294	41,2	156	40,1	46	47,9	236	41,3	441	47,9	1.173	43,6
Sygehus	0	0,0	5	1,3	0	0,0	1	0,2	5	0,5	11	0,4
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	102	14,3	45	11,6	3	3,1	87	15,2	89	9,7	326	12,1
Kostskole	71	10,0	36	9,3	10	10,4	71	12,4	84	9,1	272	10,1
Eget værelse el. lign.	2	0,3	1	0,3	1	1,0	1	0,2	4	0,4	9	0,3
Skibsprojekt	9	1,3	5	1,3	0	0,0	5	0,9	7	0,8	26	1,0
Kommunalt døgntilbud	10	1,4	3	0,8	0	0,0	1	0,2	1	0,1	15	0,6
I alt	713	100	389	100	96	100	572	100	921	100	2.691	100

2.3. Arbejde og indkomst

Tabel 2.10 viser den socioøkonomiske situation for tilsynspopulationen.

Tabel 2.10. Socioøkonomisk status fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Beskæftigede	405	19,8	1.116	47,2	204	32,2	239	15,4	164	7,0	2.128	23,8
Arbejdsløse	86	4,2	179	7,6	47	7,4	123	7,9	17	0,7	452	5,1
Personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken	360	17,6	318	13,5	129	20,3	269	17,3	140	6,0	1.216	13,6
Personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken	4	0,2	13	0,6	13	2,1	1	0,1	2	0,1	33	0,4
Pensionister	18	0,9	40	1,7	27	4,3	14	0,9	45	1,9	144	1,6
Førtidspensionister	256	12,5	79	3,3	85	13,4	122	7,9	1.554	66,4	2.096	23,5
Personer under uddannelse	150	7,3	170	7,2	4	0,6	90	5,8	23	1,0	437	4,9
Kontanthjælpsmodtagere	510	24,9	180	7,6	77	12,1	379	24,4	333	14,2	1.479	16,5
Børn/unge under 16 år	2	0,1	4	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,0	7	0,1
Øvrige uden for arbejdsstyrken	249	12,2	238	10,1	42	6,6	308	19,8	45	1,9	882	9,9
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.10 viser, at 24 pct. af den samlede tilsynspopulation er i arbejde, mens fem pct. er registreret som arbejdsløse. Der er endvidere en stor andel førtidspensionister blandt tilsynspopulationen (24 pct.) og kontanthjælpsmodtagere (17 pct.). 14 pct. af tilsynsklienterne er

registreret som værende midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 10 pct. er registreret som øvrige uden for arbejdsstyrken. Derudover er der en lille andel personer under uddannelse (fem pct.), pensionister (to pct.), personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken (under én pct.), og børn/under 16 år (under én pct.). En nærmere præcisering af de forskellige kategorier i tabellen fremgår af bilag 3.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at den laveste andel af beskæftigede findes blandt klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 (syv pct.), mens den højeste findes blandt de samfundstjenestedømte (47 pct.). Hovedparten af klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 er førtidspensionister (66 pct.). De samfundstjenestedømte udmærker sig i øvrigt ved en lille andel førtidspensionister (tre pct.) og kontanthjælpsmodtagere (otte pct.).³

Tabel 2.11. Branche fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Landbrug, skovbrug og fiskeri	10	2,5	47	4,2	4	2,0	3	1,3	9	5,5	73	3,4
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	62	15,3	178	15,9	38	18,6	29	12,1	12	7,3	319	15,0
Bygge og anlæg	64	15,8	189	16,9	29	14,2	65	27,2	6	3,7	353	16,6
Handel og transport mv.	123	30,4	343	30,7	43	21,1	61	25,5	35	21,3	605	28,4
Information og kommunikation	2	0,5	12	1,1	0	0,0	2	0,8	2	1,2	18	0,8
Finansiering og forsikring	2	0,5	9	0,8	5	2,5	0	0,0	1	0,6	17	0,8
Ejendomshandel og udlejning	6	1,5	16	1,4	4	2,0	3	1,3	1	0,6	30	1,4
Erhvervsservice	44	10,9	110	9,9	20	9,8	31	13,0	10	6,1	215	10,1
Off. administration, undervisning og sundhed	65	16,0	160	14,3	44	21,6	24	10,0	69	42,1	362	17,0
Kultur, fritid og anden service	11	2,7	26	2,3	9	4,4	5	2,1	10	6,1	61	2,9
Uoplyst	16	4,0	26	2,3	8	3,9	16	6,7	9	5,5	75	3,5
I alt	405	100	1.116	100	204	100	239	100	164	100	2.128	100

For de 2.128 personer i tilsynspopulationen, som er i beskæftigelse, findes der oplysninger om, hvilken branche de arbejder inden for. Dette fremgår af tabel 2.11. Som tabellen viser, er godt en fjerdedel ansat inden for handel og transport mv. Der er også en del blandt tilsynsklienterne, som er

³ Der er 138 klienter i tilsynspopulationen, som er i alderen 14-17 år. Disse er registreret med følgende socioøkonomiske status: 26 personer er registreret som beskæftigede, én person er registreret som midlertidigt uden for arbejdsstyrken, én person er registreret som pensionist (!), 43 personer er registreret som under uddannelse, syv personer er registreret som børn/unge under 16 år og endelig er 60 personer registreret som øvrige uden for arbejdsstyrken.

ansat inden for offentlig administration, undervisning og sundhed (17 pct.) bygge- og anlægsbranchen (17 pct.), i industri mv. (15 pct.) og erhvervsservice (10 pct.).

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, skiller de prøveløsladte sig ud ved, at en stor andel er ansat inden for bygge- og anlægsbranchen (27 pct.), og få er ansat i offentlig administration mv. (10 pct.). En ganske stor andel af klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69, som er i beskæftigelse, er ansat inden for offentligt administration mv. (42 pct.).

Tabel 2.12 viser tilsynsklienternes personindkomst i 2010. Som det fremgår af tabellen havde 28 pct. af tilsynsklienterne en personindkomst på under 100.000 kr. i 2010, 38 pct. havde en indkomst på mellem 100.000-199.999 kr., og 24 pct. havde en indkomst på mellem 200.000-299.999 kr. Samlet set var det under 10 pct. af tilsynspopulationen, som havde en personindkomst på 300.000 kr. eller derover i 2010. En sammenligning af de forskellige typer af tilsynsklienter viser, at de prøveløsladte udmærker sig ved, at hele 55 pct. af disse havde en personindkomst på under 100.000 kr. i 2010. Dette lave indkomstniveau kan til dels skyldes, at de prøveløsladte kan have tilbragt en del af 2010 i fængsel, hvorfor de ikke har haft nogen indkomst i en del af indkomståret.

Tabellen viser også den gennemsnitlige personindkomst i 2010 fordelt på tilsynsart. I 2010 var den gennemsnitlige personindkomst for hele tilsynspopulationen på 161.000 kr. Tilsynsklienter, som har fået en betinget dom med vilkår om behandling, har den højeste gennemsnitlige indkomst (220.000 kr.), mens prøveløsladte har den laveste gennemsnitlige indkomst (94.000 kr.). Der henvises til bilag 3 for en nærmere definition af begrebet personindkomst.

Tabel 2.12. Personindkomst i kr. fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Negativ indkomst	2	0,1	8	0,3	3	0,5	1	0,1	0	0,0	14	0,2
0	41	2,0	85	3,6	17	2,7	50	3,2	15	0,6	208	2,3
Under 100.000	808	39,4	586	24,8	47	7,4	858	55,3	192	8,2	2.491	27,9
100.000-199.999	823	40,2	736	31,1	272	42,9	537	34,6	1.008	43,1	3.376	37,8
200.000-299.999	288	14,1	535	22,6	173	27,3	85	5,5	1.074	45,9	2.155	24,1
300.000-399.999	62	3,0	263	11,1	81	12,8	20	1,3	31	1,3	457	5,1
400.000-499.999	19	0,9	90	3,8	17	2,7	0	0,0	9	0,4	135	1,5
500.000-999.999	5	0,2	53	2,2	23	3,6	0	0,0	7	0,3	88	1,0
1 mio. og derover	0	0,0	5	0,2	1	0,2	0	0,0	0	0,0	6	0,1
Uoplyst	1	0,0	2	0,1	0	0,0	1	0,1	3	0,1	7	0,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns. i 1000 kr.	132	-	191	-	220	-	94	-	187	-	161	-

2.4. Boligsituation

I dette afsnit beskrives tilsynspopulationens boligsituation. Variablene boligart, boligens ejerform og boligens anvendelse er dannet på baggrund af oplysninger fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), mens variablene urbanisering og region refererer til den kommune, klienten har bopæl i.

Tabel 2.13 viser, hvilken boligart tilsynsklienterne bor i. Tabellen viser, at 50 pct. af tilsynsklienterne bor i etagebolig. Det er således den mest anvendte boligform. 25 pct. af

tilsynsklienterne bor i parcel- eller stuehus, mens 11 pct. bor i række-, kæde- eller dobbelthus. Tre pct. bor på døgninstitution, én pct. på kollegium og under én pct. i fritidshus. Endeligt er der fem pct. af klienterne, som er registreret med en anden type bolig, eller hvor vedkommende ikke er registreret i BBR. Fire pct. af tilsynsklienterne er ikke tilmeldt en egentlig privatadresse i BBR, men har i stedet en såkaldt rådhusadresse. Se endvidere bilag 3 for en nærmere beskrivelse af begrebet rådhusadresse.

Når tilsynsklienterne sammenlignes, ses, at der blandt klienterne med vilkår om samfundstjeneste og vilkår om behandling, er forholdsvis store andele, der bor i parcel- og stuehus (hhv. 38 og 37 pct.). Den højeste andel med rådhusadresse findes blandt de prøveløsladte (7 pct.), mens den højeste andel, som bor på døgninstitution findes blandt klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 (10 pct.).

Tabel 2.13. Boligart fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Parcel- og stuehus	469	22,9	894	37,8	233	36,8	351	22,6	297	12,7	2.244	25,1
Række-, kæde- og dobbelthus	218	10,6	226	9,6	90	14,2	163	10,5	246	10,5	943	10,6
Etagebolig	1.097	53,5	1.049	44,4	250	39,4	838	54,0	1.269	54,3	4.503	50,4
Kollegium	35	1,7	23	1,0	4	0,6	22	1,4	14	0,6	98	1,1
Døgninstitution	33	1,6	7	0,3	4	0,6	6	0,4	237	10,1	287	3,2
Fritidshus	9	0,4	15	0,6	8	1,3	8	0,5	8	0,3	48	0,5
Andet el. uoplyst	98	4,8	95	4,0	35	5,5	62	4,0	190	8,1	480	5,4
Rådhusadresse	90	4,4	54	2,3	10	1,6	102	6,6	78	3,3	334	3,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.14 viser boligens ejerforhold. Det betyder, at oplysningen er knyttet til selve boligen og ikke til klienten, som bor i boligen. Se endvidere bilag 3 for en nærmere definition af variablen.

Tabel 2.14. Boligens ejerforhold fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ejer- eller andelsbolig	695	33,9	1.221	51,7	314	49,5	536	34,5	477	20,4	3.243	36,3
Boligselskab	963	47,0	788	33,3	229	36,1	698	45,0	992	42,4	3.670	41,1
Kommune, amt eller stat	69	3,4	24	1,0	15	2,4	47	3,0	449	19,2	604	6,8
Andet el. uoplyst	232	11,3	276	11,7	66	10,4	169	10,9	343	14,7	1.086	12,2
Rådhusadresse	90	4,4	54	2,3	10	1,6	102	6,6	78	3,3	334	3,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabellen viser, at 41 pct. af tilsynsklienterne bor i bolig, som er ejet af et boligselskab. Det vil i praksis sige, at de bor i en lejebolig. 36 pct. af tilsynsklienterne bor i en ejer- eller andelsbolig. Syv pct. af tilsynspopulationen bor i en bolig, som er ejet af kommune, amt eller stat. Dette kan fx være

en kommunal lejebolig eller en døgninstitution. I 12 pct. af sagerne findes ingen registrering i BBR, mens 4 pct. af klienterne har en rådhusadresse.

Der er store andele af klienterne, som har vilkår om samfundstjeneste, og som har vilkår om behandling, der bor i ejer- eller andelsboliger (hhv. 52 pct. og 50 pct.). Derimod bor kun 20 pct. af klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 i ejer- eller andelsbolig. En forholdsvis stor andel af sidstnævnte bor i en bolig, som er ejet af kommune, amt eller stat (19 pct.).

Af tabel 2.15 fremgår boligens anvendelse for tilsynspopulationen. For hovedparten af samtlige tilsynsklienterne er boligen registreret i BBR som en egentlig beboelseslejlighed (84 pct.). Tre pct. bor i enkeltværelser. Ligeledes tre pct. bor i en fællesbolig/fælleshusholdning. Herudover er der en mindre andel, som bor i blandet erhverv/beboelse (én pct.) og i sommerbolig (under én pct.). Se bilag 3 for en nærmere definition af kategorierne.

Den højeste andel, der bor i en egentlig beboelseslejlighed, findes blandt de samfundstjenestedømte (91 pct.), mens den mindste andel findes blandt klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 (74 pct.). 10 pct. af sidstnævnte bor i fællesbolig/fælleshusholdning, dvs. på døgninstitution.

Tabel 2.15. Boligens anvendelse fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Egentlig beboelseslejlighed	1.751	85,5	2.154	91,2	564	89,0	1.334	86,0	1.741	74,4	7.544	84,4
Blandet erhverv og beboelse med eget køkken	20	1,0	22	0,9	11	1,7	15	1,0	20	0,9	88	1,0
Enkeltværelse	61	3,0	32	1,4	8	1,3	34	2,2	97	4,1	232	2,6
Fællesbolig eller fælleshusholdning	33	1,6	7	0,3	4	0,6	6	0,4	236	10,1	286	3,2
Sommer-/fritidsbolig	9	0,4	15	0,6	8	1,3	8	0,5	7	0,3	47	0,5
Rådhusadresse	90	4,4	54	2,3	10	1,6	102	6,6	78	3,3	334	3,7
Uoplyst	85	4,1	79	3,3	29	4,6	53	3,4	160	6,8	406	4,5
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.16 viser, hvor tilsynsklienterne bor. 14 pct. af tilsynsklienterne bor i hovedstaden, mens 19 pct. bor i hovedstadens forstæder eller i øvrige hovedstadskommuner. 26 pct. bor i bykommuner med større byer (dvs. med 40.000 indbyggere eller derover), mens 28 pct. bor i bykommuner med mindre byer (dvs. maksimalt 39.999 indbyggere). Endelig bor 11 pct. i øvrige kommuner, dvs. på landet. For en lille del af tilsynspopulationen findes ikke oplysninger om bopælskommune (én pct.).

Ved sammenligning af de forskellige tilsynsklienter ses, at det primært er tilsynsklienterne med vilkår om behandling, der skiller sig ud. En mindre andel af disse bor i hovedstaden (seks pct.), mens en stor andel bor i bykommuner med mindre byer (32 pct.). Endelig er der også en del af disse, som bor på landet (16 pct. mod 11 pct. i hele tilsynspopulationen).

Tabel 2.16. Urbanisering fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Hovedstaden	306	14,9	285	12,1	37	5,8	234	15,1	424	18,1	1.286	14,4
Hovedstadens forstæder og øv. hovedstads-kommuner	404	19,7	432	18,3	134	21,1	298	19,2	430	18,4	1.698	19,0
Bykommuner med byer på 40.000 indbyg. og derover	577	28,2	618	26,2	153	24,1	393	25,3	620	26,5	2.361	26,4
Bykommuner med byer på ml. 10.000-39.999 indbyggere	538	26,3	704	29,8	204	32,2	447	28,8	615	26,3	2.508	28,1
Øvrige kommuner	215	10,5	298	12,6	100	15,8	173	11,1	235	10,0	1021	11,4
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

I tabel 2.17 er klienterne inddelt i regioner. 31 pct. af klienterne bor i Region Hovedstaden, 14 pct. bor i Region Sjælland, 21 pct. bor i Region Syddanmark, mens 23 pct. bor i Region Midtjylland. Endelig er der 10 pct., der bor i Region Nordjylland. Der mangler oplysning om bopæl (dvs. kommune) for 63 personer, svarende til én pct. af klienterne.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at det primært er tilsynsklienter med vilkår om behandling, der skiller sig ud ved at have en højere andel klienter, som bor i Region Syddanmark og en lavere andel klienter, der bor i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

Tabel 2.17. Region fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Region Hovedstaden	660	32,2	660	27,9	158	24,9	489	31,5	778	33,3	2.745	30,7
Region Sjælland	266	13,0	319	13,5	66	10,4	289	18,6	327	14,0	1.267	14,2
Region Syddanmark	420	20,5	505	21,4	176	27,8	330	21,3	468	20,0	1.899	21,2
Region Midtjylland	476	23,2	573	24,2	158	24,9	310	20,0	550	23,5	2.067	23,1
Region Nordjylland	218	10,6	280	11,8	70	11,0	127	8,2	201	8,6	896	10,0
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

2.5. Familiemæssig situation

Tabel 2.18 viser tilsynspopulationens civilstand. Som det fremgår af tabellen, er 72 pct. af populationen ugift, mens 12 pct. er gifte eller i partnerskab. 15 pct. af tilsynspopulationen er fraskilte mv. Tilsynsklienter, som er idømt en betinget dom med vilkår om behandling, adskiller sig fra de øvrige tilsynsklienter ved, at færre af disse er ugifte (43 pct.) og flere er gifte eller fraskilte mv. Dette kan hænge sammen med, at denne gruppe er lidt ældre. Som det fremgik tidligere, er det

således tilsynsklienter med vilkår om behandling, som har den højeste gennemsnitsalder af alle tilsynsklienter (45,6 år).

Tabel 2.18. Civilstand fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ugift	1.637	79,9	1.596	67,5	272	42,9	1.216	78,4	1.750	74,8	6.471	72,4
Gift/partnerskab	161	7,9	398	16,8	167	26,3	154	9,9	222	9,5	1.102	12,3
Fraskilt/enke/ Enkemand	242	11,8	343	14,5	189	29,8	175	11,3	352	15,0	1.301	14,6
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.19 viser tilsynsklienternes familietype. Hvor civilstandsbegrebet angår den juridiske civilstand, er familietype knyttet til den adresse, den pågældende bor på. Det er således muligt at være gift (juridisk civilstand) og alligevel være enlig (familietype), hvis vedkommende ikke bor sammen med sin ægtefælle. Se bilag 3 for en nærmere beskrivelse af familietypebegrebet.

Som det fremgår af tabel 2.19 bor flertallet af tilsynspopulationen alene, idet 69 pct. er registreret som enlige. Otte pct. er registreret som ægtepar/partnerskab, mens 13 pct. er registreret som samboende eller samlevende par. 10 pct. af tilsynspopulationen er hjemmeboende børn eller unge under 25 år.

Der er en forholdsvis stor andel af hjemmeboende børn og unge under 25 år blandt de betinget dømte med vilkår om tilsyn (16 pct.). Kendetegnende for de samfundstjenestedømte er, at der er en mindre andel af enlige (55 pct.). og en større andel af hjemmeboende børn og unge under 25 år (14 pct.) set i forhold til hele tilsynspopulationen. Der er en forholdsvis stor andel ægtepar/partnerskaber blandt klienter, som har vilkår om behandling (19 pct.). Som nævnt ovenfor kan det hænge sammen med deres aldersprofil. Klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, er oftest enlige (88 pct.).

Tabel 2.19. Familietype fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ægtepar/ Partnerskab	91	4,4	305	12,9	117	18,5	96	6,0	95	4,1	701	7,8
Samboende/ samlevende par	274	13,4	413	17,5	73	11,5	229	14,8	133	5,7	1.122	12,6
Enlig	1.344	65,6	1.291	54,6	431	68,0	1.052	67,8	2.055	87,9	6.173	69,1
Hjemmeboende barn/ung u. 25 år	331	16,2	328	13,9	7	1,1	171	11,0	41	1,8	878	9,8
Uoplyst	9	0,4	26	1,1	6	0,9	7	0,5	15	0,6	63	0,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Der er 878 hjemmeboende børn og unge under 25 år i tilsynspopulationen. Disse er ekskluderet af tabel 2.20 og tabel 2.21. Tabellerne omfatter således kun den voksne del af tilsynspopulation. Tabel 2.20 viser antallet af børn i husstanden. Opgørelsen knytter sig til bopælsadressen ligesom

familietypen gør. Tabellen viser, at 86 pct. af tilsynspopulationen bor uden børn. Syv pct. bor sammen med ét barn, mens fire pct. bor sammen med to børn. To pct. af tilsynspopulationen har tre børn eller flere i husstanden. For én pct. findes ingen oplysninger om antal børn i husstanden.

Det er de samfundstjenestedømte, som har flest børn. Samlet set bor 24 pct. af disse sammen med børn. Heraf bor 12 pct. sammen med et barn, otte pct. bor med to børn, mens fire pct. bor med tre børn eller derover. Klienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, er den gruppe, hvor flest bor uden børn (94 pct.).

Tabel 2.20. Børn i husstanden fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.490	86,7	1.537	75,5	507	80,9	1.228	88,9	2.165	94,2	6.927	86,0
1	118	6,9	240	11,8	53	8,5	86	6,2	61	2,7	558	6,9
2	61	3,6	159	7,8	45	7,2	37	2,7	34	1,5	336	4,2
3+	40	2,3	73	3,6	16	2,6	23	1,7	23	1,0	175	2,2
Uoplyst	9	0,5	26	1,3	6	1,0	7	0,5	15	0,7	63	0,8
I alt	1.718	100	2.035	100	627	100	1.381	100	2.298	100	8.059	100

Tabel 2.21 viser, hvor mange biologiske børn tilsynsklienterne har. Her tages ikke højde for, hvorvidt klienterne bor sammen med børnene eller ej. Børnenes alder er opgjort den 1.1.2011 og tabellen er afgrænset til blot at indeholde børn under 18 år. Som det fremgår af tabellen har 72 pct. af tilsynspopulationen ikke biologiske børn under 18 år. Det betyder omvendt, at 28 pct. af tilsynsklienterne har børn under 18 år. Det er fordelt således, at 16 pct. har ét barn, mens ni pct. har to børn og fire pct. har tre børn eller flere.

Det er klienter med vilkår om samfundstjeneste og klienter med vilkår om behandling, hvor man finder de højeste andele med biologiske børn under 18 år (hhv. 35 pct. og 37 pct. har ét eller flere børn). Derimod er det blot 20 pct. af klienterne med psykiatrisk særforanstaltning, som har børn.

Tabel 2.21. Biologiske børn under 18 år fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.257	73,2	1.320	64,9	394	62,8	961	69,6	1.831	79,7	5.763	71,5
1	265	15,4	370	18,2	129	20,6	230	16,7	261	11,4	1.255	15,6
2	129	7,5	233	11,4	75	12,0	127	9,2	132	5,7	696	8,6
3+	67	3,9	112	5,5	29	4,6	63	4,6	74	3,2	345	4,3
I alt	1.718	100	2.035	100	627	100	1.381	100	2.298	100	8.059	100

2.6. Uddannelse og kursusdeltagelse

I dette afsnit redegøres for tilsynspopulationens uddannelse og kursusdeltagelse. I det første afsnit redegøres for klienternes højeste fuldførte uddannelse og igangværende uddannelse. Det andet delafsnit angår deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser i perioden 2002-2010.

2.6.1. Uddannelse

Tabel 2.22 viser den højeste fuldførte uddannelse fordelt på tilsynsart. Grundskolen er splittet op i hhv. 8. klasse og 9.-10. klasse. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af Danmarks Statistiks oplysninger vedr. højeste fuldførte uddannelse.

Som det fremgår af tabel 2.22 har 13 pct. af tilsynsklienterne kun gået i skole til og med 8. klasse. De har dermed ikke opnået en kompetencegivende almen uddannelse. 50 pct. har 9.-10-klasse som højeste fuldførte uddannelse. Det betyder, at det blot er 36 pct. af tilsynspopulationen, som har en højere uddannelse end grundskolen. Af disse har flertallet (21 pct.) en uddannelse, som består af erhvervsfaglig praktik og hovedforløb. Tre pct. har en almengymnasial uddannelse, og to pct. har en mellemlang videregående uddannelse. Det er en ganske lille andel af tilsynspopulationen, som har en lang videregående uddannelse eller derover.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at det er tilsynsklienterne med vilkår om samfundstjeneste og vilkår om behandling, som har det højeste uddannelsesniveau. I alt er det 45 pct. af de samfundstjenestedømte, som har en højere uddannelse end grundskolen, mens det er 59 pct. af dem, som har en betinget dom med vilkår om behandling. Sidstnævnte er endvidere den tilsynsgruppe med den største andel af klienter med mellemlang og lang videregående uddannelse.

Det skal bemærkes at opnået uddannelsesniveau er aldersafhængigt. Som der tidligere er blevet gjort rede for, har de betinget dømte den laveste gennemsnitsalder (29,8 år), mens dem, som har et vilkår om behandling, har den højeste gennemsnitsalder (45,6 år).

Tabel 2.22. Højeste fuldførte uddannelse fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
8. klasse	317	15,5	226	9,6	70	11,0	221	14,2	367	15,7	1.201	13,4
9.-10. klasse	1.202	58,7	1.070	45,3	190	30,0	900	58,0	1.143	48,9	4.505	50,4
Almengymnasiale uddannelser	45	2,2	75	3,2	15	2,4	20	1,3	123	5,3	278	3,1
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	12	0,6	37	1,6	4	0,6	7	0,5	12	0,5	72	0,8
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	307	15,0	709	30,0	235	37,1	269	17,3	352	15,0	1.872	20,9
Kort videregående uddannelse	21	1,0	37	1,6	19	3,0	9	0,6	42	1,8	128	1,4
Mellemlang videregående uddannelse	27	1,3	65	2,8	48	7,6	12	0,8	55	2,4	207	2,3
Bachelor	5	0,2	10	0,4	2	0,3	2	0,1	9	0,4	28	0,3
Lang videregående uddannelse	9	0,4	23	1,0	19	3,0	4	0,3	21	0,9	76	0,9
Forsker-uddannelse	0	0,0	0	0,0	1	0,2	0	0,0	1	0,0	2	0,0
Uoplyst	104	5,1	111	4,7	31	4,9	108	7,0	214	9,1	568	6,4
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.23 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne, som var i gang med en uddannelse den 1. november 2010. Langt hovedparten af klienterne er ikke registreret med en igangværende uddannelse (90 pct.). For dem, som er i gang med en uddannelse, er der oftest tale om erhvervsfaglige grundforløb (fire pct.) eller erhvervsfaglig praktik og hovedforløb (tre pct.).

Af forskelle mellem tilsynsklienternes igangværende uddannelse kan bemærkes, at hele 97 pct. af klienterne med en betinget dom med vilkår om behandling og af klienterne med en psykiatrisk særforanstaltning ikke er uddannelsesaktive på observationstidspunktet. Igen skal det bemærkes, at uddannelsesaktivitet kan være aldersafhængigt.

Tabel 2.23. Igangværende uddannelse fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Grundskole	30	1,5	14	0,6	0	0,0	4	0,3	2	0,1	50	0,6
Forberedende uddannelser	5	0,2	2	0,1	1	0,2	1	0,1	12	0,5	21	0,2
Almengymnasiale uddannelser	18	0,9	24	1,0	0	0,0	10	0,6	4	0,2	56	0,6
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	12	0,6	19	0,8	0	0,0	8	0,5	4	0,2	43	0,5
Erhvervsfaglige grundforløb	141	6,9	141	6,0	3	0,5	89	5,7	12	0,5	386	4,3
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	88	4,3	122	5,2	9	1,4	37	2,4	9	0,4	265	3,0
Kort videregående uddannelse	1	0,0	9	0,4	1	0,2	5	0,3	5	0,2	21	0,2
Mellemlang videregående uddannelse	12	0,6	20	0,8	2	0,3	8	0,5	4	0,2	46	0,5
Bachelor	5	0,2	10	0,4	2	0,3	3	0,2	9	0,4	29	0,3
Lang videregående uddannelse	3	0,1	7	0,3	1	0,2	2	0,1	5	0,2	18	0,2
Forsker-uddannelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ikke registreret med igangværende uddannelse	1.734	84,6	1.995	84,4	615	97,0	1.385	89,2	2.273	97,2	8.002	89,5
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

2.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

De fire tabeller i dette afsnit angår deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser i perioden 2002-2010. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af variablen.

Tabel 2.24 viser, at det samlede set er 46 pct. af tilsynsklienterne, som har deltaget i voksen- og efteruddannelseskurser, der er påbegyndt i perioden 2002-2010. Det er de prøveløsladte, som har

den højeste deltagerprocent, idet 59 pct. af disse har deltaget i sådanne kurser i perioden. Omvendt er det de betinget dømte, som har den laveste andel af kursusdeltagelse med 40 pct.

Tabel 2.24. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ikke deltaget	1.223	60,2	1.131	47,9	302	47,6	640	41,2	1.568	67,0	4.874	54,5
Deltaget	816	39,8	1.232	52,1	332	52,4	912	58,8	771	33,0	4.063	45,5
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

De 8.937 tilsynsklienter har tilsammen deltaget i 20.007 kurser i perioden 2002-2010. Tabel 2.25 viser, hvilke typer af kurser de har deltaget i. Tælleenheden i denne og i de følgende tabeller er således kurser, ikke personer. Som det fremgår af tabellen, er AMU-kurser den kursustype, som tilsynsklienterne oftest har deltaget i. 48 pct. af kurserne er alene AMU-kurser. 22 pct. af kurserne er AVU-kurser, mens 10 pct. er HF-kurser og 8 pct. er FVU-kurser.

En sammenligning af tilsynsklienterne viser, at de betinget dømtes kursusdeltagelse stort set svarer til gennemsnittet (dvs. den samlede tilsynspopulation). De samfundstjenestedømte udmærker sig ved, at en ganske stor andel af deres kurser (68 pct.) er AMU-kurser. Det samme gælder for tilsynsklienter med vilkår om behandling, idet hele 78 pct. af deres kursusdeltagelse angår AMU-kurser. De prøveløsladtes kursusdeltagelse er fordelt med 35 pct. AMU-kurser, 33 pct. AVU-kurser og 17 pct. FVU-kurser. Tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, skiller sig ud ved at have væsentligt færre AMU-kurser (21 pct.), men langt flere HF-kurser (20 pct.) end øvrige klienter. Se bilag 3 for nærmere beskrivelse af kategorien 'øvrige'.

Tabel 2.25. Kursustype fordelt på tilsynsart (kurser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
FVU	268	6,6	186	3,2	52	3,3	774	16,7	335	8,4	1.615	8,1
AVU	880	21,7	734	12,6	93	6,0	1549	33,4	1128	28,3	4.384	21,9
HF	439	10,8	363	6,3	35	2,2	420	9,1	808	20,2	2.065	10,3
Højskoler	68	1,7	17	0,3	2	0,1	25	0,5	109	2,7	221	1,1
AMU	1.915	47,2	3.958	68,2	1.221	78,3	1.619	34,9	843	21,1	9.556	47,7
Danskundervisn. for udlændinge	320	7,9	316	5,4	67	4,3	137	3,0	646	16,2	1.486	7,4
Øvrige	164	4,0	229	3,9	89	5,7	115	2,5	123	3,1	720	3,6
I alt	4.054	100	5.803	100	1.559	100	4.639	100	3.992	100	20.047	100

Tabel 2.26 viser, hvordan de kurser, som tilsynsklienterne har deltaget i, er blevet afsluttet. Samlet set er det 55 pct. af tilsynsklienternes kurser, som er blevet færdiggjort, mens 36 pct. af kurserne er blevet afbrudt. Endelig er der ni pct. af kurserne, hvor der ikke er oplysning om, hvordan kurset er afsluttet. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om kategoriseringen.

Klienter idømt samfundstjeneste og klienter idømt vilkår om behandling har høje andele af færdiggjorte kurser (hhv. 72 pct. og 78 pct.), mens klienter idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har den laveste andel af færdiggjorte kurser (32 pct.).

Yderligere analyser viser, at det særligt er AVU-kurser, som er blevet afbrudt. 86 pct. af de AVU-kurser, som tilsynsklienterne har deltaget i, er blevet afbrudt. 75 pct. af FVU-kurserne er blevet afbrudt, mens 71 pct. af HF-kurserne er blevet afbrudt. Til sammenligning er det blot fem pct. af AMU-kurserne, som er blevet afbrudt. Den høje gennemførselsprocent for AMU-kurser kan skyldes, at AMU-kurser ofte er meget korte (fra 2-3 dages varighed til fem uger) og praktisk orienteret. Det er altså alt andet lige 'lettere' at fuldføre et AMU-kursus.

Når klienter, som er idømt samfundstjeneste og klienter, som har et vilkår om behandling, har så høje andele af færdiggjorte kurser, skyldes det primært, at de har en høj andel af kurser med et lavt frafald, dvs. AMU-kurser.

Tabel 2.26. Kursusafslutning fordelt på tilsynsart (kurser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kursus færdiggjort	2.225	54,9	4.153	71,6	1.210	77,6	2.164	46,6	1.295	32,4	11.047	55,1
Kursus afbrudt	1.432	35,3	1.209	20,8	241	15,5	2.246	48,4	2.035	51,0	7.163	35,7
Uoplyst afslutning mv.	397	9,8	441	7,6	108	6,9	229	4,9	662	16,6	1.837	9,2
I alt	4.054	100	5.803	100	1.559	100	4.639	100	3.992	100	20.047	100

2.7. Behandling for somatisk sygdom

Dette afsnit indeholder oplysninger om henholdsvis sygehusindlæggelse og lægekonsultationer.

2.7.1. Sygehusindlæggelse

Tabel 2.27 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne, som har været indlagt på sygehus i 2010. Tælleenheden i tabellen er dermed personer. Som det fremgår af tabellen, har 82 pct. af tilsynsklienterne ikke været indlagt på sygehus i 2010, hvilket altså betyder, at det er 18 pct. af tilsynsklienterne, som har oplevet én eller flere indlæggelser i 2010. Disse fordeler sig således, at 11 pct. har haft én indlæggelse, mens fem pct. har haft 2-3 indlæggelser, og to pct. har haft fire indlæggelser eller derover. Det gennemsnitlige antal indlæggelser for tilsynsklienterne er 0,4.

Tabel 2.27. Antal sygehusindlæggelser i 2010 fordelt på tilsynsart (klienter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.662	81,1	2.020	85,5	461	72,7	1.314	84,7	1.853	79,2	7.310	81,8
1	242	11,8	232	9,8	74	11,7	141	9,1	273	11,7	962	10,8
2-3	111	5,4	86	3,6	64	10,1	76	4,9	135	5,8	472	5,3
4+	34	1,7	25	1,1	35	5,5	21	1,4	78	3,3	193	2,2
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,4	-	0,2	-	0,8	-	0,3	-	0,5	-	0,4	-

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at det er tilsynsklienter med vilkår om behandling, som har haft flest indlæggelser, idet 27 pct. af disse har været indlagt (i gennemsnit 0,8

indlæggelser pr. klient). De samfundstjenestedømte har haft færrest indlæggelser, idet blot 14 pct. har været indlagt (0,2 indlæggelser i gennemsnit pr. klient).

Tabel 2.28. Årsag til indlæggelse i 2010 fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Infektionssygdom	24	3,3	8	1,4	11	2,3	9	2,1	35	3,2	87	2,6
Lungesygdom	32	4,4	37	6,6	19	3,9	20	4,6	68	6,1	176	5,3
Sygdom i nervesystem	32	4,4	18	3,2	30	6,2	17	3,9	57	5,1	154	4,6
Sygdom i hjerte og de store kar	38	5,2	40	7,2	17	3,5	22	5,1	20	1,8	137	4,1
Sygdom i arterier, vener og lymfesystem	6	0,8	8	1,4	8	1,7	4	0,9	10	0,9	36	1,1
Åreknude i under-ekstremiteter	0	0,0	0	0,0	1	0,2	0	0,0	1	0,1	2	0,1
Blodsygdom	2	0,3	3	0,5	5	1,0	4	0,9	6	0,5	20	0,6
Mave-tarmsygdom	64	8,7	87	15,6	60	12,4	81	18,6	168	15,1	460	13,9
Urinvejssygdom og sygdom i mandlige kønsorganer	16	2,2	12	2,2	18	3,7	17	3,9	35	3,2	98	3,0
Sygdom i bevægesystem	97	13,3	114	20,5	51	10,5	81	18,6	109	9,8	452	13,6
Gynækologisk sygdom	7	1,0	4	0,7	3	0,6	0	0,0	8	0,7	22	0,7
Sygdom ved graviditet, fødsel og i perinatalperiode	20	2,7	19	3,4	2	0,4	2	0,5	9	0,8	52	1,6
Hudsygdom og kønssygdom	15	2,0	15	2,7	7	1,4	13	3,0	53	4,8	103	3,1
Øjensygdom	7	1,0	0	0,0	0	0,0	2	0,5	0	0,0	9	0,3
Næse-, øre- og halssygdom	27	3,7	25	4,5	18	3,7	13	3,0	20	1,8	103	3,1
Endokrine, metaboliske og kromosomale sygdomme	23	3,1	16	2,9	11	2,3	9	2,1	28	2,5	87	2,6
Mental sygdom	75	10,2	26	4,7	120	24,8	35	8,0	104	9,4	360	10,8
Sygdom i mamma	3	0,4	0	0,0	0	0,0	2	0,5	1	0,1	6	0,2
Sterilisation (mænd og kvinder)	1	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,2	3	0,1
Hjernerystelse	11	1,5	9	1,6	4	0,8	3	0,7	8	0,7	35	1,1
Forgiftninger	97	13,3	32	5,7	19	3,9	29	6,7	149	13,4	326	9,8
Uklassificérbar	135	18,4	84	15,1	80	16,5	72	16,6	219	19,7	590	17,8
I alt	732	100	557	100	484	100	435	100	1.110	100	3.318	100

De 8.937 tilsynsklienter har i alt haft 3.318 indlæggelser tilsammen i 2010. Af tabel 2.28 fremgår årsagen til disse indlæggelser. Tælleenheden i tabellen er dermed indlæggelser.

Indlæggelsesårsagen er kategoriseret efter den klassifikation af sygdomme, som Sundhedsstyrelsen anvender. Se bilag 3 for yderligere information om denne gruppering.

Tabel 2.28 viser, at der primært er fire forskellige årsager til, at klienterne har været indlagt. 14 pct. af indlæggelserne skyldes mave-tarm sygdom, ligeledes 14 pct. skyldes sygdomme i bevægesystemet, mens 11 pct. skyldes mentale sygdomme, og 10 pct. skyldes forgiftninger. Endvidere er en forholdsvis stor gruppe af indlæggelserne kategoriseret som 'uklassificérbar' (18 pct.).

Når de forskellige typer af tilsynsklienter sammenlignes, ses følgende: De samfundstjenestedømte skiller sig ud ved, at en større andel af deres indlæggelser skyldes sygdom i bevægesystemet (21 pct.), mens en mindre andel skyldes mental sygdom (fem pct.) og forgiftninger (seks pct.). Tilsynsklienterne med vilkår om behandling skiller sig ud ved, at en stor andel af deres indlæggelser skyldes mental sygdom (25 pct.). Tilsynsklienter, som blot har en betinget dom og tilsynsklienter, som har en psykiatrisk særforanstaltning, har forholdsvis mange indlæggelser pga. forgiftninger.

Tælleenheden i tabel 2.29 er ligeledes indlæggelser. Tabellen viser indlæggelsesvarigheden for tilsynsklienternes indlæggelser på sygehus i 2010. Som det fremgår af tabellen, har 34 pct. af indlæggelserne været i nul dage, hvilket vil sige at klienten er blevet udskrevet samme dag, som vedkommende er blevet indlagt. 33 pct. af indlæggelserne har været én dag, mens 17 pct. har været 2-3 dage og 16 pct. af tilsynsklienternes indlæggelser har været fire dage eller derover. I gennemsnit har tilsynsklienternes indlæggelse haft en varighed på 2,2 dage.

En sammenligning af tilsynsklienterne viser, at tilsynsklienter med vilkår om behandling er den gruppe, som har haft den længste indlæggelsestid (2,8 dage i gennemsnit), mens prøveløsladte har haft den korteste indlæggelsestid (1,6 dage i gennemsnit).

Tabel 2.29. Indlæggelsesvarighed i dage i 2010 fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøveløsladelse		Psy. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	268	36,6	182	32,7	120	24,8	179	41,1	371	33,4	1.120	33,8
1	237	32,4	167	30,0	168	34,7	138	31,7	392	35,3	1.102	33,2
2-3	126	17,2	113	20,3	96	19,8	67	15,4	169	15,2	571	17,2
4+	101	13,8	95	17,1	100	20,7	51	11,7	178	16,0	525	15,8
I alt	732	100	557	100	484	100	435	100	1110	100	3.318	100
Gennemsnit	2,0	-	2,0	-	2,8	-	1,6	-	2,3	-	2,2	-

2.7.2. Lægekonsultationer

Tabellerne 2.30 til 2.35 omhandler klienternes kontakter med læge i år 2010, dvs. i året før indexdagen. Oplysningerne stammer fra Danmarks Statistiks registrering af lægebesøg mv. (tidligere sygesikringsstatistik). Se endvidere bilag 3.

Tabel 2.30 omfatter alle typer af lægekonsultationer i 2010, dvs. konsultationer med enten alment praktiserende læge, speciallæge, tandlæge eller anden type læge. Af tabellen fremgår, at 11 pct. af tilsynspopulationen ikke har haft lægekonsultationer i 2010. Tre pct. har haft én lægekonsultation, mens 22 pct. har haft 2-3 lægekonsultationer. 36 pct. har haft kontakt med læge 4-5 gange i 2010,

og endeligt har 28 pct. haft seks gange eller flere lægekonsultationer med alment praktiserende læge, speciallæge, tandlæge eller anden type læge i 2010. Tilsynspopulationen har i gennemsnit haft 4,1 lægekonsultationer i alt i 2010.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at det er tilsynsklienter med vilkår om behandling, som har haft flest lægekonsultationer, idet en lille andel (fire pct.) slet ikke har haft lægekonsultationer og en høj andel (40 pct.) har haft seks lægekonsultationer eller derover i 2010. Omvendt er det de prøveløsladte klienter, som har haft færrest lægekonsultationer i 2010. 18 pct. af disse har slet ikke haft kontakt med læge i 2010. Denne gruppe har således også det laveste gennemsnit af lægekonsultationer (3,5). Det forholdsvis lave antal lægekonsultationer blandt prøveløsladte kan skyldes, at nogle af disse har afsonet i en periode af 2010, hvorfor de primært har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i fængslerne. Kontakt til fængselslæge eller fængselssygeplejerske tælles ikke med i denne opgørelse, der kun omfatter kontakter med læger under sygesikringen. Der henvises til afsnit 3.7.2 og 4.7.2. for en nærmere beskrivelse af sundhedsbetjeningen i Kriminalforsorgen.

Tabel 2.30. Antal lægekonsultationer i alt i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	164	8,0	272	11,5	27	4,3	283	18,2	255	10,9	1.001	11,2
1	47	2,3	91	3,9	12	1,9	64	4,1	71	3,0	285	3,2
2-3	429	20,9	560	23,7	115	18,1	384	24,7	455	19,5	1.943	21,7
4-5	761	37,1	886	37,5	228	36,0	514	33,1	805	34,4	3.194	35,7
6+	648	31,6	554	23,4	252	39,7	307	19,8	753	32,2	2.514	28,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	4,4	-	3,9	-	4,9	-	3,5	-	4,3	-	4,1	-

Tabel 2.31 angår konsultationer med alment praktiserende læge og er således en delpopulation af det samlede antal lægekonsultationer (jf. tabel 2.30). Tabellen viser, at tilsynspopulationen i gennemsnit har haft 3,4 konsultationer med alment praktiserende læge i 2010. 15 pct. har ikke været i kontakt med alment praktiserende læge. Igen er det tilsynsklienter med vilkår om behandling, som har det højeste gennemsnit af konsultationer hos praktiserende læge (4,0), mens prøveløsladte har det laveste gennemsnit (2,9).

Tabel 2.31. Antal konsultationer med alment praktiserende læge i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	219	10,7	376	15,9	42	6,6	346	22,3	329	14,1	1.312	14,7
1	1	0,0	1	0,0	0	0,0	10	0,6	1	0,0	13	0,1
2-3	607	29,6	815	34,5	170	26,8	504	32,5	677	28,9	2.773	31,0
4-5	942	46,0	981	41,5	309	48,7	559	36,0	917	39,2	3.708	41,5
6+	280	13,7	190	8,0	113	17,8	133	8,6	415	17,7	1.131	12,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	3,7	-	3,2	-	4,0	-	2,9	-	3,6	-	3,4	-

Tabel 2.32 angår konsultationer hos speciallæge og er således også en delpopulation af det samlede antal lægekonsultationer. Kategorien 'speciallæge' består af ørelæge, øjenlæge, psykiater og øvrige speciallæger. Tabellen viser, at hovedparten (80 pct.) af tilsynspopulationen ikke har haft konsultation med en speciallæge i 2010. Det gennemsnitlige antal kontakter hos speciallæge er da også lavt, dvs. under en pct. Det gælder for alle tilsynsklienter uanset tilsynsart.

Tabel 2.32. Antal konsultationer med speciallæge i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.559	76,1	1.866	79,0	468	73,8	1.312	84,5	1.919	82,0	7.124	79,7
1	410	20,0	419	17,7	126	19,9	199	12,8	337	14,4	1.491	16,7
2-3	74	3,6	76	3,2	37	5,8	41	2,6	79	3,4	307	3,4
4-5	6	0,3	2	0,1	2	0,3	0	0,0	4	0,2	14	0,2
6+	0	0,0	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,3	-	0,3	-	0,3	-	0,2	-	0,2	-	0,2	-

Tabel 2.33 viser antallet af tandlægekonsultationer i 2010 og er ligeledes en delpopulation af det samlede antal lægekonsultationer. 69 pct. af tilsynsklienterne har ikke været til tandlæge i 2010, mens 31 pct. har haft én tandlægekonsultation. Ganske få (fire personer) har været til tandlæge to gange i 2010. Det gennemsnitlige antal tandlægekonsultationer for tilsynspopulationen er 0,3. Tilsynsklienter med vilkår om behandling har den højeste andel af tandlægekonsultationer, idet 38 pct. af disse har været til tandlæge i 2010, mens prøveløsladte har den laveste andel af tandlægekonsultationer i 2010 (22 pct. har været til tandlæge).

Tabel 2.33. Antal tandlægekonsultationer i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.432	69,9	1.630	69,0	391	61,7	1.209	77,9	1.529	65,4	6.191	69,3
1	614	30,0	732	31,0	243	38,3	343	22,1	810	34,6	2.742	30,7
2	3	0,1	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,0
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,3	-	0,3	-	0,4	-	0,2	-	0,3	-	0,3	-

Tabel 2.34 viser, hvor mange konsultationer hos anden læge, tilsynspopulationen har haft i 2010. Tabellen er således også en delpopulation af samtlige antal lægekonsultationer (jf. tabel 2.30).

Tabel 2.34. Antal konsultationer med anden læge i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.755	85,7	2.036	86,2	521	82,2	1.399	90,1	2.041	87,3	7.752	86,7
1	253	12,3	285	12,1	97	15,3	141	9,1	260	11,1	1.036	11,6
2-3	41	2,0	42	1,8	16	2,5	12	0,8	38	1,6	149	1,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,2	-	0,2	-	0,2	-	0,1	-	0,1	-	0,2	-

Kategorien 'anden læge' består af besøg hos kiropraktor, fysioterapeut, fodterapeut, psykolog og modtagelse af øvrige ydelser. Af tabellen fremgår, at 13 pct. af tilsynspopulationen har haft konsultation med anden læge i 2010. I gennemsnit har tilsynspopulationen haft 0,2 konsultationer hos anden læge.

Tabel 2.35 viser, hvor mange konsultationer hos psykolog eller psykiater, som tilsynspopulationen har haft i 2010. Psykologbesøg er i de ovenstående tabeller kategoriseret under 'anden læge', mens psykiaterbesøg er kategoriseret under 'speciallæge'. I tabel 2.35 er de to typer af lægekontakter samlet i samme tabel. Tabellen viser, at flertallet (94 pct.) ikke har haft kontakt med psykolog eller psykiater i 2010. Det vil omvendt sige, at seks pct. af tilsynspopulationen har konsulteret psykolog eller psykiater i 2010. Det er tilsynsklienter med en betinget dom, hvor flest har konsulteret psykolog eller psykiater (10 pct.), mens tilsynsklienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har færrest konsultationer (tre pct.). Når en så lille andel af de klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, er registreret for kontakt med psykolog og psykiater i tabellen skyldes det, at registreringen kun omfatter sygesikringsstatistik (dvs. de tilfælde hvor klienten er blevet henvist til psykolog eller psykiater via sin praktiserende læge). Tilsynsklienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, modtager i kraft af deres dom psykiatrisk og/eller psykologisk behandling, men denne behandling er ikke registreret i sygesikringsstatistikken.

Tabel 2.35. Antal konsultationer med psykolog eller psykiater i 2010 fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.848	90,2	2.246	95,0	582	91,8	1.476	95,1	2.273	97,2	8.425	94,3
1	196	9,6	111	4,7	49	7,7	76	4,9	66	2,8	498	5,6
2	5	0,2	6	0,3	3	0,5	0	0,0	0	0,0	14	0,2
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,0	-	0,0	-	0,1	-

2.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

I dette afsnit redegøres for, om klienterne har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Oplysningerne stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁴ Der er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose er registreret som aktions- eller bidiagnose. Tabel 2.36 viser et uddrag af relevante kategorier fra ICD-10. Denne svarer til WHO's klassifikationssystem ICD-10 (klassifikation af psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser).

I det følgende analyseres data vedrørende behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser således, at der opereres med tre forskellige observationsperioder, hhv. 1) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, 2) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år og 3) kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdagen. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister, herunder afgrænsningen af observationsperioder og patienttypekategoriseringen.

⁴ For en nærmere beskrivelse af registret henvises til artiklen: Mors, O., Perto, G.P., Mortensen P.B. (2011): "The Danish Psychiatric Central Research Register. *Scandinavian Journal of Public Health* Vol. 39, p. 54-57.

Tabel 2.36. Uddrag af ICD-10

F00-09	Organiske (incl. symptomatiske) psykiske lidelser
F10-19	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer
F20-29	Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
F30-39	Affektive sindslidelser
F40-49	Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer
F50-59	Adfærdsåendringer forbundne med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
F60-69	Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd
F70-79	Mental retardering (åndssvagthed)
F80-89	Psykiske udviklingsforstyrrelser
F90-98	Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens
F99	Psykisk lidelse eller forstyrrelse, ikke på anden måde specificeret
X-Y	Ydre sygdoms- og dødsårsager
Z	Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ⁵

2.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995

Tabel 2.37 viser andelen af tilsynsklienter, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Samtlige kontakter uanset type er inkluderet i tabellen (dvs. heldøgn, deldøgn, ambulant og skadestue).

Tabel 2.37. Antal kontakter fordelt på tilsynsart (klienter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.121	54,7	1.889	79,9	373	58,8	1.020	65,7	3	0,1	4.406	49,3
1-2	440	21,5	289	12,2	118	18,6	301	19,4	88	3,8	1.236	13,8
3-9	334	16,3	156	6,6	97	15,3	186	12,0	567	24,2	1.340	15,0
10-24	109	5,3	25	1,1	31	4,9	37	2,4	774	33,1	976	10,9
25+	45	2,2	4	0,2	15	2,4	8	0,5	907	38,8	979	11,0
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	3,0	-	0,7	-	2,6	-	1,4	-	32,7	-	9,8	-

Tælleenheden i tabel 2.37 er personer. Som det fremgår af tabellen er en stor andel af tilsynsklienterne registreret med flere kontakter. Overordnet set er det godt halvdelen af klienterne, som er registreret i det psykiatriske behandlingssystem med én eller flere kontakter siden 1995. 14 pct. har haft 1-2 kontakter, 15 pct. har haft 3-9 kontakter, 11 pct. har haft mellem 10-24 kontakter og 11 pct. har haft 25 kontakter eller derover. Det gennemsnitlige antal kontakter er 9,8.

⁵ Herunder diagnose af typen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder. Gruppen kan yderligere specificeres i følgende: Z04.60 Retspsykiatrisk observation. Z04.61 Dom til behandling. Z04.62 Dom til psykiatrisk anbringelse. Z04.63 Civilretslig undersøgelse. Z04.64 Socialretlig undersøgelse. Z04.68 Anden retslig undersøgelse eller foranstaltning. Z04.69 Uspecificeret.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses en markant forskel på grupperne, hvad angår antal kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. De tilsynsklienter, som er blevet idømt en psykiatrisk særforanstaltning er den gruppe, som er registreret med flest kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. Det er således blot tre personer (0,1 pct.), der ikke er registreret med behandling for en F-diagnose i perioden.⁶ Endvidere har en stor andel af gruppen haft mange kontakter med behandlingssystemet siden 1995. 24 pct. af tilsynsklienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har således haft mellem 3-9 kontakter, 33 pct. har haft mellem 10-24 kontakter og hele 39 pct. har haft 25 eller flere kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. Dette resultat er dog ikke overraskende, eftersom de klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, jo netop er blevet dømt til psykiatrisk behandling. I gennemsnit er denne gruppe registreret med 32,7 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995.

De 8.937 tilsynsklienter har tilsammen haft 87.856 kontakter med det psykiatriske system siden 1995. Tabel 2.38 viser, hvilken aktionsdiagnose klienterne er blevet registreret med ved kontakten til det psykiatriske behandlingssystem.⁷ Ligesom mange klienter er registreret med flere kontakter, kan de være registreret med flere forskellige aktionsdiagnoser i årenes løb. Tælleenheden i tabellen er således kontakter. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 2.36.

Tabel 2.38. Aktionsdiagnose fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
F00-09	49	0,8	11	0,7	13	0,8	11	0,5	1.776	2,3	1.860	2,1
F10-19	1.832	30,1	460	28,6	919	55,2	699	33,1	8.395	11,0	12.305	14,0
F20-29	879	14,5	110	6,8	44	2,6	161	7,6	44.833	58,7	46.027	52,4
F30-39	551	9,1	276	17,2	270	16,2	162	7,7	4.398	5,7	5.641	6,4
F40-49	976	16,1	417	25,9	242	14,5	464	22,0	2.477	3,2	4.576	5,2
F50-59	40	0,7	4	0,2	9	0,5	6	0,3	168	0,2	227	0,3
F60-69	797	13,1	110	6,8	85	5,1	208	9,8	6.017	7,9	7.217	8,2
F70-79	36	0,6	3	0,2	1	0,1	3	0,1	252	0,3	295	0,3
F80-89	71	1,2	5	0,3	0	0,0	13	0,6	438	0,6	527	0,6
F90-98	467	7,7	129	8,0	22	1,3	190	9,0	981	1,3	1.789	2,0
F99	182	3,0	45	2,8	42	2,5	68	3,2	1.351	1,8	1.688	1,9
X-Y	26	0,4	7	0,4	5	0,3	11	0,5	83	0,1	132	0,2
Z	174	2,9	30	1,9	12	0,7	117	5,5	5.237	6,9	5.570	6,3
I alt	6.080	100	1.607	100	1.664	100	2.113	100	76.390	100	87.854	100

Tabel 2.38 viser, at det er klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, som tegner sig for de fleste af kontakterne til det psykiatriske behandlingssystem. Af de 87.854 kontakter (med oplyst aktionsdiagnose), som samtlige tilsynsklienter er registreret med siden 1995, har 76.390 kontakter (svarende til 87 pct. af kontakterne) angået klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning.

⁶ Nærmere analyse af disse tre sager viser, at én person slet ikke er registreret i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister (idømt foranstaltningsdom i 2008), én person er registreret med tre kontrakter, hvor aktionsdiagnosen i alle tilfælde har været en Z-diagnose og hvor personen har ikke haft nogen bidiagnoser, og én person er registreret med én kontakt, hvor aktionsdiagnosen har været en Z-diagnose og hvor personen ikke har haft nogen bidiagnoser.

⁷ I to tilfælde er aktionsdiagnosen ikke registreret.

Som det fremgår af tabellen, har årsagen til kontakten med det psykiatriske behandlingssystem som oftest været aktionsdiagnose F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser. Hele 52 pct. af klienternes kontakttilfælde angår denne diagnosegruppe. Der er også en forholdsvis stor andel kontakter (14 pct.), som angår aktionsdiagnose F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer. Under én pct. af tilsynsklienternes kontakter har registreret en X-Y diagnose som aktionsdiagnose. I seks pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.⁸

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 1.789 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 1.157 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 1,3 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at betinget dømte, samfundstjenestedømte og prøveløsladte har haft flere kontakter med aktionsdiagnose F10-19 (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer) og F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer). Derimod har førnævnte grupper færre kontakter med aktionsdiagnose F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser) sammenlignet med den samlede tilsynspopulation. Tilsynsklienterne med vilkår om behandling kendetegner sig ved at have en stor andel af kontakter (55 pct.) med aktionsdiagnose F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer. Som tidligere nævnt har hovedparten af disse tilsynsklienter et særvilkår om alkoholistbehandling. Endeligt er det kendetegnede for tilsynsklienter, der er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, at en ganske stor andel (59 pct.) af deres kontakter med det psykiatriske behandlingssystem skyldes aktionsdiagnose F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser.

Tabel 2.39. Patienttype fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Heldøgn	2.001	32,9	425	26,4	537	32,3	637	30,1	33.741	44,2	37.341	42,5
Deldøgn	38	0,6	13	0,8	12	0,7	10	0,5	504	0,7	577	0,7
Ambulant	1.935	31,8	593	36,9	397	23,9	711	33,6	18.787	24,6	22.423	25,5
Skadestue	2.106	34,6	576	35,8	718	43,1	755	35,7	23.360	30,6	27.515	31,3
I alt	6.080	100	1.607	100	1.664	100	2.113	100	76.392	100	87.856	100

Tabel 2.39 viser, hvilken patienttype kontakterne har omhandlet. Tælleenheden i tabellen er således kontakter og ikke personer. Som det fremgår af tabellen, har 43 pct. af tilsynspopulationens kontakter omhandlet heldøgnsindlæggelser, mens 26 pct. har omhandlet ambulant behandling og 31

⁸ Af de 5.570 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 5.476 kontakter 'psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder' (Z04.6). Heraf angår 851 kontakter 'retspsykiatrisk observation', 4.256 kontakter angår 'dom til behandling', 76 kontakter angår 'dom til psykiatrisk anbringelse', tre kontakter angår 'civilretslig undersøgelse', fire kontakter angår 'socialretslig undersøgelse', 238 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning', mens 48 kontakter angår 'uspecificeret undersøgelse og observation begæret af myndigheder'. De resterende 94 kontakter angår øvrige Z-diagnoser.

pct. har omhandlet skadestuebesøg. Under én procent af kontakterne har omhandlet deldøgnsindlæggelser (i 1995-2001).

Det er samfundstjenestedømte, som har færrest kontakter vedr. heldøgnsindlæggelser (26 pct.), mens klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 har flest (44 pct.).

Af de 27.515 skadestuebesøg, tilsynsklienterne samlet set har haft, har flertallet (96 pct.) haft en varighed på nul døgn. Det vil sige, at de enten er blevet udskrevet samme dag eller overflyttet til anden form for behandling (fx døgnbehandling eller ambulant behandling). Eftersom det ikke er muligt at identificere det enkelte behandlingsforløb ved hjælp af data, er det ikke muligt at se præcist, hvad der er sket. Se endvidere bilag 5 for en nærmere forklaring.

Tabel 2.40 viser behandlingens længde for de kontakter, tilsynsklienterne er registreret med. Som det fremgår af tabellen, har en stor andel af kontakterne (36 pct.) været nul døgn. Flertallet af disse er skadestuebesøg. 22 pct. af kontakterne har været 1-7 døgn, mens 13 pct. har været mellem 8 døgn-1 måned og 11 pct. af tilsynsklienternes kontakter har været mellem 1-3 mdr. Samlet set har 15 pct. af behandlingerne været mere end tre måneder. Tre pct. af behandlingerne er registreret med uoplyst behandlingens længde. Det kan skyldes, at behandlingsforløbet ikke er afsluttet, da data blev trukket fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at klienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har kontakter med længst behandlingstid. I gennemsnit er behandlingens længde for klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning 70,5 døgn. Tilsynsklienter med vilkår om behandling har haft den korteste behandlingstid med 30,3 døgn i gennemsnit.

Tabel 2.40. Behandlingslængde fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	2.540	41,8	696	43,3	774	46,5	907	42,9	26.620	34,8	31.537	35,9
1-7 døgn	1.300	21,4	282	17,5	428	25,7	413	19,5	16.836	22,0	19.259	21,9
8 døgn-1 md.	655	10,8	156	9,7	163	9,8	204	9,7	10.507	13,8	11.685	13,3
Over 1 md.-3. mdr.	517	8,5	167	10,4	141	8,5	185	8,8	8.176	10,7	9.186	10,5
Over 3 mdr.-½ år	356	5,9	111	6,9	60	3,6	139	6,6	4.538	5,9	5.204	5,9
Over ½ år-1 år	289	4,8	72	4,5	45	2,7	101	4,8	3.348	4,4	3.855	4,4
Over 1 år	261	4,3	78	4,9	35	2,1	85	4,0	3.839	5,0	4.298	4,9
Uoplyst	162	2,7	45	2,8	18	1,1	79	3,7	2.528	3,3	2.832	3,2
I alt	6.080	100	1.607	100	1.664	100	2.113	100	76.392	100	87.856	100
Gns.	61,1	-	63,4	-	30,3	-	58,6	-	70,5	-	68,7	-

Den følgende tabel (2.41) indeholder kun oplysninger vedr. heldøgnsindlæggelser og deldøgnsindlæggelser. Tælleenheden er således indlæggelser. Dem har tilsynsklienterne haft 37.918 af siden 1995. Det er klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, som tegner sig for de fleste af indlæggelserne. Af de 37.918 indlæggelser, som samtlige tilsynsklienter er registreret med

siden 1995, har 34.245 indlæggelser (svarende til 90 pct.) angået klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning.

Som det fremgår af tabel 2.41 har flertallet (71 pct.) af tilsynsklienternes indlæggelser været frivillige indlæggelser. Seks pct. af indlæggelserne har været tvangsindlæggelser, og ni pct. har været indlæggelser iht. andet retsgrundlag. 11 pct. af har været indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning, og endelig er der en lille andel af indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse mv. (to pct.). Der henvises til bilag 5 for en nærmere beskrivelse af de forskellige indlæggelsestyper.

Tabel 2.41. Indlæggelsesvilkår fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Frivillig indlæggelse ⁹	1.748	85,7	396	90,4	525	95,6	485	75,0	23.698	69,2	26.852	70,8
Tvangs-indlæggelse ¹⁰	123	6,0	24	5,5	16	2,9	45	7,0	2.110	6,2	2.318	6,1
Indlæggelse iht. andet retsgrundlag ¹¹	65	3,2	2	0,5	0	0,0	45	7,0	3.203	9,4	3.315	8,7
Indlæggelse iht. dom om psyk. særforan. ¹²	38	1,9	0	0,0	0	0,0	22	3,4	4.225	12,3	4.285	11,3
Indlæggelse iht. kendelse om mentalundersøgelse mv. ¹³	33	1,6	4	0,9	0	0,0	42	6,5	583	1,7	662	1,7
Barn indlagt iht. Lov om social service	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,0	4	0,0
Indlagt iht. farlighedsdekret	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	0,0	16	0,0
Uoplyst	31	1,5	12	2,7	8	1,5	8	1,2	407	1,2	466	1,2
I alt	2.039	100	438	100	549	100	647	100	34.245	100	37.918	100

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses følgende: Klienter, der har vilkår om samfundstjeneste og vilkår om behandling, er dem med de højeste andele af frivillige indlæggelser (hhv. 90 pct. og 96 pct.). Omvendt er det tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, der har den laveste andel af frivillige indlæggelser (69 pct.). Sidstnævnte gruppe er dem, der har den højeste andel af indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning (12 pct.), ligesom der konstateres en del indlæggelser pga. andet retsgrundlag (ni pct.). Det er næppe overraskende deres dom taget i betragtning. Kendetegnede for de prøveløsladte er, at de har den højeste andel af tvangsindlæggelser (syv pct.).

⁹ Frivillige indlæggelser, almindelige og retlige patienter

¹⁰ Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer

¹¹ Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven

¹² Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning

¹³ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter

Når både nogle betingede dømte og prøveløsladte er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.¹⁴

Tabel 2.42 viser indlæggelseslængden for de heldøgns- og deldøgnsindlæggelser, som tilsynspopulationen er registreret med siden 1995. Som det fremgår af tabellen, er det blot en lille andel (seks pct.) af indlæggelserne, hvor indlæggelsen har været nul døgn (dvs. personen er udskrevet samme dag, som vedkommende er indskrevet, eller overflyttet til anden type behandling/behandlingsinstitution). 45 pct. af indlæggelserne har haft en varighed på 1-7 døgn, mens 24 pct. har været mellem 8 døgn-1 måned. 14 pct. har været 31-90 døgn. Samlet set har ti pct. af indlæggelserne været over tre måneder. Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed er 39,0 døgn.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at klienter, der er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har længere indlæggelsesvarighed. Deres gennemsnitlige indlæggelsesvarighed er på 41,1 døgn.

Tabel 2.42. Indlæggelseslængde fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	226	11,1	34	7,8	37	6,7	61	9,4	1.879	5,5	2.237	5,9
1-7 døgn	1.086	53,3	233	53,2	343	62,5	345	53,3	15.197	44,4	17.204	45,4
8 døgn-1 md.	426	20,9	94	21,5	116	21,1	127	19,6	8.274	24,2	9.037	23,8
Over 1 md.-3.mdr.	186	9,1	61	13,9	42	7,7	60	9,3	5.028	14,7	5.377	14,2
Over 3 mdr.-½ år	60	2,9	9	2,1	7	1,3	24	3,7	1.961	5,7	2.061	5,4
Over ½ år-1 år	32	1,6	4	0,9	2	0,4	13	2,0	953	2,8	1.004	2,6
Over 1 år	8	0,4	2	0,5	0	0,0	8	1,2	628	1,8	646	1,7
Uoplyst	15	0,7	1	0,2	2	0,0	9	1,4	325	0,9	352	0,9
I alt	2.039	100	438	100	549	100	647	100	34.245	100	37.918	100
Gns.	19,9	-	19,0	-	10,8	-	27,8	-	41,1	-	39,0	-

2.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år

Populationen i dette afsnit udgør alle tilsynsklienter, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år forud for indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose.

¹⁴ Der er registreret 38 indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn. Disse 38 indlæggelser angår 13 forskellige personer, da flere klienter er registreret med mere end én indlæggelse. Af disse 13 klienter er ni personer registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme. Endvidere er der registreret 22 indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er prøveløsladt med vilkår om tilsyn. Disse 22 indlæggelser angår 10 forskellige personer, da flere klienter er registreret med mere end én indlæggelse. Af disse 10 personer er tre registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

Tabel 2.43 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne der er registreret i det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Samtlige kontakter uanset type er inkluderet i tabellen (heldøgn, deldøgn, ambulant og skadestue), og tælleenheden i tabellen er personer.

Tabel 2.43. Antal kontakter fordelt på tilsynsart (klienter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.649	80,5	2.242	94,9	542	85,5	1.387	89,4	61	2,6	5.881	65,8
1-2	300	14,6	99	4,2	59	9,3	120	7,7	1.183	50,6	1.761	19,7
3-9	89	4,3	22	0,9	25	3,9	44	2,8	884	37,8	1.064	11,9
10-24	10	0,5	0	0,0	8	1,3	1	0,1	189	8,1	208	2,3
25+	1	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	22	0,9	23	0,3
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gennemsnit	0,5	-	0,1	-	0,5	-	0,2	-	4,0	-	1,3	-

Som det fremgår af tabellen, er 66 pct. af samtlige tilsynsklienter ikke registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose det i psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Det betyder omvendt, at 34 pct. af tilsynsklienterne er registreret i behandlingssystemet én eller flere gange i året før indmeldingen. Det gennemsnitlige antal kontakter blandt tilsynsklienterne er 1,3. Der er dog store forskelle tilsynsklienterne imellem. Tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning har i gennemsnit haft flest kontakter (4,0), mens samfundstjenestedomte har haft færrest (0,1).

De 8.937 tilsynsklienter har tilsammen haft 11.254 kontakter med det psykiatriske system i observationsperioden. Tabel 2.44 viser, hvilken aktionsdiagnose klienterne er blevet registreret med ved kontakten til det psykiatriske behandlingssystem. Ligesom mange domte er registreret med flere kontakter, kan de være registreret med flere forskellige diagnoser. Tælleenheden i tabellen er kontakter. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 2.36. Det skal bemærkes, at hovedparten (84 pct.) af de 11.254 kontakter, angår klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69.

Samlet set udgør F20-29 diagnoser, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser, 49 pct. af tilsynsklienternes registrerede kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Det er således den oftest forekommende diagnostype. I 14 pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.¹⁵

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 373 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 341 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 3,0 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Tabellen viser, at der er store forskelle på aktionsdiagnosen tilsynsklienterne imellem. Fx udgør F10-19 diagnoser (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol

¹⁵ Af de 1.605 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 146 kontakter 'retspsykiatrisk observation', 1.383 kontakter angår 'dom til behandling', 15 kontakter angår 'dom til psykiatrisk anbringelse', mens 49 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning'. De resterende 12 kontakter angår øvrige Z-diagnoser.

eller andre psykoaktive stoffer) hovedparten, dvs. 67 pct., af diagnoserne blandt klienter med vilkår om behandling, mens F20-29 diagnoser (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser) udgør 56 pct. af kontakterne blandt klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning.

Tabel 2.44. Aktionsdiagnose fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
F00-09	3	0,3	4	1,8	3	1,0	2	0,6	219	2,3	231	2,1
F10-19	255	27,1	37	17,0	198	66,7	75	21,6	583	6,2	1.148	10,2
F20-29	114	12,1	16	7,3	11	3,7	46	13,3	5.303	56,1	5.490	48,8
F30-39	86	9,1	53	24,3	40	13,5	32	9,2	517	5,5	728	6,5
F40-49	139	14,8	58	26,6	30	10,1	85	24,5	183	1,9	495	4,4
F50-59	7	0,7	1	0,5	1	0,3	1	0,3	17	0,2	27	0,2
F60-69	139	14,8	9	4,1	5	1,7	25	7,2	698	7,4	876	7,8
F70-79	9	1,0	1	0,5	1	0,3	2	0,6	20	0,2	33	0,3
F80-89	9	1,0	0	0,0	0	0,0	2	0,6	55	0,6	66	0,6
F90-98	103	10,9	30	13,8	2	0,7	33	9,5	205	2,2	373	3,3
F99	29	3,1	5	2,3	3	1,0	16	4,6	114	1,2	167	1,5
X-Y	7	0,7	0	0,0	1	0,3	1	0,3	6	0,1	15	0,1
Z	41	4,4	4	1,8	2	0,7	27	7,8	1.531	16,2	1.605	14,3
I alt	941	100	218	100	297	100	347	100	9.451	100	11.254	100

Tabel 2.45 viser, hvilken patienttype kontakterne har omhandlet. Tælleenheden i tabellen er således kontakter. Kategorien deldøgnspatienter findes ikke som kategori i perioden. Som tabellen viser, har 39 pct. af tilsynspopulationens kontakter været heldøgnsindlæggelser, mens 41 pct. har været ambulant behandling, og 20 pct. har været skadestuebesøg.

Det er blandt tilsynsklienter, som er idømt en betinget dom med vilkår om behandling, at man finder den højeste andel heldøgnsindlæggelser (41 pct.), mens prøveløsladte har den laveste andel (27 pct.).

Tabel 2.45. Patienttype fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Heldøgn	293	31,1	61	28,0	123	41,4	94	27,1	3.806	40,3	4.377	38,9
Ambulant	383	40,7	97	44,5	61	20,5	154	44,4	3.901	41,3	4.596	40,8
Skadestue	265	28,2	60	27,5	113	38,0	99	28,5	1.744	18,5	2.281	20,3
I alt	941	100	218	100	297	100	347	100	9.451	100	11.254	100

Tabel 2.46 viser behandlingens længde for de kontakter, som tilsynsklienterne er registreret med i det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år før indlæggelsesdagen. 23 pct. af tilsynsklienternes kontakter har været nul døgn, dvs. de er blevet udskrevet samme dag, som de er blevet indskrevet. For 17 pct. af kontakterne er behandlingens længde uoplyst, da der ikke er registreret noget afslutningstidspunkt for behandlingen. Se endvidere bilag 5 for en nærmere diskussion af denne problematik. Den gennemsnitlige behandlingens længde (for de afsluttede kontakter) er 116,8 døgn.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at der er ganske stor forskel på klienternes behandlingsvarighed i det seneste år. Klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 har haft den længste behandlingstid med 125,9 døgn behandling i gennemsnit, mens klienter, som er idømt et vilkår om behandling, har haft den korteste behandlingstid (32,9 døgn).

Tabel 2.46. Behandlingslængde fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	307	32,6	69	31,7	125	42,1	113	32,6	1.991	21,1	2.605	23,1
1-7 døgn	210	22,3	40	18,3	92	31,0	58	16,7	1.915	20,3	2.315	20,6
8 døgn-1 md.	85	9,0	25	11,5	24	8,1	24	6,9	1.049	11,1	1.207	10,7
Over 1 md.-3.mdr.	61	6,5	18	8,3	17	5,7	29	8,4	799	8,5	924	8,2
Over 3 mdr.-½ år	66	7,0	16	7,3	11	3,7	36	10,4	589	6,2	718	6,4
Over ½ år-1 år	62	6,6	18	8,3	7	2,4	27	7,8	499	5,3	613	5,4
Over 1 år	60	6,4	16	7,3	9	3,0	18	5,2	894	9,5	997	8,9
Uoplyst	90	9,6	16	7,3	12	4,0	42	12,1	1.715	18,1	1.875	16,7
I alt	941	100	218	100	297	100	347	100	9.451	100	11.254	100
Gns.	81,5	-	90,9	-	32,9	-	80,8	-	125,9	-	116,8	-

Tabel 2.47 indeholder kun oplysninger vedr. indlæggelser (heldøgn). Tælleenheden er således indlæggelser. Der har været 4.377 heldøgnsindlæggelser i perioden. Tabellen viser, hvilke vilkår tilsynsklienterne har været indlagt under.

Tabellen viser, at 55 pct. af de indlæggelser, som tilsynspopulationen er registreret med i observationsperioden, har været frivillige. Der har også været en betydelig andel af indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning (33 pct.). En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at klienter med betinget dom med vilkår om behandling har den højeste andel af frivillige indlæggelser (96 pct.). Klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har den laveste andel af frivillige indlæggelser (51 pct.) og den højeste andel af indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning (38 pct.). Der er ganske få samfundstjenestedømte, som har været indlagt i det psykiatriske behandlingssystem inden for det seneste år (61 indlæggelser i alt). Af disse er der dog en høj andel af tvangsindlæggelser (13 pct.).

Når både nogle betingede dømte og prøveløsladte er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.¹⁶

¹⁶ Der er registreret fem indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er idømt en betinget dom med vilkår om tilsyn. Disse fem indlæggelser angår fire forskellige personer, da én klient er registreret med to indlæggelse. Af disse fire klienter er to personer registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme. Endvidere er der registreret otte indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er

Tabel 2.47. Indlæggelsesvilkår fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Frivillig indlæggelse ¹⁷	254	86,7	53	86,9	118	95,9	63	67,0	1.932	50,8	2.420	55,3
Tvangs-indlæggelse ¹⁸	19	6,5	8	13,1	5	4,1	4	4,3	118	3,1	154	3,5
Indlæggelse iht. andet retsgrundlag ¹⁹	2	0,7	0	0,0	0	0,0	2	2,1	128	3,4	132	3,0
Indlæggelse iht. dom om psyk. særforan. ²⁰	5	1,7	0	0,0	0	0,0	8	8,5	1.446	38,0	1.459	33,3
Indlæggelse iht. kendelse om mentalundersøg. ²¹	13	4,4	0	0,0	0	0,0	17	18,1	177	4,7	207	4,7
Barn indlagt iht. Lov om social service	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt iht. farlighedsdekret	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	0,1	5	0,1
I alt	293	100	61	100	123	100	94	100	3.806	100	4.377	100

Tabel 2.48 viser indlæggelseslængden for de indlæggelser (heldøgn), som tilsynspopulationen er registreret med i det seneste år. Som det fremgår af tabellen, har 47 pct. af tilsynsklienternes indlæggelser varet i 1-7 døgn. I syv pct. af tilfældene er tilsynsklienterne blevet udskrevet samme dag, som de er indlagt. I denne opgørelse er der kun 3,2 pct. sager, hvor der mangler et afslutningstidspunkt. Det skyldes, at flertallet af de sager, hvor der mangler afslutningstidspunkter er ambulante behandlingsforløb. Den gennemsnitlige indlæggelsestid for tilsynsklienterne er 41,0 døgn.

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69 har den længste gennemsnitlige indlæggelsestid med 43,8 døgn, mens de samfundstjenestedømte har den korteste indlæggelsestid med 8,6 døgn i gennemsnit.

prøveløsladt med vilkår om tilsyn. Disse otte indlæggelser angår fem forskellige personer, da flere klienter er registreret med mere end én indlæggelse. Af disse fem personer er to registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

¹⁷ Frivillige indlæggelser, almindelige og retlige patienter

¹⁸ Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer

¹⁹ Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven

²⁰ Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning

²¹ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtsurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter

Tabel 2.48. Indlæggelseslængde fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	26	8,9	4	6,6	12	9,8	4	4,3	263	6,9	309	7,1
1-7 døgn	180	61,4	35	57,4	78	63,4	48	51,1	1.694	44,5	2.035	46,5
8 døgn-1 md.	51	17,4	17	27,9	22	17,9	13	13,8	816	21,4	919	21,0
Over 1 md.-3.mdr.	17	5,8	4	6,6	8	6,5	14	14,9	460	12,1	503	11,5
Over 3 mdr.-½ år	7	2,4	0	0,0	2	1,6	7	7,4	236	6,2	252	5,8
Over ½ år-1 år	3	1,0	0	0,0	0	0,0	3	3,2	134	3,5	140	3,2
Over 1 år	3	1,0	0	0,0	0	0,0	2	2,1	82	2,2	87	2,0
Uoplyst	6	2,0	1	1,6	1	0,8	3	3,2	121	3,2	132	3,0
I alt	293	100	61	100	123	100	94	100	3.806	100	4.377	100
Gns.	21,1	-	8,6	-	10,0	-	52,7	-	43,8	-	41,0	-

2.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag

Populationen i dette afsnit består af alle tilsynsklienter, som er registreret med en igangværende behandling på indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Det betyder, at klienterne er indskrevet i behandling før indexdagen, og at de enten er udskrevet efter indexdagen, eller at de endnu ikke udskrevet på det tidspunkt, hvor oplysningerne fra registret er modtaget.

Tabel 2.49. Antal kontakter fordelt på tilsynsart (klienter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.879	91,7	2.324	98,3	609	96,1	1.484	95,6	149	6,4	6.445	72,1
1	159	7,8	38	1,6	24	3,8	60	3,9	1.828	78,2	2.109	23,6
2+	11	0,5	1	0,0	1	0,2	8	0,5	362	15,5	383	4,3
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	0,1	-	0,02	-	0,04	-	0,05	-	1,1	-	0,3	-

Tabel 2.49 viser, at 72 pct. af tilsynsklienterne ikke er registreret med et igangværende behandlingsforløb på indexdagen. Det betyder, at i alt 28 pct. af tilsynsklienterne på indexdagen er registreret med igangværende behandlingsforløb, som opfylder inklusionskriteriet, dvs. de er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Flertallet af disse har ét igangværende behandlingsforløb, mens fire pct. har to eller flere igangværende behandlingsforløb. At klienterne er registreret med mere end ét igangværende behandlingsforløb kan virke mærkværdigt. Det er ikke muligt at afgøre, om der er tale om fejlregistreringer i registret, fx behandlingsforløb som ikke er registreret eller afsluttet korrekt. Det gennemsnitlige antal behandlingsforløb for tilsynsklienterne er 0,3. Klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, har det højeste gennemsnit af behandlingsforløb på indexdagen (1,1), mens samfundstjenestedømte har det laveste (0,02).

Af tabel 2.50 fremgår, hvilken aktionsdiagnose tilsynsklienterne er registreret med i de 2.953 behandlingsforløb, der er aktive på indexdagen. Tælleenheden i tabellen er således kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. Tabellen viser, at 48 pct. af kontakterne angår behandling for aktionsdiagnose F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser), mens der i 17 pct. af kontakterne er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.²² Det skal i øvrigt bemærkes, at hovedparten af de 2.953 behandlingsforløb angår klienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning. Det er således 2.628 af de 2.953 kontakter (svarende til 89 pct.), som alene angår denne klientgruppe. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 2.36.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 157 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 145 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 4,9 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Tabel 2.50. Aktionsdiagnose fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
F00-09	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,3	90	3,4	91	3,1
F10-19	26	14,2	3	7,5	8	30,8	6	7,9	129	4,9	172	5,8
F20-29	36	19,7	5	12,5	2	7,7	16	21,1	1.362	51,8	1.421	48,1
F30-39	20	10,9	8	20,0	7	26,9	5	6,6	161	6,1	201	6,8
F40-49	18	9,8	4	10,0	5	19,2	12	15,8	62	2,4	101	3,4
F50-59	1	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,2	5	0,2
F60-69	19	10,4	4	10,0	2	7,7	18	23,7	193	7,3	236	8,0
F70-79	5	2,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	0,3	14	0,5
F80-89	4	2,2	0	0,0	0	0,0	1	1,3	33	1,3	38	1,3
F90-98	46	25,1	16	40,0	2	7,7	9	11,8	84	3,2	157	5,3
F99	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,2	4	0,1
X-Y	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	1	0,0
Z	8	4,4	0	0,0	0	0,0	8	10,5	496	18,9	512	17,3
I alt	183	100	40	100	26	100	76	100	2.628	100	2.953	100

Når de forskellige klienttyper sammenlignes, ses, at der er store forskelle på, hvad klienterne har modtaget behandling for. For de betingede dømte er de mest forekommende diagnoser F90-98, dvs. adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens, (25 pct.) og F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser, (20 pct.). For de samfundstjenestedømte er de mest forekommende diagnoser F90-98, dvs. adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom og adolescens, (40 pct.) og F30-39, dvs. affektive sindslidelser, (20 pct.). Tilsynsklienter med vilkår om behandling har en stor andel af F10-19 diagnoser, dvs. psykiske lidelser og adfærds-mæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer, (31 pct.), og F30-39, dvs. affektive sindslidelser, (27 pct.), mens prøveløsladte har en stor andel af F60-69-diagnoser, dvs. forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd, (24 pct.) og F20-29 diagnoser, dvs. skizofreni,

²² Af de 512 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår otte kontakter 'retspsykiatrisk observation', 483 kontakter angår 'dom til behandling', seks kontakter angår 'dom til psykiatrisk anbringelse', mens 14 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning'. Den sidste kontakt angår øvrig Z-diagnose.

skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser, (21 pct.). Endelig har klienter med en psykiatrisk særforanstaltning en stor overvægt af diagnoser af typen F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser), idet 52 pct. af deres kontakter angår denne type.²³ I 19 pct. af de foranstaltningsdømtes aktive kontakter med det psykiatriske system, er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.

Tabel 2.51 viser, hvilken patienttype de behandlingskontakter, som er aktive på indexdagen, angår. Som tabellen viser, angår 12 pct. af tilsynsklienternes kontakter heldøgnsindlæggelser, mens 88 pct. angår ambulant behandling. Der er kun syv tilfælde af skadestuebesøg på indexdagen.

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at tilsynsklienter, som er idømt vilkår om behandling, har en højere andel heldøgnsindlæggelser (15 pct.).

Tabel 2.51. Patienttype fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Heldøgn	15	8,2	4	10,0	4	15,4	6	7,9	327	12,4	356	12,1
Ambulant	167	91,3	36	90,0	22	84,6	70	92,1	2.295	87,3	2.590	87,7
Skadestue	1	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	0,2	7	0,2
I alt	183	100	40	100	26	100	76	100	2.628	100	2.953	100

Tabel 2.52 viser behandlingens længden for de kontakter, som er aktive på indexdagen. Det skal bemærkes, at andelen af uoplyst, dvs. intet afslutningstidspunkt, er ganske stor (64 pct.). Det skyldes formentligt, at behandlingen ikke var afsluttet på det tidspunkt, oplysningerne er trukket i registret. Det betyder omvendt, at det blot er 36 pct. af behandlingsforløbene, som er afsluttet og af disse har en stor andel, 15 pct., været i over ét år. Dette forhold betyder, at klienter, som har gennemgået ganske langvarende behandlingsforløb, kommer til at fylde forholdsvis meget i denne opgørelsesmåde (kontakter på indexdagen), mens disse fylder forholdsvis lidt i de andre observationsperioder (hhv. kontakter siden 1995 og kontakter i det seneste år).

Den gennemsnitlige behandlingstid for de tilsynsklienter, som var i aktiv behandling på indexdagen, men som senere er afsluttet, er 431,5 døgn. Klienter idømt en psykiatrisk særforanstaltning er registreret med den længste behandlingstid (456,9 døgn i gennemsnit), mens prøveløsladte har den korteste behandlingstid (249,8 døgn i gennemsnit).

²³ I undersøgelsen "Klienter idømt en psykiatrisk særforanstaltning" fra 2010, finder Peter Kramp, at 64 pct. af klienterne har en diagnose af typen F20-29 (skizofrenispektret). Det skal i den forbindelse bemærkes, at denne undersøgelse ikke er direkte sammenlignelig med Kramps undersøgelse, idet tælleenheden i tabel 2.50 er kontakter og ikke personer. Foruden de 1.362 kontakter, hvor foranstaltningsdømte er blevet registreret med en F20-29 diagnose som aktionsdiagnose, er der 208 kontakter, hvor foranstaltningsdømte er blevet registreret med en F20-29 diagnose som bidiagnose (og hvor aktionsdiagnosen er af en anden type). Det betyder, at ud af de foranstaltningsdømtes 2.628 aktive kontakter på indexdagen, er der registreret en skizofrenidiagnose i 1.570 tilfælde, svarende til 59 pct. af kontakterne.

Tabel 2.52. Behandlingslængde fordelt på tilsynsart (kontakter)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	1	0,5	0	0,0	0	0,0	1	1,3	5	0,2	7	0,2
1-7 døgn	2	1,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	27	1,0	29	1,0
8 døgn-1 md.	5	2,7	1	2,5	3	11,5	2	2,6	35	1,3	46	1,6
Over 1 md.-3.mdr.	8	4,4	4	10,0	0	0,0	4	5,3	110	4,2	126	4,3
Over 3 mdr.-½ år	22	12,0	5	12,5	4	15,4	10	13,2	145	5,5	186	6,3
Over ½ år-1 år	30	16,4	9	22,5	1	3,8	11	14,5	183	7,0	234	7,9
Over 1 år	25	13,7	5	12,5	6	23,1	6	7,9	408	15,5	450	15,2
Uoplyst	90	49,2	16	40,0	12	46,2	42	55,3	1.715	65,3	1.875	63,5
I alt	183	100	40	100	26	100	76	100	2.628	100	2.953	100
Gns.	305,6	-	290,4	-	293,1	-	249,8	-	456,9	-	431,5	-

Tabel 2.53 indeholder kun oplysninger vedr. indlæggelser (heldøgn). Tælleenheden er således indlæggelser. Der er registreret 356 aktive heldøgnsindlæggelser på indexdagen. 327 af disse (svarende til 92 pct. af indlæggelserne) angår klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69. Tabel 2.53 viser indlæggelsesvilkår for indlæggelserne.

Eftersom der er så få sager for de øvrige klienttyper, er det udelukkende klienter, som er idømt psykiatrisk særforanstaltning, der nævnes her. Der var 327 aktive (ikke afsluttede) indlæggelser på selve indexdagen, som angik klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning. Nogle af disse klienter var dog registreret med mere end én indlæggelse. Der var 288 personer, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, som var aktuelt indlagt på indexdagen, svarende til 12 pct. af de foranstaltningsdømte.

Af de foranstaltningsdømtes 327 aktive indlæggelser var 33 pct. frivillige indlæggelser, mens 48 pct. angik indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning. 10 pct. var indlagt iht. kendelse om mentalundersøgelse mv., mens seks pct. angik indlæggelse iht. andet retsgrundlag. Endelig var der én pct. tvangsindlæggelser og én pct. indlæggelser iht. farlighedsdekret.

Når to prøveløsladte er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.²⁴

²⁴ Der er registreret to indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er prøveløsladt med vilkår om tilsyn. Disse to indlæggelser angår to forskellige personer. Af disse to personer er den ene registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

Tabel 2.53. Indlæggelsesvilkår fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Frivillig indlæggelse ²⁵	11	73,3	4	100	4	100	3	50,0	109	33,3	131	36,8
Tvangs-indlæggelse ²⁶	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,9	4	1,1
Indlæggelse iht. andet retsgrundlag ²⁷	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	21	6,4	22	6,2
Indlæggelse iht. dom om psyk. særforan. ²⁸	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	33,3	157	48,0	159	44,7
Indlæggelse iht. kendelse om mentalundersøg. ²⁹	2	13,3	0	0,0	0	0,0	1	16,7	33	10,1	36	10,1
Barn indlagt iht. Lov om social service	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt iht. farlighedsdekret	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	1,2	4	1,1
I alt	15	100	4	100	4	100	6	100	327	100	356	100

Tabel 2.54. Indlæggelseslængde fordelt på tilsynsart (indlæggelser)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 døgn	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,3	1	0,3
1-7 døgn	2	13,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	23	7,0	25	7,0
8 døgn-1 md.	4	26,7	1	25,0	3	75,0	1	16,7	26	8,0	35	9,8
Over 1 md.-3.mdr.	1	6,7	2	50,0	0	0,0	0	0,0	53	16,2	56	15,7
Over 3 mdr.-½ år	1	6,7	0	0,0	0	0,0	2	33,3	43	13,1	46	12,9
Over ½ år-1 år	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	44	13,5	44	12,4
Over 1 år	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	4,9	17	4,8
Uoplyst	6	40,0	1	25,0	1	25,0	3	50,0	121	37,0	132	37,1
I alt	15	100	4	100	4	100	6	100	327	100	356	100
Gns.	105,3	-	38,7	-	18,7	-	109,7	-	156,2	-	150,1	-

Tabel 2.54 viser indlæggelseslængden for tilsynspopulationens aktive indlæggelser (heldøgn) på

²⁵ Frivillige indlæggelser, almindelige og retlige patienter

²⁶ Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer

²⁷ Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven

²⁸ Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning

²⁹ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtsurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter

indexdagen. I denne tabel er andelen af uoplyste færre end i tabel 2.52 (som viste behandlingsslængde for alle patienttyper). Det er altså særligt de ambulante behandlingsforløb, som endnu ikke er afsluttede. Som ovenfor nævnt tegner klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning sig for hovedparten af indlæggelserne. Den gennemsnitlige indlæggelsestid for de klienter, der idømt en psykiatrisk særforanstaltning, og som var indlagt på indexdagen, men efterfølgende udskrevet, er 156,2 døgn.

2.9. Tidligere behandling for stofmisbrug

Tabel 2.55 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne som er registreret for at have modtaget behandling for stofmisbrug i amtsligt eller kommunalt regi siden 1996. Der henvises til bilag 3 for yderlige information om datagrundlaget.

Som det fremgår af tabellen, har 80 pct. af tilsynsklienterne ikke været i behandling for stofmisbrug på noget tidspunkt. Otte pct. har været i behandling én gang, mens ligeledes otte pct. har været i behandling for stofmisbrug 2-4 gange, og fire pct. har været i behandling fem gange eller derover.

Når de forskellige klienttyper sammenlignes, ses, at det er de betinget dømte med vilkår om tilsyn, som oftest har været i behandling for stofmisbrug, og derfor også den gruppe, som har det højeste gennemsnit (1,1).

Tabel 2.55. Antal behandlingsforløb for behandling for stofmisbrug siden 1996

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.471	71,8	2.164	91,6	589	92,9	1.149	74,0	1.766	75,5	7.139	79,9
1	226	11,0	106	4,5	24	3,8	170	11,0	217	9,3	743	8,3
2-4	207	10,1	64	2,7	13	2,1	153	9,9	254	10,9	691	7,7
5+	145	7,1	29	1,2	8	1,3	80	5,2	102	4,4	364	4,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	1,1	-	0,2	-	0,2	-	0,8	-	0,7	-	0,6	-

De 8.937 tilsynsklienter har tilsammen haft 5.742 behandlingsforløb. Tabel 2.56 viser, hvilken behandlingstype disse behandlingsforløb angår. De mest almindelige behandlingsformer er behandling med metadon (28 pct. af forløbene) og stoffri behandling (49 pct.). Derudover har der været syv pct. behandlingsforløb med buprenorphin og én pct. forløb med anden substitution med opiater. I seks tilfælde (svarende til 0,1 pct.) er klienten blevet behandlet med LAAM. Ingen af tilsynsklienterne har modtaget behandling med heroin. I 16 pct. af behandlingsforløbene er behandlingstypen er uoplyst.

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at de samfundstjenestedømte udmærker sig ved, at en stor andel af behandlingsforløbene for denne gruppe er stoffri behandling (63 pct.), mens en lille andel er i metadonbehandling (18 pct.). Klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning har derimod en mindre andel af forløb med stoffri behandling (39 pct.) og en større andel i metadonbehandling (32 pct.).

Tabel 2.56. Behandlingstype (forløb)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Metadon	582	27,0	88	18,2	26	23,4	328	26,3	559	32,0	1.583	27,6
Buprenorphin	132	6,1	17	3,5	3	2,7	93	7,4	135	7,7	380	6,6
Anden substitution med opiat	10	0,5	6	1,2	1	0,9	6	0,5	21	1,2	44	0,8
Stoffri behandling	1.099	51,1	303	62,7	59	53,2	660	52,8	672	38,5	2.793	48,6
Heroin	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
LAAM	4	0,2	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,1	6	0,1
Uoplyst	325	15,1	68	14,1	22	19,8	162	13,0	359	20,5	936	16,3
I alt	2.152	100	483	100	111	100	1.249	100	1.747	100	5.742	100

Tabel 2.57 viser behandlingslængden. Tabellen viser, at godt en fjerdedel af behandlingsforløbene har været på 60 dage eller derunder, og knap en fjerdedel af forløbene har været mellem 61 dage-½ år. 15 pct. af behandlingsforløbene har været mellem ½ år-1 år, mens ni pct. har været 1-2 år og fem pct. har været over to år. I 21 pct. af behandlingsforløbene er behandlingslængden uoplyst (se endvidere bilag 3 for en yderligere diskussion af dette). Den gennemsnitlige behandlingslængde for de afsluttede forløb er 232 dage.

Når de forskellige typer af klienter sammenlignes, ses, at den længste behandlingstid findes blandt klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning (271 dage i gennemsnit), mens den korteste findes blandt prøveløsladte (201 dage i gennemsnit).

Tabel 2.57. Behandlingslængde forløb (forløb)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0-60 dage	577	26,8	130	26,9	17	15,3	329	26,3	434	24,8	1.487	25,9
61 dage-½ år	520	24,2	131	27,1	32	28,8	301	24,1	384	22,0	1.368	23,8
Over ½ år-1 år	295	13,7	77	15,9	20	18,0	185	14,8	260	14,9	837	14,6
Over 1 år-2 år	192	8,9	43	8,9	10	9,0	109	8,7	171	9,8	525	9,1
Over 2 år	116	5,4	22	4,6	5	4,5	47	3,8	119	6,8	309	5,4
Uoplyst	452	21,0	80	16,6	27	24,3	278	22,3	379	21,7	1.216	21,2
I alt	2.152	100	483	100	111	100	1.249	100	1.747	100	5.742	100
Gns.	222,1	-	208,1	-	247,0	-	201,1	-	271,0	-	231,6	-

2.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug

Tabel 2.58 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne der har modtaget behandling for alkoholmisbrug på en behandlingsinstitution siden 2006. Bilag 3 indeholder yderligere information om registret, som oplysningen stammer fra. Som det fremgår af tabellen, er det samlet set 10 pct. af

tilsynsklienterne, som er registreret for alkoholmisbrugsbehandling. Det gennemsnitlige antal alkoholmisbrugsbehandlinger er 0,2. Tilsynsklienter med vilkår om behandling er den gruppe med den højeste andel, der har modtaget behandling for alkoholmisbrug. I denne gruppe er det således over halvdelen, som er registreret for behandling for alkoholmisbrug.

Tabel 2.58. Antal behandlingsforløb for behandling for alkoholmisbrug siden 2006

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.890	92,2	2.259	95,6	299	47,2	1.416	91,2	2.209	94,4	8.073	90,3
1	90	4,4	63	2,7	211	33,3	95	6,1	89	3,8	548	6,1
2+	69	3,4	41	1,7	124	19,6	41	2,6	41	1,8	316	3,5
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	0,1	-	0,1	-	0,9	-	0,1	-	0,1	-	0,2	-

For de 8.937 tilsynsklienter er der i alt registreret 1.424 behandlingsforløb. Tabel 2.59 viser, hvilken behandlingstype disse behandlingsforløb vedrører. Det skal dog bemærkes, at der er en ganske høj andel af forløb, hvor behandlingstypen er uoplyst. Dette betyder, at oplysningen om behandlingstype er noget usikker. Af samme årsag kommenteres tabellen ikke nærmere. Se endvidere bilag 3 for mere information om denne oplysning.

Tabel 2.59. Behandlingstype (forløb)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ambulant	22	7,3	12	7,1	35	6,4	14	6,8	20	9,9	103	7,2
Døgn	23	7,6	7	4,1	29	5,3	6	2,9	6	3,0	71	5,0
Dag	87	28,7	48	28,4	102	18,8	46	22,3	33	16,3	316	22,2
Uoplyst	171	56,4	102	60,4	377	69,4	140	68,0	144	70,9	934	65,6
I alt	303	100	169	100	543	100	206	100	203	100	1.424	100

Tabel 2.60 viser længden af behandlingsforløb vedr. alkoholmisbrugsbehandling.

Tabel 2.60. Behandlingslængde (forløb)

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0-60 dage	96	31,7	51	30,2	106	19,5	45	21,8	47	23,2	345	24,2
61 dage- ½ år	60	19,8	42	24,9	117	21,5	54	26,2	64	31,5	337	23,7
Over ½ år- 1 år	32	10,6	18	10,7	54	9,9	23	11,2	31	15,3	158	11,1
Over 1 år- 2 år	14	4,6	11	6,5	25	4,6	10	4,9	14	6,9	74	5,2
Over 2 år	9	3,0	1	0,6	3	0,6	1	0,5	2	1,0	16	1,1
Uoplyst	92	30,4	46	27,2	238	43,8	73	35,4	45	22,2	494	34,7
I alt	303	100	169	100	543	100	206	100	203	100	1.424	100
Gns.	154,4	-	133,9	-	142,9	-	140,3	-	158,0	-	146,5	-

Tabellen viser, at behandlingslængden er uoplyst i 35 pct. af forløbene, hvilket kan skyldes, at behandlingen endnu ikke er afsluttet. Tilsynsklienter med vilkår om behandling har en særlig stor andel af forløb med uoplyst behandlingslængde, hvilket indikerer at disse aktuelt er i behandling på opgørelsestidspunktet (marts 2011). Den gennemsnitlige behandlingslængde for tilsynsklienterne (for de afsluttede forløb) er 147 dage. Klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning er registreret med det højeste gennemsnit (158 dage), mens samfundstjenestedømte er registreret med det laveste gennemsnit (134 dage).

2.11. Kriminel belastning

Klienternes kriminelle belastning er belyst ved at opgøre, hvor mange domme de er registreret med i Kriminalregistret til og med 2010. Der opereres med tre forskellige afgrænsninger, hhv. fældende afgørelser, frihedsstraffe og fængselsstraf. Se bilag 3 for en nærmere beskrivelse af disse afgrænsninger.

Tabel 2.61 viser, at 13 pct. af tilsynsklienterne kun har én fældende afgørelse. Det betyder, at deres aktuelle dom, hvortil tilsynet er knyttet, er deres første dom. 30 pct. af tilsynsklienter har 2-4 domme bag sig, mens 27 pct. har 5-9 domme bag sig, og 30 pct. er dømt for 10 eller flere domme. I gennemsnit er tilsynsklienterne idømt 8,5 fældende afgørelser.

Når tilsynsklienterne sammenlignes, ses, at det er de prøveløsladte, som er mest kriminelt belastet. Af disse er det blot fem pct., som kun har én fældende afgørelse. Det er ligeledes gruppen med det højeste gennemsnitlige antal fældende afgørelser (11,5). Tilsynsklienter med vilkår om behandling har det laveste gennemsnitlige antal fældende afgørelser (6,3).

Tabel 2.61. Antal fældende afgørelser fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	314	15,3	380	16,1	106	16,7	73	4,7	308	13,2	1.181	13,2
2-4	709	34,6	826	35,0	220	34,7	282	18,2	647	27,7	2.684	30,0
5-9	512	25,0	635	26,9	187	29,5	472	30,4	610	26,1	2.416	27,0
10+	514	25,1	522	22,1	121	19,1	725	46,7	774	33,1	2.656	29,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	7,8	-	6,6	-	6,3	-	11,5	-	9,6	-	8,5	-

I tabel 2.62 er det opgjort, hvor mange frihedsstraffe (dvs. betingede og ubetingede domme) tilsynsklienterne er idømt indtil 2010. 41 pct. af tilsynsklienterne er idømt én frihedsstraf, mens 39 pct. er idømt 2-4 frihedsstraffe. 13 pct. af tilsynsklienterne er idømt mellem 5-9 frihedsstraffe, og seks pct. er idømt 10 eller flere frihedsstraffe. Tilsynsklienterne er i gennemsnit idømt 3,3 frihedsstraffe.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at de prøveløsladte er idømt flest frihedsstraffe. Der er således 13 pct. af de prøveløsladte, som er idømt 10 eller flere frihedsstraffe. Disse har dermed også det højeste gennemsnit (4,9 frihedsstraffe).

Tabel 2.62. Antal frihedsstraffe fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	884	43,1	1.227	51,9	331	52,2	288	18,6	931	39,8	3.661	41,0
2-4	823	40,2	850	36,0	215	33,9	695	44,8	925	39,5	3.508	39,3
5-9	219	10,7	212	9,0	64	10,1	369	23,8	328	14,0	1.192	13,3
10+	123	6,0	74	3,1	24	3,8	200	12,9	155	6,6	576	6,4
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	3,1	-	2,4	-	2,6	-	4,9	-	3,4	-	3,3	-

Tabel 2.63 viser, hvor stor en andel af tilsynsklienterne, som tidligere har fået en fængselsstraf. Tabellen viser, at 34 pct. af tilsynsklienterne ikke har modtaget en fængselsstraf. Det gennemsnitlige antal fængselsstraffe for tilsynsklienterne er 2,0. Det er klienter, som er blevet prøveløsladt, som er mest kriminelt belastet med 3,7 fængselsstraffe i gennemsnit, mens samfundstjenestedømte er mindst belastet med 0,9 fængselsstraffe i gennemsnit.

Tabel 2.63. Antal fængselsstraffe fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	1.088	53,1	1.514	64,1	394	62,1	0	0,0	74	3,2	3.070	34,4
1	479	23,4	435	18,4	112	17,7	501	32,3	1.153	49,3	2.680	30,0
2-4	305	14,9	284	12,0	91	14,4	666	42,9	794	33,9	2.140	23,9
5-9	120	5,9	100	4,2	28	4,4	257	16,6	213	9,1	718	8,0
10+	57	2,8	30	1,3	9	1,4	128	8,2	105	4,5	329	3,7
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100
Gns.	1,4	-	0,9	-	1,0	-	3,7	-	2,6	-	2,0	-

2.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb

Oplysninger i dette afsnit stammer fra Kriminalforsorgens Klientsystem.

2.12.1. Kriminalitet og idømt straf

Tabel 2.64 viser, hvilken kriminalitet tilsynsklienterne er blevet dømt for. Den type kriminalitet, som oftest forekommer, er vold, idet 26 pct. af tilsynsklienterne er dømt for dette. Derudover er der forholdsvis store andele, som er dømt for færdselslovs-kriminalitet (20 pct.) og tyveri mv. (14 pct.).

En sammenligning af de forskellige tilsynsklienter viser, at der er ganske stor forskel på, hvad klienterne er dømt for. Tilsynsklienter, som er idømt en ren betinget dom, er primært dømt for tyveri mv. (29 pct.) og vold (23 pct.). Samfundstjenestedømte er primært dømt for færdselslovs-kriminalitet (39 pct.) og vold (22 pct.). Tilsynsklienter, som er idømt et vilkår om behandling, er næsten udelukkende dømt for færdselslovs-kriminalitet (92 pct.). Prøveløsladte er primært dømt for vold (28 pct.), grov narkotikakriminalitet (14 pct.) og røveri (13 pct.). Endeligt er tilsynsklienter, som er idømt psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69, primært dømt for vold (40 pct.), straffelov i øvrigt (13 pct.) og anden personfarlig kriminalitet (12 pct.).

Der er i alt 61 personer, som er dømt for drab. Heraf er 34 personer prøveløsladte, mens 25 personer er idømt en psykiatrisk særforanstaltning. De sidste to personer, som er registreret for drab, er øvrige tilsynsklienter. Der er tale om personer, som er anbragt efter straffuldbyrdelseslovens § 78 og i den forbindelse modtager tilsyn af Kriminalforsorgen. Se endvidere bilag 3 for en nærmere beskrivelse af kategoriseringen af kriminalitet i Klientsystemet.

Tabel 2.64. Kriminalitet fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Drab (forsættligt)	2	0,1	0	0,0	0	0,0	34	2,2	25	1,1	61	0,7
Vold i øvrigt	465	22,7	509	21,5	3	0,5	428	27,6	945	40,4	2.350	26,3
Ilds-påsettelse	26	1,3	12	0,5	0	0,0	21	1,4	133	5,7	192	2,1
And. person-farlig krim.	60	2,9	23	1,0	0	0,0	57	3,7	269	11,5	409	4,6
Voldtægt	4	0,2	1	0,0	0	0,0	30	1,9	27	1,2	62	0,7
Anden sædelighed	24	1,2	18	0,8	41	6,5	65	4,2	48	2,1	196	2,2
Grov narkotikakrim.	16	0,8	11	0,5	0	0,0	221	14,2	13	0,6	261	2,9
Lov om euf. stoffer	205	10,0	109	4,6	0	0,0	63	4,1	93	4,0	470	5,3
Røveri	88	4,3	41	1,7	0	0,0	201	13,0	126	5,4	456	5,1
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	593	28,9	289	12,2	4	0,6	164	10,6	193	8,3	1.243	13,9
Anden berigelse	131	6,4	228	9,6	1	0,2	37	2,4	53	2,3	450	5,0
Hærværk	33	1,6	17	0,7	0	0,0	2	0,1	34	1,5	86	1,0
Færdselslovs krim.	132	6,4	929	39,3	580	91,5	67	4,3	36	1,5	1.744	19,5
Straffelov i øvrigt	235	11,5	161	6,8	5	0,8	68	4,4	305	13,0	774	8,7
Særlov i øvrigt	17	0,8	14	0,6	0	0,0	28	1,8	11	0,5	70	0,8
Vilkårs-overtrædelse	3	0,1	1	0,0	0	0,0	10	0,6	0	0,0	14	0,2
Ukendt	15	0,7	0	0,0	0	0,0	56	3,6	28	1,2	99	1,1
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	2.339	100	8.937	100

Tabel 2.65 viser, hvor langt et tilsyn som er knyttet til klienterne. Der er ingen oplysninger om tilsynslængde for klienterne, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, idet der ikke er fastsat nogen tidsbegrænsning på tilsynet. Som det fremgår af tabellen, har flertallet af tilsynsklienterne et tilsyn på mellem 7-12 mdr. (64 pct.). 20 pct. har et tilsyn, som er kortere, mens 16 pct. har et tilsyn, som er længere end 12 mdr.

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes, ses, at de samfundstjenestedømte skiller sig ud ved, at en stor andel (48 pct.) har et kort tilsyn på 1-6 mdr., mens 42 pct. har et tilsyn på 7-12 mdr. 35 prøveløsladte svarende til to pct. har tilsyn på nul måneder.

Tabel 2.65. Tilsynslængde fordelt på tilsynsart

	Bet. dom		Bet. dom m. samf.		Bet. dom m. behandling		Prøve-løsladelse		Psyk. særforanst.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0 mdr.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	35	2,3	-	-	35	0,5
1-6 mdr.	25	1,2	1.144	48,4	0	0,0	131	8,4	-	-	1.300	19,7
7-12 mdr.	1.424	69,5	1.002	42,4	536	84,5	1.250	80,5	-	-	4.212	63,8
13-24 mdr.	581	28,4	214	9,1	96	15,1	107	6,9	-	-	998	15,1
25 mdr.+	19	0,9	3	0,1	1	0,2	28	1,8	-	-	51	0,8
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	1	0,2	1	0,1	-	-	2	0,0
I alt	2.049	100	2.363	100	634	100	1.552	100	-	-	6.598	100

Der er 2.363 klienter, som er idømt en samfundstjenestedom. Det idømte antal samfundstjenestetimer fremgår af tabel 2.66. Som tabellen viser, er knapt halvdelen idømt samfundstjeneste i 30 timer. 15 pct. er idømt mellem 40-50 timer, 22 pct. er idømt mellem 60-90 timer, og 14 pct. er idømt 100 timers samfundstjeneste eller derover.

Tabel 2.66. Idømte samfundstjenestetimer

	Antal	Procent
30 timer ³⁰	1.159	49,0
40-50 timer	347	14,7
60-90 timer	518	21,9
100 timer+	337	14,3
Uoplyst	2	0,1
I alt	2.363	100

Yderligere analyser viser, at der er sammenhæng mellem kriminalitetens art og antal idømte samfundstjenestetimer. 30 timers samfundstjeneste gives ofte til færdselslovsovertrædere, mens 40-50 timer oftest gives til personer, som har begået vold.

Analyserne viser således:

- At 75 pct. af dem, som er idømt 30 timers samfundstjeneste, er dømt for færdselslovsovertrædelser.
- Af de klienter, som er idømt 40-50 timers samfundstjeneste, er 55 pct. dømt for vold, mens 16 pct. er dømt for tyveri mv.
- Af de klienter, som er idømt 60-90 timers samfundstjeneste, er 36 pct. dømt for vold, 19 pct. dømt for anden berigelseskriminalitet og 16 pct. dømt for tyveri.
- Af de klienter, som er idømt det højeste antal samfundstjenestetimer, er 29 pct. dømt for anden berigelseskriminalitet, 16 pct. dømt for straffelov i øvrigt, 15 pct. dømt for tyveri mv., mens 13 pct. dømt for lov om euforiserende stoffer.

³⁰ To personer er registreret med 20 timers samfundstjeneste. De er begge dømt for tyveri mv. Det må dog være en tastefejl i Klientsystemet, eftersom det mindste antal samfundstjeneste er 30 timer.

2.13. Opsummering

Når de forskellige tilsynsklienter sammenlignes indbyrdes tegner der sig følgende profiler af klienterne:

Betinget dom med vilkår om tilsyn: Klienttypen med den laveste gennemsnitsalder (29,8 år) og største andel af kvinder. Klienternes familiestatus er oftest enlige eller hjemmeboende børn og unge under 25 år. Klienterne er oftest dømt for tyveri og vold.

Betinget dom med vilkår om samfundstjeneste og tilsyn: Klienttypen med den højeste andel af beskæftigede. En forholdsvis stor andel bor i ejer- eller andelsbolig. Det er gruppen med den laveste andel af enlige, dvs. der i forhold de øvrige klienter er en større andel, som lever sammen med en partner. Der er dog også en forholdsvis stor andel af hjemmeboende børn og unge under 25 år blandt klienterne. Samfundstjenestedømte er endvidere den gruppe, som oftest har børn i husstanden. Klienterne har et forholdsvis højt uddannelsesniveau. De samfundstjenestedømte har sjældent haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem, og de har sjældent modtaget behandling for stofmisbrug. Gruppen er ikke særlig kriminelt belastet. I den aktuelle dom er klienterne oftest dømt for færdselslovskriminalitet og vold.

Betinget dom med vilkår om behandling og tilsyn: Klienttypen med den højeste gennemsnitsalder (45,6 år) og den højeste andel med dansk oprindelse. Klienterne har endvidere den højeste gennemsnitlige indkomst og en stor andel bor i ejer- eller andelsbolig. Klienttypen har den laveste andel, der bor i hovedstaden, og der er således en større andel af klienterne, der bor i kommuner med mindre byer. Klienterne har et forholdsvis højt uddannelsesniveau. Det er den klientgruppe, som er mest syge, idet de har det højeste gennemsnit af sygehusindlæggelser og lægekonsultationer. Klienterne har sjældent modtaget behandling for stofmisbrug, men ofte modtaget behandling for alkoholmisbrug. Det er den klienttype, som er mindst kriminelt belastet. Klienterne er næsten udelukkende dømt for færdselslovskriminalitet (92 pct.) i den aktuelle dom.

Prøveløsladte med vilkår om tilsyn: Klienttypen med den højeste andel af mænd. En forholdsvis stor andel af klienterne har været anbragt uden for hjemmet som barn. Klienternes familiestatus er oftest enlige eller samboende. Gruppen er endvidere kendetegnet ved, at den har den laveste gennemsnitlige indkomst og generelt er mindst syge. (Begge dele kan dog skyldes, at de prøveløsladte kan have været i fængsel i en periode af 2010, hvor disse oplysninger refererer til). Det er klienttypen, som er mest kriminelt belastet. I den aktuelle dom er klienterne oftest dømt for vold, grov narkotikakriminalitet og røveri.

Psykiatrisk særforanstaltning med vilkår om tilsyn: En forholdsvis stor andel af klienterne har været anbragt uden for hjemmet som barn. Klienterne har den laveste andel af beskæftigede og den største andel af førtidspensionister. Det er endvidere gruppen, som har den største andel 'enlig' som familiestatus og har meget sjældent børn i husstanden. Klienterne har oftest haft kontakt til det psykiatriske behandlingssystem. I den aktuelle dom er klienterne dømt for vold, straffelov i øvrigt og anden personfarlig kriminalitet.

Kapitel 3. Fængselspopulationen

Fængselspopulationen består af 2.819 personer, som er blevet idømt en fængselsstraf. Det er kun personer, som har et dansk cpr-nummer, der indgår i populationen. Klienter uden dansk cpr-nummer er som tidligere nævnt udeladt af undersøgelsen, idet der ikke findes oplysninger om disse i Danmarks Statistik.

2.610 af de 2.819 personer, svarende til 93 pct., har afsonet straffen i fængsel, mens syv pct. har afsonet den ubetingede dom med elektronisk fodlænke jf. tabel 3.1.

I det følgende anvendes begrebet 'fængselspopulationen' om alle dem, der er blevet idømt en fængselsstraf uanset afsoningssted. Begrebet 'fængselsafsonere' refererer til dem, som er frihedsberøvet i fængsel mv. (dvs. afsoner i åbent eller lukket fængsel eller på pension), mens 'fodlænkeafsonere' refererer til dem, som afsoner med fodlænke.

Tabel 3.1. Afsoningsart

	Antal	Procent
Afsoner i fængsel	2.610	92,6
Afsoner med fodlænke	209	7,4
I alt	2.819	100

Det skal betones, at det er klienternes situation på indexdagen, som beskrives i denne klientundersøgelse. Som beskrevet i det indledende kapitel, er referencetidspunktet for oplysningerne fra Danmarks Statistik oftest den 1. januar 2011 eller en årsbetragtning for 2010.

Det betyder, at for de indsatte, som har været frihedsberøvet i lang tid på indexdagen, vil det kunne ses i Danmarks Statistik registrering (særligt hvad angår oplysninger om familiestatus, socioøkonomisk status, indkomst og boligforhold). Indsatte, som har afsonet længe, vil højst sandsynlig ikke længere være registreret med egen bolig, ikke længere have bopæl sammen med familie, ikke længere have en personindkomst og ikke være i beskæftigelse. Knap halvdelen af de 2.610 fængselsafsonere havde opholdt sig i fængsel i min. seks måneder på indexdagen.

3.1. Baggrund

Tabel 3.2 viser kønsfordelingen blandt fængselspopulationen. Som tabellen viser, er der en lidt større andel af kvinder blandt dem, som afsoner med fodlænke end dem, som afsoner i fængsel.

Tabel 3.2. Køn fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Mænd	2.522	96,6	195	93,3	2.717	96,4
Kvinder	88	3,4	14	6,7	102	3,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Af tabel 3.3 fremgår aldersfordelingen for fængselspopulationen. Der er flest i aldersgruppen 20-24 år (21 pct.), men også forholdsvis store andele i alderskategorierne, som strækker sig fra 25 til 39 år. Variationen i fængselspopulationen er fra 15 år (én person) til 75 år (to personer). Aldersgennemsnittet blandt hele fængselspopulationen er 33,4 år og medianen er 32 år.

Når fængselsafsonere og fodlænkeafsonere sammenlignes, er det mest fremtrædende, at der er færre fodlænkeafsonere i aldersgruppen 35-39 år, mens der er flere i de to ældste aldersgrupper, dvs. over 45 år.

Tabel 3.3. Alder på indexdag fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
15-17 år	10	0,4	3	1,4	13	0,5
18-19 år	139	5,3	10	4,8	149	5,3
20-24 år	548	21,0	48	23,0	596	21,1
25-29 år	430	16,5	31	14,8	461	16,4
30-34 år	380	14,6	34	16,3	414	14,7
35-39 år	358	13,7	14	6,7	372	13,2
40-44 år	297	11,4	19	9,1	316	11,2
45-49 år	233	8,9	25	12,0	258	9,2
50 år +	215	8,2	25	12,0	240	8,5
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gns.	33,3	-	33,9	-	33,4	-

Tabel 3.4 viser den etniske oprindelse for fængselspopulationen. Som det fremgår af tabellen, er 15 pct. af fængselspopulationen indvandrere, mens syv pct. er efterkommere. Flertallet af fængselspopulationen har således dansk oprindelse. Andelen af personer med dansk oprindelse er lidt større blandt dem, som afsoner med fodlænke (83 pct.) end blandt dem, som afsoner i fængsel (75 pct.).

Tabel 3.4. Etnicitet fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk	1.964	75,2	174	83,3	2.138	75,8
Indvandrer	397	15,2	26	12,4	423	15,0
Efterkommer	175	6,7	9	4,3	184	6,5
Uoplyst	74	2,8	0	0	74	2,6
I alt	2.610	100,0	209	100	2.819	100

Der er i alt 607 efterkommere og indvandrere i fængselspopulationen, svarende til 22 pct. For disse findes der oplysninger om deres opholdsgrundlag i Danmark. Dette fremgår af tabel 3.5. Som tabellen viser, er der blandt fodlænkeafsonerne lidt færre flygtninge men flere med øvrige opholdstilladelser end blandt fængselsafsonerne.

Tabel 3.5. Opholdsgrundlag for indvandrere og efterkommere fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Flygtning el. efterkommer af flygtning	277	48,4	16	45,7	293	48,3
Øvrigt ophold	295	51,6	19	54,3	314	51,7
I alt	572	100,0	35	100,0	607	100,0

Tabel 3.6 viser fængselspopulationen statsborgerskab. Flertallet har dansk statsborgerskab (88 pct.). Der er ingen væsentligt forskel mellem fængselsafsonere og fodlænkeafsonere, hvad angår statsborgerskab.

Tabel 3.6. Statsborgerskab fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Danmark	2.286	87,6	185	88,5	2.471	87,7
Øvrige nordiske lande	17	0,7	1	0,5	18	0,6
Øvrige europæiske lande	122	4,7	13	6,2	135	4,8
Afrika	58	2,2	2	1,0	60	2,1
Nordamerika	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Syd- og Mellemamerika	5	0,2	0	0,0	5	0,2
Asien	38	1,5	2	1,0	40	1,4
Australien, New Zealand mv.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Mellemøsten	57	2,2	4	1,9	61	2,2
Statsløs	27	1,0	2	1,0	29	1,0
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	0	0,0
I alt	2.610	100,0	209	100,0	2.819	100

3.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom

22 procent af fængselspopulationen har været anbragt uden for hjemmet i barndommen, dvs. før de fyldte 15 år. For seks pct. har der været iværksat en forebyggende foranstaltning, men vedkommende har ikke været anbragt. 73 pct. af fængselspopulationen har hverken oplevet anbringelser eller forebyggende foranstaltninger i deres barndom. Tabel 3.7 viser endvidere, at hvor 23 pct. af dem, som afsoner i fængsel, har været anbragt uden for hjemmet i barndommen, er det blot otte pct. af fodlænkeafsonerne. Der er således en væsentlig forskel på de to typer klienter, hvad angår tidligere anbringelse uden for hjemmet. Andelen, som har modtaget forebyggende foranstaltninger, er omtrent lige stor i de to delpopulationer.

Tabel 3.7. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen anbringelser eller foranstaltninger	1.873	71,8	182	87,1	2.055	72,9
Anbringelse	591	22,6	16	7,7	607	21,5
Forebyggende foranstaltning	146	5,6	11	5,3	157	5,6
I alt	2.610	100,0	209	100	2.819	100

Tabel 3.8 viser antallet af anbringelser eller anbringelsesskift i barndommen blandt fængselspopulationen. 79 pct. af fængselspopulationen har ikke været anbragt, 11 pct. har været anbragt én gang, ni pct. har været anbragt 2-4 gange og to pct. har været anbragt uden for hjemmet

fem gange eller flere. Tabellen viser endvidere, at fodlænkeafsonerne har haft færre anbringelser end dem, som afsoner i fængsel.

Tabel 3.8. Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.019	77,4	193	92,3	2.212	78,5
1	313	12,0	6	2,9	319	11,3
2-4	235	9,0	10	4,8	245	8,7
5+	43	1,6	0	0	43	1,5
I alt	2.610	100,0	209	100	2.819	100
Gns.	0,5	-	0,1	-	0,4	-

De 607 fængselsdømte, som har været anbragt uden for hjemmet, har tilsammen haft 1.205 anbringelser, før de fyldte 15 år. Tabel 3.9 viser, hvor disse anbringelser har fundet sted. Tabellen viser, at 45 pct. af anbringelserne har været på en døgninstitution, mens 28 pct. af anbringelserne har været i familiepleje. Derudover har der været en del anbringelser på et socialpædagogisk opholdssted (14 pct.) og på kostskole (11 pct.).

En sammenligning af de to typer klienter viser, at blandt fodlænkeafsonere er der en større andel anbringelser på døgninstitution og en mindre andel anbringelser i familiepleje sammenlignet med fængselsafsonere.

Tabel 3.9. Anbringelsessted i barndom fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Familiepleje	334	28,4	5	17,9	339	28,1
Døgninstitution	525	44,6	16	57,1	541	44,9
Sygehus	3	0,3	0	0,0	3	0,2
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	161	13,7	4	14,3	165	13,7
Kostskole	130	11,0	2	7,1	132	11,0
Eget værelse el. lign.	6	0,5	0	0,0	6	0,5
Skibsprojekt	15	1,3	1	3,6	16	1,3
Kommunalt døgntilbud	3	0,3	0	0,0	3	0,2
I alt	1.177	100	28	100	1.205	100

3.3. Arbejde og indkomst

Af tabel 3.10 fremgår fængselspopulationens socioøkonomiske status. Tabellen viser, at 62 pct. af fængselspopulationen er registreret som værende 'øvrige uden for arbejdsstyrken'. 11 pct. er i beskæftigelse, seks pct. er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, seks pct. er førtidspensionister og ligeledes er seks pct. kontanthjælpsmodtagere. Fire pct. af fængselspopulationen er under uddannelse, to pct. er arbejdsløse og én pct. er pensionister. En nærmere beskrivelse af de forskellige kategorier vedr. socioøkonomisk status fremgår af bilag 3.

Når de to typer klienter sammenlignes, er der ganske stor forskel på deres socioøkonomiske situation. Det er således blot otte pct. af fængselsafsonerne, som er i beskæftigelse, mens 50 pct. af fodlænkeafsonerne er i beskæftigelse. Omvendt er det 66 pct. af fængselsafsonerne, som er

registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken' (som synes at være den måde Danmarks Statistik registrerer afsonere, som ikke har en indkomst på), mens det blot er syv pct. af fodlænkeafsonerne, som er registreret således.³¹

Forskellen i socioøkonomisk status kan tilskrives to årsager. Den første er, at grupperne formentlig er forskellige, hvad angår deres socioøkonomiske baggrund i den forstand, at personer, som kommer i betragtning til at afsoner i fodlænke, generelt har bedre sociale forhold end personer, som afsoner i fængsel. Den anden årsag kan tilskrives det forhold, at fængselsafsonere er frihedsberøvede i fængsel, mens fodlænkeafsonere i en vis forstand er "på fri fod", idet de ikke afsoner i fængsel. Det betyder, at sidstnævnte har mulighed for at gå på arbejde, i fald de har et sådant.

Som det fremgår af bilag 2, er klienternes socioøkonomiske status opgjort i november 2010. Det er således deres situation på dette tidspunkt, som tabel 3.10 viser. Det betyder, at nogle af dem, der afsoner i fængsel på indexdagen den 31. januar 2011, godt kan have været på fri fod og fx i beskæftigelse på opgørelsestidspunktet. Personer, som på indexdagen har afsonet i ganske lang tid, vil derimod være registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken'. Som tidligere nævnt har omkring halvdelen af fængselsafsonerne opholdt sig i fængsel i mindst seks måneder på indexdagen.

Tabel 3.10. Socioøkonomisk status fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Beskæftigede	205	7,9	104	49,8	309	11,0
Arbejdsløse	48	1,8	13	6,2	61	2,2
Personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken	123	4,7	34	16,3	157	5,6
Personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken	2	0,1	0	0,0	2	0,1
Pensionister	33	1,3	0	0,0	33	1,2
Førtidspensionister	142	5,4	20	9,6	162	5,7
Personer under uddannelse	92	3,5	10	4,8	102	3,6
Kontanthjælpsmodtagere	164	6,3	13	6,2	177	6,3
Børn/unge under 16 år	1	0,0	0	0,0	1	0,0
Øvrige uden for arbejdsstyrken	1.726	66,1	15	7,2	1741	61,8
Uoplyst	74	2,8	0	0,0	74	2,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Oplysninger om branche er kun opgjort for dem, som er i beskæftigelse. For fængselspopulationen er der tale om 309 personer. Det er således disse 309 personers branche, som fremgår af tabel 3.11.

³¹ Der er 13 klienter i fængselspopulationen, som er i alderen 15-17 år. Disse er registreret med følgende socioøkonomiske status: To personer er registreret som beskæftigede, to personer er registreret som under uddannelse, én person er registreret som børn/unge under 16 år og endelig er otte personer registreret som øvrige uden for arbejdsstyrken.

Som det fremgår af tabellen, er der dog stadig en stor andel, hvor oplysningen om branche ikke findes (20 pct.). Der er flest beskæftiget inden for handel og transport (22 pct.).

En sammenligning af de to klienttyper viser, at blandt fodlænkeafsonerne er andelen af 'uoplyst' lille. Fordelingen giver således et ganske klart billede af, hvilke brancher fodlænkeafsonerne er beskæftiget inden for. Som det fremgår af tabellen, er 31 pct. af de fodlænkeafsonerne, som er i arbejde, beskæftiget inden for handel og transport. Der er ligeledes store andele, som er beskæftiget med industri mv. (19 pct.) og bygge og anlæg (19 pct.). For fængselsafsonerne er andelen af 'uoplyst' forholdsvis stor (29 pct.). Det betyder, at der er en vis usikkerhed ved opgørelsen. Igen er det dog inden for handel og transport, at der er flest beskæftiget (18 pct.) efterfulgt af bygge- og anlægsbranchen (13 pct.).

Tabel 3.11. Branche fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, skovbrug og fiskeri	4	2,0	3	2,9	7	2,3
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	24	11,7	20	19,2	44	14,2
Bygge og anlæg	26	12,7	20	19,2	46	14,9
Handel og transport mv.	37	18,0	32	30,8	69	22,3
Information og kommunikation	3	1,5	0	0,0	3	1,0
Finansiering og forsikring	1	0,5	1	1,0	2	0,6
Ejendomshandel og udlejning	5	2,4	0	0,0	5	1,6
Erhvervsservice	24	11,7	13	12,5	37	12,0
Off. administration, undervisning og sundhed	16	7,8	11	10,6	27	8,7
Kultur, fritid og anden service	6	2,9	2	1,9	8	2,6
Uoplyst	59	28,8	2	1,9	61	19,7
I alt	205	100	104	100	309	100

Tabel 3.12 viser de fængselsdømtes personindkomst i 2010. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af begrebet personindkomst. Tabellen viser, at 31 pct. af de fængselsdømte er registreret med en indkomst på 0 kr., mens 39 pct. er registreret med en indkomst på under 100.000 kr. Den gennemsnitlige indkomst er på 71.000 kr. Der er dog store forskelle mellem de to klienttyper. Fodlænkeafsonerne har en gennemsnitlig indkomst på 195.000 kr. i 2010, og det er kun ganske få procent, som er registreret med 0 kr. i indkomst. Fængselsafsonerne har en gennemsnitlig indkomst på 61.000 kr., og her er det 33 pct., som er registreret med 0 kr. i indkomst, mens hele 41 pct. har en indkomst på under 100.000 kr. Det hænger selvfølgelig sammen med, at personer, der var frihedsberøvet helt eller delvis i 2010 ikke havde nogen personindkomst i 2010. Det vederlag, som indsatte optjener, hvis de er beskæftiget under frihedsberøvelsen, bliver ikke registreret som personindkomst.

Tabel 3.12. Personindkomst i kr. fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodelænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Negativ indkomst	5	0,2	0	0,0	5	0,2
0	854	32,7	5	2,4	859	30,5
Under 100.000	1.056	40,5	35	16,7	1.091	38,7
100.000-199.999	500	19,2	81	38,8	581	20,6
200.000-299.999	99	3,8	53	25,4	152	5,4
300.000-399.999	31	1,2	25	12,0	56	2,0
400.000-499.999	7	0,3	8	3,8	15	0,5
500.000-999.999	10	0,4	2	1,0	12	0,4
1 mio. og derover	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	48	1,8	0	0,0	48	1,7
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100,0
Gns. i 1000 kr.	61	-	195	-	71	-

3.4. Boligsituation

I dette afsnit beskrives fængselspopulationens boligsituation. Variablerne boligart, boligens ejerform og boligens anvendelse er dannet på baggrund af oplysninger fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), mens variablerne urbanisering og region refererer til den kommune, klienten har bopæl i.

Af tabel 3.13 fremgår boligarten for fængselspopulationen. Som det fremgår af tabellen, er der en stor andel, som bor i etagebolig (36 pct.). Der er ligeledes en stor andel, som har en såkaldt 'rådhusadresse' (29 pct.).

Tabel 3.13. Boligart fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodelænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Parcel- og stuehus	458	17,5	72	34,4	530	18,8
Række-, kæde- og dobbelthus	184	7,0	28	13,4	212	7,5
Etagebolig	914	35,0	97	46,4	1.011	35,9
Kollegium	17	0,7	2	1,0	19	0,7
Døgninstitution	21	0,8	1	0,5	22	0,8
Fritidshus	8	0,3	2	1,0	10	0,4
Andet el. uoplyst	195	7,5	6	2,9	201	7,1
Rådhusadresse	813	31,1	1	0,5	814	28,9
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

En sammenligning af de to typer klienter viser, at der er stor forskel på de dømtes boligsituation. Fængselsafsonerne er kendetegnet ved, at en stor andel bor i etagebolig (35 pct.), og at der er en stor andel, som har en rådhusadresse (31 pct.). Rådhusadresse betyder, at de ikke er registreret i Bygnings- og Boligregistret med en husstandsadresse, men at de i stedet har fået en adresse på kommunens rådhus. Hjemløse har ofte en rådhusadresse, men personer som afsoner kan imidlertid også have en rådhusadresse i tilfælde af, at de ikke har en familie, de deler bopælsadresse med eller

de ikke har haft mulighed for at fastholde den bolig, de havde, da de blev frihedsberøvet. Se endvidere bilag 3 for en nærmere beskrivelse af rådhusadresse-begrebet.

For fodlænkeafsonernes vedkommende, er det blot én person, som er registreret med en rådhusadresse. Det burde dog i princippet slet ikke kunne forekomme, da en passende bolig er en forudsætning for, at man kan komme i betragtning til at afsone med fodlænke. Der er formentlig tale om, at vedkommende bor et sted, hvor vedkommende ikke officielt har adresse. Den mest almindelige boligart for fodlænkeafsonerne er etagebolig (46 pct.), men der også er en ganske stor andel af disse (34 pct.), som bor i parcel- og stuehus.

Tabel 3.14 viser boligens ejerforhold. Oplysningen er knyttet til boligen og ikke til klienten, der bor i boligen. Se endvidere bilag 3 for en nærmere definition af denne variabel. Tabel 3.14 viser, at 29 pct. af de fængselsdømte bor i en bolig, som er ejet af et boligselskab, mens 28 pct. bor i en ejer- eller andelsbolig, og tre pct. bor i en bolig, som er ejet af kommune, amt eller stat. Som i den forudgående tabel er det 29 pct. af klienterne, der har en rådhusadresse, og endeligt findes der ikke oplysninger om boligens ejerforhold for 11 pct. af klienterne.

Når de to typer af klienter sammenlignes, ses, at godt halvdelen af fodlænkeafsonerne bor i ejer- eller andelsbolig, mens 36 pct. bor i en bolig, som er ejet af et boligselskab. Det er igen fængselsafsonerne, som tegner sig for flertallet af rådhusadresserne (31 pct. af fængselsafsonerne). 29 pct. af fængselsafsonerne bor i en bolig ejet af et boligselskab, mens 26 pct. bor i en ejer- eller andelsbolig. Tre pct. bor i en bolig ejet af kommune, amt eller stat, og endelig er der 11 pct. af fængselsafsonerne, hvor oplysningen om boligens ejerforhold er uoplyst.

Tabel 3.14. Boligens ejerforhold fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ejer- eller andelsbolig	688	26,4	108	51,7	796	28,2
Boligselskab	750	28,7	76	36,4	826	29,3
Kommune, amt eller stat	79	3,0	3	1,4	82	2,9
Andet el. uoplyst	280	10,7	21	10,0	301	10,7
Rådhusadresse	813	31,1	1	0,5	814	28,9
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Boligens anvendelse fremgår af tabel 3.15. Som tabellen viser, er der igen stor forskel på de to typer af dømte. 91 pct. af fodlænkeafsonerne bor i en egentlig beboelseslejlighed. Blandt personer, som afsoner i fængsel, er det 58 pct., som bor i en egentlig beboelseslejlighed, mens 31 pct. har en rådhusadresse.

Tabel 3.15. Boligens anvendelse fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Egentlig beboelses-lejlighed	1.514	58,0	190	90,9	1.704	60,4
Blandet erhverv og beboelse med eget køkken	18	0,7	6	2,9	24	0,9
Enkeltværelse	50	1,9	3	1,4	53	1,9
Fællesbolig eller fælleshusholdning	21	0,8	1	0,5	22	0,8
Sommer-/fritidsbolig	8	0,3	2	1,0	10	0,4
Rådhusadresse	813	31,1	1	0,5	814	28,9
Uoplyst	186	7,1	6	2,9	192	6,8
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Tabel 3.16 viser urbaniseringsgraden for de fængselsdømtes bopæl. En lidt højere andel af fængselsafsonerne bor i hovedstaden og hovedstadens forstæder, sammenlignet med fodlænkeafsonere. Der er omvendt en højere andel af fodlænkeafsonerne, som bor i kommuner med små byer eller i 'øvrige kommuner', dvs. på landet.

Tabel 3.16. Urbanisering fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Hovedstaden	414	15,9	24	11,5	438	15,5
Hovedstadens forstæder og øv. hovedstadskommuner	511	19,6	36	17,2	547	19,4
Bykommuner med byer på 40.000 indbygg. og derover	710	27,2	53	25,4	763	27,1
Bykommuner med byer på ml. 10.000-39.999 indbyggere	677	25,9	65	31,1	742	26,3
Øvrige kommuner	224	8,6	31	14,8	255	9,0
Uoplyst	74	2,8	0	0,0	74	2,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Tabel 3.17 viser, i hvilken region de fængselsdømte bor. 33 pct. af de fængselsdømte bor i Region Hovedstaden, mens 13 pct. bor i Region Sjælland. 24 pct. af de fængselsdømte bor i Region Syddanmark, 18 pct. bor i Region Midtjylland og ni pct. bor i Region Nordjylland. For tre pct. af de fængselsdømte mangler der oplysning om bopælskommune (og region).

Når de to typer fængselsdømte sammenlignes, ses, at der blandt fængselsafsonerne er flere fra Region Hovedstaden (33 pct.), men færre fra Region Syddanmark (24 pct.) og Region Midtjylland (18 pct.). Blandt fodlænkeafsonerne er der 28 pct. fra Region Hovedstaden, mens 29 pct. er fra Region Syddanmark og 23 pct. er fra Region Midtjylland.

Tabel 3.17. Region fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Region Hovedstaden	868	33,3	58	27,8	926	32,8
Region Sjælland	353	13,5	25	12,0	378	13,4
Region Syddanmark	616	23,6	60	28,7	676	24,0
Region Midtjylland	472	18,1	48	23,0	520	18,4
Region Nordjylland	227	8,7	18	8,6	245	8,7
Uoplyst	74	2,8	0	0,0	74	2,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

3.5. Familiemæssig situation

Tabel 3.18 viser fængselspopulationens juridiske civilstand, dvs. deres ægteskabelige status. Som det fremgår af tabellen, er 71 pct. af fængselspopulationen ugift, mens 13 pct. er gift eller har indgået registreret partnerskab. 14 pct. af de fængselsdømte er fraskilt eller er enker/enkemænd. Endelig er der tre pct. hvor oplysning om civilstand er uoplyst. Den primære forskel på de to grupper af dømte, hvad angår civilstand, er, at der er en større andel af fadænkafsonerne, som er gift/i partnerskab.

Tabel 3.18. Civilstand fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ugift	1.842	70,6	150	71,8	1.992	70,7
Gift/partnerskab	331	12,7	35	16,7	366	13,0
Fraskilt/enke/enkemand	363	13,9	24	11,5	387	13,7
Uoplyst	74	2,8	0	0,0	74	2,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Hvor civilstandsbegrebet, som fremgår af tabel 3.18, er knyttet til den juridiske civilstand, er familietyperne knyttet til den adresse, den pågældende bor på. Det er således muligt at være gift (i juridisk forstand) og alligevel være enlig (i familiemæssig forstand), hvis vedkommende bor alene. Se endvidere bilag 3 for en nærmere beskrivelse af Danmarks Statistiks familietypebegreb.

Tabel 3.19 viser fængselspopulationens familiesituation.

Tabel 3.19. Familietype fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ægtepar/partnerskab	150	5,7	22	10,5	172	6,1
Samboende/ samlevende par	205	7,9	46	22,0	251	8,9
Enlig	1.936	74,2	115	55,0	2.051	72,8
Hjemmeboende barn/ ung under 25 år	245	9,4	26	12,4	271	9,6
Uoplyst	74	2,8	0	0,0	74	2,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Tabellen viser, at seks pct. af fængselspopulationen lever som ægtepar/partnere, mens ni pct. er samboende eller samlevende par. 73 pct. af fængselspopulationen er enlige, og 10 pct. er hjemmeboende børn eller unge under 25 år. Tabellen viser endvidere, at der er flere enlige blandt dem, som afsoner i fængsel (74 pct.) end dem, som afsoner i fodlænke (55 pct. enlige). Der er således en højere andel af fodlænkeafsonerne, som er registreret som ægtepar eller samboende/samlevende. Det skal bemærkes, at hovedparten af de fængselsafsonere, som har en rådhusadresse, vil være registreret som enlige. Når man som afsoner i et fængsel ikke automatisk registreres som enlig, skyldes det jo, at man sagtens kan have en familie uden for fængslet, som man bor sammen med, når man ikke afsoner.

Tabel 3.20 viser antallet af børn i husstanden. Opgørelsen knytter sig til bopælsadressen ligesom familietyper gør. Opgørelsen vedrørende børn i husstanden inkluderer kun voksne personer. Det betyder, at de 271 hjemmeboende børn og unge, som har fået en ubetinget dom, er blevet ekskluderet af materialet. Tabellen viser, at der ikke er registreret børn i husstanden for flertallet af den voksne fængselspopulation. Mens det gælder for 90 pct. af fængselsafsonerne er andelen lavere blandt fodlænkeafsonerne (81 pct.).

Tabel 3.20. Børn i husstanden fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		Forvaring	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.116	89,5	148	80,9	2.264	88,9
1	74	3,1	19	10,4	93	3,6
2	67	2,8	9	4,9	76	3,0
3+	34	1,4	7	3,8	41	1,6
Uoplyst	74	3,1	0	0,0	74	2,9
I alt	2.365	2.365	183	100	2.548	100

Af tabel 3.21 fremgår fængselspopulationens biologiske børn under 18 år. Opgørelsen vedr. biologiske børn i husstanden inkluderer kun voksne personer. I modsætning til den foregående tabel, der angik husstanden, tages der i tabel 3.21 vedr. biologiske børn ikke hensyn til, om den dømte bor sammen med børnene eller ej. Børnenes alder er opgjort den 1.1.2011. Tabellen viser, at 66 pct. af fængselspopulationen ikke har børn under 18 år. Det betyder, at 34 pct. af fængselspopulationen har børn under 18 år, og heraf har flertallet ét barn. Der findes ingen forskel på fængselsafsonere og fodlænkeafsonere, hvad angår antallet af biologiske børn.

Tabel 3.21. Biologiske børn under 18 år fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.563	66,1	116	63,4	1.679	65,9
1	448	18,9	41	22,4	489	19,2
2	241	10,2	17	9,3	258	10,1
3+	113	4,8	9	4,9	122	4,8
I alt	2.365	100	183	100	2.548	100

3.6. Uddannelse og kursusdeltagelse

Dette afsnit handler om fængselspopulationens uddannelse og kursusdeltagelse. I det første delafsnit redegøres for de dømtes uddannelsesniveau, mens det andet delafsnit omhandler deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser.

3.6.1. Uddannelse

Tabel 3.22 viser den højeste fuldførte uddannelse for fængselspopulationen. Grundskolen er splittet op i hhv. 8. klasse og 9.-10. klasse. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af Danmarks Statistiks oplysninger vedr. højeste fuldførte uddannelse.

Tabellen viser, at 17 pct. af den samlede fængselspopulation har 8. klasse som højeste fuldførte uddannelse, mens 51 pct. har 9.-10. klasse som højeste fuldførte uddannelse. Samlet set er det 68 pct. af fængselspopulationen, som ikke nået længere end til grundskolen i uddannelsessystemet. Tabellen viser endvidere, at 17 pct. af fængselspopulationen har 'erhvervsfaglig praktik- og hovedforløb' som højeste fuldførte uddannelse. Bortset fra grundskolen er det således det mest almindelige uddannelsesniveau for fængselspopulationen. Det er kun en ganske lille andel af populationen, som har et højere uddannelsesniveau end dette (to pct.). For 10 pct. af populationen findes der ingen uddannelsesoplysninger i Danmarks Statistik.

Tabel 3.22. Højeste fuldførte uddannelse fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
8. klasse	462	17,7	20	9,6	482	17,1
9.-10. klasse	1.327	50,8	100	47,8	1.427	50,6
Almengymnasiale uddannelser	47	1,8	7	3,3	54	1,9
Erhvervsgymnasiale uddannelser	17	0,7	2	1,0	19	0,7
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	410	15,7	66	31,6	476	16,9
Kort videregående uddannelse	22	0,8	6	2,9	28	1,0
Mellemlang videregående uddannelse	19	0,7	0	0,0	19	0,7
Bachelor	4	0,2	0	0,0	4	0,1
Lang videregående uddannelse	15	0,6	1	0,5	16	0,6
Forskeruddannelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	287	11,0	7	3,3	294	10,4
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Når de to grupper af dømte sammenlignes, ses, at dømte, der afsoner med fodlænke, generelt har et lidt højere uddannelsesniveau end dømte, som afsoner i fængsel. Dels er der blandt fodlænkeafsonerne en mindre andel, som kun har gået i skole indtil 8. klasse end blandt fængselsafsonerne (hhv. 10 pct. og 18 pct.), dels har flere fodlænkeafsonere gennemgået et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb (32 pct. mod 16 pct. af fængselsafsonerne).

Det skal bemærkes, at et opnået uddannelsesniveau er aldersafhængigt. Der er dog ingen nævneværdig forskel på gennemsnitsalderen for de to grupper (hhv. 33,1 og 33,9). Dermed kan forskellen i højeste fuldførte uddannelse ikke forklares af aldersforskelle og kan derfor betragtes som en reel forskel i uddannelsesniveauet.

Tabel 3.23 viser, hvor stor en del af populationen der var i gang med en uddannelse den 1. november 2010. Hovedparten (94 pct.) af fængselspopulationen er ikke registreret med en igangværende uddannelse. Det betyder omvendt, at seks pct. af klienterne, som er idømt en ubetinget dom, er i gang med en uddannelse. Heraf er hovedparten i gang med et erhvervsfagligt grundforløb (tre pct.) eller et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb (to pct.). Det er ganske få (én pct.), som er i gang med en videregående uddannelse.

En sammenligning af de to typer dømte viser, at en højere andel af fodlænkeafsonerne er i gang med en uddannelse (15 pct. mod fem pct. af fængselsafsonerne). Forskellen består primært i, at flere fodlænkeafsonere er i gang med et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb (syv pct. mod én pct. af fængselsafsonerne).

Tabel 3.23. Igangværende uddannelse fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	5	0,2	0	0,0	5	0,2
Forberedende uddannelser	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Almengymnasiale uddannelser	6	0,2	3	1,4	9	0,3
Erhvervsgymnasiale uddannelser	4	0,2	2	1,0	6	0,2
Erhvervsfaglige grundforløb	63	2,4	8	3,8	71	2,5
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	27	1,0	15	7,2	42	1,5
Kort videregående uddannelse	4	0,2	0	0,0	4	0,1
Mellemlang videregående uddannelse	7	0,3	3	1,4	10	0,4
Bachelor	10	0,4	1	0,5	11	0,4
Lang videregående uddannelse	3	0,1	0	0,0	3	0,1
Forskeruddannelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ikke registreret med igangværende uddannelse	2.481	95,1	177	84,7	2.658	94,3
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

3.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

De fire tabeller i dette afsnit angår deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser i perioden 2002-2010. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af variablerne.

Tabel 3.24 viser, at af de 2.819 personer, som er idømt en fængselsstraf, havde 53 pct. deltaget i ét (eller flere) voksen- og efteruddannelseskursus påbegyndt i perioden 2002-2010. Dermed er der 47

pct., som ikke har deltaget i et sådant kursus. En sammenligning af de to klienttyper viser, at der ikke er nogen væsentlig forskel på de to grupper.

Tabel 3.24. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ikke deltaget	1.231	47,2	105	50,2	1.336	47,4
Deltaget	1.379	52,8	104	49,8	1.483	52,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

De 1.483 personer, som har deltaget i et kursus, har tilsammen deltaget i 7.663 kursusforløb i påbegyndt i perioden 2002-2010. Tabel 3.25 viser, hvilke typer af kursus der er tale om. Tælleenheden i tabellen er således kurser, ikke personer. Som det fremgår af tabellen er AMU-kurser den oftest anvendte kursustype (37 pct.). Endvidere er der en stor andel af kursusforløb af typen AVU (29 pct.) og FVU (18 pct.).

En sammenligning af de to afsoningsformer viser, at af de kursusforløb, som fodlænkeafsonerne har deltaget i, er en ganske stor andel AMU-kurser (71 pct.) og en mindre andel AVU-kurser (14 pct.) og FVU-kurser (5 pct.). De tilsvarende tal for fængselsafsonernes kurser er 35 pct. AMU-kurser, 29 pct. AVU-kurser og 19 pct. FVU-kurser. Sammenholdt med de ovenstående oplysninger om, at en forholdsvis stor andel af fængselsafsonerne ikke har færdiggjort grundskolen, giver det mening, at disse senere har forsøgt at tilegne sig de færdigheder, de ikke fik i grundskolen ved at påbegynde FVU- og AVU-kurser.

Af de 482 fængselsdømte, som ikke har gennemført grundskolen, har 165 (svarende til 34 pct.) været indskrevet på FVU- eller AVU-kursus på et tidspunkt i perioden 2002-2010.

Tabel 3.25. Kursustype fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
FVU	1.360	18,8	20	4,7	1.380	18,0
AVU	2.128	29,4	58	13,6	2.186	28,5
HF	667	9,2	14	3,3	681	8,9
Højskoler	30	0,4	3	0,7	33	0,4
AMU	2.555	35,3	301	70,7	2.856	37,3
Danskundervisning for udlændinge	325	4,5	6	1,4	331	4,3
Øvrige	172	2,4	24	5,6	196	2,6
I alt	7.237	100	426	100	7.663	100

Tabel 3.26 viser, hvordan kurserne, som de dømte har været tilmeldt, er blevet afsluttet. Tabellen viser, at godt halvdelen (51 pct.) af kurserne er blevet færdiggjort, mens 43 pct. er blevet afbrudt. Når de to klienttyper sammenlignes, ses at de kurser, som fodlænkeafsonerne har været tilmeldt, i de fleste tilfælde er blevet færdiggjort (75 pct.), mens andelen af gennemførte kurser blandt fængselsafsonerne er noget lavere (49 pct.).

Tabel 3.26. Kursusafslutning fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Kursus færdiggjort	3.573	49,4	321	75,4	3.894	50,8
Kursus afbrudt	3.227	44,6	86	20,2	3.313	43,2
Uoplyst afslutning mv.	437	6,0	19	4,5	456	6,0
I alt	7.237	100	426	100	7.663	100

Yderligere analyser viser, at det særligt er AVU-kurser, som er blevet afbrudt. Mens 85 pct. af AVU-kurserne er blevet afbrudt (og 15 pct. er færdiggjort), er 61 pct. af FVU-kurserne blevet afbrudt (og 37 pct. færdiggjort). Til sammenligning er det blot seks pct. af AMU-kurserne, som er blevet afbrudt (og 91 pct. færdiggjort). Den høje gennemførselsprocent for AMU-kurser kan skyldes, at AMU-kurser ofte er meget korte (fra 2-3 dages varighed til fem uger) og praktisk orienteret. Det er altså alt andet lige 'lettere' at fuldføre et AMU-kursus.

Når fodlænkeafsonere har en så høj andel af færdiggjorte kurser, skyldes det primært, at de har deltaget i mange kurser med et lavt frafald, dvs. AMU-kurser.

3.7. Behandling for somatisk sygdom

Dette afsnit indeholder oplysninger om sygehusindlæggelser og lægekonsultationer.

3.7.1. Sygehusindlæggelse

Tabel 3.27 viser, hvor stor en andel af de fængselsdømte, der har været indlagt på sygehus i 2010. Tælleenheden i tabellen er dermed personer. Som tabellen viser, har 86 pct. af fængselspopulationen ikke været indlagt i 2010. Dermed er der 14 pct., som har været indlagt (én eller flere gange). Ni pct. har været indlagt én gang, mens fire pct. har været indlagt 2-3 gange og én pct. været indlagt fire gange eller flere i 2010. Der er ingen forskel på de to typer fængselsdømte.

Tabel 3.27. Antal sygehusindlæggelser i 2010 fordelt på afsoningsart (klienter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.233	85,6	178	85,2	2.411	85,5
1	234	9,0	19	9,1	253	9,0
2-3	106	4,1	9	4,3	115	4,1
4+	37	1,4	3	1,4	40	1,4
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,3	-	0,3	-	0,3	

De 2.819 fængselsdømte har tilsammen været indlagt 828 gange i 2010. Årsagen til disse indlæggelser fremgår af tabel 3.28. Tælleenheden i tabellen er indlæggelser, ikke personer. Indlæggelsesårsagen er kategoriseret efter den klassifikation af sygdomme, som Sundhedsstyrelsen anvender. Der henvises til bilag 3 for yderligere information.

Som tabel 3.28 viser, er der primært tre identificerede årsager til, at klienterne har været indlagt. 18 pct. af indlæggelserne skyldes sygdom i bevægesystem, 12 pct. skyldes mave-tarm sygdom og 11

pct. skyldes mental sygdom. Endvidere er der 17 pct. af indlæggelserne, som er kategoriseret som uklassificérbar.

En sammenligning af de to typer fængselsdømte viser, at der er ganske store forskelle. Fodlænkeafsonerne har i højere grad været indlagt pga. af sygdom i nervesystem og pga. hudsygdom og kønssygdom. Det skal dog bemærkes, at fodlænkeafsonerne kun tegner sig for 55 indlæggelser.

Tabel 3.28. Årsag til indlæggelse i 2010 fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Infektionssygdom	15	1,9	0	0,0	15	1,8
Lungesygdom	37	4,8	0	0,0	37	4,5
Sygdom i nervesystem	31	4,0	7	12,7	38	4,6
Sygdom i hjerte og de store kar	64	8,3	0	0,0	64	7,7
Sygdom i arterier, vener og lymfesystem	8	1,0	0	0,0	8	1,0
Åreknude i under-ekstremiteter	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Blodsygdom	5	0,6	0	0,0	5	0,6
Mave-tarmsygdom	96	12,4	5	9,1	101	12,2
Urinvejssygdom og sygdom i mandlige kønsorganer	26	3,4	1	1,8	27	3,8
Sygdom i bevægesystem	136	17,6	13	23,6	149	18,0
Gynækologisk sygdom	0	0,0	1	1,8	1	0,1
Sygdom ved graviditet, fødsel og i perinatalperiode	2	0,3	0	0,0	2	0,2
Hudsygdom og kønssygdom	25	3,2	6	10,9	31	3,7
Øjensygdom	5	0,6	2	3,6	7	0,8
Næse-, øre- og halssygdom	21	2,7	0	0,0	21	2,5
Endokrine, metaboliske og kromosomale sygdomme	9	1,2	4	7,3	13	1,6
Mental sygdom	88	11,4	4	7,3	92	11,1
Sygdom i mamma	2	0,3	0	0,0	2	0,2
Sterilisation (mænd og kvinder)	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Hjernerystelse	12	1,6	2	3,6	14	1,7
Forgiftninger	57	7,4	2	3,6	59	7,1
Uklassificérbar	134	17,3	8	14,5	142	17,1
I alt	773	100	55	100	828	100

Tælleenheden i tabel 3.29 er ligeledes indlæggelser. Tabellen viser indlæggelsesvarigheden for de 828 indlæggelser, som fængselspopulationen har haft. Som det fremgår af tabellen, har 34 pct. af indlæggelserne været nul dage, hvilket vil sige at klienten er blevet indskrevet og udskrevet samme dag. 36 pct. af indlæggelserne har været én dag, mens 15 pct. af indlæggelserne har været 2-3 dage, og ligeledes 15 pct. har været i fire dage eller derover. Den gennemsnitlige indlæggelsestid er to

dage. Som tabellen viser, har fodlænkeafsonerne generelt en længere indlæggelsestid end fængselsafsonerne.

Tabel 3.29. Indlæggelsesvarighed i dage i 2010 fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	271	35,1	14	25,5	285	34,4
1	281	36,4	13	23,6	294	35,5
2-3	112	14,5	11	20,0	123	14,9
4+	109	14,1	17	30,9	126	15,2
I alt	773	100	55	100	828	100
Gennemsnit	1,9	-	4,4	-	2,0	-

3.7.2. Lægekonsultationer

Tabellerne i dette afsnit viser de fængselsdømtes kontakt med læge i 2010, dvs. året før indexdagen. Oplysningerne stammer fra Danmarks Statistiks registrering af lægebesøg mv. (tidligere sygesikringsstatistik). Se endvidere bilag 3 for en nærmere beskrivelse.

Det må forventes, at de indsatte, som har været frihedsberøvet i 2010 primært har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i fængslerne, og derfor i mindre omfang er blevet registreret med kontakter til læger under sygesikringen. I det følgende beskrives sundhedsbetjeningen i Kriminalforsorgen.

I medfør af Straffuldbyrdeleslovens § 45, stk. 1, har indsatte ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Behandlingen af syge indsatte skal som udgangspunkt varetages af det almindelige behandlingssystem, der råder over et differentieret behandlingstilbud, der muliggør, at den enkeltes individuelle behandlingsbehov imødekommes bedst muligt. Såvel økonomiske som sikkerhedsmæssige hensyn har dog medført, at der er etableret en sundhedsordning i fængsler og arresthuse.

Sundhedsordningen medfører, at der til alle fængsler og arresthuse er knyttet en fængselslæge/arresthuslæge, typisk en praktiserende læge fra lokalområdet, der er til stede i institutionen 1-2 gange om ugen i et bestemt antal timer. Alle fængsler og de største arresthuse har tilknyttet sygeplejerske, enten på fuld tid eller på deltid. Alle fængsler har tillige tilknyttet en psykiater, typisk på konsulentbasis, hvilket betyder, at en speciallæge er til stede i institutionen et bestemt antal timer om ugen. De fleste fængsler har tillige tilknyttet en psykolog, også typisk på konsulentbasis. Endvidere har de største fængsler en tandlægeklinik, hvor en praktiserende tandlæge fra lokalområdet er til stede nogle timer om ugen. Som et led i Kriminalforsorgens flerårsaftale for 2013-2016 er der etableret en ordning med tilknytning af psykiatriske konsulenter til arresthusene. Ansættelse af disse konsulenter forventes at ske løbende i 2013.

For så vidt angår tandbehandling har indsatte, som udstår fængselsstraf eller forvaring og som skal opholde sig i en institution under Kriminalforsorgen i tre måneder eller derover, ret til tandbehandling, hvortil der efter lov om offentlig sygesikring og regler udstedt efter denne ydes tilskud af den offentlige sygesikring. Disse indsatte har desuden ret til tandbehandling omfattende aftagelig protese og nødvendig lokalbedøvelse i tilknytning til den behandling, der ydes. For indsatte, der er varetægtsfængslede eller som skal opholde sig i en institution under Kriminalforsorgen under tre måneder, er der ret til nødbehandling.

De følgende tabeller indeholder information om, hvorvidt klienterne har haft kontakt med læger under sygesikringen.

Tabel 3.30 viser, hvor ofte fængselspopulationen har konsulteret læge i 2010. Tabellen omfatter alle typer af lægekonsultationer, dvs. kontakt med alment praktiserende læge, speciallæge, tandlæge eller anden type læge. Som det fremgår af tabellen, har 37 pct. af populationen ikke konsulteret læge i 2010. Det gennemsnitlige antal lægekonsultationer er 2,4. Der er dog stor forskel på fængselsafsonere og fodlænkeafsonere. Mens det blot er 10 pct. af fodlænkeafsonerne, som ikke har haft kontakt med læge i 2010, er det hele 39 pct. af fængselsafsonerne. Dette afspejles også i en gennemsnitsberegning, idet fodlænkeafsonerne i gennemsnit har konsulteret læge 4,1 gange i 2010, mens fængselsafsonerne i gennemsnit har konsulteret læge 2,3 i 2010.

Tabel 3.30. Antal lægekonsultationer i alt i 2010 fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.023	39,2	20	9,6	1.043	37,0
1	181	6,9	6	2,9	187	6,6
2-3	559	21,4	56	26,8	615	21,8
4-5	557	21,3	76	36,4	633	22,5
6+	290	11,1	51	24,4	341	12,1
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	2,3	-	4,1	-	2,4	-

Tabel 3.31 viser antal konsultationer med alment praktiserende læge i 2010. Tabellen viser således en delpopulation af det samlede antal lægekonsultationer (tabel 3.29). Tabellen viser, at 44 pct. af fængselspopulationen ikke har haft konsultation med en alment praktiserende læge i 2010. I denne tabel ses også en ganske tydelig forskel på de to typer dømte. Mens 12 pct. af fodlænkeafsonerne ikke har konsulteret alment praktiserende læge i 2010, er det hele 46 pct. af fængselsafsonerne. Det gennemsnitlige antal konsultationer med alment praktiserende læge er 3,3 for fodlænkeafsonere og 2,0 for fængselsafsonere.

Tabel 3.31. Antal konsultationer med alment praktiserende læge i 2010 fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.200	46,0	26	12,4	1.226	43,5
1	19	0,7	0	0,0	19	0,7
2-3	668	25,6	78	37,3	746	26,5
4-5	573	22,0	79	37,8	652	23,1
6+	150	5,7	26	12,4	176	6,2
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	2,0	-	3,3	-	2,1	-

Også i forhold til kontakt med speciallæge er der forskel på de to typer af afsonere, selvom forskellen ikke er helt så udtalt. Kategorien 'speciallæge' omfatter ørelæge, øjenlæge, psykiater og øvrige speciallæger. Tabel 3.32 viser, at 79 pct. af fodlænkeafsonerne ikke har haft kontakt med speciallæge i 2010. Det betyder altså, at 21 pct. af fodlænkeafsonerne har konsulteret speciallæge én eller flere gange i 2010. Den tilsvarende andel for fængselsafsonere er ni pct.

Tabel 3.32. Antal konsultationer med speciallæge i 2010 fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.381	91,2	166	79,4	2.547	90,4
1	200	7,7	33	15,8	233	8,3
2-3	29	1,1	9	4,3	38	1,3
4	0	0,0	1	0,5	1	0,0
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,1	-	0,3	-	0,1	-

Tabel 3.33 viser, hvorvidt fængselspopulationen har haft tandlægekonsultation i 2010. Samlet set er det 19 pct. af de fængselsdømte, som har haft kontakt med tandlæge, mens 81 pct. ikke har haft kontakt til tandlæge. Når de to grupper sammenlignes, ses, at 30 pct. af fodlænkeafsonerne har været til tandlæge i 2010, mens andelen er lidt lavere hos fængselsafsonerne, nemlig 18 pct. Der er kun én person (fodlænkeafsoner), som har været til tandlæge mere end én gang i 2010.

Tabel 3.33. Antal tandlægekonsultationer i 2010 fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.142	82,1	146	69,9	2.288	81,2
1	468	17,9	62	29,7	530	18,8
2	0	0,0	1	0,5	1	0,0
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,2	-	0,3	-	0,2	-

Tabel 3.34 angår konsultation hos anden læge. Kategorien 'anden læge' består af kiropraktor, fysioterapeut, fodterapeut, psykolog og modtagelse af øvrige ydelser. Tabellen viser, at det blot er fem pct. af fængselspopulationen, som har konsulteret anden læge i 2010. Når de to typer af dømte sammenlignes, ses, at mens 12 pct. af fodlænkeafsonerne har konsulteret anden læge, er det blot fem pct. af fængselsafsonerne.

Tabel 3.34. Antal konsultationer med anden læge i 2010 fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.485	95,2	183	87,6	2.668	94,6
1	107	4,1	23	11,0	130	4,6
2-3	18	0,7	3	1,4	21	0,7
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,1	-	0,1	-	0,1	-

Den sidste tabel i dette afsnit viser, hvorvidt fængselspopulationen har konsulteret psykolog eller psykiater i 2010. Psykiaterkonsultation er i det ovenstående kategoriseret under 'speciallæge', mens psykologkonsultation er kategoriseret under 'anden læge'. I den følgende tabel er klienternes psykolog- og psykiaterkonsultationer samlet i samme tabel for at indikere, hvor stor en andel af fængselspopulationen som har modtaget en sådan type hjælp i 2010. Tabel 3.35 viser, at tre pct. af fængselspopulationen har konsulteret psykolog eller psykiater i 2010. Igen ses, at andelen er højest blandt fodlænkeafsonerne.

Tabel 3.35. Antal konsultationer med psykolog eller psykiater i 2010 fordelt på tilsynsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.542	97,4	198	94,7	2.740	97,2
1	67	2,6	10	4,8	77	2,7
2-3	1	0,0	1	0,5	2	0,1
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,0	-	0,1	-	0,0	-

I alle af ovenstående tabeller er der samme mønster. En højere andel af fodlænkeafsonere sammenlignet med fængselsafsonere har konsulteret de forskellige typer af læger. Denne tendens er særligt udtalt i forhold til konsultation med alment praktiserende læge. Som beskrevet ovenfor er det blot 54 pct. af fængselsafsonerne, som har haft kontakt med alment praktiserende læge i 2010, mens det er hele 88 pct. af fodlænkeafsonerne. Denne forskel kan formentlig i højere grad tilskrives det forhold, at personer, som er frihedsberøvede, modtager sundhedsbetjening i fængslerne, end det forhold at fodlænkeafsonere er mere syge og derfor har større behov for at gå til læge end fængselsafsonere.

3.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

I dette afsnit redegøres for, om fængselspopulationen har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Oplysningerne stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.³² Der er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose er registreret som aktions- eller bidiagnose. Tabel 3.36 viser et uddrag af relevante kategorier fra ICD-10. Denne svarer til WHO's klassifikationssystem ICD-10 (klassifikation af psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser).

Tabel 3.36. ICD-10 oversigt

F00-09	Organiske (incl. symptomatiske) psykiske lidelser
F10-19	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer
F20-29	Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
F30-39	Affektive sindslidelser
F40-49	Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer
F50-59	Adfærdsændringer forbundne med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
F60-69	Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd
F70-79	Mental retardering (åndssvaghed)
F80-89	Psykiske udviklingsforstyrrelser
F90-98	Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens
F99	Psykisk lidelse eller forstyrrelse, ikke på anden måde specificeret
X-Y	Ydre sygdoms- og dødsårsager
Z	Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ³³

³² For en nærmere beskrivelse af registret henvises til artiklen: Mors, O., Perto, G.P., Mortensen P.B. (2011): "The Danish Psychiatric Central Research Register. *Scandinavian Journal of Public Health* Vol. 39, p. 54-57.

³³ Herunder diagnose af typen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder. Gruppen kan yderligere specificeres i følgende: Z04.60 Retspsykiatrisk observation. Z04.61 Dom til behandling. Z04.62 Dom til

I det følgende analyseres data vedrørende behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser således, at der opereres med tre forskellige observationsperioder, hhv. 1) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år og kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdagen. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister og de variabler, som er dannet på baggrund af dette.

3.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995

Tabel 3.37 viser, hvor stor en andel af fængselspopulationen som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Samtlige kontakter er inkluderet i tabellen uanset type (dvs. heldøgn, deldøgn, ambulant og skadestue). Tælleenheden i tabellen er personer.

Tabel 3.37 viser, at 67 pct. af fængselspopulationen ikke er registreret med behandlingskontakter. Det er således i alt en tredjedel, som er registreret med én eller flere kontakter til det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Når de to typer af dømte sammenlignes, ses, at andelen, der har modtaget behandling for psykiske lidelser, er højere blandt fængselsafsonere end blandt fodlænkeafsonere.

Tabel 3.37. Antal kontakter fordelt på afsoningsart (klienter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.726	66,1	167	79,9	1.893	67,2
1-2	514	19,7	20	9,6	534	18,9
3-9	309	11,8	15	7,2	324	11,5
10-24	46	1,8	5	2,4	51	1,8
25+	15	0,6	2	1,0	17	0,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	1,4	-	1,1	-	1,3	-

De 2.819 personer, som er idømt en ubetinget dom, er tilsammen registreret med 3.772 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Tabel 3.38 viser, hvilken aktionsdiagnose klienterne er blevet registreret med, da de modtog behandling.³⁴ Tælleenheden i tabellen er kontakter, ikke personer. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 3.36.

Som tabellen viser, er der registreret flest kontakter pga. aktionsdiagnose F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer (36 pct. af kontakterne). Derudover er der en del kontakter, som angår F40-49 diagnoser, dvs. nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer (16 pct.) og F60-69 diagnoser, dvs. forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd (12 pct.). I otte pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.³⁵

psykiatrisk anbringelse. Z04.63 Civilretslig undersøgelse. Z04.64 Socialretlig undersøgelse. Z04.68 Anden retslig undersøgelse eller foranstaltning. Z04.69 Uspecificeret.

³⁴ I ét tilfælde er aktionsdiagnosen ikke registreret.

³⁵ Af de 281 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 266 kontakter 'psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder' (Z04.6). Heraf angår 187 kontakter 'retspsykiatrisk observation',

En sammenligning af de to typer dømte viser, at fængselsafsonerne har færre kontakter ang. aktionsdiagnose F10-F19 (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer), men flere kontakter ang. aktionsdiagnoserne F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser) og F60-69 (forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd) end fodlænkeafsonerne har. Fængselsafsonerne har også flere kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose, end fodlænkeafsonerne har.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 277 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 184 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 4,9 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Tabel 3.38. Aktionsdiagnose fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	25	0,7	0	0,0	25	0,7
F10-19	1.219	34,4	121	53,8	1.340	35,5
F20-29	368	10,4	13	5,8	381	10,1
F30-39	223	6,3	17	7,6	240	6,4
F40-49	548	15,5	37	16,4	585	15,5
F50-59	5	0,1	0	0,0	5	0,1
F60-69	444	12,5	9	4,0	453	12,0
F70-79	8	0,2	0	0,0	8	0,2
F80-89	32	0,9	3	1,3	35	0,9
F90-98	261	7,4	16	7,1	277	7,3
F99	120	3,4	6	2,7	126	3,3
X-Y	14	0,4	1	0,4	15	0,4
Z	279	7,9	2	0,9	281	7,5
I alt	3.253	100	225	100	3.771	100

Tabel 3.39 viser, hvilken patienttype kontakterne har omhandlet. Igen er tælleenheden i tabellen således kontakter og ikke personer. Tabellen viser, at 33 pct. af kontakterne har været heldøgnsindlæggelser, én pct. har været deldøgnsindlæggelser, 32 pct. har været ambulant behandling, og 34 pct. af kontakterne har været skadestuebesøg. Fodlænkeafsonere har en højere andel af ambulante behandlinger i forhold til fængselsafsonerne.

Af de 1.284 skadestuebesøg, som de fængselsdømte er registreret med, har flertallet (96 pct.) haft en varighed på nul døgn. Det vil sige, at de enten er blevet udskrevet sammen dag eller er blevet overflyttet til anden form for behandling (døgnbehandling eller ambulant behandling). Eftersom det ikke er muligt at identificere det enkelte behandlingsforløb ved hjælp af data, er det ikke muligt at se præcist, hvad der er sket. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af datagrundlaget.

39 kontakter angår 'dom til behandling', 35 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning', mens fem kontakter angår 'uspecifiseret psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder'. De resterende 15 kontakter angår øvrige Z-diagnoser.

Tabel 3.39. Patienttype fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	1.191	33,6	67	29,8	1.258	33,4
Deldøgn	22	0,6	1	0,4	23	0,6
Ambulant	1.122	31,6	85	37,8	1.207	32,0
Skadestue	1.212	34,2	72	32,0	1.284	34,0
I alt	3.547	100	225	100	3.772	100

Af tabel 3.40 fremgår behandlingslængden for de 3.772 kontakter, som de fængselsdømte har haft med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, og hvor de er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. I 44 pct. af sagerne har behandlingen været i nul døgn, og i 22 pct. af kontakterne har behandlingen været i 1-7 døgn. I gennemsnit har behandlingen været i 53,6 døgn for de fængselsdømte. Som det fremgår af tabellen har fodlænkeafsonerne haft en lidt længere behandlingstid end fængselsafsonerne.

Tabel 3.40. Behandlingslængde fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	1.531	43,2	118	52,4	1.649	43,7
1-7 døgn	788	22,2	52	23,1	840	22,3
8 døgn-1 md.	360	10,1	10	4,4	370	9,8
Over 1 md.-3.mdr.	392	11,1	19	8,4	411	10,9
Over 3 mdr.-½ år	174	4,9	4	1,8	178	4,7
Over ½ år-1 år	133	3,7	10	4,4	143	3,8
Over 1 år	126	3,6	11	4,9	137	3,6
Uoplyst	43	1,2	1	0,4	44	1,2
I alt	3.547	100	225	100	3.772	100
Gennemsnit	53,2	-	58,5	-	53,6	-

Tabel 3.41 viser indlæggelsesvilkår. Tabellen indeholder kun oplysninger vedr. klienternes heldøgns- og deldøgnsindlæggelser siden 1995 (1.281 sager). Tælleenheden i tabellen er indlæggelser og ikke personer. Hovedparten af indlæggelserne har været frivillige (74 pct.). Tvangsindlæggelser udgør fem pct. af indlæggelserne, mens indlæggelser iht. andet retsgrundlag udgør 13 pct. af alle indlæggelser. Seks pct. af indlæggelserne er sket iht. kendelse om mentalundersøgelse mv. Endelig er der én pct. indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning.

Når de forskellige fængselsdømte sammenlignes, ses, at fodlænkeafsonernes indlæggelser næsten udelukkende er foregået på frivillig basis, mens billedet for fængselsafsonerne er lidt mere broget.

Når nogle fængselsafsonere er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse

på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.³⁶

Tabel 3.41. Indlæggelsesvilkår fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Frivillige indlæggelser, almindelige og retslige patienter	881	72,6	64	94,1	945	73,8
Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer	64	5,3	2	2,9	66	5,2
Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven	164	13,5	1	1,5	165	12,9
Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning	13	1,1	0	0,0	13	1,0
Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse mv. ³⁷	72	5,9	0	0,0	72	5,6
Barn indlagt i henhold til Lov om social service	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt i henhold til farlighedsdekret	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	19	1,6	1	1,5	20	1,6
I alt	1.213	100	68	100	1.281	100

Tabel 3.42 viser indlæggelseslængden. Tælleenheden i tabellen er igen indlæggelser. Tabellen viser, at flertallet af indlæggelserne (56 pct.) har været i 1-7 døgn. Den gennemsnitlige indlæggelseslængde er 21,6 døgn. Tabellen viser dog også, at der er stor forskel på de to typer af fængselsdømte. Fodlænkeafsonernes indlæggelser har i gennemsnit været 7,6 døgn, mens fængselsafsonernes indlæggelser har været i 22,3 døgn.

Tabel 3.42. Indlæggelseslængde fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	97	8,0	8	11,8	105	8,2
1-7 døgn	672	55,4	48	70,6	720	56,2
8 døgn1 md.	244	20,1	6	8,8	250	19,5
Over 1 md.-3.mdr.	133	11,0	6	8,8	139	10,9
Over 3 mdr.-½ år	35	2,9	0	0,0	35	2,7
Over ½ år-1 år	15	1,2	0	0,0	15	1,2
Over 1 år	10	0,8	0	0,0	10	0,8
Uoplyst	7	0,7	0	0,0	7	0,5
I alt	1.213	100	68	100	1.281	100
Gennemsnit	22,3	-	7,6	-	21,6	-

³⁶ Disse 13 indlæggelser angår 11 forskellige personer, da to personer er registreret med to indlæggelser hver. Af de 11 personer, er fire personer registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

³⁷ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtsurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter.

3.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år

Populationen i dette afsnit består af de fængselsdømte, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år forud for indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose.

Tabel 3.43 viser, at hovedparten af fængselspopulationen ikke er registreret i det psykiatriske behandlingssystem i denne periode. Det er således i alt syv pct. af fængselspopulationen, som har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser inden for det seneste år. Der er ingen væsentlig forskel på de to typer klienter, hvad angår dette forhold.

Tabel 3.43. Antal kontakter fordelt på afsoningsart (klienter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.420	92,7	198	94,7	2.618	92,9
1-2	158	6,1	10	4,8	168	6,0
3-9	28	1,1	1	0,5	29	1,0
10+	4	0,2	0	0,0	4	0,1
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,1	-	0,1	-	0,1	-

De 2.819 fængselsdømte er tilsammen registreret med 409 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i observationsperioden. Tabel 3.44 viser, hvilken aktionsdiagnose de dømte er blevet registreret med. Tælleenheden i tabellen er kontakter og ikke personer. En oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 3.36.

Tabel 3.44. Aktionsdiagnose fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	1	0,3	0	0,0	1	0,2
F10-19	102	26,1	4	21,1	106	25,9
F20-29	33	8,5	1	5,3	34	8,3
F30-39	41	10,5	3	15,8	44	10,8
F40-49	73	18,7	3	15,8	76	18,6
F50-59	1	0,3	0	0,0	1	0,2
F60-69	22	5,6	2	10,5	24	5,9
F70-79	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F80-89	2	0,5	0	0,0	2	0,5
F90-98	44	11,3	3	15,8	47	11,5
F99	20	5,1	3	15,8	23	5,6
X-Y	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Z	51	13,1	0	0,0	51	12,5
I alt	390	100	19	100	409	100

Der er flest kontakter pga. diagnose F10-19 (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer), men også en del kontakter med diagnose F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede

legemlige symptomer). I 13 pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.³⁸

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 47 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 46 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 11,2 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Når de to typer af dømte sammenlignes, ses, at ingen af fodlænkeafsonerne er registreret med en Z-diagnose som aktionsdiagnose, mens 13 pct. af fængselsafsonernes kontakter er registreret således.

Tabel 3.45 viser patienttypen vedr. behandlingerne. Tælleenheden i tabellen er igen kontakter. Som det fremgår af tabellen, har 32 pct. af fængselspopulationens behandlingskontakter været heldøgnsindlæggelser, mens 36 pct. af kontakterne har været ambulant behandling og 33 pct. af kontakterne har været skadestuebesøg. Fodlænkeafsonerne har en højere andel af ambulante behandlinger (58 pct.) end fængselsafsonerne (35 pct.).³⁹

Tabel 3.45. Patienttype fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	123	31,5	5	26,3	128	31,3
Ambulant	137	35,1	11	57,9	148	36,2
Skadestue	130	33,3	3	15,8	133	32,5
I alt	390	100	19	100	409	100

Behandlingslængden på fængselspopulationens kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år er vist i tabel 3.46.

Tabel 3.46. Behandlingslængde fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	161	41,3	5	26,3	166	40,6
1-7 døgn	86	22,1	6	31,6	92	22,5
8 døgn-1 md.	32	8,2	2	10,5	34	8,3
Over 1 md.-3 mdr.	38	9,7	2	10,5	40	9,8
Over 3 mdr.-½ år	21	5,4	1	5,3	22	5,4
Over ½ år-1 år	19	4,9	1	5,3	20	4,9
Over 1 år	15	3,8	1	5,3	16	3,9
Uoplyst	18	4,6	1	5,3	19	4,6
I alt	390	100	19	100	409	100
Gennemsnit	51,5	-	50,9	-	51,5	-

³⁸ Af de 51 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 29 kontakter 'retspsykiatrisk observation', syv kontakter angår 'dom til behandling', mens 10 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning'. De resterende fem kontakter angår øvrige Z-diagnoser.

³⁹ Én sag er registreret som deldøgnsindlæggelse. Kategorien findes imidlertid ikke i denne periode. Personen er udskrevet samme dag, som vedkommende er indlagt. Der er formentlig tale om et skadestuebesøg, som er blevet registreret forkert i registret. Sagen er omkodet til skadestue.

Som det fremgår af tabellen, har 41 pct. af kontakterne været i nul døgn, mens 23 pct. af kontakterne har været i 1-7 døgn. Der er dog også en del længere behandlinger. I alt er det 36 pct. af kontakterne, som har været i otte døgn eller derover. Den gennemsnitlige behandlingslængde for fængselspopulationen er 51,5 døgn.

En sammenligning af de to klienttyper viser, at selvom der er en vis variation i behandlingslængden, har de to grupper omtrent den samme gennemsnitlige behandlingslængde.

Tabel 3.47 viser indlæggelsesvilkår for fængselspopulationen. Tabellen indeholder kun oplysninger om heldøgnsindlæggelser. Fængselspopulationen har haft 129 indlæggelser i det seneste år forud for indexdagen. 76 pct. af disse indlæggelser har været frivillige, mens 14 pct. har været indlæggelser iht. kendelse om metalundersøgelse mv. Desuden har der været fem pct. indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning, tre pct. tvangsindlæggelser og to pct. indlæggelser iht. andet retsgrundlag. Der er kun fem fodelænkeafsonere, som har været indlagt, og det har i alle tilfælde været på frivillige vilkår.

Når nogle fængselsafsonere er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁴⁰

Tabel 3.47. Indlæggelsesvilkår fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodelænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Frivillige indlæggelser, almindelige og retslige patienter	93	75,0	5	100	98	76,0
Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer	4	3,2	0	0,0	4	3,1
Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven	2	1,6	0	0,0	2	1,6
Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning	6	4,8	0	0,0	6	4,7
Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse mv. ⁴¹	18	14,5	0	0,0	18	14,0
Barn indlagt i henhold til Lov om social service	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt i henhold til farlighedsdekret	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	1	0,8	0	0,0	1	0,8
I alt	124	100	5	100	129	100

⁴⁰ Der er registreret seks indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som afsoner i fængsel. Disse seks indlæggelser angår fem forskellige personer, da én person er registreret med to indlæggelser. Af disse fem personer er to registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

⁴¹ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtsurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter.

Tabel 3.48 viser indlæggelseslængden for de indlæggelser, som fængselspopulationen har haft i det seneste år. Som tabellen viser, har over halvdelen af indlæggelserne været 1-7 døgn (58 pct.). Den gennemsnitlige indlæggelsestid for fængselspopulationen er 24,9 døgn. Fængselsafsonernes gennemsnitlige indlæggelsesvarighed er væsentlig længere end fodlænkeafsonernes (hhv. 25,7 døgn og 6,0 døgn).

Tabel 3.48. Indlæggelseslængde fordelt på afsoningsart (indlæggelser)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	11	8,9	0	0,0	11	8,5
1-7 døgn	71	57,3	4	80,0	75	58,1
8 døgn-1 md.	22	17,7	1	20,0	23	17,8
Over 1 md.-3.mdr.	9	7,3	0	0,0	9	7,0
Over 3 mdr.-½ år	6	4,8	0	0,0	6	4,7
Over ½ år-1 år	2	1,6	0	0,0	2	1,6
Over 1 år	1	0,8	0	0,0	1	0,8
Uoplyst	2	1,6	0	0,0	2	1,6
I alt	124	100	5	100	129	100
Gennemsnit	25,7	-	6,0	-	24,9	-

3.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag

Populationen i dette afsnit består af alle fængselsdømte, som er registreret med en igangværende behandling på indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Det betyder, at klienterne er indskrevet i behandling før indexdagen, og at de enten er udskrevet efter indexdagen eller at de endnu ikke er udskrevet på det tidspunkt, hvor oplysningerne fra registret er modtaget.

35 fængselsdømte (svarende til én pct.) var registreret med en igangværende behandling på indexdagen. Flertallet af disse var fængselsafsonere. Det er dog omkring samme andel (én pct.) af fængselsafsonere og fodlænkeafsonere, der var i aktiv behandling på indexdagen.

Tabel 3.49. Antal kontakter fordelt på afsoningsart (klienter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.578	98,8	206	98,6	2.784	98,8
1	32	1,2	3	1,4	35	1,2
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,01	-	0,01	-	0,01	-

Tabel 3.50 viser, hvilken aktionsdiagnose klienterne er registreret med i de 35 behandlingsforløb, som var aktive på indexdagen. Tælleenheden er kontakter, men eftersom der blot er ét aktivt forløb for hver klient, er kontakter lig klienter i denne tabel. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 3.36. Tabel 3.50 viser en vis spredning i diagnoserne. I ni pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.⁴²

⁴² Af de tre kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår én kontakt 'retspsykiatrisk observation'. De øvrige to kontakter angår øvrige Z-diagnoser.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Samtlige otte kontakter med diagnoserne F90-98 er F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 25 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Tabel 3.50. Aktionsdiagnose fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F10-19	6	18,8	1	33,3	7	20,0
F20-29	5	15,6	1	33,3	6	17,1
F30-39	4	12,5	1	33,3	5	14,3
F40-49	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F50-59	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F60-69	6	18,8	0	0,0	6	17,1
F70-79	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F80-80	0	0,0	0	0,0	0	0,0
F90-98	8	25,0	0	0,0	8	22,9
F 99	0	0,0	0	0,0	0	0,0
X-Y	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Z	3	9,4	0	0,0	3	8,6
I alt	32	100	3	100	35	100

Tabel 3.51 viser, hvilken patienttype de kontakter, som er aktive på indexdagen, angår. Som det fremgår af tabellen, angår hovedparten af fængselspopulationens kontakter ambulant behandling (94 pct.), mens seks pct. angår heldøgnsindlæggelser. Der er ingen skadestuebesøg registreret på indexdagen.

Tabel 3.51. Patienttype fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	2	6,3	0	0	2	5,7
Ambulant	30	93,8	3	100,0	33	94,3
Skadestue	0	0,0	0	0,0	0	0,0
I alt	32	100	3	100	35	100

Af tabel 3.52 fremgår behandlingslængden for de aktive kontakter på indexdagen. Som det fremgår af tabellen, er der ingen oplysninger om behandlingslængde i godt halvdelen af sagerne. Det kan skyldes, at sagerne stadig er aktive (se bilag 5 for en diskussion herom). I de øvrige afsluttede sager er den gennemsnitlige behandlingslængde 353,2 døgn (for samtlige fængselsdømte). Der er dog stor forskel på klienterne, idet fængselsafsonerne i gennemsnit har været i behandling i væsentlig længere tid end fodlænkeafsonerne.

Tabel 3.52. Behandlingslængde fordelt på afsoningsart (kontakter)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	0	0,0	0	0,0	0	0,0
1-7 døgn	0	0,0	0	0,0	0	0,0
8 døgn-1 md.	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Over 1 md.-3.mdr.	1	3,1	0	0,0	1	2,9
Over 3 mdr.-½ år	3	9,4	1	33,3	4	11,4
Over ½ år-1 år	4	12,5	1	33,3	5	14,3
Over 1 år	6	18,8	0	0,0	6	17,1
Uoplyst	18	56,3	1	33,3	19	54,3
I alt	32	100	3	100	35	100
Gennemsnit	377,5	-	183,0	-	353,2	-

Når der udelukkende ses på indlæggelser på indlæggelsesdagen, viser undersøgelsen, at der blot er to personer, som er indlagt på indlæggelsesdagen. Begge er fængselsafsonere, og de er frivillig indlagt. Der er formentligt tale om, at de to indsatte midlertidigt er overført til psykiatrisk afdeling. Der er ikke registreret nogen udskrivningsdato, hvilket betyder at klienterne endnu ikke er udskrevet på det tidspunkt, hvor oplysningerne fra registret er modtaget.

3.9. Tidligere behandling for stofmisbrug

Tabel 3.53 viser, hvor stor en andel af de fængselsdømte, som er registreret for at have modtaget behandling for stofmisbrug i amtsligt eller kommunalt regi siden 1996. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om datagrundlaget.

Tabellen viser, at 74 pct. af fængselspopulationen ikke er registreret for behandling, og at det dermed er 26 pct. af fængselspopulationen, som har modtaget behandling for stofmisbrug én eller flere gange siden 1996. Ni pct. har modtaget behandling én gang, ni pct. har modtaget behandling 2-4 gange og otte pct. har modtaget behandling for stofmisbrug fem gange eller derover. Det gennemsnitlige antal behandlinger for stofmisbrug er 1,0.

Når de to typer klienter sammenlignes, ses, at fængselsafsonere oftere har modtaget behandling for stofmisbrug end fodlænkeafsonere. Det er således 27 pct. af fængselsafsonerne, som er registreret for at have modtaget behandling for stofmisbrug, mens det blot er ni pct. af fodlænkeafsonerne. Det afspejles også i forskellen på gennemsnittet. Fængselsafsonerne har i gennemsnit modtaget stofmisbrugsbehandling 1,1 gang, mens fodlænkeafsonerne i gennemsnit har modtaget behandling 0,2 gang.

Tabel 3.53. Antal behandlingsforløb for behandling for stofmisbrug siden 1996

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.900	72,8	191	91,4	2.091	74,2
1	240	9,2	12	5,7	252	8,9
2-4	254	9,7	4	1,9	258	9,2
5+	216	8,3	2	1,0	218	7,7
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	1,1	-	0,2	-	1,0	-

De 2.819 fængselsdømte har til sammen haft 3842 behandlingsforløb. Behandlingstypen for disse forløb fremgår af tabel 3.54. For en stor andel af behandlingsforløbene er behandlingstypen uoplyst (38 pct.). 26 pct. af behandlingsforløbene har bestået af behandling med metadon, mens 30 pct. har været i stoffri behandling. I seks pct. af behandlingsforløbene er klienterne blevet behandlet med buprenorfin. Derudover er der en ganske lille andel, som er blevet behandlet med anden substitution med opiater (under én pct.), og én person har modtaget behandling med heroin.

En sammenligning af de to klienttyper viser, at der er visse forskelle. Den største forskel synes at være, at der er en større andel af fængselsafsonernes behandlingsforløb, hvor behandlingstypen er uoplyst, mens en højere andel af fodlænkeafsonerne er registreret med stoffri behandling.

Tabel 3.54. Behandlingstype (forløb)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Metadon	991	26,1	11	26,2	1.002	26,1
Buprenorfin	225	5,9	0	0,0	225	5,9
Anden substitution med opiater	14	0,4	0	0,0	14	0,4
Stoffri behandling	1.127	29,7	24	57,1	1.151	30,0
Heroin	1	0,0	0	0,0	1	0,0
LAAM	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	1.442	37,9	7	16,7	1.449	37,7
I alt	3.800	100	42	100	3.842	100

Tabel 3.55 viser behandlingens længde for de fængselsdømtes behandlingsforløb vedr. stofmisbrug. I 14 pct. af sagerne er behandlingens længde uoplyst. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om disse. Tabellen viser, at i 29 pct. af forløbene har behandlingen været i 0-60 dage, 28 pct. af behandlingsforløbene har været mellem 61 dage-½ år, 14 pct. af behandlingsforløbene har været over ½ år-1 år, 10 pct. af behandlingsforløbene har været over 1-2 år, og endelig er der fem pct. af behandlingsforløbene, som har været i over to år. Den gennemsnitlige behandlingstid for de afsluttede forløb er 221,5 dage. Tabellen viser desuden, at fodlænkeafsonerne dels har en længere behandlingstid i gennemsnit, dels er der en større andel, hvor behandlingens længde er uoplyst sammenlignet med fængselsafsonerne.

Tabel 3.55. Behandlingslængde (forløb)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-60 dage	1.096	28,8	4	9,5	1.100	28,6
61 dage-½ år	1.047	27,6	13	31,0	1.060	27,6
Over ½ år-1 år	548	14,4	7	16,7	555	14,4
Over 1 år-2 år	376	9,9	5	11,9	381	9,9
Over 2 år	195	5,1	3	7,1	198	5,2
Uoplyst	538	14,2	10	23,8	548	14,3
I alt	3.800	100	42	100	3.842	100
Gennemsnit	221,1	-	263,9	-	221,5	-

3.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug

Tabel 3.56 viser, hvor stor en andel af de fængselsdømte, som er registreret for at have modtaget behandling for alkoholmisbrug på en behandlingsinstitution siden 2006. Bilag 3 indeholder yderligere information om det register, hvor oplysningerne stammer fra. Som tabellen viser, er hovedparten af fængselspopulationen ikke registreret for at have modtaget behandling for alkoholmisbrug. Det er således blot fem pct. af fængselspopulationen, som er registreret med ét eller flere behandlingsforløb. Der er dog forskel på de to typer klienter, idet en større andel af fodlænkeafsonerne er registreret for at have modtaget behandling for alkoholmisbrug (12 pct.) sammenlignet med fem pct. af fængselsafsonerne.

Tabel 3.56. Antal behandlingsforløb for behandling for alkoholmisbrug siden 2006

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.491	95,4	184	88,0	2.675	94,9
1	82	3,1	17	8,1	99	3,5
2+	37	1,4	8	3,8	45	1,6
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	0,1	-	0,2	-	0,1	-

De 2.819 fængselsdømte er registreret med i alt 228 behandlingsforløb vedr. alkoholmisbrug. Behandlingstypen for disse 228 forløb fremgår af tabel 3.57. For en ganske stor andel af disse behandlingsforløb er behandlingstypen ikke registreret (55 pct.). 33 pct. af behandlingsforløbene er registreret som dagbehandling, 10 pct. er registreret som ambulant behandling, mens to pct. er registreret som døgnbehandling. I de sager, hvor behandlingstypen er registreret, er mønsteret det samme for fængselsafsonere og fodlænkeafsonere, dvs. at flertallet har modtaget dagbehandling.

Tabel 3.57. Behandlingstype (forløb)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ambulant	18	10,0	4	8,3	22	9,6
Døgn	3	1,7	2	4,2	5	2,2
Dag	55	30,6	21	43,8	76	33,3
Uoplyst	104	57,8	21	43,8	125	54,8
I alt	180	100	48	100	228	100

Behandlingslængden for de 228 behandlingsforløb vedr. alkoholmisbrug fremgår af tabel 3.58. Tabellen viser, at 30 pct. af behandlingsforløbene har varet i 0-60 dage, at ligeledes 30 pct. har varet i 61 dage-½ år, at 18 pct. har varet over ½ år-1 år, og at to pct. af behandlingsforløbene har varet i over ét år. I 19 pct. af behandlingsforløbene er behandlingslængden uoplyst. Der henvises til bilag 3 for en nærmere analyse af disse sager. Den gennemsnitlige behandlingslængde for de afsluttede behandlingsforløb (for alle fængselsdømte) er 119,6 dage. Der er kun en ganske lille forskel på den gennemsnitlige behandlingslængde for hhv. fængselsafsonere og fodlænkeafsonere.

Tabel 3.58. Behandlingslængde (forløb)

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-60 dage	57	31,7	12	25,0	69	30,3
61 dage-½ år	57	31,7	11	22,9	68	29,8
Over ½ år-1 år	32	17,8	10	20,8	42	18,4
Over 1 år-2 år	5	2,8	0	0,0	5	2,2
Over 2 år	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	29	16,1	15	31,3	44	19,3
I alt	180	100	48	100	228	100
Gennemsnit	119,2	-	121,1	-	119,6	-

3.11. Kriminel belastning

I dette afsnit belyses fængselspopulationens kriminelle belastning, dvs. antallet af domfældelser. Der anvendes tre forskellige afgrænsninger, hhv. fældende afgørelser, frihedsstraffe og fængselsstraffe. Den henvises til bilag 3 for yderligere information.

Tabel 3.59 viser antal fældende afgørelser fordelt på afsoningsart. Som det fremgår af tabellen, er fem pct. af fængselspopulationen kun registreret med én afgørelse. Det er altså første gang, de er dømt. 16 pct. har 2-4 afgørelser, 25 pct. har 5-9 afgørelser, mens 55 pct. af de fængselsdømte har mindst 10 afgørelser. Det gennemsnitlige antal fældende afgørelser er 14,2. Når de to typer klienter sammenlignes, ses, at fængselsafsonerne er mere kriminelt belastet end fodlænkeafsonerne. Det gennemsnitlige antal fældende afgørelser er således 14,5 for fængselsafsonere og 9,7 for fodlænkeafsonere.

Tabel 3.59. Antal fældende afgørelser fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	121	4,6	18	8,6	139	4,9
2-4	386	14,8	53	25,4	439	15,6
5-9	645	24,7	51	24,4	696	24,7
10+	1.458	55,9	87	41,6	1.545	54,8
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	14,5	-	9,7	-	14,2	-

Tabel 3.60 viser, hvor mange frihedsstraffe fængselspopulationen er idømt til og med år 2010.

Tabel 3.60. Antal frihedsstraffe fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	426	16,3	49	23,4	475	16,8
2-4	919	35,2	96	45,9	1.015	36,0
5-9	693	26,6	45	21,5	738	26,2
10+	572	21,9	19	9,1	591	21,0
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	6,5	-	4,2	-	6,3	-

Som det fremgår af tabel 3.60 er 17 pct. idømt én frihedsstraf, 36 pct. er idømt 2-4 frihedsstraffe, 26 pct. er idømt 5-9 frihedsstraffe og 21 pct. er idømt mindst 10 frihedsstraffe. Igen er det fængselsafsonerne, som er mest kriminelt belastet (i gennemsnit 6,5 frihedsstraffe mod 4,2 for fodlænkeafsonerne).

Også hvad angår antal fængselsstraffe, er der væsentligt forskel på de to typer af klienter jf. tabel 3.61. 50 pct. af fodlænkeafsonerne er kun idømt én fængselsstraf (den aktuelle), mens det blot er 27 pct. af fængselsafsonerne. Det betyder, at 73 pct. af fængselsafsonerne tidligere har fået en fængselsstraf mod 50 pct. af fodlænkeafsonerne. Det gennemsnitlige antal fængselsstraffe er 5,2 for de fængselsdømte, og 2,9 for fodlænkeafsonerne.

Tabel 3.61. Antal fængselsstraffe fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1	711	27,2	105	50,2	816	28,9
2-4	922	35,3	71	34,0	993	35,2
5-9	551	21,1	21	10,0	572	20,3
10+	426	16,3	12	5,7	438	15,5
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gennemsnit	5,2	-	2,9	-	5,1	-

3.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb

Oplysningerne i dette afsnit stammer (primært) fra Kriminalforsorgens klientsystem.

Når der refereres til det 'aktuelle fuldbyrdelsesforløb' er det afsoningsforløbet indtil indexdagen (antallet af registrerede tilfælde fra påbegyndelse af straffuldbyrdelse indtil indexdagen).

Det betyder, at hvis man har afsonet i lang tid på indexdagen, er der en åbenlys større sandsynlighed for at blive registreret for de forskellige hændelser, som er registreret i Klientsystemet (fx disciplinærstraffe) end, hvis man har afsonet i kort tid. Der er fx en større sandsynlighed for at have fået en bøde, hvis man har afsonet i ét år end hvis man har afsonet i én måned. Det skal i den forbindelse også præciseres, at et fuldbyrdelsesforløb kan bestå i ophold på flere forskellige institutioner (og institutionstyper), fx ved at den indsatte starter med at afsoner i lukket fængsel, bliver overført til afsoning i åbent fængsel og/eller bliver overført til afsoning på en pension.

3.12.1. Kriminalitet og idømt straf

Tabel 3.62 viser, hvilken kriminalitet de fængselsdømte er dømt for. De kriminalitetsformer, som oftest forekommer, er vold (22 pct.), grov narkotikakriminalitet (15 pct.) og røveri (14 pct.). Der er ganske stor forskel på de to typer klienter, hvad angår kriminalitet. Fodlænkeafsonerne adskiller sig fra fængselsafsonerne ved at have en væsentlig større andel, der er dømt for vold (43 pct. mod 20 pct.), og som er dømt for færdselslovskriminalitet (27 pct. mod seks pct.). Derimod er der ganske få af fodlænkeafsonerne, der er dømt for grov narkotikakriminalitet (under én pct. mod 16 pct. af fængselsafsonerne), og som er dømt for røveri (under én pct. mod 15 pct.).

Tabel 3.62. Kriminalitet fordelt på afsoningsart fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	215	8,2	0	0,0	215	7,6
Vold i øvrigt	521	20,0	89	42,6	610	21,6
Ildspåsættelse	28	1,1	0	0,0	28	1,0
Anden personfarlig kriminalitet	103	3,9	1	0,5	104	3,7
Voldtægt	49	1,9	0	0,0	49	1,7
Anden sædelighed	96	3,7	1	0,5	97	3,4
Grov narkotikakriminalitet	416	15,9	1	0,5	417	14,8
Lov om euf. stoffer	93	3,6	8	3,8	101	3,6
Røveri	383	14,7	1	0,5	384	13,6
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	246	9,4	24	11,5	270	9,6
Anden berigelse	72	2,8	5	2,4	77	2,7
Hærværk	1	0,0	1	0,5	2	0,1
Færdselslovskriminalitet	148	5,7	56	26,8	204	7,2
Straffelov i øvrigt	166	6,4	19	9,1	185	6,6
Særlov i øvrigt	47	1,8	3	1,4	50	1,8
Vilkårsovertrædelse	26	1,0	0	0,0	26	0,9
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100

Tabel 3.63 viser de dømtes samlede straflængde i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Det skal i den forbindelse nævnes, at det aktuelle fuldbyrdelsesforløb kan bestå af flere domme. I tabellen anvendes samme kategorisering, som anvendes i Kriminalforsorgens statistik. Tabellen viser, at flertallet af de dømte har fået fastsat en tidsbestemt straf. Det er således blot 71 personer, som ikke har en tidsbestemt straf. Heraf er 18 personer idømt en livstidsstraf, 17 personer dømt efter den grønlandske kriminallov og 36 personer idømt en forvaringsdom.

Som tabellen viser, er der forholdsvis mange dømte, som fuldbryder en dom på et år og derover. Det betyder også, at den gennemsnitlige straflængde bliver temmelig høj (1.039,8 dage).⁴³ Medianen er noget lavere nemlig 545 dage.

En sammenligning af de to klienttyper viser, at der er ganske store forskelle. Fodlænkeafsonerne har ganske korte straflængder. Det hænger selvfølgelig sammen med, at det på indexdagen blot var muligt at afsoner dom med elektronisk fodlænke, hvis man havde en dom på maksimalt fem måneder. For fodlænkeafsonernes vedkommende er den gennemsnitlige straflængde på 57,9 dage, og medianen er 60 dage, mens den gennemsnitlige straflængde for fængselsafsonerne er på 1.120,8 dage og medianen er 635 dage.

⁴³ Det skal bemærkes, at gennemsnittet er beregnet ud fra de tidsbestemte straffe. Der er 74 sager, hvor der ikke er fastsat en straflængde, eller hvor straflængden er uoplyst. Disse er udeladt.

Tabel 3.63. Samlet strafflængde i fuldbyrdelsesforløb fordelt på afsoningsart

	Afsoner i fængsel		Afsoner med fodlænke		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-1 md.	88	3,4	64	30,6	152	5,4
2-3 mdr.	134	5,1	86	41,1	220	7,8
4-6 mdr.	308	11,8	59	28,2	367	13,0
7-9 mdr.	156	6,0	0	0,0	156	5,5
10 mdr. op til 1 år	203	7,8	0	0,0	203	7,2
1 år op til 2 år	540	20,7	0	0,0	540	19,2
2 år op til 5 år	634	24,3	0	0,0	634	22,5
5 år op til 10 år	294	11,3	0	0,0	294	10,4
10 år og derover	179	6,9	0	0,0	179	6,3
Livstid	18	0,7	0	0,0	18	0,6
Grønlandsk kriminallov	17	0,7	0	0,0	17	0,6
Forvaring	36	1,4	0	0,0	36	1,3
Uoplyst	3	0,1	0	0,0	3	0,1
I alt	2.610	100	209	100	2.819	100
Gns. (dage)	1.120,8	-	57,9	-	1.039,8	-
Median (dage)	635,0	-	60,0	-	545,0	-

Tabel 3.64 viser, hvor lang tid de dømte har afsonet på indexdagen. Der er dog ingen oplysninger om opholdslængde for de 209 fodlænkeafsonere, hvorfor tabellen kun omfatter fængselsafsonerne. Samlet set har 50,4 pct. af fængselsafsonerne opholdt sig i institutionen i indtil seks måneder på indexdagen. Det betyder omvendt, at knap halvdelen af fængselsafsonerne har været fængslet i mindst seks måneder på indexdagen. Den gennemsnitlige opholdslængde for fængselsafsonerne er 435,3 dage og medianen er 175 dage.

Tabel 3.64. Opholdslængde på indexdag, fængselsafsonere

	Antal	Procent
0-1 md.	387	14,8
2-3 mdr.	253	9,7
4-6 mdr.	677	25,9
7-9 mdr.	282	10,8
10 mdr. op til 1 år	207	7,9
1 år op til 2 år	427	16,4
2 år op til 5 år	244	9,3
5 år op til 10 år	95	3,6
10 år og derover	34	1,3
Uoplyst	4	0,2
I alt	2.610	100
Gns. (dage)	435,3	-
Median (dage)	175,0	-

3.12.2. Placering og afsoningsvilkår for fængselsafsonere

Oplysningerne i dette afsnit findes udelukkede for fængselsafsonerne, idet oplysningerne omhandler den institution, fængselsafsonerne aktuelt afsoner i. Tabel 3.65 viser, hvor de 2.610 fængselsafsonere afsoner på selve indexdagen.

Tabel 3.65. Institution

	Antal	Procent
Statsfængslet i Jyderup	151	5,8
Statsfængslet Midtjylland	288	11,0
Statsfængslet Møgelkær	174	6,7
Statsfængslet ved Sdr. Omme	196	7,5
Statsfængslet Renbæk	159	6,1
Statsfængslet på Søbysøgård	133	5,1
Statsfængslet ved Horserød	195	7,5
Statsfængslet på Kragsskovhede	202	7,7
Anstalten ved Herstedvester	145	5,6
Statsfængslet i Vridsløselille	192	7,4
Statsfængslet i Nyborg	163	6,2
Statsfængslet i Ringe	77	3,0
Statsfængslet Østjylland	176	6,7
Københavns Fængsler	51	2,0
Arresthus	182	7,0
Pension	126	4,8
I alt	2.610	100

I tabel 3.66 er de dømte fordelt på institutionstype. Som det fremgår af tabellen afsoner 57 pct. i åbent fængsel, mens 29 pct. afsoner i lukket fængsel. To pct. afsoner i Københavns Fængsler og syv pct. afsoner i et arresthus rundt omkring i landet. Endelig er det fem pct. af de dømte, som afsoner på en pension.

Tabel 3.66. Institutionstype

	Antal	Procent
Åbent fængsel	1.498	57,4
Lukket fængsel	753	28,9
Kbh. Fængsler	51	2,0
Arresthus	182	7,0
Pension	126	4,8
I alt	2.610	100

Tabel 3.67 viser, hvilket afsoningsregime de 2.610 fængselsafsonere afsoner under. Som tabellen viser, afsoner 47 pct. under åbent regime, mens seks pct. afsoner under halvåbent regime. 43 pct. af de dømte afsoner under lukket regime. Endelig er det (de samme) fem pct. af de dømte, der afsoner på en pension.

Når der ikke er overensstemmelse mellem institutionstype og afsoningsregime skyldes det, at nogle af dem, som afsoner i et åbent fængsel, afsoner under et lukket regime. Ligeledes er der nogle af

dem, der afsoner i et lukket fængsel, som afsoner under et åbent regime.⁴⁴ Samtlige, som afsoner under et halvåbent regime, afsoner i et åbent fængsel.

Tabel 3.67. Afsoningsregime

	Antal	Procent
Åben	1.225	46,9
Halvåben	151	5,8
Lukket	1.108	42,5
Pension	126	4,8
I alt	2.610	100

Tabel 3.68 viser, hvilken afdelingstype de indsatte afsoner på den 31. januar 2011. Hovedparten af de indsatte afsoner på en almindelig fællesskabsafdeling (69 pct.). Der er imidlertid også en del, som afsoner på en behandlingsafdeling (otte pct.) eller en kontraktafdeling (seks pct.).

Tabel 3.68. Afdelingstype

	Antal	Procent
Arresthus eller arresthuslign. pladser	54	2,1
Behandlingsafdeling el. efterbehandlingsafdeling	220	8,4
Fællesskabsafdeling	1.796	68,8
Familieafdeling	16	0,6
Frigangsafdeling	6	0,2
Halvåben afdeling	136	5,2
Isolationsafdeling	15	0,6
Kontraktafdeling	163	6,2
Lukket afdeling i åbent fængsel	99	3,8
Negativ stærke afdeling og arrest	66	2,5
Særlig sikret afdeling og arrest	25	1,0
Ungeafdeling	6	0,2
Sygehusafdeling	8	0,3
I alt	2.610	100

Af tabel 3.69 fremgår, hvor lang afstand (via vejnettet) de indsatte har fra afsoningsinstitutionen til deres bopælsadresse. Disse data stammer ikke fra Kriminalforsorgens klientsystem, men er bestilt hos Danmarks Statistik. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om datagrundlag og beregningsmetoder.

I 100 sager, svarende til fire pct., har det ikke været muligt at foretage en beregning af afstanden. Som det fremgår af tabellen har de indsatte i gennemsnit 96,9 km. mellem afsoningsinstitution og deres bopæl.⁴⁵

⁴⁴ Der er 15 personer, som afsoner i lukket fængsel under åbent regime. Der er tale om personer, som afsoner på Holsbjergvej under Anstalten ved Herstedvester.

⁴⁵ Af de 17 personer, som er dømt efter den grønlandske kriminallov, har DST kun beregnet afstand for én person. Afstanden er beregnet til en dansk kommune, hvor vedkommende har bopælsadresse.

Tabel 3.69. Afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution i km (kategoriseret)

	Antal	Procent
Ikke beregnet	100	3,8
20 km. eller derunder	400	14,3
20,1-50 km.	524	20,1
50,1-100 km.	610	23,4
100,1-200 km.	613	23,5
200,1-400 km.	363	13,9
I alt	2.610	100
Gns.	96,9	-

I tabel 3.70 er afstanden mellem indsatte bopæl og afsoningsinstitution fordelt på institutioner. Totalen i tabellen er 2.510 sager, idet de 100 sager, hvor det ikke har været muligt at beregne en afstand, er udeladt. I mange af fængslerne har de indsatte ganske stor afstand til deres bopæl. Det gælder særligt for indsatte i følgende fængsler, at de har store afstande til deres bopæl (dvs. over 100 km. eller over 200 km.): Statsfængslet Midtjylland, Statsfængslet Møgelkær, Statsfængslet ved Sdr. Omme, Statsfængslet på Kragsskovhede, Anstalten ved Herstedvester, Statsfængslet i Nyborg, Statsfængslet i Ringe og Statsfængslet Østjylland.

Statsfængslet Midtjylland topper listen, idet 41 pct. af de indsatte har mere end 200 km. til deres bopælsadresse. I modsætning hertil har de indsatte i Statsfængslet Vridsløselille forholdsvis kort afstand til deres bopæl. Her har 61 pct. af de indsatte 20 km. eller derunder til deres bopæl. I tabellen er arresthuse såvel som pensioner samlet under ét. I bilag 6 er afstande for indsatte, som afsoner i henholdsvis arresthuse og pensioner, specificeret.

Tabel 3.70. Afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution i km (kategoriseret), fordelt på institution

	20 km. el. derunder		20,1-50 km.		50,1-100 km.		100,1-200 km.		200,1-400 km.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Stf. i Jyderup	12	8,1	43	28,9	82	55,0	10	6,7	2	1,3	149	100
Stf. Midtjylland	3	1,1	32	11,2	73	25,6	60	21,1	117	41,1	285	100
Stf. Møgelkær	13	7,6	23	13,4	59	34,3	38	22,1	39	22,7	172	100
Stf. Sdr. Omme	5	2,6	38	19,5	53	27,2	37	19,0	62	31,8	195	100
Stf. Renbæk	6	3,8	48	30,6	67	42,7	26	16,6	10	6,4	157	100
Stf. Søbysøgård	55	41,7	28	21,2	13	9,8	36	27,3	0	0,0	132	100
Stf. Horserød	20	10,4	98	51,0	41	21,4	29	15,1	4	2,1	192	100
Stf. Kragsskovhede	19	9,6	27	13,7	49	24,9	80	40,6	22	11,2	197	100
AH	32	25,8	9	7,3	13	10,5	35	28,2	35	28,2	124	100
Stf. i Vridsløselille	109	60,9	17	9,5	23	12,8	20	11,2	10	5,6	179	100
Stf. i Nyborg	3	2,0	34	22,2	21	13,7	90	58,8	5	3,3	153	100
Stf. i Ringe	1	1,3	10	13,2	13	17,1	46	60,5	6	7,9	76	100
Stf. Østjylland	16	9,4	37	21,6	37	21,6	49	28,7	32	18,7	171	100
KF	28	54,9	5	9,8	7	13,7	6	11,8	5	9,8	51	100
Arresthus	29	16,5	61	34,7	40	22,7	37	21,0	9	5,1	176	100
Pension	49	48,5	14	13,9	19	18,8	14	13,9	5	5,0	101	100
I alt	400	15,9	524	20,9	610	24,3	613	24,4	363	14,5	2.510	100

Tabel 3.71 viser den gennemsnitlige afstand mellem afsoningsinstitution og indsatte bopælsadresse. I overensstemmelse med ovenstående er det indsatte i Statsfængslet Midtjylland, der i gennemsnit har længst afstand til deres bopæl (146,6 km.), mens Statsfængslet i Vridsløselille er det fængsel, hvor de indsatte har kortest afstand til deres bopæl (50,3 km.). Tabellen viser endvidere, at indsatte, som afsoner på Københavns Fængsler, i gennemsnit har 61,3 km. til deres bopæl, og herved placerer de sig også i den lave ende, hvad angår afstanden mellem bopæl og afsoningssted. I den lave ende befinder sig også indsatte i Statsfængslet i Jyderup, Statsfængslet på Søbysøgård og Statsfængslet ved Horserød.

Indsatte, som afsoner i et arresthus, har i gennemsnit 73,2 km. til deres bopæl, mens indsatte, som afsoner på pension, i gennemsnit har 54,3 km. til deres bopæl. I bilag 6 er den gennemsnitlige afstand til bopælen for indsatte, der afsoner i henholdsvis arresthus og på pensioner, specificeret.

Tabel 3.71. Afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution i km (gennemsnit), fordelt på institution

	Antal	Gnm.
Statsfængslet i Jyderup	149	63,1
Statsfængslet Midtjylland	285	146,6
Statsfængslet Møgelkær	172	108,6
Statsfængslet ved Sdr. Omme	195	136,1
Statsfængslet Renbæk	157	80,8
Statsfængslet på Søbysøgård	132	60,0
Statsfængslet ved Horserød	192	62,3
Statsfængslet på Kragsskovhede	197	119,3
Anstalten ved Herstedvester	124	130,9
Statsfængslet i Vridsløselille	179	50,3
Statsfængslet i Nyborg	153	103,6
Statsfængslet i Ringe	76	127,8
Statsfængslet Østjylland	171	107,9
Københavns Fængsler	51	61,3
Arresthus	176	73,2
Pension	101	54,3
I alt	2.510	96,9

Tabel 3.72 viser afstanden mellem indsatte bopæl og afsoningsinstitution fordelt på regioner. Som tabellen viser, er det indsatte, der har bopæl i region Nordjylland, som har den længste gennemsnitlige afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution (114,5 km.).

Tabel 3.72. Afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution i km (gennemsnit), fordelt på bopælsregion

	Antal	Gnm.
Region Hovedstaden	854	105,8
Region Sjælland	353	101,5
Region Syddanmark	613	76,6
Region Midtjylland	463	95,2
Region Nordjylland	227	114,5
I alt	2.510	96,9

Tabel 3.73 viser, hvor stor en andel af klienterne, der afsoner i samme region, hvor de har bopæl. Der er i alt 1.299 af de 2.610 fængselsafsonere, svarende til halvdelen, der afsoner i samme region, hvor de bor. 1.236 fængselsafsonere (47 pct.) afsoner i en anden region, mens der mangler oplysning om bopæl for 75 klienter (tre pct.). Tabellen viser, at det blot er 26 pct. af fængselsafsonerne med bopæl i Region Sjælland, som afsoner i samme region, hvor de har bopæl. Omvendt er det en stor andel af fængselsafsonerne med bopæl i Region Midtjylland, der afsoner i samme region, hvor de har bopæl (66 pct.).

Tabel 3.73. Andel klienter, der afsoner i samme region, hvor de har bopæl

	Antal	Procent
Region Hovedstaden	435	50,2
Region Sjælland	92	26,1
Region Syddanmark	331	53,7
Region Midtjylland	313	66,3
Region Nordjylland	128	56,4
I alt	1.299	49,8

3.12.3. Frigang og udstationering for fængselsafsonere

Der er 90 indsatte, som er registreret med frigang på indexdagen. Hovedparten af disse har frigang fra et åbent fængsel (78 personer), mens de resterende 12 har frigang fra et lukket fængsel eller et arresthus.

93 indsatte er i Klientssystemet registreret som udstationeret fra fængsel til en pension på indexdagen. Sammenholdt med øvrige oplysninger fra Klientssystemet, der viser, at 126 personer afsoner på en pension på indexdagen, kan det undre, at det blot er 93 personer, som er registreret som udstationeret på pension. En nærmere granskning af de 126 personer, som opholder sig på pension, viser, at 10 af disse er registreret som anbragt efter Straffuldbyrddelseslovens § 78, mens 59 personer afsoner under pensionsvilkår, 22 personer afsoner under fængselsvilkår, 34 personer afsoner under særlige vilkår og endelig er afsoningsvilkår uoplyst for én person. Det kunne dermed tyde på, at Klientssystemet ikke er opdateret, hvad angår spørgsmålet om udstationering. Der burde således være 116 (126 minus 10 anbragte efter Straffuldbyrddelseslovens § 78), som var registreret som udstationeret på indexdagen.

Tabel 3.74 viser, hvor mange af fængselsafsonerne, der under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb, har været på frigang og/eller har været udstationeret én eller flere gange. Som tabellen viser, har 18 pct. af de indsatte været på frigang under fuldbyrdelsesforløbet, og fem pct. har været udstationeret under fuldbyrdelsesforløbet. Når der ikke er registreret en 'i alt' kolonne i tabellen, skyldes det, at der ikke er tale om en 'enten-eller' fordeling, men om en 'både-og' fordeling. De samme indsatte kan således både have været på frigang og have været udstationeret under fuldbyrdelsesforløbet.

Tabel 3.74. Frigang og udstationering under fuldbyrdelsesforløb

	Frigang		Udstationering	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Nej	2.152	82,5	2.484	95,2
Ja	458	17,5	126	4,8
I alt	2.610	100	2.610	100

3.12.4. Orden og sikkerhed for fængselsafsonere

I tabel 3.75 vises, hvor mange disciplinærstraffe de indsatte har fået i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. I gennemsnit har de indsatte været i strafcelle 1,7 gange og har fået 4,0 bøder i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb.

Tabel 3.75. Antal disciplinærstraffe under fuldbyrdelsesforløb

	Strafcelle		Bøde	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.445	55,4	1.043	40,0
1-2	610	23,4	577	22,1
3+	555	21,3	990	37,9
I alt	2.610	100	2.610	100
Gns.	1,7	-	4,0	-

Tabel 3.76 viser antal udelukkelse fra fællesskab under fuldbyrdelsesforløbet. Tabellen viser, at de indsatte i gennemsnit er blevet udelukket 1,5 gange (ikke frivilligt) og frivilligt udelukket 0,4 gange i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb.

Tabel 3.76. Antal udelukkelse fra fællesskab under fuldbyrdelsesforløb

	Udelukkelse		Frivillig udelukkelse	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.401	53,7	2.091	80,1
1-2	683	26,2	431	16,5
3+	526	20,2	88	3,4
I alt	2.610	100	2.610	100
Gns.	1,5	-	0,4	-

Tabel 3.77 viser hvor mange gange, der er anvendt sikringsmidler overfor de indsatte under fuldbyrdelsesforløbet. I gennemsnit er de indsatte blevet anbragt i sikringscelle 0,06 gange og anbragt i observationscelle 0,3 gange under fuldbyrdelsesforløbet. Det er således ikke særlig ofte, at dette forekommer.

Tabel 3.77. Antal anvendelse af sikringsmidler under fuldbyrdelsesforløb

	Anbringelse i sikringscelle		Anbringelse i observationscelle	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.518	96,5	2.192	84,0
1-2	77	3,0	336	12,9
3+	15	0,6	82	3,1
I alt	2.610	100	2.610	100
Gns.	0,06	-	0,3	-

Tabel 3.78 viser antal overførsler under fuldbyrdelsesforløbet. 78 pct. af de indsatte var ikke blevet overført under fuldbyrdelsesforløbet på indexdagen. 21 pct. af de indsatte var blevet overført 1-2 gange, mens én pct. var blevet overført tre eller flere gange. Det gennemsnitlige antal overførsler er 0,3.

Tabel 3.78. Antal overførsler under fuldbyrdelsesforløb

	Antal	Procent
0	2.046	78,4
1-2	539	20,7
3+	25	1,0
I alt	2.610	100
Gns.	0,3	-

Tabel 3.79 viser, hvor ofte de indsatte har været udsat for vold eller trusler om vold under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Som tabellen viser, har 88 pct. af de indsatte ikke været udsat for (registreret) vold, mens ni pct. har været udsat for vold eller trusler én gang, og tre pct. har været udsat for vold eller trusler to eller flere gange. Gennemsnittet er 0,2 gange.

Tabel 3.79. Antal indsatte udsat for vold eller trussel om vold under fuldbyrdelsesforløb

	Antal	Procent
0	2.300	88,1
1	239	9,2
2+	71	2,7
I alt	2.610	100
Gns.	0,2	-

Af tabel 3.80 fremgår det, hvor ofte de indsatte har udsat personale for vold eller trusler om vold i det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. 95 pct. af de indsatte har ikke udsat personalet for vold eller trusler om vold. Fire pct. af de indsatte er registreret for ét tilfælde af vold eller trusler mod personale, mens to pct. er registreret for to tilfælde eller flere. Gennemsnittet er 0,1 tilfælde.

Tabel 3.80. Antal tilfælde af vold eller trussel om vold mod personale under fuldbyrdelsesforløb

	Antal	Procent
0	2.467	94,5
1	104	4,0
2+	39	1,5
I alt	2.610	100
Gns.	0,1	-

Tabel 3.81 viser, hvor mange positive urinprøver klienterne har aflagt under fuldbyrdelsesforløbet. 48 pct. af de indsatte har ikke aflagt positiv urinprøve, 22 pct. af de indsatte har aflagt 1-2 positive urinprøver, mens 15 pct. har aflagt tre eller flere positive urinprøver. 14 pct. af de indsatte er ikke blevet testet. I gennemsnit har de indsatte aflagt 1,4 positive urinprøver (af de testede).

Tabel 3.81. Antal positive urinprøver under fuldbyrdelsesforløb

	Antal	Procent
0	1.273	48,8
1-2	580	22,2
3+	383	14,7
Test ikke foretaget	374	14,3
I alt	2.610	100
Gns.	1,4	-

3.12.5. Besøg og udgange for fængselsafsonere

Tabel 3.82 viser, hvor ofte de indsatte har fået besøg af hhv. familie og venner under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Hvad angår besøg af familien har de indsatte i gennemsnit haft besøg 8,4 gange under fuldbyrdelsesforløbet. 16 pct. af de indsatte har ikke modtaget besøg af familien. Hvad angår besøg af venner har de indsatte i gennemsnit haft besøg 5,5 gange under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. 30 pct. af de indsatte har ikke haft besøg af venner i fuldbyrdelsesforløbet.

Tabel 3.82. Antal besøg under fuldbyrdelsesforløb

	Besøg af familie		Besøg af venner	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	419	16,1	772	29,6
1-3	620	23,8	757	29,0
4-9	725	27,8	626	24,0
10+	846	32,4	455	17,4
I alt	2.610	100	2.610	100
Gns.	8,4	-	5,5	-

Tabel 3.83 viser, hvor ofte de indsatte har været på udgang under fuldbyrdelsesforløbet og med hvilke formål. De indsatte har i gennemsnit haft udgang til familiebesøg 8,1 gange, udgang til indkøb mv. 0,6 gange, udgang til sygeleje mv. 7,4 gange og udgang til personlige interesser 2,4 gange.

Tabel 3.83. Antal udgange under fuldbyrdelsesforløb

	Udgang til familie		Udgang til indkøb mv.		Udgang til sygeleje mv.		Udgang til personlige interesser	
	N	%	N	%	N	%	N	%
0	664	25,4	1.826	70,0	830	31,8	1.376	52,7
1-3	556	21,3	699	26,8	743	28,5	800	30,7
4-9	620	23,8	73	2,8	501	19,2	282	10,8
10+	770	29,5	12	0,5	536	20,5	152	5,8
I alt	2.610	100	2.610	100	2.610	100	2.610	100
Gns.	8,1	-	0,6	-	7,4	-	2,4	-

3.12.6. Programvirksomhed for fængselsafsonere

Tabel 3.84 viser, hvor stor en andel af klienterne, der er registreret for at have deltaget i programvirksomhed under det aktuelle fuldbyrdelsesforløb. Besvarelsen er kategoriseret som nej/ja. Et ja betyder, at den indsatte har deltaget i programtypen én eller flere gange under fuldbyrdelsesforløbet.

Tabellen viser, at 10 pct. af de indsatte har deltaget i Anger Management, at 12 pct. at de indsatte har deltaget i Kognitiv færdighedstræning, at to pct. har deltaget i Booster, at to pct. har deltaget i Nye veje, og at under én pct. har deltaget i VFP (Volds Forebyggelses Programmet). Det skal igen bemærkes, at tabellen ikke skal læses som en 'enten-eller'-besvarelse, men en 'både-og'-besvarelse. Det vil altså sige, at de indsatte både kan have deltaget i Kognitiv færdighedstræning og Booster under samme fuldbyrdelsesforløb.

Opgørelsen af deltagelse i programvirksomhed er ét af de områder, hvor man kan have en mistanke om, at datadisciplinen i Klientsystemet ikke er så god. Klientsystemets oplysninger om programvirksomhed offentliggøres ikke i Kriminalforsorgens årsstatistik eller anvendes i forbindelse med fængslernes resultatkontrakter.⁴⁶

Det betyder, at der reelt kan være en højere andel af de indsatte, som har deltaget i programvirksomhed, end det fremgår af tabellen. Hvis institutionerne glemmer at registrere, om de indsatte har deltaget i programvirksomhed, giver tabellen således ikke et retvisende billede af situationen. Der findes ingen tidligere sammenlignelige oplysninger, som gør det muligt at vurdere om Klientsystemets oplysninger om deltagelse i programvirksomhed er valide.⁴⁷

Tabel 3.84. Deltagelse i programvirksomhed under fuldbyrdelsesforløb

	Anger Management		Kognitiv færdigheds-træning		Booster		Nye veje		VFP	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nej	2.351	90,1	2.310	88,5	2.556	97,9	2.570	98,5	2.598	99,5
Ja	259	9,9	300	11,5	54	2,1	40	1,5	12	0,5
I alt	2.610	100	2.610	100	2.610	100	2.610	100	2.610	100

3.12.7. Misbrug og misbrugsbehandling for fængselsafsonere

Dette afsnit omhandler dels oplysninger om de indsatte brug/misbrug af rusmidler, og dels om de indsatte har modtaget misbrugsbehandling under fuldbyrdelsesforløbet.

Tabel 3.85 viser, om de indsatte har indtaget rusmidler forud for indsættelsen. Som tabellen viser, afviser 36 pct. af de indsatte, at de har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen, mens 64 pct. tilkendegiver, at de har indtaget rusmidler i denne periode.

Tabel 3.85. Indtagelse af rusmidler 30 dage forud for indsættelsen

	Antal	Procent
Nej	939	36,0
Ja	1.671	64,0
I alt	2.610	100

I tabel 3.86 oplystes de rusmidler, som de indsatte har indtaget før indsættelsen. Tabellen indeholder alene oplysninger om de 1.671 personer, som svarede ja til, at de har indtaget rusmidler før indsættelsen. De dømte har haft mulighed for at afgive mere end ét svar, hvorfor totalen overstiger 100 pct. Tabellen viser, at 71 pct. af de nyindsatte har haft et hashforbrug, 43 pct. har indtaget centralstimulerende stoffer og 36 pct. har indtaget alkohol. 19 pct. af de indsatte (med et rusmiddelforbrug) har indtaget opioider, 13 pct. har indtaget benzodiazepiner, tre pct. har indtaget hallucinogener og endelig svarer fem pct., at de har indtaget andre stoffer.

⁴⁶ Der arbejdes for tiden (2013) på etablering af en model for, hvordan datadisciplinen i institutionerne højnes.

⁴⁷ Kriminalforsorgens Uddannelsescenter laver hvert år en årsrapport over programvirksomheden i Kriminalforsorgen. Oplysningerne om programvirksomheden i disse årsrapporter er imidlertid ikke baseret på Klientsystemet men på de spørgeskemaer, som udfyldes af deltagerne i programmerne før og efter programforløbet.

Tabel 3.86. Rusmidler indtaget 30 dage forud for indsættelsen. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Antal	Procent
Opioider	318	19,0
Centralstimulerende stoffer	718	43,0
Hash	1.181	70,7
Alkohol	597	35,7
Benzodiazepiner	214	12,8
Hallucinogener	43	2,6
Andet	86	5,1

Tabel 3.87 viser de indsatte præferencestof for de 1.671 indsatte, som har svaret ja til at have et rusmiddelforbrug. Tabellen viser, at hash er det foretrukne stof, idet 47 pct. af de indsatte med et forbrug, oplyser dette som præferencestof. 20 pct. foretrækker alkohol, mens 17 pct. foretrækker centralstimulerende stoffer, og 11 pct. foretrækker opioider. De sidste fem pct. foretrækker øvrige rusmidler.

Tabel 3.87. Præferencestof. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Antal	Procent
Opioider	186	11,1
Centralstimulerende stoffer	284	17,0
Hash	778	46,6
Alkohol	330	19,7
Benzodiazepiner	32	1,9
Hallucinogener	6	0,4
Andet	14	0,8
Uoplyst	41	2,5
I alt	1.671	100

I Klientssystemets rusmiddelmodul er det registreret, hvorvidt de indsatte har deltaget i et behandlingsforløb under fuldbyrdelsesforløbet. Deltagelse skal forstås som, at de har påbegyndt et behandlingsforløb. De følgende tabeller indeholder derfor informationer om, hvorvidt de indsatte har påbegyndt misbrugsbehandling, herunder oplysninger om behandlingsart, behandlingsindsats og behandlingstype. Eftersom en stor del af behandlingsforløbene ikke er afsluttet korrekt i rusmiddelmodul, er det hverken muligt at redegøre for, hvordan behandlingen er afsluttet eller muligt at redegøre for længden af behandlingen. Der henvises til bilag 3 for yderligere information.

I forbindelse med en rapport om behandlingsindsatsen i fængslerne i 2012, er oplysningerne i Klientssystemet blevet sammenlignet med indberetninger fra behandlingsleverandørerne. Denne sammenligning viser, at der er en underregistrering i Klientssystemet, idet antallet af påbegyndte behandlingsforløb reelt har været væsentligt højere, end det kan aflæses i rusmiddelmodul.⁴⁸ Dette betyder, at den reelle andel klienter, som har været i behandling for misbrug, godt kan være højere end det fremgår af de følgende tabeller.

Tabel 3.88 viser, at 61 pct. af fængselsafsonerne ikke har deltaget i misbrugsbehandling under fuldbyrdelsesforløbet. Det betyder, at 39 pct. af de indsatte har påbegyndt et misbrugs-

⁴⁸ ”Behandlingsindsatsen mod stofmisbrug i fængslerne 2012”, Kriminalforsorgen 2013.

behandlingsforløb under fuldbyrdelse af dommen. 20 pct. har deltaget i ét behandlingsforløb, mens 18 pct. har modtaget behandling to eller flere gange.

Tabel 3.88. Antal gange påbegyndt i misbrugsbehandling under fuldbyrdesforløb

	Antal	Procent
0	1.603	61,4
1	533	20,4
2+	474	18,2
I alt	2.610	100
Gns.	0,7	-

Tabel 3.89 viser, hvilken behandlingsart fængselsafsonerne har påbegyndt under straffuldbyrdelsen. Som tabellen viser, har 21 pct. af de indsatte deltaget i forbehandling, 29 pct. af de indsatte har deltaget i primær behandling, og to pct. har deltaget i efterbehandling. Nogle indsatte vil formentlig have deltaget i alle tre behandlingsarter under straffuldbyrdesforløbet.

Tabel 3.89. Påbegyndt behandling under fuldbyrdesforløb, fordelt på behandlingsart

	Forbehandling		Primær behandling		Efterbehandling	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Nej	2.067	79,2	1.852	71,0	2.552	97,8
Ja	543	20,8	758	29,0	58	2,2
I alt	2.610	100	2.610	100	2.610	100

Tabel 3.90 viser, hvilken behandlingsindsats behandlingen har omfattet. 15 pct. af de fængselsdømte har deltaget i døgnbehandling, mens 33 pct. af de indsatte har deltaget i dagbehandling.

Tabel 3.90. Påbegyndt behandling under fuldbyrdesforløb, fordelt på behandlingsindsats

	Døgnbehandling		Dagbehandling	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Nej	2.211	84,7	1.744	66,8
Ja	399	15,3	866	33,2
I alt	2.610	100	2.610	100

Endelig viser tabel 3.91, hvilken behandlingstype de indsatte har deltaget i. Fire pct. af de indsatte har deltaget i alkoholistbehandling, 15 pct. har deltaget i hashmisbrugsbehandling, 20 pct. har deltaget i motivationsbehandling, 14 pct. har deltaget i stoffri behandling og tre pct. har deltaget i substitutionsbehandling under fuldbyrdesforløbet.

Tabel 3.91. Påbegyndt behandling under fuldbyrdesforløb, fordelt på behandlingstype

	Alkoholist-behandling		Hashmisbrugs-behandling		Motivations-behandling		Stoffri-behandling		Substitutions-behandling	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nej	2.508	96,1	2.227	85,3	2.094	80,2	2.238	85,7	2.520	96,6
Ja	102	3,9	383	14,7	516	19,8	372	14,3	90	3,4
I alt	2.610	100	2.610	100	2.610	100	2.610	100	2.610	100

3.12.8. Aflønning i KØLS for fængselsafsonere

KØLS er Kriminalforsorgens økonomi- og lønssystem. Det er nødvendigt for klienterne at blive oprettet i KØLS, hvis de skal have udbetalt vederlag for arbejde og/eller vil købe ind i fængslets butik i de kontantløse fængsler. Det er undersøgt, hvor mange af fængselsafsonerne, som var oprettet i KØLS i uge 5 i 2011, og hvad de har fået udbetalt vederlag for i denne uge.⁴⁹ Som tabel 3.92 viser, var der seks pct. af fængselsafsonerne, der ikke var registreret i KØLS i denne uge. Hovedparten af de indsatte modtog vederlag for 37 timer i denne uge, mens fem pct. af de indsatte var registreret for mindre end 37 timer, og 11 pct. var registreret for mere end 37 timer.⁵⁰

Tabel 3.92. Timeantal ved aflønning i KØLS i uge 5 2011

	Antal	Procent
Under 37 timer	141	5,4
37 timer	2.029	77,7
Over 37 timer	281	10,8
Ikke registreret i KØLS	159	6,1
I alt	2.610	100

Tabel 3.93. Antal indsatte og timeforbrug vedr. aflønning i KØLS i uge 5 2011 fordelt på hovedtidsarter

	Indsatte registreret i KØLS		Gennemsnitligt timeforbrug (for de 2451 indsatte registreret i KØLS)	Gennemsnitligt timeforbrug (alene for de indsatte registreret for hovedtidsarten)
	Antal	Procent (af de 2451 indsatte registreret i KØLS)		
Grundløn	1.009	41,2	11,5	27,9
Manglende arbejde	156	6,4	1,6	25,0
Produktion	221	9,0	2,3	25,6
Værksted	603	24,6	5,4	21,8
Undervisning	565	23,1	4,7	20,3
Sygdom	473	19,3	4,0	20,9
Hospital	1	0,04	0,02	37,0
Arrestfravær	62	2,5	0,6	25,5
Lovligt fravær	437	17,8	1,7	9,4
Ulovligt fravær	336	13,7	1,9	14,1
Behandling	213	8,7	2,3	25,9
Programvirksomhed	65	2,7	0,7	27,1
Frigang	5	0,2	0,08	37,0
Lønnet arbejde	15	0,6	0,2	35,5
VOKS	6	0,2	0,07	29,5

I tabel 3.93 er det opgjort, hvor mange indsatte der er registreret inden for de forskellige hovedtidsarter i uge 5, og hvor stort det gennemsnitlige timeforbrug har været. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af indholdet af hovedtidsarterne. Det skal bemærkes, at de

⁴⁹ Uge 5 starter med den 31. januar 2011 (indexdagen).

⁵⁰ Mere end 37 timers aflønning kan skyldes overarbejde (fx gangmænd, som arbejder weekend) eller at de indsatte har foretaget accorderarbejde over normen.

indsatte godt kan være registreret med flere forskellige hovedtidsarter samme uge. Det betyder, at den samlede procent i kolonne 2 overstiger 100.

Oplysningerne i tabellen skal tolkes således:

Der er 1.009 indsatte, som er registreret for at have modtaget grundløn i uge 5. Det svarer til, at 41 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for grundløn (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på grundløn blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 11,5 timer. De mange indsatte, som ikke har modtaget grundløn, trækker imidlertid gennemsnittet ned. Hvis man udelukkende ser på de 1.009 indsatte, som er registreret for at have modtaget grundløn i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 27,9 timer.

Der er 156 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for manglende arbejde i uge 5. Det svarer til, at seks pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for manglende arbejde (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på manglende arbejde blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 1,6 timer. Hvis man udelukkende ser på de 156 indsatte, som har modtaget vederlag for manglende arbejde i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 25 timer.

Der er 221 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for produktion i uge 5. Det svarer til, at ni pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for produktion (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på produktion blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 2,3 timer. Hvis man udelukkende ser på de 221 indsatte, som har modtaget vederlag for produktion i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 25,6 timer.

Der er 603 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for værksted i uge 5. Det svarer til, at 25 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for værksted (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på værksted blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 5,4 timer. Hvis man udelukkende ser på de 603 indsatte, som har modtaget vederlag for værksted i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 21,8 timer.

Der er 565 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for undervisning i uge 5. Det svarer til, at 23 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for undervisning (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på undervisning blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 4,7 timer. Hvis man udelukkende ser på de 565 indsatte, som har modtaget undervisning i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 20,3 timer.

Der er 473 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for sygdom i uge 5. Det svarer til, at 19 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for sygdom (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på sygdom blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 4,0 timer. Hvis man udelukkende ser på de 473 indsatte, som har modtaget vederlag for sygdom i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 20,9 timer.

Der er én indsat, som er registreret for at have modtaget vederlag for hospital i uge 5. Det svarer til, at 0,04 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for hospital (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på hospital blandt samtlige af de 2.451 indsatte,

som er registreret i KØLS, er 0,02 timer. Hvis man udelukkende ser på den ene indsatte, som har modtaget vederlag for hospital i uge 5, ses, at vedkommende har modtaget vederlag for 37 timer.

Der er 62 indsatte, som er registreret for arrestfravær i uge 5. Det svarer til, at 2,5 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, er registreret for arrestfravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på arrestfravær blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 0,6 timer. Hvis man udelukkende ser på de 62 indsatte, som er registreret for arrestfravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 25,5 timer.

Der er 437 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for lovligt fravær i uge 5. Det svarer til, at 18 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for lovligt fravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på lovligt fravær blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 1,7 timer. Hvis man udelukkende ser på de 437 indsatte, som har modtaget vederlag for lovligt fravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 9,4 timer.

Der er 336 indsatte, som er registreret for ulovligt fravær i uge 5. Det svarer til, at 14 pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, er registreret for ulovligt fravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på ulovligt fravær blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 1,9 timer. Hvis man udelukkende ser på de 336 indsatte, som er registreret for ulovligt fravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 14,1 timer.

Der er 213 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for behandling i uge 5. Det svarer til, at ni pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for behandling (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på behandling blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 2,3 timer. Hvis man udelukkende ser på de 213 indsatte, som har modtaget vederlag for behandling i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 25,9 timer.

Der er 65 indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for programvirksomhed i uge 5. Det svarer til, at tre pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for programvirksomhed (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på programvirksomhed blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 0,7 timer. Hvis man udelukkende ser på de 65 indsatte, som har modtaget vederlag for programvirksomhed i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 27,1 timer.

Der er fem indsatte, som er registreret for frigang i uge 5. Det svarer til, at under én pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, er registreret for frigang (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på frigang blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 0,08 timer. Hvis man udelukkende ser på de fem indsatte, som er registreret for frigang i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 37 timer.

Der er 15 indsatte, som er registreret med lønnet arbejde i uge 5. Det svarer til, at under én pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har haft lønnet arbejde (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på lønnet arbejde blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 0,2 timer. Hvis man udelukkende ser på de 15 indsatte, som er registreret med lønnet arbejde i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 35,5 timer.

Der er seks indsatte, som er registreret for at have modtaget vederlag for VOKS i uge 5. Det svarer til, at under én pct. af de indsatte, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for VOKS (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på VOKS blandt samtlige af de 2.451 indsatte, som er registreret i KØLS, er 0,07 timer. Hvis man udelukkende ser på de seks indsatte, som har modtaget vederlag for VOKS i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 29,5 timer.

Tabellen viser, at flest indsatte er registreret for hovedtidsarten grundløn (41 pct.), men at der også er mange, som er registreret for at have modtaget vederlag for værksted (25 pct.) og for undervisning (23 pct.).

3.13. Opsummering

Når de to typer af fængselsdømte sammenlignes tegner sig følgende profiler af klienterne:

Fængselsafsonere: Klienttypen kendetegnes ved, at der blot er en lille andel af kvinder blandt klienterne, mens en forholdsvis stor andel af klienterne er indvandrere og efterkommere (22 pct.). En forholdsvis stor del af klienterne har været anbragt uden for hjemmet i løbet af deres barndom. Gruppen er socioøkonomisk dårligt stillet, dvs. der er mange, som er uden for arbejdsstyrken, mange som bor alene og bor uden børn (dette afhænger til dels af opgørelsestidspunktet). Hovedparten har ikke fået en uddannelse, efter de har forladt folkeskolen. Der er dog også andre faktorer, der viser, at klienterne er belastede: En del har modtaget behandling for psykiatriske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser, og en del har modtaget behandling for stofmisbrug. Ligeledes er gruppen den mest kriminelt belastede klienttype (med i gennemsnit 5 fængselsstraffe bag sig). Klienterne er primært dømt for vold, grov narkotikakriminalitet og røveri.

Fodlænkeafsonere: Klienttypen har en større andel kvinder og færre indvandrere og efterkommere end fængselsafsonerne. Blot en lille andel af klienterne (otte pct.) har været anbragt uden for hjemmet som barn. Generelt er klienttypen godt stillet socioøkonomisk. Der er således en stor andel af klienterne, som er i beskæftigelse, mange der bor ejer- eller andelsbolig, og forholdsvis mange, som bor sammen med en partner. Klienterne har ligeledes et forholdsvis højt uddannelsesniveau. Klienterne er primært dømt for vold, færdselslovskriminalitet og tyveri.

Kapitel 4. Varetægtspopulationen

Der var 1.164 personer med et dansk cpr-nummer, som var varetægtsfængslet den 31. januar 2011. Klienter uden dansk cpr-nummer er som tidligere nævnt udeladt af undersøgelsen, idet der ikke findes oplysninger om disse i Danmarks Statistik.

Dette kapitel omhandler de varetægtsfængslede.

4.1. Baggrund

Som det fremgår af tabel 4.1 er hovedparten af de varetægtsfængslede mænd. Det er således blot fire pct. af de varetægtsfængslede, der er kvinder.

Tabel 4.1. Køn

	Antal	Procent
Mænd	1.122	96,4
Kvinder	42	3,6
I alt	1.164	100

Tabel 4.2 viser aldersfordelingen blandt de varetægtsfængslede. Der er flest varetægtsfængslede i aldersgruppen 20-24 år. Gennemsnitsalderen er 30,8 år, mens medianen er 29 år.

Tabel 4.2. Alder på indexdag

	Antal	Procent
15-17 år	3	0,3
18-19 år	113	9,7
20-24 år	289	24,8
25-29 år	206	17,7
30-34 år	174	14,9
35-39 år	147	12,6
40-44 år	113	9,7
45-49 år	65	5,6
50 år+	54	4,6
I alt	1.164	100
Gennemsnit	30,8	-

Tabel 4.3 viser de varetægtsfængslede etniske oprindelse.

Tabel 4.3. Etnicitet

	Antal	Procent
Dansk	789	67,8
Indvandrer	229	19,7
Efterkommer	94	8,1
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

Som det fremgår af tabellen har 68 pct. af de varetægtsfængslede dansk oprindelse, mens 20 pct. er indvandrere og otte pct. er efterkommere. Der er ingen oplysninger om den etniske oprindelse for fem pct. af varetægtspopulationen.

Der er i alt 323 indvandrere og efterkommere blandt de varetægtsfængslede. Tabel 4.4 viser disse personers opholdsgrundlag i Danmark. 54 pct. af de varetægtsfængslede med indvandrer- eller efterkommerbaggrund er flygtninge eller efterkommere af flygtninge.

Tabel 4.4. Opholdsgrundlag for indvandrere og efterkommere

	Antal	Procent
Flygtning el. efterkommer af flygtning	174	53,9
Øvrigt ophold	149	46,1
I alt	323	100

Tabel 4.5 viser fordelingen af statsborgerskab hos varetægtspopulationen. Hovedparten af de varetægtsfængslede er danske statsborgere (82 pct.). Der er dog en ikke ubetydelig andel af statsborgere fra øvrige europæiske lande (syv pct.). Kategoriseringen af statsborgerskab fremgår af bilag 3.

Tabel 4.5. Statsborgerskab

	Antal	Procent
Danmark	952	81,8
Øvrige nordiske lande	16	1,4
Øvrige europæiske lande	83	7,1
Afrika	46	4,0
Nordamerika	0	0,0
Syd- og Mellemamerika	3	0,3
Asien	20	1,7
Australien, New Zealand mv.	0	0,0
Mellemøsten	23	2,0
Statsløs	21	1,8
Uoplyst	0	0,0
I alt	1.164	100

4.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom

Tabel 4.6 viser, hvorvidt de varetægtsfængslede har været anbragt uden for hjemmet i løbet af deres barndom, dvs. indtil de fyldte 15 år.

Tabel 4.6. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom

	Antal	Procent
Ingen anbringelse eller foranstaltninger	833	71,6
Anbringelse	250	21,5
Forebyggende foranstaltning	81	7,0
I alt	1.164	100

22 pct. har været anbragt i deres barndom, mens der er iværksat forebyggende foranstaltninger for yderligere syv pct. 72 pct. af de varetægtsfængslede har hverken været anbragt eller fået iværksat forebyggende foranstaltninger i barndommen.

Af tabel 4.7 fremgår antallet af anbringelser eller anbringelsesskift i barndommen. Hvis personen blot har haft en forebyggende foranstaltning, tælles det derfor som 'ingen anbringelse' i denne tabel. Der er 79 pct. af de varetægtsfængslede, som ikke har været anbragt i barndommen. 11 pct. har været anbragt én gang, mens ni pct. har været anbragt 2-4 gange og én pct. har været anbragt fem gange eller flere.

Tabel 4.7. Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom

	Antal	Procent
0	914	78,5
1	130	11,2
2-4	106	9,1
5+	14	1,2
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,4	-

Der er i alt 250 varetægtsfængslede, der har været anbragt i deres barndom. De har tilsammen haft 491 anbringelser og tabel 4.8 viser, hvor disse anbringelser har fundet sted. Der har været flest anbringelser på døgninstitution (45 pct.). 24 pct. af anbringelserne har været i familiepleje, mens 18 pct. har været på et socialpædagogisk opholdssted el. lign., og 10 pct. har været på kostskole. Tre pct. af anbringelserne er foregået på øvrige steder.

Tabel 4.8. Anbringelsessted i barndom

	Antal	Procent
Familiepleje	120	24,4
Døgninstitution	220	44,8
Sygehus	1	0,2
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	88	17,9
Kostskole	48	9,8
Eget værelse el. lign.	5	1,0
Skibsprojekt	8	1,6
Kommunalt døgntilbud	1	0,2
I alt	491	100

4.3. Arbejde og indkomst

Tabel 4.9 viser varetægtspopulationens socioøkonomiske status. Halvdelen er registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken'. Dette synes at være Danmarks Statistiks måde at registrere varetægtsfængslede uden indkomst på. 13 pct. af de varetægtsfængslede er registreret som i beskæftigelse, mens 12 pct. er kontanthjælpsmodtagere. Otte pct. er midlertidigt uden for arbejdsstyrken og seks pct. er førtidspensionister. Det henvises i øvrigt til bilag 3 for mere information om de enkelte kategorier.

Som det fremgår af bilag 2 er klienternes socioøkonomiske status opgjort i november 2010. Det er således situationen på dette tidspunkt, der fremgår af tabel 4.9. Det betyder, at deres situation godt

kan have ændret sig i den mellemliggende periode (fra november 2010 til 31. januar 2011). Nogle af dem, som er varetægtsfængslede på indmeldingsdagen, vil formentlig have været på fri fod i november 2010 og er derfor registreret med lønindkomst eller modtagelse af sociale ydelser.⁵¹

Tabel 4.9. Socioøkonomisk status

	Antal	Procent
Beskæftigede	152	13,1
Arbejdsløse	30	2,6
Personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken	90	7,7
Personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken	0	0,0
Pensionister	13	1,1
Førtidspensionister	73	6,3
Personer under uddannelse	39	3,4
Kontanthjælpsmodtagere	135	11,6
Børn	0	0,0
Øvrige uden for arbejdsstyrken	580	49,8
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

Tabel 4.10 omfatter kun de 152 varetægtsfængslede, der er registreret som beskæftigede. Tabellen viser, hvilken branche populationen er beskæftiget inden for.

Tabel 4.10. Branche

	Antal	Procent
Landbrug, skovbrug og fiskeri	5	3,3
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	20	13,2
Bygge og anlæg	18	11,8
Handel og transport mv.	33	21,7
Information og kommunikation	3	2,0
Finansiering og forsikring	0	0,0
Ejendomshandel og udlejning	3	2,0
Erhvervsservice	13	8,6
Off. administration, undervisning og sundhed	18	11,8
Kultur, fritid og anden service	5	3,3
Uoplyst	34	22,4
I alt	152	100

Der er dog en stor andel, for hvem oplysningen om branche ikke findes (22 pct.). 22 pct. er beskæftiget inden for handel og transport, 13 pct. er beskæftiget inden for industri mv., 12 pct. er beskæftiget inden for bygge og anlæg og ligeledes 12 pct. er beskæftiget inden for offentlig administration, undervisning og sundhed.

⁵¹ Der er tre klienter i varetægtspopulationen, som er i alderen 15-17 år. Samtlige er registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken'.

Tabel 4.11 viser de varetægtsfængslede personindkomst i 2010. 14 pct. af de varetægtsfængslede havde en personindkomst på 0 kr., 46 pct. havde en indkomst på under 100.000 kr., mens 29 pct. havde en indkomst på mellem 100.000-199.999 kr. Den gennemsnitlige indkomst var 94.000 kr. At nogle af klienterne havde en personindkomst på nul kr. kan skyldes, at de har været frihedsberøvet i 2010. Det vederlag, som varetægtsfængslede modtager for at være beskæftiget under frihedsberøvelsen, registreres ikke som personindkomst.

Tabel 4.11. Personindkomst i kr.

	Antal	Procent
Negativ indkomst	1	0,1
0	168	14,4
Under 100.000	540	46,4
100.000-199.999	337	29,0
200.000-299.999	67	5,8
300.000-399.999	26	2,2
400.000-499.999	5	0,4
500.000-999.999	6	0,5
1 mio. og derover	1	0,1
Uoplyst	13	1,1
I alt	1.164	100
Gns. i 1000 kr.	94	-

4.4. Boligsituation

Dette afsnit omhandler de varetægtsfængslede boligsituation. Variablerne boligart, boligens ejerform og boligens anvendelse er dannet på baggrund af oplysninger fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), mens variablerne urbanisering og region refererer til den kommune, klienten har bopæl i.

Tabel 4.12 viser, at en stor del af de varetægtsfængslede bor i etagebolig (45 pct.), mens 20 pct. bor i parcel- eller stuehus. 17 pct. har en såkaldt 'rådhusadresse', hvilket betyder at de ikke er registreret i BBR med en husstandsadresse. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af begrebet 'rådhusadresse'.

Tabel 4.12. Boligart

	Antal	Procent
Parcel- og stuehus	227	19,5
Række-, kæde- og dobbelthus	93	8,0
Etagebolig	528	45,4
Kollegium	9	0,8
Døgninstitution	11	0,9
Fritidshus	3	0,3
Andet el. uoplyst	95	8,2
Rådhusadresse	198	17,0
I alt	1.164	100

Tabel 4.13 viser boligens ejerforhold. Oplysningen om ejerforhold er således knyttet til selve boligen og ikke til klienten, der bor i boligen (se endvidere bilag 3). 30 pct. af de

varetægtsfængslede bor i en ejer- eller andelsbolig, mens 36 pct. bor i en bolig, der er ejet af et boligselskab. Tre pct. af de varetægtsfængslede bor i en bolig, der er ejet af kommune, amt eller stat. Som i den foregående tabel er der 17 pct., der er registreret med en rådhusadresse. Endelig er der 15 pct. af klienterne, hvor der ikke findes oplysninger om boligens ejerforhold.

Tabel 4.13. Boligens ejerforhold

	Antal	Procent
Ejer- eller andelsbolig	345	29,6
Boligselskab	420	36,1
Kommune, amt eller stat	30	2,6
Andet el. uoplyst	171	14,7
Rådhusadresse	198	17,0
I alt	1.164	100

Boligens anvendelse er vist i tabel 4.14. Hovedparten af de varetægtsfængslede bor i en egentlig beboelseslejlighed (71 pct.).

Tabel 4.14. Boligens anvendelse

	Antal	Procent
Egentlig beboelseslejlighed	830	71,3
Blandet erhverv og beboelse med eget køkken	10	0,9
Enkeltværelse	27	2,3
Fællesbolig eller fælleshusholdning	11	0,9
Sommer-/fritidsbolig	3	0,3
Rådhusadresse	198	17,0
Uoplyst	85	7,3
I alt	1.164	100

Tabel 4.15 viser urbaniseringsgraden for de varetægtsfængslede. Som det fremgår af tabellen er klienterne godt spredt over hovedstaden, til hovedstadens forstæder og øvrige kommuner i landet.

Tabel 4.15. Urbanisering

	Antal	Procent
Hovedstaden	210	18,0
Hovedstadens forstæder og øv. hovedstadskommuner	250	21,5
Bykommuner med byer på 40.000 indbygg. og derover	299	25,7
Bykommuner med byer på ml. 10.000-39.999 indbyggere	268	23,0
Øvrige kommuner	85	7,3
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

Tabel 4.16 viser, hvilken region de varetægtsfængslede bor i. Som det fremgår af tabellen har 36 pct. af de varetægtsfængslede bopæl i Region Hovedstaden, mens 17 pct. bor i Region Sjælland. 21 pct. af de varetægtsfængslede bor i Region Syddanmark, 15 pct. bor i Region Midtjylland og endelig er der syv pct., der bor i Region Nordjylland.

Tabel 4.16. Region

	Antal	Procent
Region Hovedstaden	422	36,3
Region Sjælland	192	16,5
Region Syddanmark	242	20,8
Region Midtjylland	177	15,2
Region Nordjylland	79	6,8
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

4.5. Familiemæssig situation

75 pct. af de varetægtsfængslede er ugifte jf. tabel 4.17. 11 pct. er gift eller i partnerskab, mens 10 pct. er fraskilte eller enker/enkemænd. For de sidste fem pct. er civilstanden uoplyst.

Tabel 4.17. Civilstand

	Antal	Procent
Ugift	876	75,3
Gift/partnerskab	123	10,6
Fraskilt/enke/enkemand	113	9,7
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

Hvor tabel 4.17 viser de varetægtsfængslede juridiske civilstand, viser tabel 4.18 de varetægtsfængslede familietype. Familietype er knyttet til den adresse, den pågældende er registreret på. Tabel 4.18 viser, at 68 pct. af de varetægtsfængslede bor alene. Seks pct. lever som ægtepar/i partnerskab, mens 11 pct. er registreret som samboende/samlevende. 12 pct. af de varetægtsfængslede er hjemmeboende børn eller unge under 25 år. Der henvises i øvrigt til bilag 3, hvor Danmarks Statistiks familietypebegreb beskrives nærmere.

Tabel 4.18. Familietype

	Antal	Procent
Ægtepar/partnerskab	64	5,5
Samboende/samlevende par	124	10,7
Enlig	790	67,9
Hjemmeboende barn/ung under 25 år	134	11,5
Uoplyst	52	4,5
I alt	1.164	100

I tabel 4.19 er de 134 hjemmeboende børn og unge under 25 år udeladt. Tabellen indeholder altså kun oplysninger vedr. voksne varetægtsfængslede. Tabellen viser antal børn i husstanden og opgørelsen knytter sig til bopælsadressen ligesom familietyper gør. 84 pct. af de varetægtsfængslede bor ikke sammen med børn. Fem pct. af de varetægtsfængslede bor sammen med ét barn, mens tre pct. bor sammen med to børn, og ligeledes tre pct. bor sammen med tre børn eller flere.

Tabel 4.19. Børn i husstanden

	Antal	Procent
0	862	83,7
1	54	5,2
2	32	3,1
3+	30	2,9
Uoplyst	52	5,0
I alt	1.030	100

Tabel 4.20 viser varetægtspopulationens biologiske børn under 18 år. Her tages altså ikke højde for, hvorvidt man deler husstand sammen med børnene. Børnenes alder er opgjort d. 1.1.2011. Igen omfatter tabellen kun voksne varetægtsfængslede. 68 pct. af de varetægtsfængslede har ingen biologiske børn. 17 pct. har ét barn, mens 10 pct. har to børn og seks pct. har tre børn eller flere.

Tabel 4.20. Biologiske børn under 18 år

	Antal	Procent
0	696	67,6
1	170	16,5
2	107	10,4
3+	57	5,5
I alt	1.030	100

4.6. Uddannelse og kursusdeltagelse

Dette afsnit angår uddannelse og kursusdeltagelse. Det første delafsnit omhandler de varetægtsfængslede uddannelsesniveau, mens det andet delafsnit angår, hvilke voksen- og efteruddannelseskurser de varetægtsfængslede har deltaget i.

4.6.1. Uddannelse

Tabel 4.21 viser den højeste fuldførte uddannelse for de varetægtsfængslede.

Tabel 4.21. Højeste fuldførte uddannelse

	Antal	Procent
8. klasse	187	16,1
9.-10. klasse	615	52,8
Almengymnasiale uddannelser	20	1,7
Erhvervsgymnasiale uddannelser	11	0,9
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	173	14,9
Kort videregående uddannelse	3	0,3
Mellemlang videregående uddannelse	9	0,8
Bachelor	1	0,1
Lang videregående uddannelse	5	0,4
Forskeruddannelse	0	0,0
Uoplyst	140	12,0
I alt	1.164	100

Grundskolen er kategoriseret i hhv. 8. klasse og 9.-10. klasse. Som det fremgår af tabellen, er det 16 pct. af de varetægtsfængslede, som ikke har en kompetencegivende almen uddannelse. Det vil sige,

at de blot har gået i skole til og med 8. klasse. 53 pct. af de varetægtsfængslede har 9.-10. klasse som højeste fuldførte uddannelse. Se bilag 3 for en nærmere beskrivelse af Danmarks Statistiks definition af højeste fuldførte uddannelse.

Samlet set er det 69 pct. af de varetægtsfængslede, der ikke har en uddannelse over grundskoleniveau. Af dem, der har en højere uddannelse, har størstedelen gennemført et erhvervsfagligt praktik- og hovedforløb (15 pct.). Det er blot 1,6 pct. af varetægtspopulation, som har opnået en kort videregående uddannelse eller derover. For 12 pct. af de varetægtsfængslede findes der ingen uddannelsesoplysninger i Danmarks Statistik.

Tabel 4.22 viser, hvor stor en andel af varetægtspopulationen, der var i gang med en uddannelse den 1. november 2010. Som det fremgår af tabellen, er 94 pct. ikke registreret med en igangværende uddannelse. Af de få pct., som er i gang med en uddannelse, er der primært tale om erhvervsfaglige grundforløb og erhvervsfaglig praktik og hovedforløb.

Tabel 4.22. Igangværende uddannelse

	Antal	Procent
Grundskole	0	0,0
Forberedende uddannelser	2	0,2
Almengymnasiale uddannelser	5	0,4
Erhvervsgymnasiale uddannelser	3	0,3
Erhvervsfaglige grundforløb	30	2,6
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	29	2,5
Kort videregående uddannelse	1	0,1
Mellemlang videregående uddannelse	2	0,2
Bachelor	0	0,0
Lang videregående uddannelse	0	0,0
Forskeruddannelse	0	0,0
Ikke registreret med igangværende uddannelse	1.092	93,8
I alt	1.164	100

4.6.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

Tabellerne i dette afsnit angår deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser i perioden 2002-2010. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af variableerne.

Tabel 4.23 viser, at ud af de 1.164 varetægtsfængslede har 585, dvs. halvdelen, deltaget i et (eller flere) voksen- og efteruddannelseskurser, som er påbegyndt i perioden 2002-2010.

Tabel 4.23. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

	Antal	Procent
Ikke deltaget	579	49,7
Deltaget	585	50,3
I alt	1.164	100

De 585 varetægtsfængslede klienter har i alt deltaget i 2.897 forskellige kursusforløb i perioden. De følgende tre tabeller angår disse 2.897 kursusforløb. Tælleenheden i tabellerne er dermed kurser og ikke personer. Tabel 4.24 er en oversigt over, hvilke type kurser de varetægtsfængslede har deltaget

i. 39 pct. af kurserne er AMU-kurser, mens 25 pct. er AVU-kurser og 17 pct. er FVU-kurser. Derudover er der en mindre andel HF-kurser (ni pct.) og danskundervisning for udlændinge (syv pct.).

Sammenholdt med ovenstående oplysninger om, at en forholdsvis stor andel af de varetægtsfængslede ikke har færdiggjort grundskolen, giver det mening, at disse senere har forsøgt at tilegne sig færdigheder, de ikke fik erhvervet i grundskolen ved at påbegynde FVU- og AVU-kurser. Af de 187 varetægtsfængslede, som ikke har gennemført grundskolen, har 52 (svarende til 27 pct.) været indskrevet på et FVU- eller AVU-kursus på et tidspunkt i perioden 2002-2010.

Tabel 4.24. Kursustype

	Antal	Procent
FVU	481	16,6
AVU	734	25,3
HF	262	9,0
Højskoler	15	0,5
AMU	1.133	39,1
Danskundervisning for udlændinge	212	7,3
Øvrige	60	2,1
I alt	2.897	100

Tabel 4.25 viser, at 48 pct. af de kurser, som de varetægtsfængslede har deltaget i, er blevet færdiggjort, mens 43 pct. af kurserne er blevet afbrudt. For 10 pct. af kursusforløbene findes der ingen oplysninger om, hvordan kurset er afsluttet.

Tabel 4.25. Kursusafslutning

	Antal	Procent
Kursus færdiggjort	1.381	47,7
Kursus afbrudt	1.242	42,9
Uoplyst afslutning mv.	274	9,5
I alt	2.897	100

Yderligere analyser af varetægtspopulationen viser (i lighed med fængselspopulationen), at det særligt er AVU-kurserne, som er blevet afbrudt. Således er 89 pct. af AVU-kurserne afbrudt (og 11 pct. færdiggjort). De tilsvarende tal for FVU-kurser er 66 pct. (afbrudte) og 31 pct. (færdiggjorte), og AMU-kurser fem pct. (afbrudte) og 91 pct. (færdiggjorte). Den høje gennemførselsprocent for AMU-kurser kan skyldes, at AMU-kurser ofte er meget korte (fra 2-3 dages varighed til fem uger) og praktisk orienteret. Det er altså alt andet lige 'lettere' at fuldføre et AMU-kursus.

4.7. Behandling for somatisk sygdom

Dette afsnit omhandler somatisk sygdom belyst ved hjælp af oplysninger om de varetægtsfængslede sygehusindlæggelser og lægekonsultationer i 2010.

4.7.1 Sygehusindlæggelse

Tabel 4.26 viser, hvor stor en andel af de varetægtsfængslede der har været indlagt på sygehus i 2010. 82 pct. har ikke været indlagt, og dermed er det 18 pct. af de varetægtsfængslede, som har

været indlagt på sygehus i 2010. 11 pct. har været indlagt én gang, mens fem pct. har været indlagt 2-3 gange og én procent har været indlagt fire gange eller flere.

Tabel 4.26. Antal sygehusindlæggelser i 2010

	Antal	Procent
0	959	82,4
1	128	11,0
2-3	61	5,2
4+	16	1,4
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,3	-

De 1.164 varetægtsfængslede har tilsammen haft 374 indlæggelser i 2010. Årsagen til disse indlæggelser er vist i tabel 4.27. Tælleenheden i tabellen er indlæggelser og ikke personer. Indlæggelsesårsagen er kategoriseret efter den klassifikation af sygdomme, som Sundhedsstyrelsen anvender. Der henvises til bilag 3 for yderligere information herom.

Som tabel 4.27 viser, er der primært to årsager til indlæggelserne. Flest indlæggelser angår sygdom i bevægesystem (24 pct.) og mave-tarmsygdom (13 pct.). Dernæst kommer indlæggelser pga. mentale sygdomme (ni pct.) og forgiftninger (otte pct.). Der er imidlertid også en forholdsvis stor andel af indlæggelserne, som er kategoriseret som uklassificérbar (18 pct.).

Tabel 4.27. Årsag til indlæggelse i 2010

	Antal	Procent
Infektionssygdom	12	3,2
Lungesygdom	15	4,0
Sygdom i nervesystem	9	2,4
Sygdom i hjerte og de store kar	8	2,1
Sygdom i arterier, vener og lymfesystem	1	0,3
Åreknude i under-ekstremiteter	1	0,3
Blodsygdom	17	4,5
Mave-tarmsygdom	48	12,8
Urinvejssygdom og sygdom i mandlige kønsorganer	7	1,9
Sygdom i bevægesystem	88	23,5
Gynækologisk sygdom	1	0,3
Sygdom ved graviditet, fødsel og i perinatalperiode	1	0,3
Hudsygdom og kønssygdom	14	3,7
Øjensygdom	2	0,5
Næse-, øre- og halssygdom	6	1,6
Endokrine, metaboliske og kromosomale sygdomme	3	0,8
Mental sygdom	35	9,4
Sygdom i mamma	2	0,5
Sterilisation (mænd og kvinder)	0	0,0
Hjernerystelse	9	2,4
Forgiftninger	28	7,5
Uklassificérbar	67	17,9
I alt	374	100

Tabel 4.28 viser indlæggelsesvarigheden for de 374 indlæggelser, som de varetægtsfængslede har haft i 2010. Tælleenheden i tabellen er således indlæggelser.

Tabel 4.28. Indlæggelsesvarighed i dage i 2010

	Antal	Procent
0	161	43,0
1	114	30,5
2-3	53	14,2
4+	46	12,3
I alt	374	100
Gennemsnit	1,7	-

Tabellen viser, at 43 pct. af indlæggelserne har haft en varighed på nul dage, hvilket vil sige, at klienten er udskrevet samme dag, som vedkommende er indskrevet. 31 pct. af indlæggelserne har varet én dag, mens 14 pct. af indlæggelserne har varet 2-3 dage og 12 pct. af indlæggelserne har varet fire dage eller længere.

4.7.2. Lægekonsultationer

Tabellerne i dette afsnit viser de varetægtsfængslede kontakter med læge i 2010, dvs. året før indexdagen. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af datagrundlaget.

Det må forventes, at de varetægtsfængslede, som har været frihedsberøvet i 2010 primært har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i arresthusene/fængslerne, og derfor i mindre omfang er blevet registreret med kontakter til læger under sygesikringen. I det følgende beskrives sundhedsbetjeningen i Kriminalforsorgen.

I medfør af Straffuldbyrdslovens § 45, stk. 1, har indsatte ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand. Behandlingen af syge indsatte skal som udgangspunkt varetages af det almindelige behandlingssystem, der råder over et differentieret behandlingstilbud, der muliggør, at den enkeltes individuelle behandlingsbehov imødekommes bedst muligt. Såvel økonomiske som sikkerhedsmæssige hensyn har dog medført, at der er etableret en sundhedsordning i fængsler og arresthuse.

Sundhedsordningen medfører, at der til alle fængsler og arresthuse er knyttet en fængselslæge/arresthuslæge, typisk en praktiserende læge fra lokalområdet, der er til stede i institutionen 1-2 gange om ugen i et bestemt antal timer. Alle fængsler og de største arresthuse har tilknyttet sygeplejerske, enten på fuld tid eller på deltid. Alle fængsler har tillige tilknyttet en psykiater, typisk på konsulentbasis, hvilket betyder, at en speciallæge er til stede i institutionen et bestemt antal timer om ugen. De fleste fængsler har tillige tilknyttet en psykolog, også typisk på konsulentbasis. Endvidere har de største fængsler en tandlægeklinik, hvor en praktiserende tandlæge fra lokalområdet er til stede nogle timer om ugen. Som et led i Kriminalforsorgens flerårsaftale for 2013-2016 er der etableret en ordning med tilknytning af psykiatriske konsulenter til arresthusene. Ansættelse af disse konsulenter forventes at ske løbende i 2013.

For så vidt angår tandbehandling har indsatte, som udstår fængselsstraf eller forvaring og som skal opholde sig i en institution under Kriminalforsorgen i tre måneder eller derover, ret til tandbehandling, hvortil der efter lov om offentlig sygesikring og regler udstedt efter denne ydes

tilskud af den offentlige sygesikring. Disse indsatte har desuden ret til tandbehandling omfattende aftagelig protese og nødvendig lokalbedøvelse i tilknytning til den behandling, der ydes. For indsatte, der er varetægtsfængslede eller som skal opholde sig i en institution under Kriminalforsorgen under tre måneder, er der ret til nødbehandling.

De følgende tabeller indeholder information om, hvorvidt klienterne har haft kontakt med læger under sygesikringen.

Tabel 4.29 viser, hvor ofte de varetægtsfængslede har konsulteret læge i 2010. Tabellen omfatter alle typer af lægekonsultationer, dvs. konsultation med alment praktiserende læge, speciallæge, tandlæge eller anden læge. 22 pct. af de varetægtsfængslede har ikke konsulteret læge i 2010. Fire pct. har haft kontakt til læge én gang, mens 25 pct. har haft kontakt til læge 2-3 gange og 28 pct. har haft kontakt til læge 4-5 gange. Endelig er der 21 pct. af de varetægtsfængslede, som har konsulteret læge seks gange eller flere i 2010. Det gennemsnitlige antal lægekonsultationer er 3,4.

Tabel 4.29. Antal lægekonsultationer i alt i 2010

	Antal	Procent
0	255	21,9
1	49	4,2
2-3	290	24,9
4-5	324	27,8
6+	246	21,1
I alt	1.164	100
Gennemsnit	3,4	-

Tabel 4.30 viser antal lægekonsultationer med alment praktiserende læge i 2010. Som det fremgår af tabellen, har 26 pct. af de varetægtsfængslede ikke konsulteret alment praktiserende læge i 2010. Det gennemsnitlige antal lægekonsultationer med alment praktiserende læge er 2,9 blandt de varetægtsfængslede.

Tabel 4.30. Antal konsultationer med alment praktiserende læge i 2010

	Antal	Procent
0	306	26,3
1	4	0,3
2-3	367	31,5
4-5	362	31,1
6+	125	10,7
I alt	1.164	100
Gennemsnit	2,9	-

Af tabel 4.31 fremgår, hvor ofte de varetægtsfængslede har konsulteret speciallæge i 2010. 'Speciallæge' omfatter ørelæge, øjenlæge, psykiater og øvrige speciallæger. Tabellen viser, at det er 85 pct. af de varetægtsfængslede, som ikke har konsulteret speciallæge i 2010. Det gennemsnitlige antal konsultationer med speciallæge er da også ganske lavt, nemlig 0,2.

Tabel 4.31. Antal konsultationer med speciallæge i 2010

	Antal	Procent
0	994	85,4
1	139	11,9
2-3	29	2,5
4	2	0,2
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,2	-

Også hvad angår tandlægekonsultationer er de varetægtsfængslede sjældne gæster. 76 pct. af de varetægtsfængslede har således ikke været til tandlæge i 2010. Det gennemsnitlige antal tandlægebesøg er 0,2 jf. tabel 4.32.

Tabel 4.32. Antal tandlægekonsultationer i 2010

	Antal	Procent
0	887	76,2
1	277	23,8
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,2	-

Tabel 4.33 viser antal konsultationer med anden læge i 2010. Denne kategori omfatter kiropraktor, fysioterapeut, fodterapeut, psykolog og modtagelse af øvrige ydelser. 91 pct. af de varetægtsfængslende har ikke haft konsultationer hos 'anden læge' i 2010, mens ni pct. har haft sådanne konsultationer.

Tabel 4.33. Antal konsultationer hos anden læge i 2010

	Antal	Procent
0	1.054	90,5
1	99	8,5
2	11	0,9
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,1	-

Den sidste tabel i dette afsnit viser, om de varetægtsfængslede er registreret med konsultation hos psykolog eller psykiater i 2010. Psykiater er i det ovenstående kategoriseret som speciallæge, mens psykolog er kategoriseret som anden læge. I tabel 4.34 er psykolog- og psykiaterkonsultationer imidlertid slået sammen. Tabellen viser, at fire pct. af de varetægtsfængslede har konsulteret psykolog eller psykiater i 2010.

Tabel 4.34. Antal konsultationer med psykolog eller psykiater i 2010

	Antal	Procent
0	1.113	95,6
1	50	4,3
2	1	0,1
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,0	-

4.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

I dette afsnit gøres rede for, hvorvidt de varetægtsfængslede har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Oplysningerne stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁵² Der er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose er registreret som aktions- eller bidiagnose. Tabel 4.35 viser et uddrag af relevante kategorier fra ICD-10. Denne svarer til WHO's klassifikationssystem ICD-10 (klassifikation af psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser).

Tabel 4.35. ICD-10 oversigt

F00-09	Organiske (incl. symptomatiske) psykiske lidelser
F10-19	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer
F20-29	Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
F30-39	Affektive sindslidelser
F40-49	Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer
F50-59	Adfærdssændringer forbundne med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
F60-69	Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd
F70-79	Mental retardering (åndssvagthed)
F80-89	Psykiske udviklingsforstyrrelser
F90-98	Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens
F99	Psykisk lidelse eller forstyrrelse, ikke på anden måde specificeret
X-Y	Ydre sygdoms- og dødsårsager
Z	Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ⁵³

I det følgende analyseres data vedrørende behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser således, at der opereres med tre forskellige observationsperioder, hhv. 1) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, 2) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år og 3) kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdagen. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister og de variabler, som er dannet på baggrund af dette.

4.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995

Tabel 4.36 viser, hvor stor en andel af varetægtsfængselspopulationen der har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Samtlige kontakter er inkluderet i tabellen uanset type (dvs. heldøgn, deldøgn, ambulant og skadestue). Tælleenheden i tabellen er personer.

Tabellen viser, at 65 pct. af de varetægtsfængslede ikke er registreret i det psykiatriske behandlingssystem med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. 19 pct. har modtaget behandling 1-2 gange, mens 12 pct. har modtaget behandling 3-9 gange, og tre pct. har modtaget behandling 10-24 gange. Endelig er der én pct., der har haft 25 eller flere kontakter med det

⁵² For en nærmere beskrivelse af registret henvises til artiklen: Mors, O., Perto, G.P., Mortensen P.B. (2011): "The Danish Psychiatric Central Research Register. *Scandinavian Journal of Public Health* Vol. 39, p. 54-57.

⁵³ Herunder diagnose af typen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder. Gruppen kan yderligere specificeres i følgende: Z04.60 Retspsykiatrisk observation. Z04.61 Dom til behandling. Z04.62 Dom til psykiatrisk anbringelse. Z04.63 Civilretlig undersøgelse. Z04.64 Socialretlig undersøgelse. Z04.68 Anden retslig undersøgelse eller foranstaltning. Z04.69 Uspecificeret.

psykiatriske behandlingssystem i perioden. I gennemsnit har de varetægtsfængslede haft 1,9 kontakter siden 1995.

Tabel 4.36. Antal kontakter (personer)

	Antal	Procent
0	761	65,4
1-2	223	19,2
3-9	138	11,9
10-24	29	2,5
25+	13	1,1
I alt	1.164	100
Gennemsnit	1,9	-

De 1.164 varetægtsfængslede har tilsammen haft 2.188 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Tabel 4.37 viser, hvilken diagnose klienterne er blevet registreret med, da de modtog behandling. Tælleenheden i tabellen er således kontakter og ikke personer. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 4.35.

Tabel 4.37. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Antal	Procent
F00-09	30	1,4
F10-19	655	29,9
F20-29	423	19,3
F30-39	122	5,6
F40-49	302	13,8
F50-59	4	0,2
F60-69	210	9,6
F70-79	14	0,6
F80-89	6	0,3
F90-98	179	8,2
F99	76	3,5
X-Y	3	0,1
Z	164	7,5
I alt	2.188	100

Tabellen viser, at der er flest kontakter med diagnose F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer (30 pct.). Der er imidlertid også en del kontakter med diagnoserne F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser, og med diagnoserne F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer). I otte pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.⁵⁴

⁵⁴ Af de 164 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 163 af kontakterne 'psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder' (Z04.6). Heraf angår 89 kontakter 'retspsykiatrisk observation', 32 kontakter angår 'dom til behandling', syv kontakter angår 'dom til psykiatrisk anbringelse', 33 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning', mens to kontakter angår 'uspecificeret psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder'. Den sidste kontakt angår øvrig Z-diagnose.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 179 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 105 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 4,8 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

I tabel 4.38 er tælleenheden ligeledes kontakter. Denne tabel viser, hvilken patienttype kontakten har omhandlet. 31 pct. af kontakterne har været heldøgnsindlæggelser, mens under én pct. har været deldøgnsindlæggelser. 29 pct. af kontakterne angår ambulant behandling, og endelig er 40 pct. af kontakterne skadestuebesøg. Af de 867 skadestuebesøg har hovedparten (95 pct.) haft en varighed på nul døgn. Det vil sige, at de enten er blevet udskrevet samme dag eller er blevet overflyttet til anden type behandling (døgn eller ambulant behandling). Eftersom det ikke er muligt at identificere det enkelte behandlingsforløb ved hjælp af data, er det ikke muligt at se præcist, hvad der er sket. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af datagrundlaget.

Tabel 4.38 Patienttype (kontakter)

	Antal	Procent
Heldøgn	684	31,3
Deldøgn	10	0,5
Ambulant	627	28,7
Skadestue	867	39,6
I alt	2.188	100

Længden af behandlingen fremgår af tabel 4.39. I 45 pct. af kontakterne har behandlingstiden været i nul døgn (45 pct.), og i 19 pct. af kontakterne har behandlingstiden været mellem 1-7 døgn. Der er dog også en del sager, hvor behandlingstiden har været betydelig længere, hvilket giver en gennemsnitlig behandlingstid på 52,2 døgn.

Tabel 4.39. Behandlingslængde (kontakter)

	Antal	Procent
0 døgn	985	45,0
1-7 døgn	425	19,4
8 døgn-1 md.	217	9,9
Over 1 md.-3.mdr.	197	9,0
Over 3 mdr.-½ år	138	6,3
Over ½ år-1 år	85	3,9
Over 1 år	89	4,1
Uoplyst	52	2,4
I alt	2.188	100
Gennemsnit	52,2	-

Tabel 4.40 viser indlæggelsesvilkår for de klienter, der har været indlagt i heldøgn eller deldøgn i perioden. Tælleenheden i tabel 4.40 er indlæggelser, ikke personer. 68 pct. af indlæggelserne har været på frivilligt vilkår, mens fire pct. har været tvangsindlæggelser. 11 pct. af indlæggelserne har været iht. andet retsgrundlag, fem pct. har været iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning, og 12 pct. har været indlæggelser iht. kendelse om mentalundersøgelse mv.

Tabel 4.40. Indlæggelsesvilkår (indlæggelser)

	Antal	Procent
Frivillige indlæggelser, almindelige og retslige patienter	472	68,0
Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer	30	4,3
Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven	73	10,5
Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning	35	5,0
Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/ varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter	80	11,5
Barn indlagt i henhold til Lov om social service	0	0,0
Indlagt i henhold til farlighedsdekret	0	0,0
Uoplyst	4	0,6
I alt	694	100

Når nogle varetægtsfængslede er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁵⁵

Tabel 4.41 viser indlæggelseslængden. Tælleenheden i tabellen er indlæggelser og ikke personer. Som det fremgår af tabellen, har godt halvdelen af indlæggelserne været mellem 1-7 døgn (52 pct.), mens 21 pct. har været mellem 8 døgn og 1 måned. Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed er 23,0 døgn.

Tabel 4.41. Indlæggelseslængde (indlæggelser)

	Antal	Procent
0 døgn	58	8,4
1-7 døgn	359	51,7
8 døgn-1 md.	148	21,3
Over 1 md.-3.mdr.	66	9,5
Over 3 mdr.-½ år	32	4,6
Over ½ år-1 år	10	1,4
Over 1 år	4	0,6
Uoplyst	17	2,4
I alt	694	100
Gennemsnit	23,0	-

4.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år

Populationen i dette afsnit består af de varetægtsfængslede, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år forud for indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose.

⁵⁵ Der er registreret 35 indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er varetægtsfængslede. Disse 35 indlæggelser angår 26 forskellige personer, da flere klienter er registreret med mere end én indlæggelse. Af disse 26 personer er 12 registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

Tabel 4.42 viser, at det i alt er 14 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i det psykiatriske behandlingssystem i denne periode. Heraf har flertallet (11 pct.) modtaget behandling 1-2 gange.

Tabel 4.42. Antal kontakter (personer)

	Antal	Procent
0	997	85,7
1-2	125	10,7
3-9	39	3,4
10-24	2	0,2
25+	1	0,1
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,3	-

De 1.164 varetægtsfængslede har tilsammen haft 403 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i observationsperioden. Af tabel 4.43 fremgår det, hvilken aktionsdiagnose klienterne er registreret med ved disse kontakter. Tælleenheden i tabellen er kontakter. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 4.35.

Tabel 4.43. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Antal	Procent
F00-09	9	2,2
F10-19	71	17,6
F20-29	79	19,6
F30-39	27	6,7
F40-49	69	17,1
F50-59	0	0,0
F60-69	33	8,2
F70-79	2	0,5
F80-89	0	0,0
F90-98	29	7,2
F99	21	5,2
X-Y	0	0,0
Z	63	15,6
I alt	403	100

Klienterne er primært registreret for diagnose F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser (20 pct. af kontakterne), F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer (18 pct.) og F40-49, dvs. nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer (17 pct.). I 16 pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.⁵⁶

⁵⁶ Af de 63 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 40 kontakter 'retspsykiatrisk observation', fire kontakter angår 'dom til behandling', én kontakt angår 'dom til psykiatrisk anbringelse', mens 18 kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning'.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de 29 kontakter med diagnoserne F90-98 udgør 28 af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 6,9 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

Af tabel 4.44 fremgår, hvilken patienttype de 406 kontakter har omhandlet. 35 pct. af kontakterne har været heldøgnsindlæggelser, mens 34 pct. har været ambulant behandling, og 31 pct. har været skadestuebesøg.

Tabel 4.44. Patienttype (kontakter)

	Antal	Procent
Heldøgn	139	34,5
Ambulant	138	34,2
Skadestue	126	31,3
I alt	403	100

Tabel 4.45 viser behandlingens længde for de 403 kontakter, som de varetægtsfængslede har haft med det psykiatriske behandlingssystem i året før indexdagen. 34 pct. af kontakterne har været nul døgn, mens 21 pct. har været 1-7 døgn. Der er dog også en del tilfælde med længerevarende behandlinger. Den gennemsnitlige behandlingens længde er 49,7 døgn.

Tabel 4.45. Behandlingslængde (kontakter)

	Antal	Procent
0 døgn	136	33,7
1-7 døgn	85	21,1
8 døgn-1 md.	45	11,2
Over 1 md.-3.mdr.	51	12,7
Over 3 mdr.-½ år	31	7,7
Over ½ år-1 år	15	3,7
Over 1 år	11	2,7
Uoplyst	29	7,2
I alt	403	100
Gennemsnit	49,7	-

Der har været 139 indlæggelser blandt de varetægtsfængslede i observationsperioden. Tabel 4.46 viser indlæggelsesvilkåret. Tælleenheden i tabellen er indlæggelser. 60 pct. af de varetægtsfængslede indlæggelser har været frivillige indlæggelser, mens fire pct. har været tvangsindlæggelser. Fire pct. af indlæggelserne er sket iht. andet retsgrundlag, mens ni pct. er sket iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning. Endelig er 22 pct. af indlæggelserne sket iht. kendelse om mentalundersøgelse mv.

Når nogle varetægtsfængslede er registreret med indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning, kan det skyldes, at de har været indlagt i forbindelse med en tidligere idømt foranstaltningsdom. Der kan dog også være tale om fejlregistrering i forbindelse med indlæggelse

på psykiatrisk afdeling (fx ved overførsel fra Kriminalforsorgen) eller ved registreringen i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁵⁷

Tabel 4.46. Indlæggelsesvilkår (indlæggelser)

	Antal	Procent
Frivillige indlæggelser, almindelige og retslige patienter	84	60,4
Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer	6	4,3
Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven	5	3,6
Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning	13	9,4
Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/ varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter	31	22,3
Barn indlagt i henhold til Lov om social service	0	0,0
Indlagt i henhold til farlighedsdekret	0	0,0
I alt	139	100

Indlæggelseslængden for de 139 indlæggelser fremgår af tabel 4.47. Syv pct. af indlæggelserne har haft en varighed på nul døgn. Det betyder, at personen er udskrevet eller overflyttet samme dag, som personen er indskrevet. Knap halvdelen af indlæggelserne har haft en varighed på 1-7 døgn, mens 25 pct. har haft en varighed på mellem 8 døgn og 1 måned. I alt har 17 pct. af indlæggelserne været i over en måned. Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed er på 25,5 døgn.

Tabel 4.47. Indlæggelseslængde (indlæggelser)

	Antal	Procent
0 døgn	10	7,2
1-7 døgn	67	48,2
8 døgn-1 md.	34	24,5
Over 1 md.-3.mdr.	13	9,4
Over 3 mdr.-½ år	9	6,5
Over ½ år-1 år	1	0,7
Over 1 år	1	0,7
Uoplyst	4	2,9
I alt	139	100
Gennemsnit	25,5	-

4.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag

Populationen i dette afsnit består af de varetægtsfængslede, som er registreret med en igangværende behandling på indexdagen, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose. Det betyder, at klienterne er indskrevet i behandling før indexdagen, og at de enten er udskrevet efter indexdagen, eller at de endnu ikke er udskrevet på det tidspunkt, hvor oplysningerne fra registret er modtaget.

46 varetægtsfængslede (svarende til fire pct.) er registreret med en igangværende behandling på indexdagen. Tre personer er registreret med to igangværende behandlingsforløb.

⁵⁷ Der er registreret 13 indlæggelser iht. dom om psykiatrisk særforanstaltning vedr. klienter, som er varetægtsfængslede. Disse 13 indlæggelser angår ni forskellige personer, da flere klienter er registreret med mere end én indlæggelse. Af disse ni personer er fem registreret i kriminalregistret med (tidligere) foranstaltningsdomme.

At klienterne er registreret med mere end ét igangværende behandlingsforløb kan virke mærkværdigt. Det er ikke muligt at afgøre, om der er tale om fejlregistreringer i registret, fx behandlingsforløb som ikke er registreret eller afsluttet korrekt.

Tabel 4.48. Antal kontakter (personer)

	Antal	Procent
0	1.118	96,0
1	43	3,7
2	3	0,3
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,03	-

Der er således 49 igangværende behandlingsforløb på indexdagen. Tabel 4.49 viser, hvilken aktionsdiagnose klienterne er registreret med i de 49 behandlingsforløb. Oversigt over kategoriseringen af diagnoserne fremgår af tabel 4.35.

Tabel 4.49. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Antal	Procent
F00-09	0	0,0
F10-19	2	4,1
F20-29	8	16,3
F30-39	4	8,2
F40-49	4	8,2
F50-59	0	0,0
F60-69	3	6,1
F70-79	0	0,0
F80-89	0	0,0
F90-98	9	18,4
F99	3	6,1
X-Y	0	0,0
Z	16	32,7
I alt	49	100

I 33 pct. af kontakterne er der registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose.⁵⁸ Derudover angår 16 pct. af kontakterne diagnoserne F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser, mens 18 pct. af kontakterne angår diagnoserne F90-98, dvs. adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens.

F90-98 omfatter diagnoserne F90.0-9 (hyperkinetiske forstyrrelser), der anvendes for personer med ADHD. Af de ni kontakter med diagnoserne F90-98 udgør otte af kontakterne F90 diagnoser. Det betyder, at ADHD udgør 16,3 pct. af samtlige registrerede diagnoser.

⁵⁸ Af de 16 kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, angår 10 kontakter 'retspsykiatrisk observation', tre kontakter angår 'dom til behandling', mens tre kontakter angår 'anden retslig undersøgelse eller foranstaltning'.

Tabel 4.50 viser, hvilken patienttype kontakterne vedrører. Hovedparten af kontakterne er ambulant behandling (86 pct.).

Tabel 4.50. Patienttype (kontakter)

	Antal	Procent
Heldøgn	7	14,3
Ambulant	42	85,7
Skadestue	0	0,0
I alt	49	100

Tabel 4.51 viser behandlingslængden for de behandlingsforløb, som var aktive på indexedagen. I 59 pct. af forløbene er behandlingslængden uoplyst, hvilket betyder, at behandlingen endnu ikke er afsluttet (se bilag 5 for mere information om dette). 20 behandlingsforløb var afsluttet, da data fra Det Psykiatriske Forskningsregister blev modtaget (dvs. oktober 2011). Den gennemsnitlige behandlingslængde for disse er 191,1 døgn.

Tabel 4.51. Behandlingslængde (kontakter)

	Antal	Procent
0 døgn	0	0,0
1-7 døgn	1	2,0
8 døgn-1 md.	2	4,1
Over 1 md.-3.mdr.	9	18,4
Over 3 mdr.-½ år	3	6,1
Over ½ år-1 år	1	2,0
Over 1 år	4	8,2
Uoplyst	29	59,2
I alt	49	100
Gennemsnit	191,1	-

Syv personer var registreret som indlagt på indexedagen. Fem af disse var indlagt som 'alm. frivillig indlagt', mens to var 'indlagt i henhold til kendelse om mentalundersøgelse mv.' Der er formentligt tale om varetægtsfængslede, som midlertidigt er overført til psykiatrisk afdeling.

4.9. Tidligere behandling for stofmisbrug

I dette afsnit gøres rede for, hvor stor en andel af de varetægtsfængslede, der er registreret for at have modtaget behandling for stofmisbrug i amtsligt eller kommunalt regi siden 1996. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om datagrundlaget.

Tabel 4.52 viser antal behandlingsforløb for behandling af stofmisbrug. Tabellen viser, at 77 pct. af de varetægtsfængslede ikke er registreret for at have modtaget behandling for stofmisbrug. Otte pct. af de varetægtsfængslede har modtaget behandling for stofmisbrug én gang, mens ni pct. har modtaget behandling 2-4 gange, og syv pct. har modtaget behandling fem gange eller mere siden 1996.

Tabel 4.52. Antal behandlingsforløb for behandling for stofmisbrug siden 1996

	Antal	Procent
0	893	76,7
1	93	8,0
2-4	100	8,6
5+	78	6,7
I alt	1.164	100
Gns.	0,9	-

De 1.164 varetægtsfængslede har tilsammen haft 1.005 behandlingsforløb for stofmisbrug siden 1996. Behandlingstypen for disse behandlinger fremgår af tabel 4.53. I godt en tredjedel af behandlingsforløbene har behandlingen foregået med metadon, mens 45 pct. af forløbene har været stoffri behandling. Behandling med buprenorfin og anden substitution med opiater har ikke været udbredt. Ingen af de varetægtsfængslede har modtaget behandling med heroin eller LAAM. I 15 pct. af behandlingsforløbene er behandlingstypen uoplyst.

Tabel 4.53. Behandlingstype (forløb)

	Antal	Procent
Metadon	341	33,9
Buprenorfin	59	5,9
Anden substitution med opiater	5	0,5
Stoffri behandling	449	44,7
Heroin	0	0,0
LAAM	0	0,0
Uoplyst	151	15,0
I alt	1.005	100

Tabel 4.54 viser behandlingens længden for de 1.005 behandlingsforløb for stofmisbrug. 27 pct. af behandlingsforløbene har haft en varighed på 0-60 dage, og ligeledes 27 pct. har haft en varighed på 61 dage-1/2 år. I alt 31 pct. af behandlingsforløbene er registreret med en varighed på over 1/2 år. I 16 pct. af behandlingsforløbene er behandlingens længden uoplyst. Den gennemsnitlige behandlingens længde er 219,5 dage.

Tabel 4.54. Behandlingslængde (forløb)

	Antal	Procent
0-60 dage	271	27,0
61 dage-1/2 år	271	27,0
Over 1/2 år-1 år	164	16,3
Over 1 år-2 år	86	8,6
Over 2 år	57	5,7
Uoplyst	156	15,5
I alt	1.005	100
Gns.	219,5	

4.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug

I dette afsnit gøres rede for, hvor stor en andel af de varetægtsfængslede der har modtaget behandling for alkoholmisbrug på en behandlingsinstitution siden 2006. Der henvises til bilag 3 for nærmere information om datagrundlaget.

Tabel 4.55 viser, hvor mange varetægtsfængslede som har været i behandling for alkoholmisbrug. Tre pct. har været i behandling én gang, mens to pct. har været i behandling to eller flere gange.

Tabel 4.55. Antal behandlingsforløb for behandling for alkoholmisbrug siden 2006

	Antal	Procent
0	1.108	95,2
1	39	3,4
2+	17	1,5
I alt	1.164	100
Gns.	0,08	-

De 1.164 varetægtsfængslede er registreret med i alt 89 behandlingsforløb i perioden. Otte pct. af disse har været ambulant behandling, seks pct. har været døgnbehandling, mens 15 pct. har været dagbehandling. For 72 pct. af sagerne er behandlingstypen ikke oplyst, hvilket gør oplysningen om behandlingstypen temmelig usikker.

Tabel 4.56. Behandlingstype (forløb)

	Antal	Procent
Ambulant	7	7,9
Døgn	5	5,6
Dag	13	14,6
Uoplyst	64	71,9
I alt	89	100

Tabel 4.57 viser behandlingslængden for de 89 behandlingsforløb. 25 pct. af forløbene har haft en varighed på 0-60 dage, mens 32 pct. har haft en varighed på 61 dage-½ år. I alt 26 pct. af forløbene har haft en varighed på over ½ år. I 18 pct. af sagerne er behandlingslængden uoplyst. Den gennemsnitlige behandlingslængde for de oplyste (afsluttede) sager er 167,4 dage.

Tabel 4.57. Behandlingslængde (forløb)

	Antal	Procent
0-60 dage	22	24,7
61 dage-½ år	28	31,5
Over ½ år-1 år	14	15,7
Over 1 år-2 år	8	9,0
Over 2 år	1	1,1
Uoplyst	16	18,0
I alt	89	100
Gns.	167,4	-

4.11. Kriminel belastning

I dette afsnit gøres rede for de varetægtsfængslede kriminelle belastning, dvs. antal domfældelser. Der anvendes tre forskellige afgrænsninger, hhv. fældende afgørelser, frihedsstraffe og fængselsstraffe. I bilag 3 redegøres nærmere for disse definitioner.

Tabel 4.58 viser, hvor mange fældende afgørelser de varetægtsfængslede har. Fem pct. af de varetægtsfængslede har ingen fældende afgørelser. Det betyder, at de ikke er tidligere dømt. Det er dog langt fra alle de varetægtsfængslede, som har en ren straffeattest. Knap halvdelen af de varetægtsfængslede har 10 eller flere fældende afgørelser bag sig. Det gennemsnitlige antal fældende afgørelser for de varetægtsfængslede er 12,6.

Tabel 4.58. Antal fældende afgørelser

	Antal	Procent
0	61	5,2
1	62	5,3
2-4	212	18,2
5-9	263	22,6
10+	566	48,6
I alt	1.164	100
Gennemsnit	12,6	-

Tabel 4.59 viser, hvor mange frihedsstraffe de varetægtsfængslede har bag sig. 17 pct. af de varetægtsfængslede er ikke idømt frihedsstraffe. Det betyder, at de ikke tidligere har fået en betinget eller ubetinget dom. 17 pct. af de varetægtsfængslede er idømt én frihedsstraf, mens 31 pct. er idømt 2-4 frihedsstraffe. 21 pct. af de varetægtsfængslede er idømt 5-9 frihedsstraffe og endelig er 15 pct. idømt 10 frihedsstraffe eller derover. Gennemsnittet er 5,0 frihedsstraffe.

Tabel 4.59. Antal frihedsstraffe

	Antal	Procent
0	192	16,5
1	195	16,8
2-4	359	30,8
5-9	247	21,2
10+	171	14,7
I alt	1.164	100
Gennemsnit	5,0	-

Tabel 4.60 viser, hvor mange fængselsstraffe de varetægtsfængslede tidligere er idømt. 27 pct. af de varetægtsfængslede er ikke idømt en fængselsstraf. 20 pct. af de varetægtsfængslede har fået én fængselsstraf, mens 25 pct. har fået 2-4 fængselsstraffe. 17 pct. af de varetægtsfængslede er idømt 5-9 fængselsstraffe, mens 11 pct. er idømt 10 fængselsstraffe eller flere. Gennemsnittet er 3,9 fængselsstraffe.

Tabel 4.60. Antal fængselsstraffe

	Antal	Procent
0	315	27,1
1	236	20,3
2-4	288	24,7
5-9	199	17,1
10+	126	10,8
I alt	1.164	100
Gennemsnit	3,9	-

4.12. Oplysninger vedrørende aktuelle varetægtsfængsling

Oplysningerne i dette afsnit stammer fra Kriminalforsorgens klientsystem. Når der refereres til den aktuelle varetægtsfængsling i dette afsnit, betyder det tiden fra varetægtsfængslingens start til indexdagen.

Det betyder, at hvis man har været varetægtsfængslet i lang tid, er der større sandsynlighed for at blive registreret for de forskellige hændelser, som er registreret i Klientsystemet (fx disciplinærstraffe) end, hvis man har været varetægtsfængslet i kort tid. Der er fx en større sandsynlighed for at have fået en bøde, hvis man har været varetægtsfængslet i ½ år, end hvis man har været varetægtsfængslet i én måned. Det skal i den forbindelse også præciseres, at varetægtsfængslingen kan bestå i ophold på flere forskellige institutioner typisk ved, at personen flyttes fra et arresthus til et andet.

4.12.1 Opholdstid

Tabel 4.61 viser, hvor lang tid de varetægtsfængslede har opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner på indexdagen. 25 pct. har været fængslet i op til én måned, 17 pct. har været fængslet i 2-3 måneder og 38 pct. har været fængslet i 4-6 måneder. I alt har 20 pct. af de varetægtsfængslede været fængslet i over seks måneder på indexdagen. Den gennemsnitlige opholdstid på indexdagen er 115,9 dage. Medianen er lidt lavere, nemlig 73,5 dage.

Tabel 4.61. Opholdslængde på indexdag

	Antal	Procent
0-1 md.	295	25,3
2-3 mdr.	196	16,8
4-6 mdr.	440	37,8
7-9 mdr.	98	8,4
10 mdr. op til 1 år	72	6,2
1 år op til 2 år	59	5,1
2 år og derover	4	0,3
I alt	1.164	100
Gennemsnit	115,9	-
Median	73,5	-

4.12.2. Placering

Tabel 4.62 viser, hvor de 1.164 varetægtsfængslede var placeret på indexdagen. En stor del var placeret på Københavns fængsler, hvilket også afspejler, at det er landets største arresthus. Fordelingen svarer således til kapaciteten på de forskellige arresthuse og arrestafdelinger.

Tabel 4.62. Institution

	Antal	Procent
Åbent fængsel	23	2,0
Lukket fængsel	81	7,0
Kbh. Fængsler	341	29,3
Arresthuset i Helsingør	44	3,8
Arresthuset i Hillerød	13	1,1
Arresthuset i Frederikssund	9	0,8
Arresthuset i Roskilde	20	1,7
Arresthuset i Køge	34	2,9
Arresthuset i Holbæk	21	1,8
Arresthuset i Kalundborg	11	0,9
Arresthuset i Ringsted	16	1,4
Arresthuset i Slagelse	25	2,1
Arresthuset i Næstved	16	1,4
Arresthuset i Nyk. F.	18	1,5
Arresthuset i Nakskov	14	1,2
Arresthuset i Maribo	8	0,7
Arresthuset i Rønne	2	0,2
Arresthuset i Odense	41	3,5
Arresthuset i Svendborg	16	1,4
Arresthuset i Assens	17	1,5
Arresthuset i Sønderborg	16	1,4
Arresthuset i Åbenrå	15	1,3
Arresthuset i Tønder	10	0,9
Arresthuset i Haderslev	13	1,1
Arresthuset i Esbjerg	34	2,9
Arresthuset i Kolding	37	3,2
Arresthuset i Vejle	23	2,0
Arresthuset i Herning	14	1,2
Arresthuset i Ringkøbing	9	0,8
Arresthuset i Holstebro	8	0,7
Arresthuset i Århus	54	4,6
Arresthuset i Silkeborg	17	1,5
Arresthuset i Randers	33	2,8
Arresthuset i Viborg	19	1,6
Arresthuset i Nyk. Mors	8	0,7
Arresthuset i Aalborg	35	3,0
Arresthuset i Hobro	17	1,5
Arresthuset i Frederikshavn	15	1,3
Arresthuset i Hjørring	17	1,5
I alt	1.164	100

Tabel 4.63 viser de varetægtsfængslede fordelt på institutionstype. Den eneste forskel på denne tabel og den foregående er, at arresthusene i provinsen er lagt sammen, så det fremgår, at 62 pct. af de varetægtsfængslede er placeret her.

Tabel 4.63. Institutionstype

	Antal	Procent
Åbent fængsel	23	2,0
Lukket fængsel	81	7,0
Kbh. Fængsler	341	29,3
Arresthus	719	61,8
I alt	1.164	100

Af de 104 varetægtsfængslede, som er placeret i fængsler, er hovedparten placeret på almindelige arrestafdelinger (92 klienter svarende til 88 pct.), mens en mindre andel er placeret på særlig sikrede arrestafdelinger (seks personer svarende til seks pct.). De øvrige seks personer er placeret på andre afdelinger.

Af de 341 varetægtsfængslede, som er placeret på KF, er hovedparten placeret på fællesskabsafdelinger (303 personer svarende til 89 pct.), mens fem personer (to pct.) er placeret på negativ stærke arrestafdelinger og ni personer (tre pct.) er placeret på særlig sikret arrestafdelinger. Endelig er 24 personer (syv pct.) placeret på sygehusafdeling.

Af de 719 varetægtsfængslede, som er placeret i arresthus, er hovedparten (99 pct.) placeret på en fællesskabsafdeling.

4.12.3. Orden og sikkerhed

Tabel 4.64 viser, hvor mange disciplinærstraffe de varetægtsfængslede har fået under deres varetægtsfængsling. I alt 17 pct. af de varetægtsfængslede er registreret for at have været i strafcelle én eller flere gange under varetægtsfængslingen. I gennemsnit har de varetægtsfængslede været i strafcelle 0,4 gange. Forekomsten af bødestraf er lidt mere almindelig. Det er således i alt 25 pct. af de indsatte, som har fået én eller flere bøder under varetægtsfængslingen. Gennemsnittet er 0,6 bødestrafte.

Når der ikke er vist en 'i alt' kolonne i tabellen, skyldes det, at der ikke er tale om en 'enten-eller' fordeling, men om en 'både-og' fordeling. De varetægtsfængslede kan således både have været i strafcelle og have fået én eller flere bøder under varetægtsfængslingen.

Tabel 4.64. Antal disciplinærstraffe under varetægtsfængsling

	Strafcelle		Bøde	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	970	83,3	869	74,7
1-2	144	12,4	203	17,4
3+	50	4,3	92	7,9
I alt	1.164	100	1.164	100
Gennemsnit	0,4	-	0,6	-

Tabel 4.65 viser antal udelukkelser fra fællesskab under varetægtsfængslingen. I alt ni pct. af de varetægtsfængslede har været tvunget udelukket fra fællesskabet én eller flere gange i løbet af deres varetægtsfængsling. Andelen, der har været frivilligt udelukket fra fællesskabet er lidt lavere, idet blot to pct. af de varetægtsfængslede er registreret for frivillig udelukkelse én eller flere gange.

Tabel 4.65. Antal udelukkelser fra fællesskab under varetægtsfængsling

	Udelukkelse		Frivillig udelukkelse	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.054	90,5	1.138	97,8
1-2	94	8,1	25	2,1
3+	16	1,4	1	0,1
I alt	1.164	100	1.164	100
Gennemsnit	0,2	-	0,02	-

Tabel 4.66 viser, hvor mange gange der er anvendt sikringsmidler overfor de varetægtsfængslede. Det er blot én pct. af de varetægtsfængslede, som har været anbragt i sikringscelle på et tidspunkt under varetægtsfængslingen. Hvad angår anbringelse i observationscelle er andelen lidt højere. Seks pct. af de varetægtsfængslede har oplevet dette.

Tabel 4.66. Antal anvendelse af sikringsmidler under varetægtsfængsling

	Anbringelse i sikringscelle		Anbringelse i observationscelle	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.151	98,9	1.096	94,2
1-2	12	1,0	61	5,2
3+	1	0,1	7	0,6
I alt	1.164	100	1.164	100
Gennemsnit	0,01	-	0,09	-

Tabel 4.67 viser, hvor ofte de varetægtsfængslede har været udsat for vold eller trusler om vold under det aktuelle varetægtsfængsling. 16 personer, svarende til én pct. af de varetægtsfængslede, har været udsat for vold eller trusler om vold. Heraf har to personer været udsat for vold eller trusler mere end én gang.

Tabel 4.67. Antal indsatte udsat for vold eller trussel om vold under varetægtsfængsling

	Antal	Procent
0	1.148	98,6
1	14	1,2
2+	2	0,2
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,02	-

4.12.5. Besøg

Tabel 4.68 viser, hvor ofte de varetægtsfængslede har fået besøg af hhv. familie og venner under varetægtsfængslingen. 41 pct. af de varetægtsfængslede har ikke haft besøg af familie, mens i alt 60 pct. har haft besøg én eller flere gange. I gennemsnit har en varetægtsfængslet haft besøg af familie 1,6 gange. Hvad angår besøg af venner er besøgsfrekvensen noget lavere. 74 pct. af de

varetægtsfængslede har ikke haft besøg af venner, mens i alt 26 pct. har haft besøg af venner én eller flere gange. Her er gennemsnittet 0,5 besøg af venner under varetægtsfængslingen (indtil indxdagen).

Tabel 4.68. Antal besøg under varetægtsfængsling

	Besøg af familie		Besøg af venner	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	472	40,5	859	73,8
1-3	529	45,4	266	22,9
4-9	159	13,7	37	3,2
10+	4	0,3	2	0,2
I alt	1.164	100	1.164	100
Gennemsnit	1,6	-	0,5	-

4.12.6. Misbrug og misbrugsbehandling

Dette afsnit belyser, om de varetægtsfængslede har anvendt rusmidler før indsættelsen, og om de har deltaget i behandling under varetægtsfængslingen.

Tabel 4.69 viser, om de varetægtsfængslende har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen. 41 pct. af de varetægtsfængslede oplyser, at de ikke har indtaget rusmidler i denne periode, mens 59 pct. oplyser, at de har indtaget rusmidler.

Tabel 4.69. Indtagelse af rusmidler 30 dage forud for indsættelsen

	Antal	Procent
Nej	482	41,4
Ja	682	58,6
I alt	1.164	100

Af tabel 4.70 fremgår, hvilke rusmidler de varetægtsfængslede har indtaget. Tabellen omfatter alene de 682 personer, som har oplyst, at de har indtaget rusmidler. De adspurgte har haft mulighed for at afgive mere end ét svar, hvorfor totalen overstiger 100 pct. Hash topper listen ved, at 63 pct. af de varetægtsfængslede (der har et rusmiddelforbrug) oplyser, at de har indtaget dette 30 dage forud for indsættelsen. 42 pct. har indtaget centralstimulerende stoffer, mens 32 pct. har indtaget alkohol. 16 pct. af de varetægtsfængslede oplyser, at de har indtaget opioider, 12 pct. at de har indtaget benzodiazepiner og tre pct., at de har indtaget hallucinogener. Endelig er der syv pct., der har indtaget andre rusmidler.

Tabel 4.70. Rusmidler indtaget 30 dage forud for indsættelsen. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Antal	Procent
Opioider	107	15,7
Centralstimulerende stoffer	288	42,2
Hash	431	63,2
Alkohol	216	31,7
Benzodiazepiner	79	11,6
Hallucinogener	22	3,2
Andet	47	6,9

Tabel 4.71 viser, hvilket præferencestof, som de varetægtsfængslede, der har tilkendegivet, at de har brugt rusmidler, foretrækker. Hash er det foretrukne præferencestof, idet 46 pct. angiver dette. Der er dog også en del, der foretrækker centralstimulerende stoffer (20 pct.) og alkohol (19 pct.). 10 pct. oplyser, at de foretrækker opioider, og de sidste fem pct. foretrækker øvrige rusmidler.

Tabel 4.71. Præference stof. Andel indsatte med oplyst forbrug

	Antal	Procent
Opioider	69	10,1
Centralstimulerende stoffer	134	19,6
Hash	313	45,9
Alkohol	130	19,1
Benzodiazepiner	11	1,6
Hallucinogener	1	0,1
Andet	10	1,5
Uoplyst	14	2,1
I alt	682	100

I Klientssystemets rusmiddelmodul er det registreret, om de varetægtsfængslede har deltaget i et behandlingsforløb under varetægtsfængslingen. Deltagelse er ensbetydende med, at de har påbegyndt en behandling. Det er ikke muligt at gøre rede for, hvordan behandlingen er blevet afsluttet endsige længden af behandlingen, eftersom en stor del af behandlingsforløbene ikke er afsluttet korrekt i rusmiddelmodul. Der henvises til bilag 3 for yderligere information om begrundelsen for dette.

I forbindelse med en rapport om behandlingsindsatsen i fængslerne i 2012, er oplysningerne i Klientssystemet blevet sammenlignet med indberetninger fra behandlingsleverandørerne. Denne sammenligning viser, at der er en underregistrering i Klientssystemet, idet antallet af påbegyndte behandlingsforløb reelt har været væsentligt højere, end det kan aflæses i rusmiddelmodul.⁵⁹ Dette betyder, at den reelle andel klienter, som har været i behandling for misbrug, godt kan være højere, end det fremgår af de følgende tabeller.

Tabel 4.72 viser det antal gange, de varetægtsfængslede har påbegyndt misbrugsbehandling under varetægtsfængslingen. Det er i alt 18 pct. af de varetægtsfængslede, som har været i behandling under varetægtsfængslingen. Heraf har 11 personer, svarende til én pct. af de varetægtsfængslede, påbegyndt misbrugsbehandling mere end én gang.

Tabel 4.72. Antal gange påbegyndt i misbrugsbehandling under varetægtsfængsling

	Antal	Procent
0	957	82,2
1	196	16,8
2+	11	0,9
I alt	1.164	100
Gennemsnit	0,2	-

Behandlingsforløbene er ikke (som i kapitel 3) fordelt på behandlingsart, behandlingsindsats og behandlingstype, eftersom de varetægtsfængslede udelukkende/primært tilbydes motivations-

⁵⁹ ”Behandlingsindsatsen mod stofmisbrug i fængslerne 2012”, Kriminalforsorgen 2013.

behandling (type), som betegnes som forbehandling (behandlingsart) og som foregår som dagbehandling (behandlingsindsats).

4.12.7. Aflønning i KØLS

KØLS er Kriminalforsorgens økonomi- og lønsystem og anvendes, når klienterne skal have udbetalt vederlag for arbejde. Varetægtsfængslede har ret til – men ikke pligt til – beskæftigelse, mens de er frihedsberøvede. Det er undersøgt, hvor mange af de varetægtsfængslede, som var oprettet i KØLS i uge 5 i 2011, og hvad de har fået udbetalt vederlag for i denne uge.⁶⁰

Tabel 4.73 viser, at syv pct. af de varetægtsfængslede ikke var registreret i KØLS i denne uge. 73 pct. af de varetægtsfængslede modtog vederlag for 37 timer i denne uge, mens otte pct. modtog vederlag for mindre end 37 timer, og 13 pct. modtog vederlag for mere end 37 timer.⁶¹

Tabel 4.73. Timeantal ved aflønning i KØLS i uge 5 2011

	Antal	Procent
Under 37 timer	94	8,1
37 timer	845	72,6
Over 37 timer	147	12,6
Ikke registreret i KØLS	78	6,7
I alt	1.164	100

Tabel 4.74. Antal indsatte og timeforbrug vedr. aflønning i KØLS i uge 5 2011 fordelt på hovedtidsarter

	Indsatte registreret i KØLS		Gennemsnitligt timeforbrug (for de 1086 indsatte registreret i KØLS)	Gennemsnitligt timeforbrug (alene for de indsatte registreret for hovedtidsarten)
	Antal	Procent (af de 1086 indsatte registreret i KØLS)		
Grundløn	229	21,1	6,6	31,5
Manglende arbejde	333	30,7	8,2	26,7
Produktion	191	17,6	4,1	23,2
Værksted	164	15,1	4,6	30,2
Undervisning	227	20,9	2,2	10,5
Sygdom	140	12,9	4,0	31,2
Hospital	1	0,1	0,01	14,8
Arrestfravær	217	2,0	5,1	25,3
Lovligt fravær	31	2,9	0,3	9,1
Ulovligt fravær	16	1,5	0,4	28,1
Behandling	174	16,0	1,2	7,6
Programvirksomhed	7	0,6	0,04	6,3
Frigang	0	0,0	0,0	0,0
Lønnet arbejde	0	0,0	0,0	0,0
VOKS	0	0,0	0,0	0,0

⁶⁰ Uge 5 starter med den 31. januar 2011 (indexdagen).

⁶¹ Mere end 37 timers aflønning kan skyldes overarbejde (fx gangmænd, der arbejder weekend) eller at klienterne har foretaget accordarbejde over normen.

I tabel 4.74 er opgjort, hvor mange varetægtsfængslede der er registreret inden for de forskellige hovedtidsarter i uge 5, og hvor stort det gennemsnitlige timeforbrug har været. Der henvises til bilag 3 for en nærmere beskrivelse af indholdet af hovedtidsarterne. Det skal bemærkes, at de indsatte godt kan være registreret med flere forskellige hovedtidsarter samme uge. Det betyder, at den samlede procent i kolonne 2 overstiger 100.

Oplysningerne i tabellen skal tolkes således:

Der er 229 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget grundløn i uge 5. Det svarer til, at 21 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for grundløn (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på grundløn blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 6,6 timer. Hvis man udelukkende ser på de 229 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget grundløn i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 31,5 timer.

Der er 333 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for manglende arbejde i uge 5. Det svarer til, at 31 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for manglende arbejde (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på manglende arbejde blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 8,2 timer. Hvis man udelukkende ser på de 333 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for manglende arbejde i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 26,7 timer.

Der er 191 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for produktion i uge 5. Det svarer til, at 18 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for produktion (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på produktion blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 4,1 timer. Hvis man udelukkende ser på de 191 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for produktion i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 23,2 timer.

Der er 164 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for værksted i uge 5. Det svarer til, at 15 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for værksted (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på værksted blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 4,6 timer. Hvis man udelukkende ser på de 164 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for værksted i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 30,2 timer.

Der er 227 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for undervisning i uge 5. Det svarer til, at 21 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for undervisning (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på undervisning blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 2,2 timer. Hvis man udelukkende ser på de 227 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for undervisning i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 10,5 timer.

Der er 140 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for sygdom i uge 5. Det svarer til, at 13 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for sygdom (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på sygdom blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 4,0 timer. Hvis man udelukkende ser

på de 140 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for sygdom i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 31,2 timer.

Der er én varetægtsfængslet, som er registreret for at have modtaget vederlag for hospital i uge 5. Det svarer til, at 0,1 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for hospital (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på hospital blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 0,01 timer. Hvis man udelukkende ser på den ene varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for hospital i uge 5, er timeforbruget på 14,8 timer.

Der er 217 varetægtsfængslede, som er registreret for arrestfravær i uge 5. Det svarer til, at to pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, er registreret for arrestfravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på arrestfravær blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 5,1 timer. Hvis man udelukkende ser på de 217 varetægtsfængslede, som er registreret for arrestfravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 25,3 timer.

Der er 31 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for lovligt fravær i uge 5. Det svarer til, at tre pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for lovligt fravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på lovligt fravær blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 0,3 timer. Hvis man udelukkende ser på de 31 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for lovligt fravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 9,1 timer.

Der er 16 varetægtsfængslede, som er registreret for ulovligt fravær i uge 5. Det svarer til, at to pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, er registreret for ulovligt fravær (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på ulovligt fravær blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 0,4 timer. Hvis man udelukkende ser på de 16 varetægtsfængslede, som er registreret for ulovligt fravær i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 28,1 timer.

Der er 174 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for behandling i uge 5. Det svarer til, at 16 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for behandling (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på behandling blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 1,2 timer. Hvis man udelukkende ser på de 174 varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for behandling i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 7,6 timer.

Der er syv varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for programvirksomhed i uge 5. Det svarer til, at under én pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS i uge 5, har modtaget vederlag for programvirksomhed (i mindst én time). Det gennemsnitlige timeforbrug på programvirksomhed blandt samtlige af de 1.086 varetægtsfængslede, som er registreret i KØLS, er 0,04 timer. Hvis man udelukkende ser på de syv varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for programvirksomhed i uge 5, er det gennemsnitlige timeforbrug på 6,3 timer.

Der er ingen varetægtsfængslede, som er registreret for frigang i uge 5.

Der er ingen varetægtsfængslede, som er registreret for lønnet arbejde i uge 5.

Der er ingen varetægtsfængslede, som er registreret for at have modtaget vederlag for VOKS i uge 5.

Tabellen viser, at flest indsatte er registreret for hovedtidsarten manglende arbejde (31 pct.), men at der også er mange som er registreret for at have modtaget vederlag for undervisning (21 pct.), og for grundløn (21 pct.).

4.13. Opsummering

På baggrund af ovenstående kan tegnes følgende profil af de varetægtsfængslede:

Klienttypen er kendetegnet ved, at der blot er en lille andel af kvinder blandt klienterne, mens en forholdsvis stor andel af klienterne er indvandrere og efterkommere (27 pct.). En stor del af klienterne har været anbragt uden for hjemmet i løbet af deres barndom. Gruppen er socioøkonomisk dårligt stillet: Der er forholdsvis mange på kontanthjælp (12 pct.) og mange, som er uden for arbejdsstyrken. Hovedparten af de varetægtsfængslede bor alene og bor uden børn, og hovedparten har ikke opnået en kompetencegivende uddannelse, efter de har forladt folkeskolen.

Andre faktorer peger også på, at klienterne er belastede: 12 pct. har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser inden for det seneste år forud for indexdagen (primært for alkohol- eller stofrelaterende diagnoser (F10-F19), skizofreni mv. (F20-29) og nervøse og stress-relaterede tilstande (F40-49)).

En del af klienterne har modtaget behandling for stofmisbrug, og gruppen er svært kriminelt belastet (med i gennemsnit fire tidligere fængselsstraffe bag sig).

Kapitel 5. Sammenligning af de tre hovedpopulationer og hele befolkningen

I dette afsnit sammenlignes de tre hovedpopulationer, dvs. tilsynspopulationen, fængselspopulationen og varetægtspopulationen.

I de foregående afsnit er der foretaget analyser, der viser forskellen mellem undergrupperingerne. I afsnit 3 er tilsynspopulationen delt op i følgende grupper: Betinget dom, betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, betinget dom med vilkår om behandling, prøveløsladte og klienter idømt psykiatrisk særforanstaltning. I afsnit 4 er fængselspopulationen delt op i hhv. fængselsafsonere og fodlænkeafsonere.

Der henvises således til hhv. afsnit 3 og 4 for yderligere informationer om undergrupperingerne vedr. tilsynspopulationen og fængselspopulationen. Der er ingen undergruppering vedr. varetægtspopulationen. Det er således præcis samme oplysninger som fremgår af afsnit 4 og afsnit 5, hvad angår varetægtspopulationen. Af bilagene fremgår yderligere information om variable og de registre, oplysningerne stammer fra.

I det omfang det er muligt at finde oplysninger om befolkningen, der er sammenlignelige, fremgår disse også af tabellerne. Af fodnoterne fremgår det, hvordan opgørelsen er foretaget. I det omfang det ikke er muligt at finde oplysninger om den danske befolkning, er felterne skraveret med gråt.

Oplysningerne om befolkningen stammer primært fra Danmarks Statistik www.statistikbanken.dk. I statistikbanken findes der kun i begrænset omfang oplysningerne om den danske befolkning, ligesom oplysningerne i statistikbanken ikke altid kan afgrænses, så oplysningerne bliver sammenlignelige med oplysningerne vedrørende Kriminalforsorgens klienter. I det omfang øvrige undersøgelser inddrages, refereres til disse i teksten.

Det skal pointeres, at oplysninger om den danske befolkning, omfatter hele den danske befolkning, hvilket vil sige, at Kriminalforsorgens klienter også er inkluderet i opgørelsen vedrørende den danske befolkning. Kriminalforsorgens klienter sammenlignes således med hele danske befolkning, og ikke med den øvrige danske befolkning.

Det skal igen betones, at det er klienternes situation på indexdagen, som beskrives i denne klientundersøgelse. Som beskrevet i det indledende kapitel, er referencetidspunktet for oplysningerne fra Danmarks Statistik oftest den 1. januar 2011 eller en årsbetragtning for 2010.

Det betyder, at for de afsonere og varetægtsfængslede, som har været frihedsberøvet i lang tid på indexdagen, vil dette kunne ses i Danmarks Statistiks registre (særligt hvad angår oplysninger om familiestatus, socioøkonomisk status, indkomst og boligforhold). Indsatte, som har været frihedsberøvet længe, vil højst sandsynlig ikke længere være registreret med egen bolig, ikke længere have bopæl sammen med familie, ikke længere have en indkomst og ikke være i beskæftigelse.

5.1. Baggrund

Tabel 5.1 viser kønsfordelingen blandt Kriminalforsorgens klienter og i den danske befolkning. Kvinder udgør 13 pct. af tilsynspopulationen, men blot fire pct. af fængselspopulationen og varetægtspopulationen. Det skyldes dog næppe, at kvinder slipper billigere, når de begår kriminalitet, men at kvinder oftest begår mindre alvorlig kriminalitet, hvilket så også udløser en mildere dom. Yderligere analyser af data viser, at en højere andel af de mandlige klienter er dømt for drab, grov narkotikakriminalitet, røveri og sædelighedskriminalitet sammenlignet med de kvindelige klienter. Det er kriminalitetstyper, der oftest udløser en fængselsstraf.

Mens kvinder udgør mellem 4-13 pct. af Kriminalforsorgens klienter, udgør kvinder til sammenligning halvdelen af den danske befolkning. Det er således ingen tvivl om, at mænd er overrepræsenteret blandt Kriminalforsorgens klienter.

Tabel 5.1. Køn

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶²	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Mand	7.772	87,0	2.717	96,4	1.122	96,4	2.756.582	49,6
Kvinde	1.165	13,0	102	3,6	42	3,6	2.804.046	50,4
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	5.560.628	100

Tabel 5.2 viser aldersfordelingen for de tre hovedpopulationer og i befolkningen. Gennemsnitsalderen er 34,3 år for tilsynspopulationen, 33,4 år for fængselspopulationen og 30,8 år for varetægtspopulationen. Varetægtspopulationen er således den yngste.

I befolkningen er gennemsnitsalderen (for personer over 15 år) 47,0 år. Det er således tydeligt, at Kriminalforsorgens klientel er væsentlig yngre end befolkningen generelt. I befolkningen (over 15 år) er 44 pct. over 50 år. I tilsynspopulationen er det 14 pct., som er over 50 år, mens det blot er ni pct. i fængselspopulationen og fem pct. i varetægtspopulationen. Som det fremgår af tabellen er der blandt Kriminalforsorgens klienter en forholdsvis stor andel, som er i 20'erne.

Tabel 5.2. Alder på indexdag

	Tilsyn ⁶³		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁴	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
15-17 år	138	1,5	13	0,5	3	0,3	215.945	4,7
18-19 år	787	8,8	149	5,3	113	9,7	140.521	3,1
20-24 år	1.753	19,6	596	21,1	289	24,8	337.459	7,4
25-29 år	1.189	13,3	461	16,4	206	17,7	311.548	6,8
30-34 år	1.056	11,8	414	14,7	174	14,9	342.593	7,5
35-39 år	1.004	11,2	372	13,2	147	12,6	389.788	8,5
40-44 år	919	10,3	316	11,2	113	9,7	403.306	8,8
45-49 år	851	9,5	258	9,2	65	5,6	409.904	9,0
50 år +	1.240	13,9	240	8,5	54	4,6	2.014.477	44,1
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	4.565.541	100
Gns.	34,3	-	33,4	-	30,8	-	47,0	-

⁶² Befolkningen d. 1. januar 2011.

⁶³ Én af tilsynsklienterne var 14 år på indexdagen. Populationen er trukket på et tidspunkt, hvor den kriminelle lavalder var 14 år.

⁶⁴ Befolkningen over 15 år d.1. januar 2011.

Tabel 5.3 viser den etniske oprindelse for Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning. 82 pct. af tilsynspopulationen har dansk oprindelse, mens det er 76 pct. af fængselspopulationen og 68 pct. af varetægtspopulationen. Det er således blandt de varetægtsfængslede, at man finder den største andel af indvandrere og efterkommere.

Tabellen viser også, at indvandrere og efterkommere er overrepræsenteret i Kriminalforsorgen i forhold til den danske befolkning. I den danske befolkning er 90 pct. af dansk oprindelse, mens otte pct. er indvandrere og to pct. er efterkommere.

Tabel 5.3. Etnicitet

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁵	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk	7.301	81,7	2.138	75,8	789	67,8	4.998.111	89,9
Indvandrer	1.211	13,6	423	15,0	229	19,7	428.904	7,7
Efterkommer	362	4,1	184	6,5	94	8,1	133.613	2,4
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5	0	0,0
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	5.560.628	100

Tabel 5.4. viser opholdsgrundlaget i Danmark for de klienter, som har indvandrer- og efterkommerbaggrund. Det er blandt de varetægtsfængslede, at man finder den højeste andel indvandrere og efterkommere, som har flygtningebaggrund (54 pct.).

Tabel 5.4. Opholdsgrundlag

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Flygtning el. efterkommer af flygtning	752	47,8	293	48,3	174	53,9		
Øvrige opholdstilladelser	821	52,2	314	51,7	149	46,1		
I alt	1.573	100	607	100	323	100		

Af tabel 5.5 fremgår statsborgerskab for hhv. Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning. Blandt tilsynsklienterne er det 11 pct., som ikke har et dansk statsborgerskab og blandt de fængselsdømte er andelen 12 pct. De varetægtsfængslede har den højeste andel med ikke-dansk statsborgerskab (18 pct.). De består primært af personer med statsborgerskab fra øvrige europæiske lande og Afrika.

Når klienterne sammenlignes med befolkningen ses, at andelen med ikke-dansk statsborgerskab er overrepræsenteret blandt Kriminalforsorgens klienter. I den danske befolkning har 94 pct. dansk statsborgerskab, og der er således blot seks pct. som ikke har dansk statsborgerskab.

⁶⁵ Befolkningen d. 1. januar 2011.

Tabel 5.5. Statsborgerskab

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁶	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Danmark	7.955	89,0	2.471	87,7	952	81,8	5.214.582	93,8
Øvrige nordiske lande	57	0,6	18	0,6	16	1,4	39.297	0,7
Øvrige europæiske lande	378	4,2	135	4,8	83	7,1	179.057	3,2
Afrika	198	2,2	60	2,1	46	4,0	22.090	0,4
Nordamerika	4	0,0	0	0,0	0	0,0	9.032	0,2
Syd- og Mellemamerika	18	0,2	5	0,2	3	0,3	5.993	0,1
Asien	107	1,2	40	1,4	20	1,7	58.687	1,1
Australien, New Zealand mv.	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2.154	0,0
Mellemøsten	177	2,0	61	2,2	23	2,0	26.406	0,5
Statsløs	43	0,5	29	1,0	21	1,8	3.216	0,0
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	0	0,0	114	0,0
I alt	8.937	100	2.819	100,0	1.164	100	5.560.628	100

5.2. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom

Tabel 5.6 viser foranstaltninger og anbringelser i barndommen, dvs. indtil det 15. år. 16 pct. af tilsynspopulationen har været anbragt uden for hjemmet som barn, mens fem pct. har fået forebyggende foranstaltninger. For fængselspopulationen er det 22 pct. som har været anbragt uden for hjemmet og seks pct., som har fået forebyggende foranstaltninger. For varetægtspopulationen er tallene hhv. 22 pct. og syv pct.

Tabel 5.6. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom (under 15 år)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen anbringelse el. foranstaltninger	7.111	79,6	2.055	72,9	833	71,6		
Anbringelse	1.407	15,7	607	21,5	250	21,5		
Forebyggende foranstaltning	419	4,7	157	5,6	81	7,0		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

I tabel 5.7 er inklusionskriteriet udvidet, så det også omfatter anbringelser og forebyggende foranstaltninger indtil det 18. år. Det betyder i praksis, at anbringelser pga. kriminalitet (fx idømte ungdomssanktioner) også inkluderes i opgørelsen, og herved øges andelen, som har haft anbringelser eller foranstaltninger i barndom eller ungdom. Tabellen viser, at mens 25 pct. af tilsynspopulationen har været anbragt i barndom eller ungdom, er det 33 pct. af fængselspopulationen og 34 pct. af varetægtspopulationen. Hvis man udelukkende ser på klienter, som har dansk oprindelse, er tallene hhv. 27 pct., 37 pct., og 39 pct.

⁶⁶ Befolkningen d. 1. januar 2011.

Via Statistikbanken hos Danmarks Statistik er det ikke muligt at finde sammenlignelige oplysninger for den danske befolkning, hvad angår forebyggende foranstaltninger og anbringelser. To undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet viser imidlertid, at seks pct. af den danske befolkning har været anbragt i løbet af barndom og ungdom. Dermed er Kriminalforsorgens klienter stærkt overrepræsenteret i forhold til anbringelser i barndom og ungdom.

Tabel 5.7. Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom og ungdom (under 18 år)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁷	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen anbringelse el. foranstaltninger	6.020	67,4	1.634	58,0	633	54,4		
Anbringelse	2.216	24,8	935	33,2	398	34,2	-	6
Forebyggende foranstaltning	701	7,8	250	8,9	133	11,4		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

Tabel 5.8 viser antallet af anbringelser og anbringelsesskift i barndommen for de tre hovedpopulationer. Fængselspopulationen og varetægtspopulationen ligner hinanden ganske meget, hvad angår antallet af anbringelser, mens andelen af tidligere anbragte er lidt lavere blandt tilsynspopulationen.

Tabel 5.8. Antal anbringelser i barndom (under 15 år)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	7.530	84,3	2.212	78,5	914	78,5		
1	795	8,9	319	11,3	130	11,2		
2-4	517	5,8	245	8,7	106	9,1		
5+	95	1,1	43	1,5	14	1,2		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gns.	0,3	-	0,4	-	0,4	-		

Af tabel 5.9 fremgår, hvor klienterne har været anbragt i barndommen. De tre hovedpopulationer ligner hinanden ved, at en forholdsvis stor del af anbringelserne er foregået på døgninstitutioner (44-45 pct.). De varetægtsfængslede skiller sig en smule ud ved, at færre er disse har været i familiepleje og flere har været anbragt på socialpædagogisk opholdssted, sammenlignet med andre klienttyper.

⁶⁷ Jf. to undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet, hhv. 1) Fuglsang Olsen, R., Egelund, T. & Lausten, M. (2011): *Tidligere anbragte som unge voksne*. SFI, København, og 2) Christoffersen, M.N. (1999): *Risikofaktorer i barndommen – forløbsundersøgelse med særligt henblik på forældres psykiske sygdomme*. SFI, København.

Tabel 5.9. Anbringelsessted i barndom

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Familiepleje	859	31,9	339	28,1	120	24,4		
Døgninstitution	1.173	43,6	541	44,9	220	44,8		
Sygehus	11	0,4	3	0,2	1	0,2		
Socialpædagogisk opholdssted el. lign.	326	12,1	165	13,7	88	17,9		
Kostskole	272	10,1	132	11,0	48	9,8		
Eget værelse el. lign.	9	0,3	6	0,5	5	1,0		
Skibsprojekt	26	1,0	16	1,3	8	1,6		
Kommunalt døgntilbud	15	0,6	3	0,2	1	0,2		
I alt	2.691	100	1.205	100	491	100		

5.3. Arbejde og indkomst

Tabel 5.10 viser den socioøkonomiske status for de tre hovedpopulationer og hele befolkningen. Når Kriminalforsorgens tre hovedpopulationer sammenlignes, ses, at der er flest beskæftigede blandt tilsynspopulationen. Det er dog også blandt tilsynspopulationen, at man finder den højeste andel førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere. Kendetegnede for fængsels- og varetægtspopulationerne er, at ganske store andele af disse er registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken'. Oplysningen om socioøkonomisk status er opgjort i november 2010, og det er således klienternes situation på dette tidspunkt, tabellen viser.

Tabel 5.10. Socioøkonomisk status

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁸	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Beskæftigede	2.128	23,8	309	11,0	152	13,1	2.649.858	58,1
Arbejdsløse	452	5,1	61	2,2	30	2,6	88.342	1,9
Personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken	1.216	13,6	157	5,6	90	7,7	159.050	3,5
Personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken	33	0,4	2	0,1	0	0,0	118.399	2,6
Pensionister	144	1,6	33	1,2	13	1,1	1.050.981	23,0
Førtidspensionister	2.096	23,5	162	5,7	73	6,3		
Personer under uddannelse	437	4,9	102	3,6	39	3,4	202.335	4,4
Kontanthjælpsmodtagere	1.479	16,5	177	6,3	135	11,6	65.115	1,4
Børn/unge under 16 år	7	0,1	1	0,0	0	0,0	51.675	1,1
Øvrige uden for arbejdsstyrken	882	9,9	1.741	61,8	580	49,8	174.415	3,8
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5	-	-
I alt	8.937	100	2.819	100,0	1.164	100	4.560.170	100

⁶⁸ Befolkningen over 15 år 1. januar 2011.

Når klienterne sammenlignes med den øvrige befolkning, ses, at en langt højere andel af befolkningen er i beskæftigelse (58 pct.).

Denne skævhed skyldes formentlig to årsager. Dels at der er en reel forskel på Kriminalforsorgens klientel og befolkningens socioøkonomiske status i den forstand, at færre af Kriminalforsorgens klienter er i arbejde, dels pga. Danmarks Statistisk opgørelsestidspunkt og registreringspraksis, hvilket betyder, at personer, som er frihedsberøvede, vil blive registreret som 'øvrige uden for arbejdsstyrken' hos Danmarks Statistik. Det, at nogle af klienterne vil være frihedsberøvede på det tidspunkt, som oplysningen refererer til (november 2010), kan imidlertid ikke forklare hele forskellen mellem befolkningens kontra klienternes socioøkonomiske status. Som det fremgår af tabellen, er det også kun en mindre andel af (de ikke frihedsberøvede) tilsynsklienterne, som er i beskæftigelse. Det indikerer, at der er en reel forskel i socioøkonomisk status, og at forskellen ikke alene kan tilskrives det faktum, at nogle af klienterne er frihedsberøvede på det tidspunkt, hvor Danmarks Statistik opgør oplysningen om socioøkonomisk status.

Tabel 5.11. Branche

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁶⁹	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Landbrug, skovbrug og fiskeri	73	3,4	7	2,3	5	3,3	69.728	2,6
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	319	15,0	44	14,2	20	13,2	319.281	12,0
Bygge og anlæg	353	16,6	46	14,9	18	11,8	149.618	5,6
Handel og transport mv.	605	28,4	69	22,3	33	21,7	628.019	23,5
Information og kommunikation	18	0,8	3	1,0	3	2,0	98.079	3,7
Finansiering og forsikring	17	0,8	2	0,6	0	0,0	82.073	3,1
Ejendomshandel og udlejning	30	1,4	5	1,6	3	2,0	43.970	1,6
Erhvervsservice	215	10,1	37	12,0	13	8,6	265.804	10,0
Off. administration, undervisning og sundhed	362	17,0	27	8,7	18	11,8	873.271	32,7
Kultur, fritid og anden service	61	2,9	8	2,6	5	3,3	117.225	4,4
Uoplyst	75	3,5	61	19,7	34	22,4	20.356	0,8
I alt	2.128	100	309	100	152	100	2.667.424	100

Tabel 5.11 viser, hvilke brancher Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning er beskæftiget indenfor. Tabellen indeholder således alene oplysninger ang. de personer, som er i beskæftigelse. Når de tre typer klienter sammenlignes ses, at de ligner hinanden ved, at flest er beskæftiget inden for 'handel og transport', 'bygge og anlæg' og 'industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed'. Tilsynspopulationen adskiller sig fra de to andre populationer ved, at en større andel af disse er beskæftiget inden for 'offentlig administration, undervisning og sundhed'.

⁶⁹ Alle beskæftigede i befolkningen 2011. Det er ikke muligt at afgrænse til beskæftigede over 15 år, hvorfor totalen i tabel 5.11 overstiger antal beskæftigede i tabel 5.10.

Blandt fængselspopulationen og varetægtspopulationen er oplysningen om branche 'uoplyst' i mange tilfælde.

Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med hele befolkningen ses, at en højere andel af befolkningen er beskæftiget inden for offentlig administration, undervisning og sundhed, end tilfældet er for Kriminalforsorgens klienter. Derimod er der færre i befolkningen, der er beskæftiget inden for bygge- og anlægsbranchen og inden for erhvervsservice, sammenlignet med Kriminalforsorgens klientel. Endelig er der færre med uoplyst branche blandt befolkningen.

Tabel 5.12. Personindkomst

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Negativ indkomst	14	0,2	5	0,2	1	0,1		
0	208	2,3	859	30,5	168	14,4		
Under 100.000	2.491	27,9	1.091	38,7	540	46,4		
100.000-199.999	3.376	37,8	581	20,6	337	29,0		
200.000-299.999	2.155	24,1	152	5,4	67	5,8		
300.000-399.999	457	5,1	56	2,0	26	2,2		
400.000-499.999	135	1,5	15	0,5	5	0,4		
500.000-999.999	88	1,0	12	0,4	6	0,5		
1 mio. og derover	6	0,1	0	0,0	1	0,1		
Uoplyst	7	0,1	48	1,7	13	1,1		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gns. i 1000 kr.	161	-	71	-	94	-		

Tabel 5.12 viser klienternes personindkomst, dvs. den samlede indkomst med undtagelse af formueindkomst. Som det fremgår af tabellen, er tilsynspopulationen bedre stillet økonomisk sammenlignet med fængselspopulationen og varetægtspopulationen. Dels er der væsentligt færre af tilsynsklienterne, som har nul kr. i personindkomst, og dels er der tale om en gennemsnitlig større indkomst.

Denne forskel kan dog til dels tilskrives det forhold, at tilsynsklienter afsoner deres dom i frihed, mens fængselspopulationen og varetægtspopulationen måske har været helt eller delvis frihedsberøvet i 2010, hvor oplysningerne stammer fra.

5.4. Boligsituation

I dette afsnit beskrives boligsituationen for Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning. Variablene boligart, boligens ejerform og boligens anvendelse er dannet på baggrund af oplysninger fra Bygnings- og Boligregistret (BBR), mens variablene urbanisering og region refererer til den kommune, klienten har bopæl i.

Tabel 5.13 viser, at den mest almindelige boligart for klienterne er etagebolig. Det gælder for alle tre hovedpopulationer. Der er dog en højere andel af tilsynspopulationen, der bor i hus, sammenlignet med fængselspopulationen og varetægtspopulationen. Blandt fængselspopulationen og varetægts-populationen er en forholdsvis stor andel registreret med en rådhusadresse (hhv. 29 pct. og 17 pct.).

Rådhusadresse betyder, at klienterne ikke er registreret i Bygnings- og Boligregistret med en husstandsadresse, men at de i stedet har fået en adresse på kommunens rådhus. Hjemløse har ofte en rådhusadresse, men personer som afsoner kan imidlertid også have en rådhusadresse i tilfælde af, at de ikke har en familie, de deler bopælsadresse med, eller de ikke har haft mulighed for at fastholde den bolig, de havde, da de blev frihedsberøvet.

Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med den danske befolkning ses en tydelig forskel. I den danske befolkning er den mest almindelige boligart parcel- og stuehus. Det er således over halvdelen af den danske befolkning, som bor i denne art bolig, mens det blot er mellem 19-25 pct. af Kriminalforsorgens klienter. Det fremgår ikke af opgørelsen i Statistikbanken, hvor mange der har en rådhusadresse i den danske befolkning. Personer i den danske befolkning, som har rådhusadresse, er formentligt registreret under kategorien 'andet eller uoplyst'.

Tabel 5.13. Boligart

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁰	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Parcel- og stuehus	2.244	25,1	530	18,8	227	19,5	3.018.664	54,6
Række-, kæde- og dobbelthus	943	10,6	212	7,5	93	8,0	711.707	12,9
Etagebolig	4.503	50,4	1.011	35,9	528	45,4	1.673.341	30,3
Kollegium	98	1,1	19	0,7	9	0,8	39.476	0,7
Døgninstitution	287	3,2	22	0,8	11	0,9	16.623	0,3
Fritidshus	48	0,5	10	0,4	3	0,3	31.500	0,6
Andet el. uoplyst	480	5,4	201	7,1	95	8,2	36.946	0,7
Rådhusadresse	334	3,7	814	28,9	198	17,0	-	-
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	5.528.257	100

Ejerforhold af boliger beboet af Kriminalforsorgens klienter og i den danske befolkning er vist i tabel 5.14. En sammenligning af de tre typer klienter viser, at en større andel af tilsynsklienterne bor i ejer- eller andelsbolig sammenlignet med de fængselsdømte og varetægtsfængslede. Der er imidlertid også flere tilsynsklienter, som bor i en bolig, som er ejet af et boligselskab og i en bolig, som er ejet af kommune, amt eller stat. Det hænger igen sammen med, at der er en væsentlig større andel af de fængselsdømte og varetægtsfængslede, som er registreret med en rådhusadresse.

Tabel 5.14. Boligens ejerforhold

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷¹	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ejer- eller andelsbolig	3.243	36,3	796	28,2	345	29,6	4.122.476	74,6
Boligselskab	3.670	41,1	826	29,3	420	36,1	1.225.744	22,2
Kommune, amt eller stat	604	6,8	82	2,9	30	2,6	67.909	1,2
Andet el. uoplyst	1.086	12,2	301	10,7	171	14,7	112.128	2,0
Rådhusadresse	334	3,7	814	28,9	198	17,0	-	-
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	5.528.257	100

⁷⁰ Personer i boliger 2011.

⁷¹ Personer i boliger 2011.

Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med den danske befolkning ses, at der er en væsentlig større andel af den danske befolkning, som bor i en ejer- eller andelsbolig. Det er således hele 75 pct. af den danske befolkning, som bor i ejer- eller andelsbolig, mens det blot er mellem 28-36 pct. af Kriminalforsorgens klienter, der er registreret for at bo i ejer- eller andelsbolig.

Af tabel 5.15 fremgår boligens anvendelse. Her findes ikke oplysninger om den danske befolkning. Tabellen viser, at hovedparten af Kriminalforsorgens klienter bor i en egentlig beboelseslejlighed. Det gælder for alle tre typer af klienter, omend andelen er mindre blandt fængselsdømte end blandt varetægtsfængslede og tilsynsklienter. Den væsentligste forskel er igen den højere andel af fængselspopulationen og varetægtspopulationen, som er registreret med en rådhusadresse.

Tabel 5.15. Boligens anvendelse

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Egentlig beboelseslejlighed	7.544	84,4	1.704	60,4	830	71,3		
Blandet erhverv og beboelse med eget køkken	88	1,0	24	0,9	10	0,9		
Enkeltværelse	232	2,6	53	1,9	27	2,3		
Fællesbolig eller fælleshusholdning	286	3,2	22	0,8	11	0,9		
Sommer-/fritidsbolig	47	0,5	10	0,4	3	0,3		
Rådhusadresse	334	3,7	814	28,9	198	17,0		
Uoplyst	406	4,5	192	6,8	85	7,3		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

Tabel 5.16 viser urbaniseringsgraden af det område, hvor klienterne bor. Som det fremgår af tabellen, er der ingen markante forskelle på de tre hovedpopulationer. Statistikbanken indeholder ingen oplysninger om den danske befolkning, hvad angår urbaniseringsgrad.

Tabel 5.16. Urbanisering

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Hovedstaden	1.286	14,4	438	15,5	210	18,0		
Hovedstadens forstæder og øv. hovedstadskommuner	1.698	19,0	547	19,4	250	21,5		
Bykommuner med byer på 40.000 indbyg. og derover	2.361	26,4	763	27,1	299	25,7		
Bykommuner med byer på ml. 10.000-39.999 indbyggere	2.508	28,1	742	26,3	268	23,0		
Øvrige kommuner	1.021	11,4	255	9,0	85	7,3		
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

Tabel 5.17 viser, hvilken region Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning bor i. En sammenligning af de tre typer klienter viser, at de varetægtsfængslede adskiller sig fra de

fængselsdømte og (især) tilsynsklienterne ved, at der er flere varetægtsfængslede fra Region Hovedstaden og færre varetægtsfængslede fra Region Midtjylland og Region Nordjylland.

Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med den danske befolkning ses, at tilsynsklienterne i høj grad ligner befolkningen, hvad angår, hvilken region de bor i. Det er de varetægtsfængslede, som adskiller sig mest fra befolkningen, idet der er en større andel af de varetægtsfængslede, som bor i Region Hovedstaden, mens en mindre andel bor i Region Midtjylland og Region Nordjylland.

Tabel 5.17. Region

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷²	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Region Hovedstaden	2.745	30,7	926	32,8	422	36,3	1.699.387	30,6
Region Sjælland	1.267	14,2	378	13,4	192	16,5	819.763	14,7
Region Syddanmark	1.899	21,2	676	24,0	242	20,8	1.200.656	21,6
Region Midtjylland	2.067	23,1	520	18,4	177	15,2	1.260.993	22,7
Region Nordjylland	896	10,0	245	8,7	79	6,8	579.829	10,4
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5	-	0,0
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	5.560.628	100

5.5. Familiemæssig situation

Tabel 5.18 viser civilstanden for Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning. En lidt større andel af de varetægtsfængslede er ugifte (75 pct.) i forhold til tilsynsklienterne (72 pct.) og de fængselsdømte (71 pct.). Der er således færre varetægtsfængslede, som er gift/i partnerskab, eller som er fraskilt mv.

Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med den danske befolkning, ses en markant forskel. Der er således en langt mindre andel af befolkningen, som er ugifte (36 pct.). Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der er en højere gennemsnitsalder i befolkningen end blandt Kriminalforsorgens klienter. Dette forhold kan bidrage til at forklare forskellen i civilstand.

Tabel 5.18. Civilstand

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷³	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ugift	6.471	72,4	1.992	70,7	876	75,3	1.620.961	35,5
Gift/partnerskab	1.102	12,3	366	13,0	123	10,6	2.187.702	47,9
Fraskilt/enke/enkemand	1.301	14,6	387	13,7	113	9,7	756.878	16,6
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5	-	-
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	4.565.541	100

Tabel 5.19 viser familietypen for de tre hovedpopulationer. Opgørelse af familietype er knyttet til personens bopæl. Det er blandt de fængselsdømte, man finder den største andel enlige (73 pct.).

⁷² Befolkningen d. 1. januar 2011.

⁷³ Befolkningen over 15 år d. 1. januar 2011.

Andelen af enlige blandt tilsynspopulationen og varetægtspopulationen er lidt lavere (hhv. 69 pct. og 68 pct.).

Tabel 5.19. Familietype

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ægtepar/ Partnerskab	701	7,8	172	6,1	64	5,5		
Samboende/ samlevende par	1.122	12,6	251	8,9	124	10,7		
Enlige	6.173	69,1	2.051	72,8	790	67,9		
Hjemmeboende barn/ung u. 25 år	878	9,8	271	9,6	134	11,5		
Uoplyst	63	0,7	74	2,6	52	4,5		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

I tabel 5.20 sammenlignes Kriminalforsorgens klienter med den danske befolkning, hvad angår familietype. I modsætning til den tidligere tabel omfatter tabel 5.20 kun den voksne andel af hovedpopulationerne for at gøre tallene sammenlignelige med de oplysninger, der findes vedr. den danske befolkning. Når Kriminalforsorgens klienter sammenlignes med den danske befolkning ses, at mens halvdelen af den voksne danske befolkning lever i ægtepar/partnerskab, er det blot mellem 6-9 pct. af Kriminalforsorgens klienter. 36 pct. af den voksne danske befolkning lever som enlige. Blandt Kriminalforsorgens klienter er det mellem 77-81 pct. af de voksne klienter, der lever alene.

Tabel 5.20. Familietype (voksne)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁴	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ægtepar/ Partnerskab	701	8,7	172	6,8	64	6,2	2.072.016	49,8
Samboende/ samlevende par	1.122	13,9	251	9,9	124	12,0	597.355	14,3
Enlige	6.173	76,6	2.051	80,5	790	76,7	1.495.159	35,9
Uoplyst	63	0,8	74	2,9	52	5,0	-	-
I alt	8.059	100	2.548	100	1.030	100	4.164.530	100

Det skal bemærkes, at andelen af enlige er høj i alle tre hovedpopulationer. Det betyder, at de fængselsdømte og varetægtsfængslede enlige status formentlig ikke blot skyldes, at nogle af dem er frihedsberøvede på det tidspunkt, hvor familietypen opgøres (1.1.2011), men at familietypen i højere grad forklares af livsstil og alder (altså det forhold, at lovovertrædelser ofte begås af unge (enlige) mænd). Det betyder med andre ord, at forskellen mellem befolkningens familietype og klienternes familietype formentlig er en reel forskel og ikke alene kan tilskrives det faktum, at nogle af klienterne er frihedsberøvet på det tidspunkt, hvor Danmarks Statistik opgør oplysningen om familietype.

Tabel 5.21 viser, hvor mange børn der lever i husstanden hos hhv. voksne klienter i Kriminalforsorgen og i hele befolkningen. 86 pct. af de voksne tilsynsklienter lever uden børn, 89 pct. af de fængselsdømte lever uden børn, og 84 pct. af de varetægtsfængslede lever uden børn. Til

⁷⁴ Voksne i befolkningen pr. 1. januar 2011.

sammenligning er det 67 pct. af den voksne danske befolkning, som lever uden børn. Også på dette område findes der således en væsentlig forskel mellem Kriminalforsorgens klienter og befolkningen som helhed.

Tabel 5.21. Børn i husstanden (voksne)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁵	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	6.927	86,0	2.264	88,9	862	83,7	2.797.004	67,2
1	558	6,9	93	3,6	54	5,2	529.406	12,7
2	336	4,2	76	3,0	32	3,1	602.917	14,5
3+	175	2,2	41	1,6	30	2,9	235.203	5,6
Uoplyst	63	0,8	74	2,9	52	5,0	-	-
I alt	8.059	100	2.548	100	1.030	100	4.164.530	100

Tabel 5.22 viser, hvor mange biologiske børn under 18 år Kriminalforsorgens voksne klienter har. Alle børn under 18 år er inkluderet, uanset om klienterne bor sammen med dem eller ej. En lidt højere andel af tilsynsklienterne har ingen børn i forhold til de fængselsdømte og de varetægtsfængslede. Statistikbanken indeholder ingen oplysninger om biologiske børn for den danske befolkning i øvrigt.

Tabel 5.22. Biologiske børn under 18 år (voksne)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	5.763	71,5	1.679	65,9	696	67,6		
1	1.255	15,6	489	19,2	170	16,5		
2	696	8,6	258	10,1	107	10,4		
3+	345	4,3	122	4,8	57	5,5		
I alt	8.059	100	2.548	100	1.030	100		

5.6. Uddannelse og kursusdeltagelse

Tabel 5.23 viser den højeste fuldførte uddannelse hos Kriminalforsorgens klienter og i den danske befolkning. For Kriminalforsorgens klienter er grundskolen opdelt i hhv. skolegang indtil 8. klasse og skolegang indtil 9.-10. klasse. I alt er det 64 pct. af tilsynsklienterne, 68 pct. af de fængselsdømte, og 69 pct. af de varetægtsfængslede, der har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. For alle tre klienttyper er det således hovedparten, der ikke har opnået en kompetencegivende uddannelse, efter de forlod grundskolen. Næst efter grundskole er det erhvervsfaglig praktik og hovedforløb, der er den mest almindelige uddannelse, som Kriminalforsorgens klienter har opnået. Det er tilsynsklienterne, som er bedst uddannet i den forstand, at der blandt dem er den højeste andel, som har opnået en videregående uddannelse. I alt har fem pct. af tilsynspopulationen opnået en videregående uddannelse, mens det er to pct. af de fængselsdømte og halvdelen pct. af de varetægtsfængslede.

En sammenligning med den danske befolkning viser, at der er en væsentlig forskel i uddannelsesniveaet. I den danske befolkning er det blot 30 pct., der har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. Sammenlignet med andelen blandt Kriminalforsorgens klientel (64-69 pct.), må det konstateres, at der er en væsentligt uddannelsesmæssig slagside i Kriminalforsorgen.

⁷⁵ Voksne i befolkningen pr. 1. januar 2011.

Ligesom blandt Kriminalforsorgens klienter er der en forholdsmæssig stor andel af befolkningen, der har erhvervsfaglig praktik og hovedforløb som højeste fuldførte uddannelse (32 pct.). I befolkningen har i alt 26 pct. opnået en videregående uddannelse. Som nævnt ovenfor er det blot mellem 2-5 pct. af klienterne i Kriminalforsorgen, som har opnået samme.

Tabel 5.23. Højeste fuldførte uddannelse

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁶	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
8. klasse	1.201	13,4	482	17,1	187	16,1	Grundskole: 1.183.791	Grundskole: 30,0
9.-10. klasse	4.505	50,4	1.427	50,6	615	52,8		
Almengymnasiale uddannelser	278	3,1	54	1,9	20	1,7	244.239	6,2
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	72	0,8	19	0,7	11	0,9	88.649	2,2
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	1.872	20,9	476	16,9	173	14,9	1.269.078	32,1
Kort videregående uddannelse	128	1,4	28	1,0	3	0,3	168.089	4,3
Mellemlang videregående uddannelse	207	2,3	19	0,7	9	0,8	501.704	12,7
Bachelor	28	0,3	4	0,1	1	0,1	71.850	1,8
Lang videregående uddannelse	76	0,9	16	0,6	5	0,4	260.604	6,6
Forsker-uddannelse	2	0,0	0	0,0	0	0,0	16.874	0,4
Uoplyst	568	6,4	294	10,4	140	12,0	145.679	3,7
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100	3.950.557	100

Det skal i den forbindelse bemærkes, at opnået uddannelsesniveau er aldersafhængigt i den forstand, at der er større sandsynlighed for, at man har fået en kompetencegivende uddannelse, når man er 40 år, end når man er 20 år. Som tidligere nævnt er der en stor andel af Kriminalforsorgens klienter, som er i 20'erne, og gennemsnitsalderen blandt Kriminalforsorgens klienter er væsentlig lavere end i hele befolkningen. Alt andet lige må man derfor forvente, at uddannelsesniveauet er højere i befolkningen end blandt Kriminalforsorgens klienter alene på grund af aldersforskellen.

Tabel 5.24 viser, hvor stor en andel af Kriminalforsorgens klientel som er i gang med en uddannelse den 1. november 2010. Som det fremgår af tabellen, er mellem 90-94 pct. af klienterne ikke registreret med en igangværende uddannelse. Det er blandt tilsynsklienterne, at flest er under uddannelse (i alt 10 pct.). Hovedparten af disse er i gang med erhvervsfaglige grundforløb eller erhvervsfaglig praktik og hovedforløb. Det gælder i øvrigt også de to andre hovedpopulationer, at det er disse typer uddannelser, som de oftest er i gang med d. 1. november 2010.

⁷⁶Befolkningen mellem 15-69 år d. 1. januar 2011.

Tabel 5.24. Igangværende uddannelse

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Grundskole	50	0,6	5	0,2	0	0,0		
Forberedende uddannelser	21	0,2	0	0,0	2	0,2		
Almengymnasiale uddannelser	56	0,6	9	0,3	5	0,4		
Erhvervsgymnasiale uddannelser	43	0,5	6	0,2	3	0,3		
Erhvervsfaglige grundforløb	386	4,3	71	2,5	30	2,6		
Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	265	3,0	42	1,5	29	2,5		
Kort videregående uddannelse	21	0,2	4	0,1	1	0,1		
Mellemlang videregående uddannelse	46	0,5	10	0,4	2	0,2		
Bachelor	29	0,3	11	0,4	0	0,0		
Lang videregående uddannelse	18	0,2	3	0,1	0	0,0		
Forskeruddannelse	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
Ikke registreret med igangværende uddannelse	8.002	89,5	2.658	94,3	1.092	93,8		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

Tabel 5.25 viser, hvor mange af Kriminalforsorgens klienter som har deltaget i voksen- og efteruddannelseskurser i perioden 2002-2010. 46 pct. af tilsynsklienterne har deltaget i et sådant kursus, mens det er 53 pct. af de fængselsdømte og 50 pct. af de varetægtsfængslede. Der findes ikke oplysninger om kursusdeltagelse blandt befolkningen i Statistikbanken.

Tabel 5.25. Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ikke deltaget	4.874	54,5	1.336	47,4	579	49,7		
Deltaget	4.063	45,5	1.483	52,6	585	50,3		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		

Tabel 5.26 viser, hvilken type kursus de tre hovedpopulationer har deltaget i. Tælleenheden i tabellen er kurser og ikke personer. Fælles for de tre typer klienter er, at der oftest er tale om AMU-kurser. Det er dog blandt tilsynsklienterne, at man finder den største andel AMU-kurser (48 pct.). Derimod er der færre tilsynsklienter, der har deltaget i FVU og AVU end fængselsdømte og varetægtsfængslede.

Tabel 5.26. Kursustype

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
FVU	1.615	8,1	1.380	18,0	481	16,6		
AVU	4.384	21,9	2.186	28,5	734	25,3		
HF	2.065	10,3	681	8,9	262	9,0		
Højskoler	221	1,1	33	0,4	15	0,5		
AMU	9.556	47,7	2.856	37,3	1.133	39,1		
Danskundervisning for udlændinge	1.486	7,4	331	4,3	212	7,3		
Øvrige	720	3,6	196	2,6	60	2,1		
I alt	20.047	100	7.663	100	2.897	100		

Af tabel 5.27 fremgår, hvordan de voksen- og efteruddannelseskurser, som klienterne har deltaget i, er blevet afsluttet. Af de kurser, som tilsynsklienterne har deltaget i, er kurset blevet færdiggjort i 55 pct. af tilfældene. 51 pct. af de fængselsdømtes kurser er færdiggjorte, mens 48 pct. af de varetægtsfængslede kurser er færdiggjorte. Denne forskel hænger dog til dels sammen med, at der blandt tilsynsklienterne er en større andel AMU-kurser, som har en høj gennemførselsprocent.

Tabel 5.27. Kursusafslutning

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Kursus færdiggjort	11.047	55,1	3.894	50,8	1.381	47,7		
Kursus afbrudt	7.163	35,7	3.313	43,2	1.242	42,9		
Uoplyst afslutning mv.	1.837	9,2	456	6,0	274	9,5		
I alt	20.047	100	7.663	100	2.897	100		

5.7. Behandling for somatisk sygdom

Dette afsnit indeholder oplysninger om sygehusindlæggelser og lægekonsultationer.

5.7.1. Sygehusindlæggelser

Af tabel 5.28 fremgår, hvor ofte de tre hovedpopulationer har været indlagt på sygehus i 2010. I alt 18 pct. af tilsynsklienterne har været indlagt på sygehus én eller flere gange i 2010. De tilsvarende tal er 14 pct. for fængselspopulationen og 18 pct. for varetægtspopulationen.

Tabel 5.28. Antal sygehusindlæggelser i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁷	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	7.310	81,8	2.411	85,5	959	82,4	-	88,4
1	962	10,8	253	9,0	128	11,0	-	11,6
2-3	472	5,3	115	4,1	61	5,2		
4+	193	2,2	40	1,4	16	1,4		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	0,4	-	0,3	-	0,3	-		

⁷⁷ Nyt fra Danmarks Statistik, Sygehusbenyttelse 2010. Publiceret på www.dst.dk/nytudg/15783.

Af et nyhedsbrev fra DST vedrørende Sygehusbenyttelse 2010 fremgår, at 11,6 pct. af befolkningen har været indlagt på sygehus én eller flere gange i 2010. Kriminalforsorgens klienter har altså oftere har været indlagt på sygehus i 2010 end befolkningen som helhed.

Tabel 5.29. Årsag til indlæggelse i 2010 (indlæggelser)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁷⁸	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Infektionssygdom	87	2,6	15	1,8	12	3,2	37.265	2,9
Lungesygdom	176	5,3	37	4,5	15	4,0	107.629	8,4
Sygdom i nervesystem	154	4,6	38	4,6	9	2,4	61.994	4,8
Sygdom i hjerte og de store kar	137	4,1	64	7,7	8	2,1	103.821	8,1
Sygdom i arterier, vener, og lymfesystem	36	1,1	8	1,0	1	0,3	18.239	1,4
Åreknude i under-ekstremiteter	2	0,1	0	0,0	1	0,3	681	0,1
Blodsygdom	20	0,6	5	0,6	17	4,5	31.607	2,5
Marve-tarmsygdom	460	13,9	101	12,2	48	12,8	15.565	12,1
Urinvejssygdom og sygdom i mandlige kønsorganer	98	3,0	27	3,8	7	1,9	73.592	5,7
Sygdom i bevægelsesystem	452	13,6	149	18,0	88	23,5	142.877	11,1
Gynækologisk sygdom	22	0,7	1	0,1	1	0,3	26.247	2,0
Sygdom ved graviditet, fødsel og i perinatalperiode	52	1,6	2	0,2	1	0,3	94.337	7,3
Hudsygdom og kønssygdom	103	3,1	31	3,7	14	3,7	25.838	2,0
Øjensygdom	9	0,3	7	0,8	2	0,5	6.041	0,5
Næse-, øre- og halssygdom	103	3,1	21	2,5	6	1,6	36.380	2,8
Endokrine, metaboliske og kromosomale sygdomme	87	2,6	13	1,6	3	0,8	40.381	3,1
Mental sygdom	360	10,8	92	11,1	35	9,4	19.001	1,5
Sygdom i mamma	6	0,2	2	0,2	2	0,5	12.658	1,0
Sterilisation	3	0,1	0	0,0	0	0,0	916	0,1
Hjernerystelse	35	1,1	14	1,7	9	2,4	4.902	0,4
Forgiftninger	326	9,8	59	7,1	28	7,5	12.910	1,0
Levendefødte børn	0	0,0	0	0,0	0	0,0	62.538	4,9
Uklassificérbar ⁷⁹	590	17,8	142	17,1	67	17,9	212.586	16,5
I alt	3.318	100	828	100	374	100	1.288.099	100

⁷⁸ Indlæggelser i Danmark 2010.

⁷⁹ En yderligere specificeret variabel DIAG99 (med 99 forskellige diagnoser) viser, at denne kategori primært består af følgende fire grupper: 1) Personer i kontakt med læge eller sygehus med henblik på undersøgelse, 2) Symptomer og mangelfuldt definerede tilstande, 3) Undersøgelser, forebyggende forholdsregler m.m. af personer uden sygdomstegn eller uden oplysninger om diagnose, og 4) Alle andre og uspecificerede skader ved ydre påvirkninger.

Tabel 5.29 viser årsagerne til klienternes indlæggelse på sygehus i 2010. Tælleenheden i tabellen er indlæggelser og ikke personer. Fælles for de tre hovedpopulationer er, at der oftest er tale om indlæggelser pga. mave-tarmsygdom, sygdom i bevægesystem, mentale sygdomme og forgiftninger. Særligt de varetægtsfængslede har været indlagt pga. sygdom i bevægesystem (24 pct. af deres indlæggelser).

Af tabellen fremgår også årsager til samtlige indlæggelser i Danmark i 2010. En sammenligning af årsag til indlæggelser blandt Kriminalforsorgens klienter og årsag til indlæggelser i hele befolkningen viser, at Kriminalforsorgens klienter er overrepræsenterede i forhold til indlæggelser pga. af sygdom i bevægesystem, mentale sygdomme og forgiftninger.

Tabel 5.30 viser indlæggelsesvarigheden for de klienter, som har været indlagt på sygehus i 2010. Som tabellen viser, har alle tre typer klienter i gennemsnit været indlagt i to dage, dog med en lidt længere indlæggelsesvarighed for tilsynsklienterne og en lidt kortere indlæggelsesvarighed for de varetægtsfængslede. Der findes ingen oplysninger om indlæggelsesvarighed for den danske befolkning i Statistikbanken.

Tabel 5.30. Indlæggelsesvarighed i dage i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.120	33,8	285	34,4	161	43,0		
1	1.102	33,2	294	35,5	114	30,5		
2-3	571	17,2	123	14,9	53	14,2		
4+	525	15,8	126	15,2	46	12,3		
I alt	3.318	100	828	100	374	100		
Gennemsnit	2,2	-	2,0	-	1,7	-		

5.7.2. Lægekonsultationer

Tabel 5.31 viser, hvor ofte Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning har været til læge i 2010. Tabellen inkluderer alle former for lægebesøg, dvs. kontakt med alment praktiserende læge, kontakt med speciallæge, kontakt med tandlæge og kontakt med anden læge. Som det fremgår af tabellen, har tilsynspopulationen i gennemsnit været til læge 4,1 gange i 2010, mens de fængselsdømte har været til læge 2,4 gange og de varetægtsfængslede har været til læge 3,4 gange. Det er altså tilsynsklienterne, som oftest har været til læge, mens de fængselsdømte i gennemsnit har haft færrest lægebesøg.

Tabel 5.31. Antal lægebesøg i alt i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁸⁰	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.001	11,2	1.043	37,0	255	21,9		
1	285	3,2	187	6,6	49	4,2		
2-3	1.943	21,7	615	21,8	290	24,9		
4-5	3.194	35,7	633	22,5	324	27,8		
6+	2.514	28,1	341	12,1	246	21,1		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	4,1	-	2,4	-	3,4	-	11,3	-

⁸⁰ Nyt fra Danmarks Statistik, Lægebesøg mv. 2010. Publiceret på www.dst.dk/nytudg/14605.

Det må i den forbindelse bemærkes, at der er sundhedsbetjening for indsatte i de danske fængsler og arresthuse, hvorfor det må forventes, at de indsatte, som har været frihedsberøvet helt eller delvis i 2010, primært har benyttet sig af sundhedsbetjeningen i institutionen, og derfor i mindre omfang er blevet registreret med kontakter til læger under sygesikringen.

Af et nyhedsbrev fra DST ved lægebesøg mv. fremgår, at den danske befolkning i gennemsnit har været til læge 11,3 gange i 2010. Det betyder, at Kriminalforsorgens klienter går betydelig mindre til læge under sygesikringen end den danske befolkning gør.

Der findes formentligt flere forklaringer på, at Kriminalforsorgens klienter går mindre ofte til læger under sygesikringen end den danske befolkning gør. Den ene forklaring er frihedsberøvelsen, dvs. at de frihedsberøvede indsatte benytter sig af sundhedsbetjeningen i institutionerne, mens de er frihedsberøvede. Flere undersøgelser peger på, at indsatte går hyppigt til læge, mens de er frihedsberøvet, og tilmed også i et større omfang end befolkningen gør. En undersøgelse om lægekonsultationer i Statsfængslet Nyborg fra 2012 viste således, at indsatte i gennemsnit konsulterede fængselslægen 14 gange på et år.⁸¹ Der er usikkert i hvor høj grad, der kan generaliseres til praksis i alle danske fængsler på baggrund af denne undersøgelse. En belgisk undersøgelse fra 2005 viser imidlertid også, at indsatte i gennemsnit havde 17 konsultationer med fængselslægen om året.⁸²

For at belyse hvor stor en betydning frihedsberøvelsen har haft på antal lægebesøg under sygesikringen, er det undersøgt, hvor mange lægebesøg Kriminalforsorgens klienter har haft i 2009. Denne analyse viser, at tilsynsklienterne i gennemsnit har haft 4,0 lægekonsultationer i alt i 2009 (mod 4,1 i 2010), at de fængselsdømte i gennemsnit har haft 3,0 lægekonsultationer i alt i 2009 (mod 2,4 i 2010), og at de varetægtsfængslede i alt har haft 3,3 lægekonsultationer i alt i 2009 (mod 3,4 i 2010). Betydningen af frihedsberøvelsen slår dermed tydeligst igennem for de fængselsdømte, hvilket man også burde forvente. Det skal dog bemærkes, at nogle af klienterne også kan have været helt eller delvis frihedsberøvet i 2009 pga. nuværende eller tidligere domme, hvorfor de også i denne periode kan have modtaget sundhedsbetjeningen i Kriminalforsorgen, og derfor i mindre omfang er blevet registreret med kontakter til læger under sygesikringen.

Selve frihedsberøvelsen er dog ikke den eneste forklaring på, at Kriminalforsorgens klienter går mindre til læger under sygesikringen end den danske befolkning gør. Som det fremgår af tabel 5.31 havde tilsynsklienterne i gennemsnit 4,1 konsultationer med læger under sygesikringen i 2010. Af kapitel 3 fremgik det, at fodlænkeafsonere i gennemsnit også havde 4,1 konsultationer med læger under sygesikringen i 2010. Det betyder, at klienter, der ikke er frihedsberøvet, også går mindre til læge end den danske befolkning gør (11,3 gange i gennemsnit). Denne forskel skyldes formentligt, at Kriminalforsorgens klienter er demografisk meget forskellige fra befolkningen. Blandt befolkningen findes en langt højere andel kvinder og ældre, ligesom at børn er inkluderet i opgørelsen for den danske befolkning.⁸³ Kendetegnende for disse grupper er, at de har en højere

⁸¹ I undersøgelsen er det registreret, hvor ofte de indsatte i perioden 13. februar 2012 til 4. juni 2012 kontaktede institutionens læge. Undersøgelsen viser, at de 243 indsatte (heraf 201 afsonere og 42 varetægtsfængslede) havde 1051 konsultationer med læge i de 112 dage, hvor registreringer foregik. Det svarer til, at hver indsatte havde 4,3 konsultationer i perioden (svarende til 14 konsultationer med læge på et år). Se Dittmann, L. & Munck, A. (2012): *Lægekonsultationer i Statsfængslet i Nyborg. En aktivitetsanalyse 2012*. Audit Projekt Odense, Odense.

⁸² Se Feron, J. M. et al (2005): "Substantial use of primary health care by prisoners: epidemiological description and possible explanations". *J Epidemiol Community Health*, vol. 59, p. 651-655.

⁸³ Af Nyt fra Danmarks Statistik, Lægebesøg mv. 2010 fremgår, at kvinder i den danske befolkning i gennemsnit havde 13,1 lægekontakter i 2010, mens antallet var 9,4 lægekontakter for mænd. Samme oversigt viser også, at

frekvens af lægebesøg sammenlignet med Kriminalforsorgens klientel, hvor der er en overvægt af socialt belastede yngre mænd.

Disse forskelle i alder, køn og social belastning i hovedpopulationerne kan bidrage til at forklare, hvorfor Kriminalforsorgens klientel konsulterer læger under sygesikringen mindre end befolkningen generelt gør.

Af tabel 5.32 fremgår, hvor ofte Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning har haft kontakt med alment praktiserende læge i 2010. Tilsynsklienterne har i gennemsnit haft 3,4 kontakter med alment praktiserende læge, mens de fængselsdømte har haft 2,1 kontakter og de varetægtsfængslede har haft 2,9 kontakter. Igen er det tilsynsklienterne, som oftest har været til alment praktiserende læge. Til sammenligning har den danske befolkning i gennemsnit haft 8,4 kontakter med alment praktiserende læge i 2010.

Tabel 5.32. Antal lægebesøg hos alment praktiserende læge i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁸⁴	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.312	14,7	1.226	43,5	306	26,3		
1	13	0,1	19	0,7	4	0,3		
2-3	2.773	31,0	746	26,5	367	31,5		
4-5	3.708	41,5	652	23,1	362	31,1		
6+	1.131	12,7	176	6,2	125	10,7		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	3,4	-	2,1	-	2,9	-	8,4	-

Tabel 5.33 viser, hvor ofte Kriminalforsorgens klienter og den danske befolkning har været til speciallæge i 2010. Kategorien 'speciallæge' består af ørelæge, øjenlæge, psykiater og øvrige speciallæger. Det er mellem 10-20 pct. af klienterne, som har haft kontakt med en speciallæge én eller flere gange i 2010. Den gennemsnitlige besøgsfrekvens er ganske lille for alle tre typer af klienter. Til sammenligning har den danske befolkning i gennemsnit været til speciallæge 3,2 gange i 2010. Også hvad angår besøg hos speciallæge er Kriminalforsorgens klienter således underrepræsenterede.

Tabel 5.33. Antal lægebesøg hos speciallæge i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning ⁸⁵	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	7.124	79,7	2.547	90,4	994	85,4		
1	1.491	16,7	233	8,3	139	11,9		
2-3	307	3,4	38	1,3	29	2,5		
4-5	14	0,2	1	0,0	2	0,2		
6+	1	0,1	0	0,0	0	0,0		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	0,2	-	0,1	-	0,2	-	3,2	-

socioøkonomisk baggrund har stor betydning for antallet af lægekontakter. Mænd, som var kategoriseret som 'uden for arbejdsstyrken i øvrigt', havde således blot seks kontakter med almen læge i 2010, mens mandlige pensionister/efterlønsmodtagere havde knap 12 kontakter med almen læge.

⁸⁴ Nyt fra Danmarks Statistik, Lægebesøg mv. 2010. Publiceret på www.dst.dk/nytudg/14605.

⁸⁵ Nyt fra Danmarks Statistik, Lægebesøg mv. 2010. Publiceret på www.dst.dk/nytudg/14605.

Tabel 5.34 viser, hvor ofte Kriminalforsorgens klienter har været til tandlæge i 2010. Tabellen viser, at 31 pct. af tilsynsklienterne har været til tandlæge i 2010, at 19 pct. af de fængselsdømte har været til tandlæge i 2010 og at 24 pct. af de varetægtsfængslede har været til tandlæge i 2010. Den gennemsnitlige besøgsfrekvens er ganske lille for de tre typer klienter.

Der findes ingen oplysninger om tandlægebesøg for den danske befolkning i Statistikbanken. Der er imidlertid foretaget Sundheds- og sygelighedsundersøgelser i Danmark, som viser, hvor stor en andel af befolkningen, som går regelmæssigt til tandlæge. I disse undersøgelser defineres regelmæssig tandpleje som mindst ét tandlægebesøg i gennemsnit pr. år pr. person gennem de seneste fem år. Den seneste offentliggjorte undersøgelsen er fra 2005 og viser, at 79 pct. af befolkningen gik regelmæssigt til tandlæge (dvs. en gang årligt).⁸⁶ Det betyder omvendt, at 21 pct. af befolkningen ikke går regelmæssigt til tandlæge. Hvis man forsøger at overføre spørgsmålet om regelmæssighed til Kriminalforsorgens klientel, kan man udlede, at mellem 69-81 pct. af klienterne ikke går regelmæssigt til tandlæge, idet de ikke har været til tandlæge i 2010. Det er altså en væsentlig mindre andel af Kriminalforsorgens klienter, der går regelmæssigt til tandlæge sammenlignet med hele befolkningen.

Undersøgelserne om befolkningens tandpleje viser i øvrigt også, at følgende karakteristika hæmmer regelmæssige tandlægebesøg: mænd, lav indkomst, lav uddannelse, anden etnisk baggrund end dansk og enlige. Alder har også betydning for antal tandlægebesøg, idet undersøgelserne viser, at de aldersgrupper, hvor færrest går regelmæssigt til tandlæge er de yngre (indtil 34 år) og de ældre (over 65 år), hvorimod aldersgruppen derimellem oftest går til tandlæge. Som det fremgår af det tidligere er de ovennævnte karakteristika kendetegnede for Kriminalforsorgens klientel. På den baggrund er det ikke overraskende, at Kriminalforsorgens klientel går mindre ofte til tandlæge end befolkningen som helhed.⁸⁷

Tabel 5.34. Antal tandlægebesøg i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	6.191	69,3	2.288	81,2	887	76,2		
1	2.742	30,7	530	18,8	277	23,8		
2-3	4	0,0	1	0,0	0	0,0		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	0,3	-	0,2	-	0,2	-		

Tabel 5.35 viser, mange kontakter Kriminalforsorgens klienter har haft med anden læge i 2010. Kategorien 'anden læge' er defineret som kiropraktor, fysioterapeut, fodterapeut, psykolog og modtagelse af øvrige ydelser. Som det fremgår af tabellen er det mellem 5-13 pct. af klienterne, som har været hos anden læge i 2010. Det er blandt tilsynsklienterne, man finder den største andel, der har været hos anden læge. Der findes ingen oplysninger om besøg hos anden læge for den danske befolkning i Statistikbanken.

⁸⁶ Det er blevet gennemført en lignende undersøgelse i 2010, men resultater fra denne er endnu ikke blevet offentliggjort. Undersøgelsen viser imidlertid, at det er 78 pct. af befolkningen, som går regelmæssigt til tandlæge i 2010 (jf. mailkorrespondance med Poul Erik Petersen).

⁸⁷ Jf. to undersøgelser 1) Petersen, Poul Erik et al. (2010): "Overvågning af voksenbefolkningens tandstatus og tandlægebesøg i Danmark". *Tandlægebladet* (6), s. 480-491. Og 2) Christensen, Lisa Bøge & Petersen, Poul Erik (2008): "Brug af tandplejesystemet og ejenomsorg i Danmark. *Tandlægebladet* (2), s. 134-141.

Tabel 5.35. Antal lægebesøg hos anden læge i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	7.752	86,7	2.668	94,6	1.054	90,5		
1	1.036	11,6	130	4,6	99	8,5		
2-3	149	1,7	21	0,7	11	0,9		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	0,2	-	0,1	-	0,1	-		

Af tabel 5.36 fremgår, hvor mange af Kriminalforsorgens klienter som har været hos psykolog eller psykiater i 2010. Blot en lille andel af Kriminalforsorgens klienter har været hos psykolog eller psykiater i 2010. Det gælder alle tre hovedpopulationer.

Tabel 5.36. Antal lægebesøg hos psykolog eller psykiater i 2010

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	8.425	94,3	2.740	97,2	1.113	95,6		
1	498	5,6	77	2,7	50	4,3		
2	14	0,2	2	0,1	1	0,1		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	0,1	-	0,0	-	0,0	-		

5.8. Behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser

I dette afsnit redegøres for, om klienterne har modtaget behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser. Oplysningerne stammer fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.⁸⁸ Der er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose er registreret som aktions- eller bidiagnose. Tabel 5.37 viser et uddrag af relevante kategorier fra ICD-10. Denne svarer til WHO's klassifikationssystem ICD-10 (klassifikation af psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser).

Der findes ingen oplysninger om behandling for psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser for den danske befolkning i Statistikbanken. Af samme årsag er kolonnen om den danske befolkning slettet i afsnit 5.8. Som i det foregående opereres med tre forskellige observationsperioder, hhv. 1) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, 2) kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år og 3) kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdagen. Se endvidere bilag 5 for en nærmere beskrivelse af Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister, herunder afgrænsningen af observationsperiode mv.

⁸⁸ For en nærmere beskrivelse af registret henvises til artiklen: Mors, O., Perto, G.P., Mortensen P.B. (2011): "The Danish Psychiatric Central Research Register. *Scandinavian Journal of Public Health* Vol. 39, p. 54-57.

Tabel 5.37. ICD-10 oversigt

F00-09	Organiske (incl. symptomatiske) psykiske lidelser
F10-19	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer
F20-29	Skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser
F30-39	Affektive sindslidelser
F40-49	Nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer
F50-59	Adfærdsændringer forbundne med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer
F60-69	Forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd
F70-79	Mental retardering (åndssvagthed)
F80-89	Psykiske udviklingsforstyrrelser
F90-98	Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser opstået i barndom eller adolescens
F99	Psykisk lidelse eller forstyrrelse, ikke på anden måde specificeret
X-Y	Ydre sygdoms- og dødsårsager
Z	Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen ⁸⁹

Der er én vigtig pointe, man skal have in mente, når de tre følgende afsnit læses. Som det vil fremgå af det følgende, vil tilsynsklienterne i langt højere grad være registreret i det psykiatriske behandlingssystem end de fængselsdømte og varetægtsfængslede. Dette skyldes primært den gruppe af tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-69. Denne gruppes hyppige kontakt med det psykiatriske behandlingssystem trækker således gennemsnittet op for hele tilsynspopulationen.

Siden 1995 har tilsynsklienterne samlet set haft 87.390 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. Tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, tegner sig alene for 76.390 af disse kontakter (87 pct.).

I det seneste år forud for indexdagen har tilsynsklienterne samlet set haft 11.254 kontakter med det psykiatriske behandlingssystem. Tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, tegner sig alene for 9.451 af disse kontakter (84 pct.).

På indexdagen er tilsynsklienterne samlet set registreret med 2.953 aktive behandlinger i det psykiatriske behandlingssystem. Tilsynsklienter, som er idømt en psykiatrisk særforanstaltning, tegner sig alene for 2.628 af disse kontakter (89 pct.).

Der henvises til afsnit 2.8, hvor forskellen på de fem typer af tilsynsklienter fremgår, hvad angår kontakten til det psykiatriske behandlingssystem. Ligeledes henvises der til afsnit 3.8, som indeholder yderlige information om forskellen på de to typer af fængselsdømte.

⁸⁹ Herunder diagnose af typen Z04.6 Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder. Gruppen kan yderlige specificeres i følgende: Z04.60 Retspsykiatrisk observation. Z04.61 Dom til behandling. Z04.62 Dom til psykiatrisk anbringelse. Z04.63 Civilretslig undersøgelse. Z04.64 Socialretlig undersøgelse. Z04.68 Anden retslig undersøgelse eller foranstaltning. Z04.69 Uspecificeret.

5.8.1. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995

Tabel 5.38 viser andelen af Kriminalforsorgens klienter, som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995, og som er registreret med en F-diagnose som aktions- eller bidiagnose.

Tabel 5.38. Antal kontakter (klienter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	4.406	49,3	1.893	67,2	761	65,4
1-2	1.236	13,8	534	18,9	223	19,2
3-9	1.340	15,0	324	11,5	138	11,9
10-24	976	10,9	51	1,8	29	2,5
25+	979	11,0	17	0,6	13	1,1
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100
Gns.	9,8	-	1,3	-	1,9	-

Tabellen viser, at godt halvdelen af tilsynsklienterne er registreret i det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Til sammenligning er det blot 33 pct. af de fængselsdømte og 35 pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret i det psykiatriske behandlingssystem i samme periode. Det gennemsnitlige antal kontakter er 9,8 for tilsynsklienterne, 1,3 for de fængselsdømte og 1,9 for de varetægtsfængslede.

Tabel 5.39 viser, hvilken aktionsdiagnose der er registreret ved kontakten til behandlingssystemet. Over halvdelen af tilsynsklienternes kontakter angår aktionsdiagnose F20-29 (dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser).

Tabel 5.39. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	1.860	2,1	25	0,7	30	1,4
F10-19	12.305	14,0	1.340	35,5	655	29,9
F20-29	46.027	52,4	381	10,1	423	19,3
F30-39	5.641	6,4	240	6,4	122	5,6
F40-49	4.576	5,2	585	15,5	302	13,8
F50-59	227	0,3	5	0,1	4	0,2
F60-69	7.217	8,2	453	12,0	210	9,6
F70-79	295	0,3	8	0,2	14	0,6
F80-89	527	0,6	35	0,9	6	0,3
F90-98	1.789	2,0	277	7,3	179	8,2
F99	1.688	1,9	126	3,3	76	3,5
X-Y	132	0,2	15	0,4	3	0,1
Z	5.570	6,3	281	7,5	164	7,5
I alt	87.854	100	3.771	100	2.188	100

De fængselsdømte er primært blevet behandlet for diagnose F10-F19 (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer), F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer og F60-69 (forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd).

De varetægtsfængslede er primært blevet behandlet for diagnose F10-F19 (psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer), F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser og F40-49 (nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer).

Tabel 5.40 viser, hvilken patienttype kontakterne har bestået i. Den største andel af heldøgnskontakter findes blandt tilsynsklienterne (43 pct.). Andelen af heldøgnsindlæggelser er lidt lavere blandt de fængselsdømte (33 pct.) og de varetægtsfængslede (31 pct.).

Tabel 5.40. Patienttype (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	37.341	42,5	1.258	33,4	684	31,3
Deldøgn	577	0,7	23	0,6	10	0,5
Ambulant	22.423	25,5	1.207	32,0	627	28,7
Skadestue	27.515	31,3	1.284	34,0	867	39,6
I alt	87.856	100	3.772	100	2.188	100

Af tabel 5.41 fremgår behandlingens længde for samtlige kontakter. Den gennemsnitlige behandlingens længde for tilsynsklienterne er 68,7 døgn, mens den er 53,6 døgn for de fængselsdømte og 52,2 døgn for de varetægtsfængslede.

Tabel 5.41. Behandlingslængde (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	31.537	35,9	1.649	43,7	985	45,0
1-7 døgn	19.259	21,9	840	22,3	425	19,4
8 døgn-1 md.	11.685	13,3	370	9,8	217	9,9
Over 1 md.-3.mdr.	9.186	10,5	411	10,9	197	9,0
Over 3 mdr.-½ år	5.204	5,9	178	4,7	138	6,3
Over ½ år-1 år	3.855	4,4	143	3,8	85	3,9
Over 1 år	4.298	4,9	137	3,6	89	4,1
Uoplyst	2.832	3,2	44	1,2	52	2,4
I alt	87.856	100	3.772	100	2.188	100
Gns.	68,7	-	53,6	-	52,2	-

Tabel 5.42 indeholder udelukkende oplysninger om indlæggelser, dvs. kontakter som er defineret som heldøgns- og deldøgnskontakter. Tabellen viser vilkår for indlæggelserne. En sammenligning af de tre hovedpopulationer viser, at den primære forskel består i, at der er flere indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning blandt tilsynsklienterne. Som nævnt indledningsvis skyldes det primært, at nogle af tilsynsklienterne er idømt psykiatrisk særforanstaltning, og at disse derfor trækker gennemsnittet op for hele tilsynspopulationen.

Tabel 5.42. Indlæggelsesvilkår (indlæggelser)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Frivillig indlæggelse ⁹⁰	26.852	70,8	945	73,8	472	68,0
Tvangsindlæggelse ⁹¹	2.318	6,1	65	5,2	30	4,3
Indlæggelse iht. andet retsgrundlag ⁹²	3.315	8,7	165	12,9	73	10,5
Indlæggelse iht. dom om psyk. særforan. ⁹³	4.285	11,3	13	1,0	35	5,0
Indlæggelse iht. kendelse om mentalundersøg. ⁹⁴	662	1,7	72	5,6	80	11,5
Barn indlagt iht. Lov om social service	4	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt iht. farlighedsdekret	16	0,0	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	466	1,2	20	1,6	4	0,6
I alt	37.918	100	1.281	100	694	100

Tabel 5.43 viser, hvor længe Kriminalforsorgens klienter har været indlagt i det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. I gennemsnit har tilsynsklienterne været indlagt i 39,0 døgn, de fængselsdømte i 21,6 døgn og de varetægtsfængslede i 23,0 døgn.

Tabel 5.43. Indlæggelseslængde (indlæggelse)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	2.237	5,8	105	8,2	58	8,4
1-7 døgn	17.204	45,4	720	56,2	359	51,7
8 døgn-1 md.	9.037	23,8	250	19,5	148	21,3
Over 1 md.-3.mdr.	5.377	14,2	139	10,9	66	9,5
Over 3 mdr.-½ år	2.061	5,4	35	2,7	32	4,6
Over ½ år-1 år	1.004	2,6	15	1,2	10	1,4
Over 1 år	646	1,7	10	0,8	4	0,6
Uoplyst	352	0,9	7	0,5	17	2,4
I alt	37.918	100	1.281	100	694	100
Gns.	39,0	-	21,6	-	23,0	-

5.8.2. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år

Tabel 5.44 viser, hvor stor en andel af Kriminalforsorgens klienter som har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år forud for indexdagen. Som tabellen viser, er i alt 34 pct. af tilsynsklienterne blevet registreret i det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Andelen, der er registreret i behandlingssystemet i det seneste år, er væsentlig lavere for de fængselsdømte (i alt syv pct.) og de varetægtsfængslede (i alt 14 pct.).

⁹⁰ Frivillige indlæggelser, almindelige og retlige patienter.

⁹¹ Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer.

⁹² Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven.

⁹³ Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning.

⁹⁴ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter.

Tabel 5.44. Antal kontakter (klienter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	5.881	65,8	2.618	92,9	997	85,7
1-2	1.761	19,7	168	6,0	125	10,7
3-9	1.064	11,9	29	1,0	39	3,4
10-24	208	2,3	4	0,1	2	0,2
25+	23	0,3	0	0,0	1	0,1
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100
Gns.	1,3	-	0,1	-	0,3	-

En oversigtstabel fra Center for Psykiatrisk Forskning viser, at der i 2010 var 125.747 personer fra Danmark, som var i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen (heldøgn, ambulant, skadestue).⁹⁵ Det svarer til, at 2,3 pct. af befolkningen har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i 2010. Som det fremgår af ovenstående, er det hhv. syv pct. af de fængselsdømte, 14 pct. af de varetægtsfængslede og 34 pct. af tilsynsklienterne, der har haft kontakt med det psykiatriske behandlingssystem i næsten samme periode.⁹⁶ Der er derfor ingen tvivl om, at Kriminalforsorgens klienter er overrepræsenterede i forhold til befolkningen, hvad angår kontakt til det psykiatriske behandlingssystem. Det skal igen pointeres, at overrepræsentationen, hvad angår tilsynsklienterne, primært skyldes, at en del af klienterne er idømt psykiatrisk særforanstaltning.

Tabel 5.45 viser, hvilken diagnose Kriminalforsorgens klienter er blevet registreret med ved kontakten til det psykiatriske behandlingssystem i denne periode. Knap halvdelen af tilsynsklienternes diagnose angår diagnose F20-29 (skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser).

De fængselsdømte er primært registreret med diagnose F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer (26 pct.) og F40-49, dvs. nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer (19 pct.).

For de varetægtsfængslede vedkommende angår kontakterne primært tre diagnosetyper, hhv. F20-29, dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser (20 pct.), F10-19, dvs. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af alkohol eller andre psykoaktive stoffer (18 pct.) og F40-49, dvs. nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med nervøst betingede legemlige symptomer (17 pct.). Der henvises til tabel 5.37 for en beskrivelse af diagnosekategoriseringen. Blandt de varetægtsfængslede er der dog også en forholdsvis stor andel af kontakter, hvor der er registreret en Z-diagnose som aktionsdiagnose, dvs. faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen. Samtlige af disse kontakter er registreret som 'Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder'.

⁹⁵ Dvs. personer fra Grønland og Færøerne er udeladt. Se endvidere <http://psykiatriskforskning.dk/fileadmin/CPG/CentReg/Aarstabeller/t1017.pdf>

⁹⁶ Det skal her bemærkes, at observationsperioden for Kriminalforsorgens klienter er en smule længere, idet "seneste år" er defineret som hele 2010 og januar 2011. Denne forskel kan dog næppe opveje hele forskellen i andelen, der har været i kontakt med det psykiatriske behandlingssystem.

Tabel 5.45. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	231	2,1	1	0,2	1	2,2
F10-19	1.148	10,2	106	25,9	71	17,6
F20-29	5.490	48,8	34	8,3	79	19,6
F30-39	728	6,5	44	10,8	27	6,7
F40-49	495	4,4	76	18,6	69	17,1
F50-59	27	0,2	1	0,2	0	0,0
F60-69	876	7,8	24	5,9	33	8,2
F70-79	33	0,3	0	0,0	2	0,5
F80-89	66	0,6	2	0,5	0	0,0
F90-98	373	3,3	47	11,5	29	7,2
F99	167	1,5	23	5,6	21	5,2
X-Y	15	0,1	0	0,0	0	0,0
Z	1.605	14,3	51	12,5	63	15,6
I alt	11.254	100	409	100	403	100

Af tabel 5.46 fremgår, hvilken patienttype kontakterne har omhandlet. For tilsynsklienternes vedkommende har 39 pct. af kontakterne været heldøgnsbehandling, mens 41 pct. har været ambulant behandling og 20 pct. har været skadestuebesøg. For de fængselsdømte og varetægtsfængslede er billedet et lidt andet, da skadestuebesøg udgør en større andel af disse klients samlede kontakter i det seneste år.

Tabel 5.46. Patienttype (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	4.377	38,9	128	31,3	139	34,5
Ambulant	4.596	40,8	148	36,2	138	34,2
Skadestue	2.281	20,3	133	32,5	126	31,3
I alt	11.254	100	409	100	403	100

Tabel 5.47 viser behandlingens længden for de kontakter, som Kriminalforsorgens klienter er registreret med i det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år forud for indexdagen.

Tabel 5.47. Behandlingslængde (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	2.605	23,1	166	40,6	136	33,7
1-7 døgn	2.315	20,6	92	22,5	85	21,1
8 døgn-1 md.	1.207	10,7	34	8,3	45	11,2
Over 1 md.-mdr.	924	8,2	40	9,8	51	12,7
Over 3 mdr.-½ år	718	6,4	22	5,4	31	7,7
Over ½ år-1 år	613	5,4	20	4,9	15	3,7
Over 1 år	997	8,9	16	3,9	11	2,7
Uoplyst	1.875	16,7	19	4,6	29	7,2
I alt	11.254	100	409	100	403	100
Gns.	116,8	-	51,5	-	49,7	-

Når de tre hovedpopulationer sammenlignes, ses det, at tilsynsklienterne har haft den længste gennemsnitlige behandlingstid (116,8 døgn). Det fremgår endvidere, at en forholdsvis stor andel af tilsynsklienternes kontakter er registreret med uoplyst behandlingstidslængde. Det betyder, at behandlingen endnu ikke var afsluttet, da vi modtog oplysningerne fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister.

Tabel 5.48 viser indlæggelsesvilkår for de indlæggelser, Kriminalforsorgens klienter har haft i det seneste år. En sammenligning af de tre hovedpopulationer viser, at en væsentlig større andel af tilsynspopulationens indlæggelser skyldes indlæggelse i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning. Derimod har fængselsdømte og varetægtsfængslede i højere grad (end tilsynsklienterne) været indlagt pga. kendelse om mentalundersøgelse mv.

Tabel 5.48. Indlæggelsesvilkår (indlæggelser)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Frivillig indlæggelse ⁹⁷	2.420	55,3	98	76,0	84	60,4
Tvangsindlæggelse ⁹⁸	154	3,5	4	3,1	6	4,3
Indlæggelse iht. andet retsgrundlag ⁹⁹	132	3,0	2	1,6	5	3,6
Indlæggelse iht. dom om psyk. særforan. ¹⁰⁰	1.459	33,3	6	4,7	13	9,4
Indlæggelse iht. kendelse om mentalundersøg. ¹⁰¹	207	4,7	18	14,0	31	22,3
Barn indlagt iht. Lov om social service	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indlagt iht. farlighedsdekret	5	0,1	0	0,0	0	0,0
Uoplyst	0	0,0	1	0,8	0	0,0
I alt	4.377	100	129	100	139	100

Tabel 5.49. Indlæggelseslængde (indlæggelse)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	309	7,1	11	8,5	10	7,2
1-7 døgn	2.035	46,5	75	58,1	67	48,2
8 døgn-1 md.	919	21,0	23	17,8	34	24,5
Over 1 md.-3.mdr.	503	11,5	9	7,0	13	9,4
Over 3 mdr.-½ år	252	5,8	6	4,7	9	6,5
Over ½ år-1 år	140	3,2	2	1,6	1	0,7
Over 1 år	87	2,0	1	0,8	1	0,7
Uoplyst	132	3,0	2	1,6	4	2,9
I alt	4.377	100	129	100	139	100
Gns.	41,0	-	24,9	-	25,5	-

Tabel 5.49 viser længden for klienternes indlæggelse i det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. I gennemsnit har tilsynsklienterne haft den længste indlæggelsesvarighed (41,0 døgn).

⁹⁷ Frivillige indlæggelser, almindelige og retlige patienter.

⁹⁸ Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer.

⁹⁹ Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven.

¹⁰⁰ Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning.

¹⁰¹ Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter.

De fængselsdømte har i gennemsnit været indlagt i 24,9 døgn, mens de varetægtsfængslede i gennemsnit har været indlagt i 25,5 døgn.

5.8.3. Kontakt med det psykiatriske behandlingssystem på indexdag

Tabel 5.50 viser, hvor mange af Kriminalforsorgens klienter der er registreret med en igangværende behandling på indexdagen. Som det fremgår af tabellen, er det i alt 28 pct. af tilsynsklienterne, som er registreret med én eller flere aktive behandlingsforløb på indexdagen. Én pct. af de fængselsdømte er registreret som værende i aktiv behandling på indexdagen, mens i alt fire pct. af de varetægtsfængslede er registreret med én eller flere aktive behandlingsforløb på indexdagen.

At nogle klienter er registreret med mere end ét aktivt behandlingsforløb kan virke mærkværdigt. Det er ikke muligt at afgøre, om der er tale om fejlregistreringer i registret, fx behandlingsforløb som ikke er registreret eller afsluttet korrekt.

Tabel 5.50. Antal kontakter (klienter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	6.445	72,1	2.784	98,8	1.118	96,0
1	2.109	23,6	35	1,2	43	3,7
2+	383	4,3	0	0,0	3	0,3
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100
Gns.	0,3	-	0,01	-	0,03	-

Af tabel 5.51 fremgår, hvilke diagnoser de tre hovedpopulationer er registreret med i de behandlingsforløb, som er aktive på indexdagen. 48 pct. af tilsynsklienternes kontakter angår F20-29 (dvs. skizofreni, skizotypisk sindslidelse, paranoide psykoser, akutte og forbigående psykoser samt skizoaffektive psykoser). For de fængselsdømte og de varetægtsfængslede er billedet lidt mere broget. En stor andel af de varetægtsfængslede kontakter skyldes faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen, herunder 'Psykiatrisk undersøgelse og observation begæret af myndigheder' (Z-diagnose). Der henvises til tabel 5.37 for en beskrivelse af diagnosekategoriseringen.

Tabel 5.51. Aktionsdiagnose (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
F00-09	91	3,1	0	0,0	0	0,0
F10-19	172	5,8	7	20,0	2	4,1
F20-29	1.421	48,1	6	17,1	8	16,3
F30-39	201	6,8	5	14,3	4	8,2
F40-49	101	3,4	0	0,0	4	8,2
F50-59	5	0,2	0	0,0	0	0,0
F60-69	236	8,0	6	17,1	3	6,1
F70-79	14	0,5	0	0,0	0	0,0
F80-89	38	1,3	0	0,0	0	0,0
F90-98	157	5,3	8	22,9	9	18,4
F99	4	0,1	0	0,0	3	6,1
X-Y	1	0,0	0	0,0	0	0,0
Z	512	17,3	3	8,6	16	32,7
I alt	2.953	100	35	100	49	100

Tabel 5.52 viser, hvilken patienttype de aktive behandlinger angår. Fælles for de tre klienttyper er, at hovedparten af de aktive forløb består af ambulant behandling. To fængselsdømte og syv varetægtsfængslede er registreret som værende aktuelt indlagt på indexdagen. Der er formentlig tale om, at disse er midlertidigt overført til psykiatrisk afdeling.

Tabel 5.52. Patienttype (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Heldøgn	356	12,1	2	5,7	7	14,3
Ambulant	2.590	87,7	33	94,3	42	85,7
Skadestue	7	0,2	0	0,0	0	0,0
I alt	2.953	100	35	100	49	100

Tabel 5.53 viser behandlingens længden for de kontakter med det psykiatriske behandlingssystem, som er aktive på indexdagen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at andelen af uoplyst er ganske stor for alle tre hovedpopulationer. Det skyldes formentligt, at behandlingen endnu ikke var afsluttet på det tidspunkt, hvor oplysningerne er trukket i registret (dvs. oktober 2011, hvor Kriminalforsorgen modtager data fra Det Psykiatriske Forskningsregister). I denne opgørelsesmetode kommer personer, som har haft længerevarende behandlingsforløb til at fylde forholdsvis meget (set i forhold til hvor meget de fylder ved øvrige observationsperioder, hhv. kontakter siden 1995 og kontakter i det seneste år).

Tabellen viser den gennemsnitlige behandlingens længde for de behandlinger, som var aktive på indexdagen, men som senere er afsluttet. Den gennemsnitlige behandlingens længde er 431,5 døgn for tilsynsklienterne, mens den er 353,2 døgn for de fængselsdømte (baseret på 16 personer) og 191,1 døgn for de varetægtsfængslede (baseret på 20 personer).

Tabel 5.53. Behandlingslængde (kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0 døgn	7	0,2	0	0,0	0	0,0
1-7 døgn	29	1,0	0	0,0	1	2,0
8 døgn-1 md.	46	1,6	0	0,0	2	4,1
Over 1 md.-3.mdr.	126	4,3	1	2,9	9	18,4
Over 3 mdr.-½ år	186	6,3	4	11,4	3	6,1
Over ½ år-1 år	234	7,9	5	14,3	1	2,0
Over 1 år	450	15,2	6	17,1	4	8,2
Uoplyst	1.875	63,5	19	54,3	29	59,2
I alt	2.953	100	35	100	49	100
Gns.	431,5	-	353,2	-	191,1	-

Grundet det sparsomme antal indlæggelser blandt fængselsdømte (to personer) og varetægtsfængslede (syv personer) foretages der ingen sammenligning af hovedpopulationerne, hvad angår indlæggelsesvilkår og behandlingens længde for indlæggelser.

5.9. Tidligere behandling for stofmisbrug

Tabel 5.54 viser, hvor stor en andel af Kriminalforsorgens klienter der har været i behandling for stofmisbrug i amtsligt eller kommunalt regi siden 1996.¹⁰² For tilsynsklienternes vedkommende er det i alt 20 pct., som har været i behandling én eller flere gange siden 1996. 26 pct. af de fængselsdømte har været i behandling én eller flere gange, mens det er 23 pct. af de varetægtsfængslede, der er registreret for at have været i behandling for stofmisbrug. Det er altså blandt fængselspopulationen, at flest har været i behandling for stofmisbrug.

I Statistikbanken findes ingen oplysninger om befolkningen, hvad angår behandling for stofmisbrug.

Tabel 5.54. Antal behandlingsforløb for behandling for stofmisbrug siden 1996

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	7.139	79,9	2.091	74,2	893	76,7		
1	743	8,3	252	8,9	93	8,0		
2-4	691	7,7	258	9,2	100	8,6		
5+	364	4,1	218	7,7	78	6,7		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gns.	0,6	-	1,0	-	0,9	-		

Tabel 5.55 viser behandlingstypen for de behandlinger, klienterne har modtaget. Tælleenheden i tabellen er behandlingsforløb og ikke personer. Fælles for de tre hovedpopulationer er, at klienterne primært har modtaget behandling med metadon eller har været i stoffri behandling. Der er dog også en forholdsvis stor andel af behandlingerne, hvor behandlingstypen er uoplyst. Det gælder særligt for fængselsafsonerne, hvor behandlingstypen er uoplyst for 38 pct. af behandlingerne.

Tabel 5.55. Behandlingstype (forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Metadon	1.583	27,6	1.002	26,1	341	33,9		
Buprenorphin	380	6,6	225	5,9	59	5,9		
Anden substitution med opiat	44	0,8	14	0,4	5	0,5		
Stoffri behandling	2.793	48,6	1.151	30,0	449	44,7		
Heroin	0	0,0	1	0,0	0	0,0		
LAAM	6	0,1	0	0,0	0	0,0		
Uoplyst	936	16,3	1.449	37,7	151	15,0		
I alt	5.742	100	3.842	100	1.005	100		

Tabel 5.56 viser behandlingslængden for klienternes behandling for stofmisbrug. Det er tilsynsklienterne, som er registreret for den længste gennemsnitlige behandlingstid (231,6 dage). De fængselsdømte har i gennemsnit været i behandling i 221,5 dage, mens de varetægtsfængslede i gennemsnit har været i behandling 219,5 dage.

¹⁰² Opgørelsen omfatter ikke den behandling, som indsatte modtager i Kriminalforsorgen, eftersom dette ikke indberettes til Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere i behandling.

Tabel 5.56. Behandlingslængde (forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-60 dage	1.487	25,9	1.100	28,6	271	27,0		
61 dage-½ år	1.368	23,8	1.060	27,6	271	27,0		
Over ½ år-1 år	837	14,6	555	14,4	164	16,3		
Over 1 år-2 år	525	9,1	381	9,9	86	8,6		
Over 2 år	309	5,4	198	5,2	57	5,7		
Uoplyst	1.216	21,2	548	14,3	156	15,5		
I alt	5.742	100	3.842	100	1.005	100		
Gns.	231,6	-	221,5	-	219,5			

5.10. Tidligere behandling for alkoholmisbrug

Tabel 5.57 viser, hvor stor en andel af Kriminalforsorgens klienter der har været i behandling for alkoholmisbrug på en behandlingsinstitution siden 2006.¹⁰³ Som tabellen viser, har 10 pct. af tilsynsklienterne modtaget behandling for alkoholmisbrug én eller flere gange siden 2006. Heraf har seks pct. modtaget behandling én gang, mens fire pct. har modtaget behandling to eller flere gange. For de fængselsdømtes vedkommende er det fem pct., som har modtaget behandling for alkoholmisbrug én eller flere gange siden 2006, og for de varetægtsfængslede er det ligeledes fem pct.

Tabel 5.57. Antal behandlingsforløb for behandling for alkoholmisbrug siden 2006

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	8.073	90,3	2.675	94,9	1.108	95,2		
1	548	6,1	99	3,5	39	3,4		
2+	316	3,5	45	1,6	17	1,5		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gns.	0,2	-	0,1	-	0,08	-		

Tabel 5.58 viser, hvilken type behandling klienterne har modtaget. Tælleenheden i tabellen er behandlingsforløb og ikke personer. Tabellen viser, at behandlingstypen ikke er registreret i hovedparten af behandlingsforløbene. Det gælder for alle tre hovedpopulationer. Det betyder, at denne oplysning er meget usikker. Af de behandlinger, hvor behandlingstypen er registreret, har behandlingen oftest bestået i dagbehandling.

Tabel 5.58. Behandlingstype (forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ambulant	103	7,2	22	9,6	7	7,9		
Døgn	71	5,0	5	2,2	5	5,6		
Dag	316	22,2	76	33,3	13	14,6		
Uoplyst	934	65,6	125	54,8	64	71,9		
I alt	1.424	100	228	100	89	100		

¹⁰³ Opgørelsen omfatter ikke den behandling, som indsatte modtager i Kriminalforsorgen, eftersom dette ikke indberettes til Det Nationale Alkoholbehandlingsregister.

Tabel 5.59 viser behandlingstiden for de behandlinger for alkoholmisbrug, som Kriminalforsorgens klienter er blevet registreret med. Det er de varetægtsfængslede, som har den længste gennemsnitlige behandlingstid (167,4 dage). Herefter følger tilsynsklienterne med gennemsnitligt 146,5 dages behandling og de fængselsdømte med 119,6 dages behandling.

Tabel 5.59. Behandlingslængde (forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-60 dage	345	24,2	69	30,3	22	24,7		
61 dage-½ år	337	23,7	68	29,8	28	31,5		
Over ½ år-1 år	158	11,1	42	18,4	14	15,7		
Over 1 år-2 år	74	5,2	5	2,2	8	9,0		
Over 2 år	16	1,1	0	0,0	1	1,1		
Uoplyst	494	34,7	44	19,3	16	18,0		
I alt	1.424	100	228	100	89	100		
Gns.	146,5	-	119,6	-	167,4	-		

5.11. Kriminel belastning

I dette afsnit belyses den kriminelle belastning for Kriminalforsorgens klienter. Der findes ingen sammenlignelige oplysninger om den danske befolkning i Statistikbanken hos Danmarks Statistik.

Oplysningen om kriminel belastning belyser, hvor mange domme klienterne har modtaget, inkl. den aktuelle dom. Der anvendes tre forskellige afgrænsninger til at belyse klienternes kriminelle belastning, hhv. antal fældende afgørelser, antal frihedsstraffe og antal fængselsstraffe.

Tabel 5.60 viser antal fældende afgørelser. Fældende afgørelser omfatter bøder, tiltalefrafald, betingede domme og ubetingede domme. Som det fremgår af tabellen, har alle tilsynsklienter og fængselsdømte mindst én fældende afgørelse. For de varetægtsfængslede vedkommende har fem pct. nul fældende afgørelser, hvilket betyder, at de ikke er tidligere dømt. Tabellen viser, at det er tilsynsklienterne, som er mindst kriminelt belastede med 8,5 fældende afgørelser i gennemsnit. Herefter følger de varetægtsfængslede med 12,6 fældende afgørelser i gennemsnit. Som forventet er det de fængselsdømte, som er mest kriminelt belastet med 14,2 fældende afgørelser i gennemsnit.

Tabel 5.60. Antal fældende afgørelser

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	0	0,0	0	0,0	61	5,2		
1	1.181	13,2	139	4,9	62	5,3		
2-4	2.684	30,0	439	15,6	212	18,2		
5-9	2.416	27,0	696	24,7	263	22,6		
10+	2.656	29,7	1.545	54,8	566	48,6		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	8,5	-	14,2	-	12,6	-		

Tabel 5.61 viser antal frihedsstraffe. Frihedsstraffe omfatter betingede og ubetingede domme. Alle tilsynsklienter og fængselsdømte har mindst én frihedsstraf, mens 17 pct. af de varetægtsfængslede ikke er idømt en frihedsstraf. Når kriminel belastning opgøres ved antal frihedsstraffe ses samme mønster som i den foregående tabel. Det er tilsynsklienterne, som er mindst kriminelt belastet med

3,3 frihedsstraffe i gennemsnit og de fængselsdømte, som er mest kriminelt belastet med 6,3 frihedsstraffe i gennemsnit.

Tabel 5.61. Antal frihedsstraffe

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	0	0,0	0	0,0	192	16,5		
1	3.661	41,0	475	16,8	195	16,8		
2-4	3.508	39,3	1.015	36,0	359	30,8		
5-9	1.192	13,3	738	26,2	247	21,2		
10+	576	6,4	591	21,0	171	14,7		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	3,3	-	6,3	-	5,0	-		

Tabel 5.62 viser antal fængselsstraffe. Fængselsstraffe omfatter ubetingede domme, herunder kombinationsdomme. Som det fremgår af tabellen, er 34 pct. af tilsynsklienterne aldrig idømt en fængselsstraf, mens 27 pct. af de varetægtsfængslede ikke er idømt en fængselsstraf. Alle fængselsdømte er idømt mindst én fængselsstraf, eftersom de jo aktuelt afsoner en fængselsstraf på indexdagen. Som i de foregående tabeller ses i tabel 5.62, at tilsynsklienterne er mindst kriminelt belastet (2,0 fængselsstraffe i gennemsnit), mens de fængselsdømte er mest kriminelt belastet (5,1 fængselsstraffe i gennemsnit).

Tabel 5.62. Antal fængselsstraffe

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		DK befolkning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0	3.070	34,4	0	0,0	315	27,1		
1	2.680	30,0	816	28,9	236	20,3		
2-4	2.140	23,9	993	35,2	288	24,7		
5-9	718	8,0	572	20,3	199	17,1		
10+	329	3,7	438	15,5	126	10,8		
I alt	8.937	100	2.819	100	1.164	100		
Gennemsnit	2,0	-	5,1	-	3,9	-		

5.12. Oplysninger vedrørende aktuelle fuldbyrdelsesforløb eller varetægtsfængsling

Oplysninger i dette afsnit stammer fra Kriminalforsorgens Klientssystem. Oplysningerne refererer til klientens aktuelle fuldbyrdelsesforløb eller varetægtsfængsling. Det skal bemærkes, at jo længere tid klienterne har været frihedsberøvet, jo større sandsynlighed er der for at blive registreret for de forskellige hændelser, der registreres i Klientsystemet (fx en disciplinærstraf).

5.12.1. Kriminalitet og opholdstid

Tabel 5.63 viser, hvilken type kriminalitet Kriminalforsorgens klienter er dømt for. Når feltet for de varetægtsfængslede er markeret med gråt, skyldes det, at disse endnu ikke er dømt og der findes således ingen oplysninger om kriminalitetens art. I tabellen kan tilsynsklienterne og de fængselsdømte imidlertid sammenlignes. Tabellen viser, at tilsynsklienterne primært er dømt for vold i øvrigt (26 pct.), færdselslovskriminalitet (20 pct.) og tyveri mv. (14 pct.). De fængselsdømte er primært dømt for vold i øvrigt (22 pct.), grov narkotikakriminalitet (15 pct.) og røveri (14 pct.).

Ikke overraskende viser tabellen en klar tendens til, at fængselsdømte er dømt for alvorligere kriminalitet. Dels er langt færre fængselsdømte dømt for færdselslovskriminalitet (syv pct. mod 20 pct. af tilsynsklienterne), og dels er langt flere fængselsdømte dømt for alvorlig kriminalitet som grov narkotikakriminalitet, røveri og drab. Det er således otte pct. af de fængselsdømte, som er dømt for drab, mens det er under én pct. af tilsynsklienterne.

Tabel 5.63. Kriminalitet

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	61	0,7	215	7,6		
Vold i øvrigt	2.350	26,3	610	21,6		
Ildspåsættelse	192	2,1	28	1,0		
Anden personfarlig kriminalitet	409	4,6	104	3,7		
Voldtægt	62	0,7	49	1,7		
Anden sædelighed	196	2,2	97	3,4		
Grov narkotikakriminalitet	261	2,9	417	14,8		
Lov om euf. stoffer	470	5,3	101	3,6		
Røveri	456	5,1	384	13,6		
Tyveri, hæleri samt brugstyveri	1.243	13,9	270	9,6		
Anden berigelse	450	5,0	77	2,7		
Hærværk	86	1,0	2	0,1		
Færdselslovskriminalitet	1.744	19,5	204	7,2		
Straffelov i øvrigt	774	8,7	185	6,6		
Særlov i øvrigt	70	0,8	50	1,8		
Vilkårsovertrædelse	14	0,2	26	0,9		
Ukendt	99	1,1	0	0,0		
I alt	8.937	100	2.819	100		

Den følgende tabel omfatter kun de personer, som er frihedsberøvet i Kriminalforsorgens institutioner, dvs. de 2610 fængselsafsonere og de 1.164 varetægtsfængslede. Der er således ingen oplysninger om opholdslængde, hvad angår tilsynsklienterne eller fodlænkeafsonerne.

Tabel 5.64. Opholdslængde på indexdag

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0-1 md.	387	14,8	295	25,3
2-3 mdr.	253	9,7	196	16,8
4-6 mdr.	677	25,9	440	37,8
7-9 mdr.	282	10,8	98	8,4
10 mdr. op til 1 år	207	7,9	72	6,2
1 år op til 2 år	427	16,4	59	5,1
2 år op til 5 år	244	9,3	3	0,3
5 år op til 10 år	95	3,6	1	0,0
10 år og derover	34	1,3	0	0,0
Uoplyst	4	0,2	0	0,0
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	435,3	-	115,9	-
Median	175,0	-	73,5	-

Tabel 5.64 viser, hvor længe fængselsafsonerne og de varetægtsfængslede har opholdt sig i Kriminalforsorgens institutioner på indexdagen.

Ikke overraskende er der stor forskel på de to grupper, idet de varetægtsfængslede generelt har haft et kortere ophold end fængselsafsonerne. Det er således i alt 50 pct. af fængselsafsonerne, som har opholdt sig i institutionen i indtil seks måneder, mens det er hele 80 pct. af de varetægtsfængslede, som har haft et ophold på indtil seks måneder på indexdagen. Den gennemsnitlige opholdslængde for fængselsafsonerne er 435,3 dage, mens den er 115,9 dage for de varetægtsfængslede.

5.12.2. Orden og sikkerhed

Samtlige tabeller i dette afsnit omfatter kun de personer, som er frihedsberøvet i Kriminalforsorgens institutioner, dvs. fængselsafsonere og varetægtsfængslede.

Tabel 5.65 viser, hvor mange disciplinærstraffe af typen strafcelle som de to typer af klienter har modtaget. En sammenligning af de to typer af klienter viser, at 45 pct. af fængselsafsonerne har været i strafcelle én eller flere gange, mens det er 17 pct. af de varetægtsfængslede, som har været i strafcelle én eller flere gange. Som nævnt indledningsvis vil sandsynligheden for at blive registreret med en disciplinærstraf stige, jo længere tid klienten er frihedsberøvet.

Tabel 5.65. Antal disciplinærstraffe, strafcelle

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.445	55,4	970	83,3
1-2	610	23,4	144	12,4
3+	555	21,3	50	4,3
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	1,7	-	0,4	-

Tabel 5.66 viser, hvor mange disciplinærstraffe af typen bøde som de to typer af klienter har modtaget. Når de to typer klienter sammenlignes, ses, at 60 pct. af fængselsafsonerne har fået én eller flere bøder under fuldbyrdelsesforløbet, mens det er 25 pct. af de varetægtsfængslede, som har fået én eller flere bøder. I gennemsnit har fængselsafsonerne fået fire bøder under fuldbyrdelsesforløbet (indtil indexdagen), mens de varetægtsfængslede i gennemsnit har fået under én bøde.

Tabel 5.66. Antal disciplinærstraffe, bøder

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.043	40,0	869	74,7
1-2	577	22,1	203	17,4
3+	990	37,9	92	7,9
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	4,0	-	0,6	-

Tabel 5.67 viser, hvor ofte klienterne har været udelukket fra fællesskab. Blandt fængselsafsonerne er det i alt 46 pct., som har været udelukket fra fællesskab én eller flere gange. For de varetægtsfængslede vedkommende er tallet noget lavere, idet ni pct. har været udelukket fra fællesskab.

Tabel 5.67. Antal udelukkelser fra fællesskab, udelukkelse

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.401	53,7	1.054	90,5
1-2	683	26,2	94	8,1
3+	526	20,2	16	1,4
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	1,5	-	0,2	-

Af tabel 5.68 fremgår, hvor ofte de to typer af frihedsberøvede har været frivilligt udelukket fra fællesskabet. 20 pct. af fængselsafsonerne har været frivilligt udelukket fra fællesskabet én eller flere gange under fuldbyrdelsesforløbet. Det er blot to pct. af de varetægtsfængslede, som er registreret med frivillige udelukkelser.

Tabel 5.68. Antal udelukkelser fra fællesskab, frivillig udelukkelse

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.091	80,1	1.138	97,8
1-2	431	16,5	25	2,1
3+	88	3,4	1	0,1
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	0,4	-	0,02	-

Tabel 5.69 viser antal anvendelse af sikringsmidler af typen anbringelse i sikringscelle. Som tabellen viser, har fire pct. af fængselsafsonerne været anbragt i sikringscelle én eller flere gange, mens det er én pct. af de varetægtsfængslede.

Tabel 5.69. Antal anvendelse af sikringsmidler, anbringelse i sikringscelle

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.518	96,5	1.151	98,9
1-2	77	3,0	12	1,0
3+	15	0,6	1	0,1
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	0,06	-	0,01	-

Tabel 5.70. Antal anvendelse af sikringsmidler, anbringelse i observationscelle

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.192	84,0	1.096	94,2
1-2	336	12,9	61	5,2
3+	82	3,1	7	0,6
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	0,3	-	0,09	-

Det er i alt 16 pct. af fængselsafsonerne, der har været anbragt i observationscelle i én eller flere gange under fuldbyrdelsesforløbet jf. tabel 5.70. For de varetægtsfængslede vedkommende er det seks pct., der har været anbragt i observationscelle under varetægtsfængslingen.

Tabel 5.71 viser, hvor ofte de to typer klienter har været udsat for vold eller trusler om vold under frihedsberøvelsen. 88 pct. af fængselsafsonerne har ikke været udsat for vold, hvilket betyder at det er i alt 12 pct. af fængselsafsonerne, som har været udsat for vold én eller flere gange. Heraf har hovedparten været udsat for vold 1-2 gange (ni pct.). For de varetægtsfængslede vedkommende er det 99 pct., som ikke har været udsat for vold, og én pct. som har været udsat for vold én eller flere gange.

Tabel 5.71. Antal indsatte udsat for vold eller trussel om vold

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	2.300	88,1	1.148	98,6
1-2	239	9,2	14	1,2
3+	71	2,7	2	0,2
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	0,2	-	0,02	-

5.12.3. Besøg

Samtlige tabeller i dette afsnit omfatter kun de personer, som er frihedsberøvet i Kriminalforsorgens institutioner, dvs. fængselsafsonere og varetægtsfængslede.

Tabel 5.72 viser, hvor ofte de to typer frihedsberøvede har haft besøg af familie. For fængselsafsonernes vedkommende er det blot 16 pct., som ikke har haft besøg. Denne andel er noget højere for de varetægtsfængslede, idet 41 pct. ikke har haft besøg af familie. Når de to klienttyper sammenlignes, ses også stor forskel på, hvor ofte de har haft besøg. En stor andel af fængselsafsonerne har haft mange besøg af familien. Det er således hele 32 pct. af fængselsafsonerne, som har haft besøg af familie 10 gange eller derover. Til sammenligning er det under én pct. af de varetægtsfængslede, som har haft familiebesøg så hyppigt.

Som nævnt indledningsvis hænger antallet af besøg givetvis også sammen med længden af frihedsberøvelsen. Som det fremgår af det tidligere (jf. tabel 5.64) har fængselsafsonerne i gennemsnit været frihedsberøvet i længere tid på indexdagen, end de varetægtsfængslede har, og det er således forventeligt, at fængselsafsonerne har haft flere besøg.

Tabel 5.72. Antal besøg af familie

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	419	16,1	472	40,5
1-3	620	23,8	529	45,4
4-9	725	27,8	159	13,7
10+	846	32,4	4	0,3
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	8,4	-	1,6	-

Tabel 5.73 viser, hvor ofte de to typer frihedsberøvede har haft besøg af venner. 30 pct. af fængselsafsonerne har ikke haft besøg af venner, mens det er hele 74 pct. af de varetægtsfængslede, som ikke har haft besøg af venner. I gennemsnit har fængselsafsonerne modtaget 5,5 besøg af venner, mens de varetægtsfængslede har modtaget 0,5 besøg af venner.

Tabel 5.73. Antal besøg af venner

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	772	29,6	859	73,8
1-3	757	29,0	266	22,9
4-9	626	24,0	37	3,2
10+	455	17,4	2	0,2
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	5,5	-	0,5	-

5.12.4. Misbrug og misbrugsbehandling

Samtlige tabeller i dette afsnit omfatter kun de personer, som er frihedsberøvet i Kriminalforsorgens institutioner, dvs. fængselsafsonere og varetægtsfængslede.

Af afsnittet fremgår, hvorvidt de indsatte har indtaget rusmidler forud for indsættelsen, og om de har modtaget misbrugsbehandling under fuldbyrdelsesforløbet eller varetægtsfængslingen.

Tabel 5.74 viser, at 64 pct. af fængselsafsonerne og 59 pct. af de varetægtsfængslede har oplyst, at de har indtaget rusmidler 30 dage forud for indsættelsen.

Tabel 5.74. Indtagelse af rusmidler 30 dage forud for indsættelsen

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Nej	939	36,0	482	41,4
Ja	1.671	64,0	682	58,6
I alt	2.610	100	1.164	100

Tabel 5.75 viser, hvilke rusmidler de frihedsberøvede oplyser at have indtaget forud for indsættelsen. Tabellen omfatter kun de klienter, som har svaret ja til, at de har indtaget rusmidler forud for indsættelsen. For begge klienttyper er hash den rusmiddeltype, som flest har indtaget før indsættelsen. Eftersom klienterne har haft mulighed for at afgive mere end ét svar, overstiger totalen i tabellen 100 pct.

Tabel 5.75. Rusmidler indtaget 30 dage forud for indsættelsen. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Opioider	318	19,0	107	15,7
Centralstimulerende stoffer	718	43,0	288	42,2
Hash	1.181	70,7	431	63,2
Alkohol	597	35,7	216	31,7
Benzodiazepiner	214	12,8	79	11,6
Hallucinogener	43	2,6	22	3,2
Andet	86	5,1	47	6,9

Tabel 5.76 viser, hvilket præferencestof de frihedsberøvede angiver at have. Igen omfatter tabellen kun de klienter, som har svaret ja til, at de har indtaget rusmidler forud for indsættelsen. Som det fremgår af tabellen, er der ikke stor forskel på de to typer frihedsberøvede, hvad angår præferencestof. Begge typer klienter har hash som præferencestof.

Tabel 5.76. Præferencestof. Andel af indsatte med oplyst forbrug

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Opioider	186	11,1	69	10,1
Centralstimulerende stoffer	284	17,0	134	19,6
Hash	778	46,6	313	45,9
Alkohol	330	19,7	130	19,1
Benzodiazepiner	32	1,9	11	1,6
Hallucinogener	6	0,4	1	0,1
Andet	14	0,8	10	1,5
Uoplyst	41	2,5	14	2,1
I alt	1.671	100	682	100

I Klientsystemets rusmiddelmodul er det registreret, hvorvidt de indsatte har deltaget i, dvs. påbegyndt, et behandlingsforløb.

I forbindelse med en rapport om behandlingsindsatsen i fængslerne i 2012, er oplysningerne i Klientsystemet blevet sammenlignet med indberetninger fra behandlingsleverandørerne. Denne sammenligning viser, at der er en underregistrering i Klientsystemet, idet antallet af påbegyndte behandlingsforløb reelt har været væsentligt højere, end det kan aflæses i rusmiddelmodulet.¹⁰⁴ Dette betyder, at den reelle andel klienter, som har været i behandling for misbrug, godt kan være højere, end det fremgår af den følgende tabel.

Tabel 5.77 viser, at det (ifølge Klientsystemet) er i alt 39 pct. af fængselsafsonerne, som har deltaget i et behandlingsforløb én eller flere gange under fuldbyrdelsesforløbet, mens det i alt er 17 pct. af de varetægtsfængslede, som har påbegyndt behandling under varetægtsfængslingen.

Tabel 5.77. Antal gange påbegyndt misbrugsbehandling

	Fængselsafsonere		Varetægtsfængslede	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0	1.603	61,4	957	82,2
1	533	20,4	196	16,8
2+	474	18,2	11	0,9
I alt	2.610	100	1.164	100
Gennemsnit	0,7	-	0,2	-

¹⁰⁴ ”Behandlingsindsatsen mod stofmisbrug i fængslerne 2012”, Kriminalforsorgen 2013.

Bilagsfortegnelse

Bilag 1 Bortfaldsanalyse

Bilag 2 Oversigt over samtlige variabler

Bilag 3 Kategorisering og begrebsafklaring

Bilag 4 Tilsynsart, specificeret

Bilag 5 Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister

Bilag 6 Bilag 6 Afstand mellem bopæl og afsoningssted, arresthuse og pensioner

Bilag 1. Bortfaldsanalyse

Retlig status

	Findes ikke i BEF		Findes i BEF	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Tilsyn	63	33,3	8.874	69,7
Fængselsstraf	74	39,2	2.745	21,6
Varetægtsfængsling	52	27,5	1.112	8,7
I alt	189	100	12.731	100

Chi-square=134,9, p=0,000

Køn

	Findes ikke i BEF		Findes i BEF	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Mænd	180	95,2	11.430	89,8
Kvinder	9	4,8	1.301	10,2
I alt	189	100	12.731	100

Chi-square=6,09, p=0,014

Alder på indexdag

	Findes ikke i BEF		Findes i BEF	
	Antal	Procent	Antal	Procent
14-17 år	0	0,0	154	1,2
18-19 år	3	1,6	1.046	8,2
20-24 år	30	15,9	2.608	20,5
24-29 år	32	16,9	1.824	14,3
30-34 år	32	16,9	1.612	12,7
35-39 år	27	14,3	1.496	11,8
40-44 år	24	12,7	1.324	10,4
45-49 år	17	9,0	1.157	9,1
50 år +	24	12,7	1.510	11,9
I alt	189	100	12.731	100
Gns.	35,5	-	33,8	-

Chi-square=19,9, p=0,011

Statsborgerskab

	Findes ikke i BEF		Findes i BEF	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Danmark	140	74,1	11.238	88,3
Europa	34	18,0	653	5,1
Øvrige lande	15	7,9	840	6,6
I alt	189	100	12.731	100

Chi-square=62,7, p=0,000

Kriminalitet*

	Findes ikke i BEF		Findes i BEF	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Drab (forsætligt)	9	6,6	267	2,3
Vold i øvrigt (forsætligt)	24	17,5	2.936	25,3
Ildspåsættelse	3	2,2	217	1,9
Anden personfarlig kriminalitet	7	5,1	506	4,4
Voldtægt, voldtægtsforsøg	5	3,6	106	0,9
Anden sædelighedskriminalitet, samt incest	7	0,7	292	2,5
Grov narkokriminalitet	18	13,1	660	5,7
Lov om euforiserende stoffer	5	3,6	566	4,9
Røveri	8	5,8	832	7,2
Tyveri og hittegods, hæleri samt brugstyveri	6	4,4	1.423	12,2
Anden berigelseskriminalitet mv.	7	5,1	520	4,5
Hærværk	0	0,0	88	0,8
Færdselslovsovertrædelser	25	18,2	1.923	16,6
Straffelov i øvrigt	13	9,5	946	8,1
Særlov i øvrigt	6	4,4	114	1,0
Brugstyveri af motorkøretøj over 18 år	0	0,0	36	0,3
Brugstyveri af motorkøretøj under 18 år	0	0,0	48	0,4
Vilkårsovertrædelse	0	0,0	40	0,3
Uoplyst	0	0,0	99	0,9
I alt	137	100	11.619	100

Chi-square=66,8, p=0,000

* Varetægtsfængslede er udeladt af tabellen.

Bilag 2. Oversigt over samtlige variabler

Variabel	Datakilde	Register	Referencetidspunkt
Tilknytning	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Retlig status	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Køn	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Alder	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Etnicitet	DST	BEF (Personer i befolkningen)	BEF2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Opholdsgrundlag	DST	BEF (Flygtninge)	2006-2010
Statsborgerskab	Kriminalforsorgen og DST	Klientsystemet og BEF (Personer i befolkningen)	31.1.2011 og BEF2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Forebyggende foranstaltning og anbringelse i barndom	DST	BU (Børn og unge)	Forløbsregister: BU2009 (1959-2009)
Antal anbringelser eller anbringelsesskift i barndom	DST	BU (Børn og unge)	Forløbsregister: BU2009 (1959-2009)
Anbringelsessted i barndom	DST	BU (Børn og unge)	Forløbsregister: BU2009 (1959-2009)
Socioøkonomisk status	DST	RAS (Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik)	RAS2010 (Statusopgørelse pr. ultimo november i registeråret)
Branche	DST	RAS (Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik)	RAS2010 (Statusopgørelse pr. ultimo november i registeråret)
Personindkomst	DST	INDH (Indkomster)	INDH2010 (Væsentligste indkomst i registeråret, dvs. årsbetragtning)
Boligart	DST	BBR (Bygge- og boligregistret)	BBR2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Boligens ejerforhold	DST	BBR (Bygge- og boligregistret)	BBR2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Boligens anvendelse	DST	BBR (Bygge- og boligregistret)	BBR2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Urbanisering	DST	BEF (Personer i	BEF2011

		befolkningen)	(Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Region	DST	BEF (Personer i befolkningen)	BEF2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Civilstand	DST	BEF (Personer i befolkningen)	BEF2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Familietype	DST	BEF (Personer i befolkningen)	BEF2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Børn i husstanden	DST	FAM/FAFA (Familieforhold)	FAM2011 (Statusopgørelse pr. 1/1 i registeråret)
Biologiske børn	DST	BEF (Personer i befolkningen)	
Højeste fuldførte uddannelse	DST	UDDA (Uddannelser)	UDDA2011 (Befolkning pr. 1/1 i registeråret med statusopgørelse pr. 1/10 året før registeråret)
Igangværende uddannelse	DST	UDDA (Uddannelser)	UDDA2011 (Befolkning pr. 1/1 i registeråret med statusopgørelse pr. 1/10 året før registeråret)
Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser	DST	VEUV (Kursister ved voksen- og efteruddannelse)	VEUV 2002-2010 (Årlig opgørelse)
Kurstype	DST	VEUV (Kursister ved voksen- og efteruddannelse)	VEUV 2002-2010 (Årlig opgørelse)
Kursusafslutning	DST	VEUV (Kursister ved voksen- og efteruddannelse)	VEUV 2002-2010 (Årlig opgørelse)
Antal sygehusindlæggelser	DST	SYIN (Sygehusbenyttelse)	SYIN2010 (Årlig opgørelse)
Årsag til indlæggelser	DST	SYIN (Sygehusbenyttelse)	SYIN2010 (Årlig opgørelse)
Indlæggelsesvarighed	DST	SYIN (Sygehusbenyttelse)	SYIN2010 (Årlig opgørelse)
Antal lægekonsultationer i alt	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)
Antal konsultationer med alment praktiserende læge	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)

Antal konsultationer med speciallæge	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)
Antal tandlægekonsultationer	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)
Antal konsultationer med anden læge	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)
Antal konsultationer med psykolog eller psykiater	DST	SSHO (Sygesikring)	SSHO2010 (Årlig opgørelse)
Antal kontakter med psykiatrisk behandlingssystem	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	Se bilag 5
Aktionsdiagnose	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	
Patienttype	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	
Behandlingslængde (kontakter)	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	
Indlæggelsesvilkår (indlæggelser)	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	
Indlæggelseslængde (indlæggelser)	Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov	Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister	
Behandling for stofmisbrug - Antal behandlingsforløb - Behandlingstype - Behandlingslængde	Sundhedsstyrelsen	SIB (Register over stofmisbrugere i behandling)	Se bilag 3
Behandling for alkoholmisbrug - Antal	Sundhedsstyrelsen	NAB (National alkoholbehandlings-register)	Se bilag 3

behandlingsforløb - Behandlingstype - Behandlingslængde			
Antal fældende afgørelser	DST	KRAF (Kriminalstatistik – afgørelser)	KRAF1980-2010 (Årsbetragtning)
Antal frihedsstraffe	DST	KRAF (Kriminalstatistik – afgørelser)	KRAF1980-2010 (Årsbetragtning)
Antal fængselsstraffe	DST	KRAF (Kriminalstatistik – afgørelser)	KRAF1980-2010 (Årsbetragtning)
Kriminalitet	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Tilsynslængde	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Idømte samfundstjenestetimer	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Samlet straffelængde	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Opholdslængde på indexdag	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Institution	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Institutionstype	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Afsoningsregime	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Afdelingstype	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011
Frigang og udstationering	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	31.1.2011 og Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal disciplinærstraffe	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal udelukkelser fra fællesskab	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal anvendelser af sikringsmidler	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal overførsler	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal indsatte udsat for vold/trusler om vold	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal tilfælde af vold/trusler om personale	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal positive urinprøver	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal besøg	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal udgange	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Deltagelse i programvirksomhed	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb

Indtagelse af rusmidler 30 forud for indsættelsen	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Præferencestof	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Antal gange påbegyndt misbrugsbehandling	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Behandlingsart	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Behandlingsindsats	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Behandlingstype	Kriminalforsorgen	Klientsystemet	Aktuel fuldbyrdelsesforløb
Timeantal ved aflønning i KØLS	Kriminalforsorgen	KØLS	Uge 5 i 2011
Aflønning i KØLS	Kriminalforsorgen	KØLS	Uge 5 i 2011

Bilag 3. Kategorisering og begrebsafklaring

Kombinationsdomme

Kombinationsdomme er kategoriseret under tilsynsklienter (ikke ubetinget dom). Der er 513 klienter, som har modtaget en kombinationsdom. Heraf har 344 personer (67 pct.) modtaget en kombinationsdom med vilkår om tilsyn, 164 personer (32 pct.) har modtaget en kombinationsdom med vilkår om tilsyn og vilkår om samfundstjeneste, mens 6 personer (1 pct.) har modtaget en kombinationsdom med vilkår om tilsyn og vilkår om sexologisk behandling.

Statsborgerskab

Variablen er dannet af en kombination af oplysninger fra Danmarks Statistik (DST) og Klientsystemet (KS), idet variablen som udgangspunkt er defineret ud fra oplysninger fra DST, mens der er hentet oplysninger fra KS i de 189 sager, hvor denne oplysning mangler hos DST. Personer fra Grønland og Færøerne er registreret under dansk statsborgerskab. Ægypten er kategoriseret under Mellemøsten og ikke under Afrika.

Anbringelse i barndom

Variablen er defineret på den måde, at det er påbegyndte (men ikke nødvendigvis afsluttede) anbringelser og foranstaltninger, før de pågældende fyldte 15 år, som er registreret.

Skift inden for samme anbringelsesstedstype kan ikke ses i registret, kun skift mellem typer fremgår af hændelsesforløbet. Det betyder, at skifter barnet fx fra familiepleje til døgninstitution, vil skift i institutionstype fremgå af registret (og dermed tælles som to anbringelser). Derimod fremgår det ikke af registret, om et barn skifter fra én plejefamilie til en anden plejefamilie, da det er samme type anbringelsessted. Det betyder i praksis, at klienterne godt kan have oplevet flere anbringelsesskift, end det er registreret.

De forskellige anbringelsesstedstyper afspejler, at der er oprettet og nedlagt forskellige anbringelsesstedstyper siden registret blev oprettet. Kategorierne 'familiepleje' og 'døgninstitution' har eksisteret siden registret blev oprettet og er stadig gyldige. Kategorien 'kostskole' blev oprettet i 1964. Kategorierne 'socialpædagogisk opholdssted' og 'skibsprojekt' blev oprettet i 1983. Kategorien 'kommunalt døgntilbud' blev oprettet i 2004. Kategorien 'sygehus' blev nedlagt med udgangen af 2005.

Socioøkonomisk status

Befolkningens socioøkonomiske status angiver den vigtigste tilknytning til arbejdsmarkedet. Danmarks Statistik inddeler befolkningen i to hovedgrupper: 1) Arbejdsstyrken, og 2) Personer uden for arbejdsstyrken. Arbejdsstyrken består af a) beskæftigede personer og b) arbejdsløse. Personer uden for arbejdsstyrken er opdelt efter den potentielle tilknytning til arbejdsmarkedet og består af a) personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken (aktivering, orlov), b) personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken (efterløn og overgangsydelse), c) pensionister (modtagere af tjenestemandspension, alders- og førtidspensionister), d) andre uden for arbejdsstyrken (kontanthjælpsmodtagere, uddannelsessøgende, børn og øvrige uden for arbejdsstyrken).

I rapporten opereres med følgende kategorier af socioøkonomisk status:

- Beskæftigede
- Arbejdsløse

- Personer midlertidigt udenfor arbejdsstyrken (personer i aktivering, orlov fra ledighed, revalidering, barselsdagpenge, sygedagpenge mv.)
- Personer i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken (personer på efterløn eller modtager af overgangsydelse)
- Pensionister
- Førtidspensionister
- Personer under uddannelse
- Kontanthjælpsmodtagere
- Børn/unge (dvs. under 16 år)
- Øvrige uden for arbejdsmarkedet: DST definerer denne som en restgruppe, som det ikke er muligt at finde oplysninger om i Danmarks Statistiks registre. DST oplyser, at denne gruppe kan bestå af a) hjemmegående husmødre/husfædre, b) personer som på opgørelsestidspunktet lever af sort arbejde, c) modløse ledige der har opgivet at søge arbejde og som ikke er registreret som ledige, d) skjulte ledige der opfylder kriterierne for ledige, men som ikke er registrerede fx efter endt uddannelse)
- Uoplyst.

Personindkomst

Forklaring af personindkomst: Personindkomst omfatter alle indkomster med undtagelse af formueindkomsterne, dvs. erhvervsindkomst, overførselsindkomst og anden personlig indkomst.

Rådhusadresse

Oplysninger om boligsituationen stammer fra Bygnings- og Boligregistret (BBR). En forholdsvis stor del af populationen (15 pct.) findes imidlertid ikke i BBR med oplysninger om boligart mv. Der mangler således oplysninger fra BBR om 1.879 af de i alt 12.920 personer med dansk tilknytning.

Når personer ikke har en bopæl, kan de få en såkaldt rådhusadresse hos kommunen. Det betyder, at man ikke er registreret i BBR med en husstandsadresse, men i stedet har adresse på kommunens rådhus. Det er indhentet oplysninger fra DST, som belyser, hvor stor en del af populationen der har en såkaldt rådhusadresse. I 1.346 af de 1.879 sager, hvor der mangler boligoplysninger, har vedkommende en rådhusadresse. De 1.876 sager fordeles sig således: 334 er tilsynsklienter (25 pct.), 814 er fængselsdømte (60 pct.) - heraf er hovedparten fængselsafsonere -, og 198 er varetægtsfængslede (15 pct.).

Jf. beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 517 af 21. juni 2000 om kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus har indsatte efter § 2 ”ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift, hvis pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne”. Bekendtgørelsens regler om beregning af hjælp til boligudgifter indebærer, at de indsatte ikke nødvendigvis får dækket den fulde huslejeudgift, men af de selv skal dække en del af den udgift, der er forbundet med at beholde deres bolig under indsættelsen.

Hvis den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder, skal kommunen undersøge om den indsatte boligbehov kan dækkes på anden måde end ved hjælp efter § 2, fx ved fremleje eller ved, at der på anden måde sikres den indsatte en bolig ved løsladelsen. I praksis kan dette betyde, at indsatte med længerevarende domme kan have meget vanskeligt ved at opretholde sin bolig under indsættelsen.

Der er 813 fængselsafsonere, som er registreret med en rådhusadresse. 570 af disse (svarende til 70 pct.) har på indxeldagen haft et fængselsophold på over seks måneder. For disse personer kan der således være tale om, at de har mistet deres bopælsadresse i forbindelse med afsoningen.

Foruden de 1.346 personer, som har rådhusadresse, er der 533 personer, for hvem der mangler oplysninger om boligart mv. 189 af disse er (heller) ikke registreret i Danmarks Statistiks befolkningsregister, hvilket formentlig betyder, at de bor i udlandet eller har adressebeskyttelse.

Variablerne familietype og antal børn i familien refererer også til bopælsadressen. Det betyder, at hovedparten af dem, som er registreret med rådhusadresse, samtidig vil være registreret som enlige og uden hjemmeboende børn.

Boligens ejerforhold

Oplysningen er knyttet til selve boligen og ikke til klienten, som bor i boligen. I praksis betyder det, at når det er registreret, at en klient bor i ejer- eller andelsbolig, er det ikke nødvendigvis klienten selv, som er ejer eller andelshaver af boligen. Det kan i princippet godt forholde sig sådan, at klienten bor til leje i ejer- eller andelsboligen.

Boligens anvendelse

For kategorien 'enkeltværelser' er der primært tale om et enkelt værelse i et hus eller en etagebolig, eller et værelse på et kollegium. Kategorien "fællesbolig/fælleshusholdning" er bopæl på døgninstitutioner.

Familietype

Danmarks Statistiks familiebegreb er defineret således: Personerne i en familie bor på samme adresse. En familie består af en enlig eller et par med eller uden børn. Et par er to personer, der bor sammen og danner par.

Der findes fire forskellige par: 1) ægtepar, 2) registreret partnerskab, 3) samlevende par, som ikke er gift/indgået registreret partnerskab, men har mindst ét fælles barn, 4) samboende par, som er to personer af hvert sit køn med under 15 års aldersforskel, og som ikke har fælles børn, og som ikke er i nær familie med hinanden.

For parfamilier og enlige kan familien ud over parret eller den enlige bestå af et eller flere hjemmeboende børn (0-17 år) og hjemmeboende unge (18-24 år).

Børn defineres som personer, der er under 18 år, er ugifte, ikke selv har børn og ikke indgår i et samboende par. Hvis et barn har forældrehenvisning til mindst én voksen i husstanden, er barnet hjemmeboende og regnes med til den (de) voksnes familie, ellers er barnet ikke-hjemmeboende og udgør sin egen familie (teknisk set regnes de for enlige).

Unge på 18-24 år, som bortset fra aldersbetingelsen opfylder alle betingelserne for at være hjemmeboende børn, regnes med til forældrenes familie som hjemmeboende unge (ofte også benævnt hjemmeboende børn).

Alle personer, der ikke er børn eller hjemmeboende unge, er voksne. Alle voksne, der ikke indgår i et par, er enlige.

Antal børn/unge i husstanden

Opgørelsen af antal børn/unge i husstanden knytter sig til bopælsadressen ligesom familietyper gør. I opgørelsen inkluderes hjemmeboende børn/unge under 25 år.

I praksis betyder det følgende: Vi kan forestille os en familie med to børn; hhv. en pige på 14 år og en ung mand på 24 år, som stadig bor hjemme. Denne unge mand har fået en dom og indgår derfor i undersøgelsespopulationen. I DSTs opgørelse om børn i husstanden vil den unge mand være registreret med "2 børn", selvom han altså selv er den ene af de to børn. Hvis både far og søn i samme familie har fået dom og derfor indgår i undersøgelsespopulationen, vil de begge være registreret med "2 børn" i husstanden.

Der er 132 personer i populationen (med dansk cpr. nr.), hvor flere personer i familien er registreret som klienter i Kriminalforsorgen og derfor indgår i undersøgelsespopulationen.

En manuel gennemgang af disse sager (kombination af civilstand, køn og alder) viser, at

- 86 personer er ægtefæller, dvs. både mand og kone indgår i populationen
- 30 personer er søskendepar
- 16 er forældre/børn.

Der er to familier, hvor tre personer i familien er registreret som klienter i Kriminalforsorgen, hhv. 2 forældre + 1 barn, og 1 forældre + 2 børn.

Højeste fuldført uddannelse

Om Danmarks Statistiks registrering vedrørende grundskolen skal følgende bemærkes: 'Højeste fuldført uddannelse' betyder, at personen har været/tilmeldt på pågældende uddannelsesinstitution i maj i tællingsåret. Danmarks Statistik registrerer ikke, om man har aflagt folkeskolens afgangsprøve, som er en forudsætning for optagelse på de gymnasiale uddannelser.

At man er registreret som havende grundskole som højeste fuldførte uddannelse, betyder således ikke nødvendigvis, at man har afsluttet 9. klasse i folkeskolen eller at man har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøve.

I data skelnes derfor mellem, hvorvidt klienterne har 8. klasses som højeste fuldførte uddannelse eller om klienterne har 9.-10. klasse som højeste fuldførte uddannelse. De klienter, som har 8. klasse som højeste fuldførte uddannelse har ikke aflagt folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse. Hvor stor en del af dem med 9. og 10. klasse som højeste fuldførte uddannelse, der har aflagt folkeskolens afgangsprøve vides ikke, da Danmarks Statistik ikke registrerer dette.

Deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser

Tabellerne vedrørende deltagelse på voksen- og efteruddannelseskurser er baseret på Danmarks Statistiks register vedrørende 'Kursister ved voksen- og efteruddannelse'. Danmarks Statistik registrerer først oplysningerne i registret, når kurset er afsluttet. Det betyder, at der ikke findes oplysninger om, hvor stor en andel af klienterne, som er i gang med et kursus på indexdagen. I opgørelsen om deltagelse i voksen- og efteruddannelseskurser fokuseres således på, hvor stor en andel af klientellet der tidligere har gennemgået et voksen- og efteruddannelseskursus. Der er fra Danmarks Statistik registreret oplysninger om kurser helt tilbage fra 1960, men i tabellerne er materialet afgrænset til kun at omfatte voksen- og efteruddannelseskurser, som er påbegyndt i perioden 2002-2010. 18 af disse kurser er afsluttet i 2011.

Kursustype:

FVU: Forberedende voksenundervisning

AVU: Almen voksenuddannelse

HF: Højere forberedelseksamen

AMU: Arbejdsmarkedsuddannelse

Kategorien ”Øvrige” består af ordblindeundervisning, diplom, master, HD/ED, øvrige, fag fra voksenudd., fag fra primære udd., og øvrige fag.

Kursusafslutning:

’Kursus færdiggjort’ dækker over følgende: Kurset er fuldført og prøve bestået + kurset er fuldført og der er ingen prøve knyttet til kurset.

’Kursus afbrudt’ dækker over følgende: Kurset er fuldført og prøve er ikke bestået + kurset er fuldført og kursisten går ikke op til prøven + kursisten har afbrudt kurset eller er ikke mødt frem til prøven. Uoplyst afslutning mv. dækker over følgende: Uoplyst afslutning + Fortsætter udover perioden.

Årsag til indlæggelse på sygehus

Sundhedsstyrelsen anvender en 23-gruppering. 23-grupperingen er en forkortet udgave af WHO's International Classification of Diseases version 10. Danmarks Statistik har ingen detaljeret beskrivelse af 23-grupperingen.

I tabellen optræder imidlertid kun 22 kategorier, idet den 23. kategori angår ”Levendefødt barn”, hvilket ikke er relevant for denne voksne population.

En yderligere specificeret variabel DIAG99 (med 99 forskellige diagnoser) viser, at kategorien ’uklassificerbar’ primært består af følgende fire grupper: 1) Personer i kontakt med læge eller sygehus med henblik på undersøgelse, 2) Symptomer og mangelfuldt definerede tilstande, 3) Undersøgelser, forebyggende forholdsregler m.m. af personer uden sygdomstegn eller uden oplysninger om diagnose, og 4) Alle andre og uspecificerede skader ved ydre påvirkninger.

Lægekonsultation

Tællingsåret i tabellerne er år 2010. Tællingsåret er lig med det år, hvor der bliver udbetalt honorar til lægen mv. Udbetaling af honorar sker med en vis forsinkelse, hvilket betyder at der kan forekomme poster, hvor ydelsen er leveret til patienten året forinden (jf. Danmarks Statistiks variabelbeskrivelse).

Det er antallet af lægekonsultationer (kontakter), der tælles. Kontakter er ydelser, der indebærer en direkte kontakt mellem den sikrede og yderen (lægen). Kontakter er ydelser som konsultationer (også pr. telefon eller e-mail eller ved besøg i hjemmet). Undersøgelser og lign. i forbindelse med fx. et lægebesøg vil derfor være talt som én kontakt, men måske et større antal enkeltydelser.

Det skal bemærkes for tandlægebesøg, at det er det første besøg (med undersøgelse), som er registreret som kontakt, mens øvrige besøg i samme behandlingsforløb ikke registreres som kontakter.

Behandling for stofmisbrug

Oplysningen stammer fra Sundhedsstyrelsens register over stofmisbrugere i behandling (SIB). Registret har eksisteret siden 1. januar 1996. Oplysningerne stammer fra de visiterende kommuner.

Det vil sige, at de kommuner, som visiterer borgere til behandling, indberetter oplysninger om behandling til Sundhedsstyrelsen.

Det skal i øvrigt bemærkes, at den behandling som indsatte modtager under afsoning, ikke indberettes til registret.

Den første indskrivningsdato, som er registeret i datasættet er d. 26.6.1980. Der er 131 sager med indskrivningstidspunkter før d. 1.1.1996. Den seneste indskrivningsdato er d. 29.3.2011. Der er 81 sager med indskrivningstidspunkt i februar og marts 2011, dvs. efter indexdagen.

I forbindelse med strukturreformen i 2007 (nedlæggelser af amter) overgik indberetningspligten til fra amterne til kommunerne. Det betyder også, at oplysningerne er indeholdt i to forskellige databaser (hhv. 1996-2006 og 2007-2011). Omlæggelsen af data betød, at alle klienter, som var indskrevet ved årsskriftet i 2007 skulle udskrives fra amtet med udskrivningsdato 31. december 2006 og genindskrives under kommune med indskrivningsdato 1. januar 2007. Dermed kunne man frygte, at samme forløb blev talt to gange. Dette synes dog ikke at være et problem med datasættet, idet kun er 14 behandlingsforløb er registreret med udskrivningsdato 31. december 2006, mens der er 638 behandlingsforløb registreret med indskrivningsdato 1. januar 2007. Det kunne tyde på, at klienterne blot er blevet indskrevet i kommunen, men ikke udskrevet af amtet.

Observationsperioden omfatter alle behandlingsforløb, som er indberettet til SIB. Filen indeholder 10.589 records. Alle behandlingsforløb er inkluderet, også de uafsluttede forløb. Der er i alt 1.920 forløb, hvor udskrivningsdatoen mangler, svarende til 18 pct. Af disse angår 1.216 forløb tilsynsklienter, 548 forløb fængselsdømte og 156 forløb varetægtsfængslede.

Af de 1.920 forløb, hvor der mangler udskrivningsdato er 68 forløb startet efter indexdagen. Det betyder, at der er 1.852 forløb, som er startet før indexdagen, men hvor udskrivningstidspunktet mangler. Tabel 1 viser, hvor længe klienterne har været i behandling på indexdagen (for de ikke afsluttede behandlingsforløb).

Tabel 1. Behandlingslængde indtil indexdato fordelt på retlig status (uafsluttede forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Til og med ½ år	179	15,2	10	1,9	10	6,6	199	10,7
Over ½ år-1 år	124	10,5	14	2,7	12	7,9	150	8,1
Over 1 år-2 år	127	10,8	43	8,2	19	12,5	189	10,2
Over 2 år-5 år	501	42,5	172	33,0	74	48,7	747	40,3
Over 5 år	247	21,0	283	54,2	37	24,3	567	30,6
I alt	1.178	100	522	100	152	100	1.852	100

At forløbet ikke er afsluttet kan skyldes, at personen stadig er i behandling, eller at det ikke er registreret, at forløbet er afsluttet. Som det fremgår af tabel 1 var 31 pct. af de uafsluttede forløb registreret med en behandlingslængde på over 5 år på indexdagen. Sammenholdt med, at den gennemsnitlige behandlingslængde for afsluttede forløb er på 227 dage kunne det tyde på, at der mangler registrering af afslutningsdato for nogle af de uafsluttede forløb.

Behandling for alkoholmisbrug

Oplysningen stammer fra Det Nationale Alkoholbehandlingsregister (NAB), fra Sundhedsstyrelsen. Registret har eksisteret siden 1. januar 2006. Indberetningen til registret foretages af offentlige alkoholbehandlingsinstitutioner, samt private, selvejende og foreningsejede institutioner, som det offentlige visiterer klienter til.

Det skal i øvrigt bemærkes, at den behandling, som indsatte modtager under afsoning, ikke indberettes til registret.

Den første indskrivningsdato, som er registreret i datasættet er d. 1.1.2006, mens den seneste indskrivningsdato er d. 10.3.2011. Der er 20 sager med indskrivningstidspunkt i februar og marts 2011, dvs. efter indexdagen.

Observationsperioden omfatter alle behandlingsforløb, der er indberettet til NAB. Filen indeholder 1741 records. Alle behandlingsforløb er inkluderet, også de uafsluttede forløb. Der er i alt 554 forløb, hvor udskrivningsdatoen mangler, svarende til 32 pct. Af disse angår 1424 forløb tilsynsklienter, 228 forløb fængselsdømte og 89 forløb varetægtsfængslede.

Af de 554 forløb, hvor der mangler en udskrivningsdato, er 20 forløb startet efter indexdagen. Det betyder, at der er 534 forløb, som er startet før indexdagen, men hvor udskrivningstidspunktet mangler. Tabel 2 viser, hvor længe klienterne har været i behandling på indexdagen (for de ikke afsluttede behandlingsforløb).

Tabel 2. Behandlingslængde indtil indexdato fordelt på retlig status (uafsluttede forløb)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Til og med ½ år	172	36,1	8	19,0	2	12,5	182	34,1
Over ½ år-1 år	122	25,6	6	14,3	4	25,0	132	24,7
Over 1 år-2 år	87	18,3	9	21,4	6	37,5	102	19,1
Over 2 år-5 år	94	19,7	19	45,2	3	18,8	116	21,7
Over 5 år	1	0,2	0	0,0	1	6,3	2	0,4
I alt	476	100	42	100	16	100	554	100

At forløbet ikke er afsluttet kan skyldes, at de stadig er i behandling, eller at det ikke er registreret, at forløbet er afsluttet. Som det fremgår af tabel 2 har 22 pct. af de uafsluttede forløb haft en behandlingslængde på over 2 år på indexdagen. Sammenholdt med at den gennemsnitlige behandlingslængde for afsluttede dagbehandlingsforløb er på 144 dage kunne det tyde på, at der mangler registrering af afslutningsdato for nogle af de uafsluttede forløb.

Behandlingstype (alkoholmisbrug)

I NAB findes en oplysning om behandlingstypen. Denne skelner imidlertid kun mellem ambulant behandling og døgnbehandling (muligheden dagbehandling findes ikke). Der findes dog oplysninger om tidspunkter for start og slut for dagbehandling i registret og på baggrund af denne oplysning er der dannet en tredje behandlingstype: dagbehandling. Der er dog stadig mange records, hvor oplysningen om behandlingstypen er uoplyst (65 pct. af alle records), hvorfor denne oplysning må siges at være temmelig usikker.

Kriminel belastning

Oplysningen om kriminel belastning er opgjort ved at tælle antal tidligere domme, der er registreret i Kriminalregistret (til og med 2010). Den aktuelle dom tælles med, hvilket betyder at alle tilsynsklienter og fængselsdømte har mindst én dom.

Antal fældende afgørelser: bøde, tiltalefrafald, betingede og ubetingede domme.

Antal frihedsstraffe: betingede og ubetingede domme.

Antal fængselsstraffe: ubetingede domme + kombinationsdomme. Kombinationsdomme tælles her som ubetinget dom, idet det afgørende er om vedkommende har været i fængsel.

Kriminalitet

I Klientsystemet er betegnelserne for de forskellige kriminalitetstyper følgende: Drab (forsætligt), Vold i øvrigt (forsætligt), Ildspåsættelse, Anden personfarlig kriminalitet, Voldtægt, voldtægtsforsøg, Anden sædelighedskriminalitet, samt incest, Grov narkotikakriminalitet, Lov om euf. stoffer, Røveri, Tyveri og hittegods, hæleri samt brugstyveri, Anden berigelseskriminalitet mv., Hærværk, Færdselslovsovertrædelser, Straffelov i øvrigt, Særlov i øvrigt, Brugstyveri af motorkøretøj over 18 år, Brugstyveri af motorkøretøj under 18 år, Vilkårsovertrædelse, Ukendt.

Afstand mellem bopæl og afsoningsinstitution

For de 2610 fængselsafsonere er der udregnet, hvor lang afstand (via vejnettet), der er mellem deres bopælsadresse og det fængsel/det arresthus/den pension, hvor de afsoner. Det er ikke lykket at udregne afstande i 100 sager, svarende til 4 pct. af fængselsafsonerne. Af disse 100 sager findes 75 personer ikke i befolkningsregisteret hos Danmarks Statistik, mens 25 personer findes.

Beregningen af afstand er foretaget af Danmarks Statistik, der har et kundecenter, som kan levere denne slags særdata vedr. afstandsregninger (geodata). Data er altså ikke købt via den sædvanlige forskerordning. Tabel 3 viser, hvilken metode som er (forsøgt) anvendt til at beregne afstanden.

Kategorien 'rent' angiver, at afstanden er beregnet rent mellem to adresser. For 64 pct. af fængselsafsonerne er afstanden blevet beregnet rent. I 36 pct. har der været fejl på bopælsadressen og her er afstanden blevet beregnet via det kommunale bopælstyngdepunkt.

Tabel 3. Metode til beregning af afstand

	Antal	Procent
Rent	1.682	64,4
Fejl på bopælsadresse, beregnet via kommunale bopælstyngdepunkt	928	35,6
I alt	2.610	100

Tabel 4 viser sammenhængen mellem beregningsmetoden og hvorvidt afstanden er blevet beregnet.

Tabel 4. Metode til beregning af afstand fordelt på om afstand er beregnet

	Ikke beregnet		Beregnet		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Rent	25	25,0	1.657	66,0	1.682	64,4
Fejl på bopælsadresse	75	75,0	853	34,0	928	35,6
I alt	100	100	2.510	100	2.610	100

Misbrugsbehandling under fuldbyrdsforløb

Godt en tredjedel af de registrerede behandlingsforløb, der angår fængselsdømte og varetægtsfængslede, er ikke blevet afsluttet korrekt i rusmiddelmodulet i Klientsystemet (og er heller ikke blevet autolukket). Der er 832 aktive forløb på indexdagen, heraf 623 aktive forløb for fængselsdømte og 209 aktive forløb for varetægtsfængslede.

At sagerne ikke er blevet afsluttet korrekt betyder, at det ser ud som om, at sagerne stadig er aktive, og nogle klienter har flere (op til tre) aktive sager samtidig. Nogle af de aktive (dvs. ikke afsluttede) sager vil formentlig reelt være aktive, dvs. klienterne er aktuelt i behandling indexdagen, men det er ikke realistisk, at alle de 832 forløb er aktive på indexdagen, når de øvrige data fra Klientsystemet viser, at der (blot) er 220 indsatte, som afsoner på en behandlingsafdeling på selve indexdagen.

Eftersom at så stor en del af sagerne ikke er blevet afsluttet korrekt, er det ikke muligt at vise, hvor mange klienter, der reelt er i behandling på selve indexdagen, ligesom det heller ikke er muligt at gøre rede for, hvordan behandlingen er blevet afsluttet (gennemført behandling eller afbrudt behandling), eller at gøre rede for behandlingens længde.

Hovedtidsarter under KØLS

Hovedtidsarten 'grundløn' anvendes til udbetaling af beskæftigelsesvederlag for rengøring, forskellige former for bygningsvedligeholdelse og pasning af park og anlæg.

Hovedtidsarten 'manglende arbejde' anvendes, når den indsatte ikke kan tilbydes beskæftigelse, fx hvis der ikke kan skaffes nok produktionsordrer.

Hovedtidsarten 'produktion' anvendes, når udgifterne til beskæftigelsesvederlag kan relateres til en produktions-/salgsordre.

Hovedtidsarten 'værksted' anvendes, når udgifterne til beskæftigelsesvederlag ikke kan relateres til en produktionsordre, fx ved rengøring af værkstedet.

Hovedtidsarten 'undervisning' anvendes ved udbetaling af beskæftigelsesvederlag for almindelig skoleundervisning i institutionen eller ved frigang.

Hovedtidsarten 'sygdom' anvendes ved udbetaling af vederlag for sygdom (80 pct. af grundlønnen).

Hovedtidsarten 'hospital' anvendes ved udbetaling af vederlag for sygdom, når den indsatte er indlagt på hospital (80 pct. af grundlønnen).

Hovedtidsarten 'arrestfravær' anvendes primært til at registrere, at den indsatte er tilbudt beskæftigelse, men ikke ønsker at benytte sig af tilbuddet eller hvis en indsat har beskæftigelse, men ikke har afleveret færdige produkter i indeværende uge. Der udbetales ikke vederlag for 'arrestfravær'.

Hovedtidsarten 'lovligt fravær' anvendes ved udbetaling af beskæftigelsesvederlag, hvor den indsatte har været til fremstilling i retten, læge, tandlæge, kulturel udgang, besøg eller lignende.

Hovedtidsarten 'ulovligt fravær' anvendes til at registrere arbejdsvægring, bortvisning eller for sent fremmøde. Der udbetales ikke vederlag for 'ulovligt fravær'.

Hovedtidsarten 'behandling' anvendes ved udbetaling af beskæftigelsesvederlag for deltagelse i forskellige former for behandlingsaktiviteter samt ved ophold på en behandlingsafdeling.

Hovedtidsarten 'programvirksomhed' anvendes ved udbetaling af beskæftigelsesvederlag for deltagelse i forskellige former for programvirksomhed f.eks. det kognitive færdighedsprogram, anger management mv.

Hovedtidsarten 'frigang' anvendes, når den indsatte modtager løn fra arbejdsgiveren. Der udbetales ikke vederlag for 'frigang'.

Hovedtidsarten 'lønnet arbejde' anvendes, når den indsatte er beskæftiget ved egen foranstaltning i institutionen og modtager løn fra arbejdsgiveren/eller egen virksomhed. Der udbetales ikke vederlag for 'lønnet arbejde'.

Hovedtidsarten 'VOKS' anvendes ved udbetaling af beskæftigelsesvederlag for forskellige former for erhvervsuddannelse f.eks. EUD og AMU.

Bilag 4. Tilsynsart, specificeret

		Antal	Procent
Betinget dom	Betinget dom med vilkår om tilsyn	1.983	22,2
	Øvrige tilsynsklienter ¹⁰⁵	66	0,7
Betinget dom med samfundstjeneste	Betinget dom med vilkår om tilsyn og samfundstjeneste, færdselslov	729	8,2
	Betinget dom med vilkår om tilsyn og samfundstjeneste, i øvrigt	1.634	18,3
Betinget dom med vilkår om behandling	Betinget dom med vilkår om tilsyn og alkoholistbehandling	592	6,6
	Betinget dom med vilkår om tilsyn og sexologisk behandling	42	0,5
Prøveløsladte	Prøveløsladelse med vilkår om tilsyn	1.552	17,4
Behandlingsdom	Behandlingsdom efter straffelovens paragraf 68-69 med vilkår om tilsyn	2.339	26,2
	I alt	8.937	100

¹⁰⁵ Disse består af tiltalefrafald med vilkår om tilsyn (to personer), § 78 (37 personer), benådning (13 personer), betinget dom med vilkår om Anger Management og vilkår om tilsyn (8 personer) og andet (6 personer).

Bilag 5. Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister

Det landsdækkende Psykiatriske Centralregister blev etableret som elektronisk register i 1969 og indeholder data om alle psykiatriske indlæggelser fra 1969 og frem. Fra 1/1-1995 indeholder registret ydermere data om ambulante kontakter og skadestuebesøg.

Fra 1995 blev Det Psykiatriske Centralregister en del af Landspatientregisteret, og modtager således månedlige opdateringer af de psykiatriske data fra Landspatientregisteret.

Registeret bliver administreret af Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov. En nærmere beskrivelse af forskningsregisteret kan findes i artiklen Mors, Perto & Mortensen: The Danish Psychiatric Central Research Register. *Scandinavian Journal of Public Health*, 2011; 39 (Suppl 7): 54-57.

I analyserne anvendes tre forskellige observationsperioder. Disse beskrives nedenfor. Der er kun inkluderet behandlingskontakter, hvor en F-diagnose er registreret som aktions- eller bidiagnose.

Data er afgrænset, så det alene er behandlingskontakter med behandlingsstart i 1995 eller senere, som er inkluderet.

Der er 321 personer, som er registreret med behandlingsstart før 1995 og behandlingsafslutning i 1995 eller senere. Flertallet af disse (307 personer) er dog også registreret med behandlingsstart i 1995 eller senere.

Der er 14 personer, som *udelukkende* er registreret i Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister med én eller flere behandlingskontakter med behandlingsstart før 1995 og behandlingsafslutning i 1995 eller efter – *og som ikke også senere er registreret med behandlingsstart siden 1995*. Disse 14 personer indgår derfor ikke i nogle af de tre observationsperioder. Der er tale om følgende typer klienter (antal): Betinget dom med vilkår om tilsyn (3), betinget dom med vilkår om samfundstjeneste (1), betinget dom med vilkår om behandling (3), prøveløsladt med vilkår om tilsyn (2), fængselsafsoner (4), fodlænkeafsoner (1). Det skal bemærkes, at ingen af disse klienter er idømt psykiatrisk særforanstaltning.

Observationsperioder

Den første observationsperiode omfatter kontakter med det psykiatriske behandlingssystem siden 1995. Dvs. med indskrivningsdato fra 1995 og frem. Skæringsåret 1995 er blevet valgt, da en række variabler blev ændret i Det Psykiatriske Forskningsregister i 1995. I 1994 blev ICD-10 endvidere indført i Danmark.

Den første indskrivningsdato, som er registreret er således d. 1.1.1995, mens den sidste indskrivningsdato er d. 7.10.2011. Den første udskrivningsdato er registreret er d. 1.1.1995, mens den sidste udskrivningsdato ligeledes er d. 7.10.2011. På denne dato er datasættet trukket i forskningsregisteret. Det betyder, at nogle få procent af behandlingskontakterne vil være påbegyndt efter indexdagen (5,9 pct.).

Filen der indeholder samtlige behandlingskontakter siden 1995 indeholder 93.816 records. Af disse angår 87.856 records tilsynsklienter, 3.772 records fængselsdømte og 2.188 records varetægtsfængslede.

For 17.209 records mangler der oplysninger om udskrivningsdato. Flertallet af disse (14.281 records, svarende til 83 pct.) er dog skadestuebesøg, hvilket betyder at vedkommende er "udskrevet" samme dag, som de er indskrevet. De resterende 2.928 records (17 pct.) er behandlingskontakter, som angår heldøgnsindlæggelser eller ambulant behandling. I tabel 1 er disse sager endvidere fordelt på retlig status. Når der ikke er et afslutningstidspunkt registreret i de 2.928 behandlingskontakter af typen heldøgnsindlæggelse eller ambulant behandling, skyldes det formentligt, at behandlingen ikke er afsluttet, dvs. aktiv, på det tidspunkt, hvor oplysningerne er trukket i forskningsregisteret, dvs. den 7. oktober 2011.

Tabel 1. Uafsluttede kontakter fordelt på retlig status

	Tilsyn	Fængsel	Varetægt	I alt
Heldøgn el ambulant	2.832	44	52	2.928
Skadestue	13.317	626	338	14.281
I alt	16.149	670	390	17.209

Af de 2.928 behandlingskontakter (af typen heldøgnsindlæggelser eller ambulant behandling), hvor der mangler udskrivningstidspunkt, angår 1.923 records behandlingskontakter, som er startet før indexdagen, mens 1.005 records angår behandlingsforløb, som er startet efter indexdagen.

Tabel 2 viser, hvornår klienterne er blevet indskrevet i behandling (ambulant eller heldøgn) for de 1.923 records, hvor behandlingen er startet før indexdatoen, men hvor udskrivningstidspunktet er uoplyst.

Tabel 2. Indskrivningsår fordelt på retlig status (uafsluttede kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1995	2	0,1	0	0,0	0	0,0	2	0,1
1996	1	0,1	0	0,0	0	0,0	1	0,1
1997	1	0,1	0	0,0	0	0,0	1	0,1
1998	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
1999	1	0,1	0	0,0	0	0,0	1	0,1
2000	2	0,1	0	0,0	0	0,0	2	0,1
2001	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2002	9	0,5	0	0,0	0	0,0	9	0,5
2003	8	0,4	0	0,0	1	3,4	9	0,5
2004	6	0,3	0	0,0	0	0,0	6	0,3
2005	14	0,7	1	5,3	0	0,0	15	0,8
2006	26	1,4	0	0,0	0	0,0	26	1,4
2007	63	3,4	0	0,0	0	0,0	63	3,3
2008	410	21,9	0	0,0	5	17,2	415	21,6
2009	414	22,1	9	47,4	5	17,2	428	22,3
2010	700	37,3	8	42,1	15	51,7	723	37,6
2011	218	11,6	1	5,3	3	10,3	222	11,5
I alt	1.875	100	19	100	29	100	1.923	100

Tabel 3 viser, hvor længe klienterne har været i behandling på indexdagen (for de ikke afsluttede behandlingskontakter).

Tabel 3. Behandlingslængde indtil indexdato fordelt på retlig status (uafsluttede kontakter)

	Tilsyn		Fængsel		Varetægt		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
-½ år	567	30,0	5	26,3	11	37,9	583	30,3
Over ½ år-1 år	302	16,1	3	15,8	7	24,1	312	16,2
Over 1 år-2 år	428	22,8	9	47,4	5	17,2	442	23,0
Over 2 år-5 år	530	28,3	1	5,3	5	17,2	536	27,9
Over 5 år	48	2,6	1	5,3	1	3,4	50	2,6
I alt	1.875	100	19	100	29	100	1.923	100

Den anden observationsperiode omfatter kontakter med det psykiatriske behandlingssystem i det seneste år. Det er nærmere præciseret ved, at klienterne er registreret i Det Psykiatriske Forskningsregister med en behandlingsdato i 2010 eller januar 2011, dvs. de er registreret med indskrivnings- eller udskrivningsdato i 2010 eller januar 2011, eller er aktuelt i behandling på indexdagen den 31. januar 2011. Der er tale om i alt 12.066 records. Af disse sager er der 1.923, hvor der ikke er nogen udskrivningsdato.

Den tredje observationsperiode omfatter kontakter med det psykiatriske behandlingssystem på indexdagen. Det betyder, at de er i aktuel behandling på indexdagen den 31. januar 2011. Der er tale om 3.037 records. Heraf angår 1.114 behandlingskontakter, som er iværksat før indexdagen og afsluttet efter indexdagen, mens 1.923 sager er iværksat før indexdagen, men hvor der ikke findes nogen udskrivningsdato.

Aktionsdiagnose

Aktionsdiagnosen for psykiatriske patienter er første gang fastlagt ved udskrivelse eller ved længerevarende indlæggelse ved årsskiftet.

Patienttype

Termen heldøgnspatient anvendes i hele perioden. Deldøgnspatient anvendes kun i perioden 1995-2001. Termene ambulant behandling og skadestue anvendes fra 1995 og frem.

Manglende behandlingsforløbsident

I forskningsregisteret findes ingen behandlingsforløbsident. Det betyder, at personen alene kan følges ved at følge ind- og udskrivinger på forskellige behandlingssteder. Når en person én dag indskrives på psykiatrisk skadestue og næste dag indskrives på en døgnbehandling, kan det tolkes som en overflytning i et sammenhængende behandlingsforløb. I datasættet er vedkommende dog registreret med to behandlingskontakter (hhv. skadestue og døgnbehandling), idet der ikke er en behandlingsforløbsident, som kan knytte de to kontakter sammen til ét og samme behandlingsforløb. Ligeledes vil det tælle to kontakter, hvis en person indlægges på et hospital og senere overflyttes til et andet hospital.

Der er også tilfælde, hvor der er overlap i behandlingsperioderne, fx hvor en person overgår fra ambulant behandling til døgnindlæggelse i en periode og derefter overgår til ambulant behandling igen. Det tælles som to forskellige kontakter, hvor døgnindlæggelsen tidsmæssigt er inkluderet i den ambulante behandling.

Indlæggelsesvilkår

Indlæggelsesvilkår er blevet kategoriseret, hvorved der er skabt større grupper. Kategoriseringen fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Kategorisering af indlæggelsesvilkår

Nye kategorier	Oprindelige kategorier
Frivillige indlæggelser, almindelige og retslige patienter	Alm. frivillig indlagt
	Retslig patient indlagt frivillig
Tvangsindlæggelser på gule og røde papirer	Tvang, rød
	Tvang, gul
Indlæggelser i henhold til andet retsgrundlag, fx udlændingeloven	Andre retslige forhold
	Indlagt i henhold til andet retsligt forhold
	Retslig patient indlagt ”ved tvang” i medfør af retsligt forhold
Indlæggelser i henhold til dom om psykiatrisk særforanstaltning	Indlagt i henhold til dom
	Indlagt i henhold til dom til anbringelse
Indlæggelser i henhold til kendelse om mentalundersøgelse/varetægtssurrogat og lægelig henvisning af varetægtsarrestanter	Indlagt om mental observant
	Indlagt som varetægtssurrogatfængslet
	Overført varetægtsarrestant
Barn indlagt i henhold til lov om social service	Barn indlagt i henhold til lov om social service
Indlagt i henhold til farlighedsdekret	Indlagt i henhold til farlighedsdekret

Tvangsindlæggelse

Af ”Variabelbeskrivelse for Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister” fremgår, at tvangsindlæggelse kun må finde sted ”såfremt patienten er sindssyg eller i en tilstand, der kan ligestilles hermed og det må være uforsvarligt ikke at frihedsberøve den pågældende med henblik på behandling fordi: 1) udsigten til helbredelse eller en betydeligt og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentligt forringet (lægeerklæring udfyldt på **gul blanket**), 2) den pågældende frembyder en nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre (lægeerklæring udfyldt på **rød blanket**)

(Center for Psykiatrisk Forskning, Århus Universitetshospital, Risskov, 2011) (9. udgave)).

Bilag 6. Afstand mellem bopæl og afsoningssted, arresthuse og pensioner

Afstand til bopæl i km (kategoriseret), fordelt på arresthuse

	20 km. el. derunder		20,1-50 km.		50,1-100 km		100,1-200 km.		200,1-400 km.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Helsingør	2	12,5	14	87,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	100
Hillerød	0	0,0	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	100
Frederikssund	0	0,0	7	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	100
Roskilde	0	0,0	0	0,0	1	33,3	1	33,3	1	33,3	3	100
Køge	1	12,5	5	62,5	1	12,5	1	12,5	0	0,0	8	100
Holbæk	0	0,0	2	66,7	1	33,3	0	0,0	0	0,0	3	100
Kalundborg	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	100
Ringsted	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100
Slagelse	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	100
Næstved	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100
Nyk. F.	1	25,0	1	25,0	0	0,0	2	50,0	0	0,0	4	100
Nakskov	1	20,0	2	40,0	1	20,0	1	20,0	0	0,0	5	100
Maribo	1	25,0	0	0,0	0	0,0	3	75,0	0	0,0	4	100
Rønne	4	33,3	5	41,7	0	0,0	2	16,7	1	8,3	12	100
Odense	3	20,0	2	13,3	3	20,0	7	46,7	0	0,0	15	100
Svendborg	1	50,0	0	0,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0	2	100
Assens	0	0,0	4	57,1	0	0,0	3	42,9	0	0,0	7	100
Sønderborg	1	50,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	100
Haderslev	0	0,0	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	100
Esbjerg	0	0,0	1	50,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0	2	100
Kolding	2	22,2	0	0,0	6	66,7	1	11,1	0	0,0	9	100
Vejle	0	0,0	0	0,0	4	66,7	2	33,3	0	0,0	6	100
Herning	1	50,0	0	0,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0	2	100
Ringkøbing	0	0,0	0	0,0	2	40,0	3	60,0	0	0,0	5	100
Holstebro	1	20,0	0	0,0	2	40,0	1	20,0	1	20,0	5	100
Århus	2	40,0	0	0,0	3	60,0	0	0,0	0	0,0	5	100
Randers	1	33,3	1	33,3	0	0,0	0	0,0	1	33,3	3	100
Viborg	2	50,0	0	0,0	2	50,0	0	0,0	0	0,0	4	100
Nyk. M.	0	0,0	2	40,0	2	40,0	0	0,0	1	20,0	5	100
Aalborg	3	30,0	3	30,0	1	10,0	3	30,0	0	0,0	10	100
Hobro	0	0,0	3	50,0	3	50,0	0	0,0	0	0,0	6	100
Frederikshavn	2	22,2	2	22,2	1	11,1	2	22,2	2	22,2	9	100
Hjørring	0	0,0	1	16,7	0	0,0	3	50,0	2	33,3	6	100

Afstand til bopæl i km (kategoriseret), fordelt på pensioner

	20 km. el. derunder		20,1-50 km.		50,1-100 km		100,1-200 km.		200,1-400 km.		I alt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Engelsborg	18	81,8	2	9,1	1	4,5	1	4,5	0	0,0	22	100
Kastanienborg	7	53,8	1	7,7	4	30,8	0	0,0	1	7,7	13	100
Lysholmgård	9	50,0	4	22,2	2	11,1	2	11,1	1	5,6	18	100
Brøndbyhus	8	57,1	3	21,4	1	7,1	2	14,3	0	0,0	14	100
Fanø	1	14,3	0	0,0	3	42,9	1	14,3	2	28,6	7	100
Lyng	1	8,3	0	0,0	5	41,7	5	41,7	1	8,3	12	100
Skejby	2	33,3	0	0,0	1	16,7	3	50,0	0	0,0	6	100
Kontrakt pension Fyn	3	33,3	4	44,4	2	22,2	0	0,0	0	0,0	9	100

Afstand til bopæl i km (gennemsnit), fordelt på arresthuse

	Antal	Gns.
Helsingør	16	28,0
Hillerød	3	26,4
Frederikssund	7	32,8
Roskilde	3	150,8
Køge	8	41,8
Holbæk	3	49,8
Kalundborg	2	60,3
Ringsted	1	32,2
Slagelse	2	93,2
Næstved	1	32,5
Nyk. F.	4	71,0
Nakskov	5	64,3
Maribo	4	101,6
Rønne	12	64,5
Odense	15	92,8
Svendborg	2	61,5
Assens	7	93,7
Sønderborg	2	17,0
Haderslev	2	66,2
Esbjerg	2	59,6
Kolding	9	65,7
Vejle	6	94,8
Herning	2	81,2
Ringkøbing	5	126,6
Holstebro	5	106,7
Århus	5	52,4
Randers	3	87,3
Viborg	4	31,9
Nyk. M.	5	87,3
Aalborg	10	54,5
Hobro	6	54,2
Frederikshavn	9	115,0
Hjørring	6	183,5

Afstand til bopæl i km (gennemsnit), fordelt på pensioner

	Antal	Gns.
Engelsborg	22	21,2
Kastanienborg	13	50,7
Lysholmgård	18	46,0
Brøndbyhus	14	32,9
Fanø	7	136,0
Lyng	12	104,8
Skejby	6	85,5
Kontraktpension Fyn	9	38,5

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Strandgade 100

1401 København K

Telefon 72 55 55 55

dfk@kriminalforsorgen.dk

ISBN: 978-87-90581-97-8

e-ISBN: 978-87-90581-98-5